

YÜKSEK FEN KURULU'NUN 90. YILI

Ertan Yetim
Yüksek Fen Kurulu Başkanı

Yüksek Fen Kurulu 1934/2024

EDİTÖRDEN

Sevgili Okurlar;

Dergimizin bu sayısını Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'nın çalışmalarına ayırdık.

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı 90 yıldır ülkemize hizmet vermekte. Ülkemizdeki inşaat sektörünü yönlendirmekte, ayrıca idareler ve yükleniciler arasındaki anlaşmazlıkların çözümü noktasında vazife görmektedir. Bu vesile ile Sektörümüzün en fazla iletişim içerisinde olduğu kuruluşların başında gelmektedir.

İnşaat sektörü ülke ekonomisinin lokomotif gücüdür. İnşa ettiğimiz barajlar, enerji santralleri, ulaştırma yapıları ülke kalkınması için kritik öneme sahip olup bunların büyüklükleri dikkate alındığında yasalarla disipline edilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle bu yasaların değişen şartlara uygun, şeffaf, eşitlik ilkelerine uygun, rekabetçi şekilde disipline edilmesi gerekmektedir.

Sektörümüzün anayasası olarak kabul ettiğimiz Kamu İhale Yasası ile Kamu İhale Sözleşmeleri Yasası da bu ilkeler üzerine kurulmuştur. Yasaların kanunlaşmasından bugüne geçen sürede çok sayıda değişikliğe uğramış ancak hala uygulamadan kaynaklı sıkıntılar devam etmiştir.

Yaşanan sorunlar Sendikamız tarafından ilgili kuruluşlar nezdinde paylaşılmış, görüş ve çözüm önerilerimiz ifade edilmiştir ve edilmektedir.

Sorunların çözümü uyuşmazlıkların asgari düzeye indirilmesi, işlerin planlanan sürede tamamlanması ve gereksiz zaman kayıplarının önlemesini temin etmek amacı ile güçlü diyalog kurduğumuz kurumların başında ise Yüksek Fen Kurulumuz gelmektedir.

Kurula yapılan başvurular ihale dokümanları arasındaki uyumsuzluk, sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belli olmayan işlerin fiyatlarının tespiti, iş programının uygulanmasına yönelik sorunlar gibi konularda olmaktadır.

Kurulun önde gelen uğraşı alanının özellikle fiyatlarla ilgili olduğu ve yılda yaklaşık 600 görüş ve karar olduğu bilinmektedir.

Yüksek Fen Kurulumuz bir taraftan hizmet ürettiği önemli çalışmaları anlatırken, diğer taraftan sektörümüzün de karşılaştığı sorunlarda rehberlik edecek çok önemli karar ve görüşlerini bizimle paylaştı.

Bu doksan yıllık tecrübenin ne kadar önemli işler ürettiğine dergimizde yer vermek istedik. İlerleyen her sayfamız **Yüksek Fen Kurulu**'nun varlığının önemini ve değerini daha da belirgin hale getirmektedir. Konusunda yine önemli bir kaynak olacağını umduğumuz sayımızı sizlerle buluşturmaktan mutluluk duyuyoruz.

YÜZ SEKSEN SEKİZ

İNTES İşveren Sendikası Adına Sahibi
Celal KOLOĞLU

Sorumlu Müdür
H. Necati ERSOY

Yayına Hazırlayanlar
Demet SOMUNOĞLU

Yönetim Yeri
Şehit Mustafa Doğan Caddesi 719. Sk.
No: 3, Yıldız, Çankaya, Ankara
T: 0312 441 43 50 (pbx), F: 0312 441 36 43
intes@intes.org.tr / www.intes.org.tr

"İnşaat Sanayii Dergisi® 556 Sayılı KHK Uyarınca
Türk Patent Enstitüsü Tarafından Tescile
Bağlanmıştır"

İNTES Kuruluş Tarihi
5 Şubat 1964

Sendikamız Türkiye İşveren Sendikaları
Konfederasyonu üyesidir.

İnşaat Sanayii Dergisi Ocak-Şubat 2004 tarihinden
itibaren hakemli dergidir.

İNTES İnşaat Sanayii Dergisi'nin adı da dâhil olmak
üzere tamamı üzerindeki telif hakları İNTES'e aittir.

Dergide yayınlanan yazılar yazarlarının kişisel
görüşü olup hiçbir şekilde İNTES tüzel kişiliğinin
görüşü olarak mütalaa edilemez.

Dergide yayınlanan yazıların her hakkı saklı olup,
İNTES'ten yazılı izin alınarak ve kaynak gösterilmek
suretiyle kullanılabilir.

ISSN: 2717-9885
Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın,
Ücretsizdir. Dört ayda bir yayımlanır.
Abonelerine ücretsiz olarak gönderilir.

Yapım
Reta Reklamcılık ve Tanıtım Ltd. Şti.
Ziyaürrahman Cd. 285. Sk. No: 26/19
Çankaya, Ankara
www.reta.com.tr

Yayın Tarihi
30 EYLÜL 2024 / ANKARA

BAŞYAZI 4

Kamu İhale Sözleşmeleri
Uyuşmazlıklarının Çözümünde
Yüksek Fen Kurulunun Rehberliği

Celal Koloğlu
Yönetim Kurulu Başkanı

GİRİŞ 10

İnşaat Sektörümüzün Fenni Yönü
YÜKSEK FEN KURULU

DOSYA 14

YÜKSEK FEN KURULU'nun
90. Yılı

Ertan Yetim
Yüksek Fen Kurulu Başkanı

190

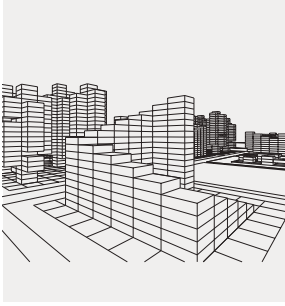
BAKIŞ

İnşaat Sektöründe, İş Sürekliliğinde
Teknoloji, Bulut, Yapay Zekâ ve Siber Güvenlik Kullanımı
Emre Eldemir Danışman

194

HABERLER

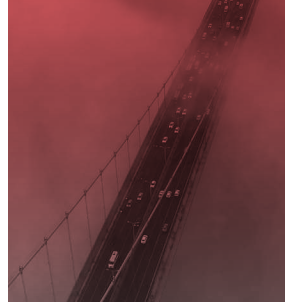
Kamu İhale Kurumu ile Çalışmalarımız

DOSYA

18

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'na Yapılacak
"Görüş" veya "Karar" Başvuruları ile İlgili
İdarelerce Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

DOSYA

46

Yüksek Fen Kurulu
Görüş ve Kararları

DOSYA

28

Kurum Kararları
İstatistikleri

DOSYA

186

Yapay Zeka ile Hukukun Geleceği:
Yüksek Fen Kurulu Örneği

Mahmut Sarı
Doç. Dr. Savaş Bayram
Doç. Dr. Emrah Aydemir

DOSYA

30

Kamuya İş Yapan Yüklenicilerin
(Müteahhitlerin) İdarelerle Yaşadığı Sözleşme
Anlaşmazlıklarının Çözümünde YFK'nın Rolü
ve Bazı Güncel Sözleşme Anlaşmazlıkları ile
İlgili Görüş ve Kararları

HABERLER

196

TİSK Heyeti, Hükümet Temsilcileri ile
Orta Vadeli Program Hazırlıkları İçin
Bir Araya Geldi

195

HABERLER

İş ve İstihdam Süreçleri Bakımından
Kişisel Verilerin Korunması Webinarı Gerçekleşti

202

HABERLER

Hatıra Ormanımızı İyileştirme Çalışmaları Devam Ediyor

200

HABERLER

Uluslararası Enerji Devi IPOCA'nın Başkanı Türk İnşaat Sektöründen:
Yaşar Giregiz

204

YENİ YAYIN

Farklı Refah Rejimi Uygulamalarında Asgari Ücretin Tespiti ve
Türkiye İçin Bir Öneri

BAŞYAZI

Celal Koloğlu
Yönetim Kurulu Başkanı

Kamu İhale Sözleşmeleri Uyuşmazlıklarının Çözümünde Yüksek Fen Kurulunun Rehberliği

Bu sayımızı, ihale sonrası dönemin (Sözleşme Döneminin) düzenleyici kuruluşu olan Yüksek Fen Kuruluna ve Kurulun sözleşme uyumsuzluklarının çözümündeki yerine ayırmış bulunuyoruz.

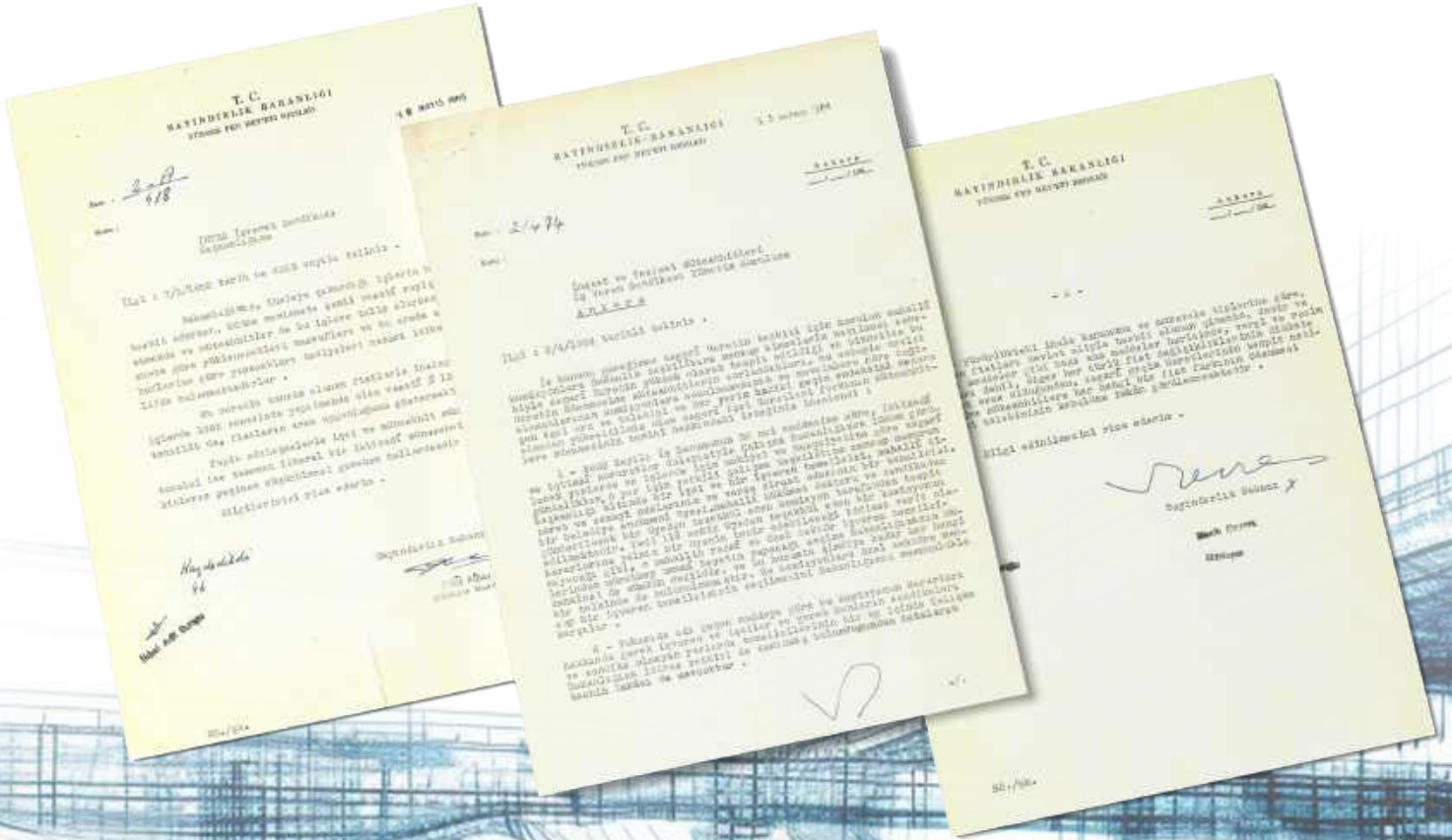
Ülkemizin kalkınma sürecine hız vermek için yapılan iktisadi - sosyal altyapı ve üstyapı yatırımlarının önemi bilinmektedir. Nitekim Onikinci Kalkınma Planında *“Kamu yatırım projelerinin büyümeye, özel kesim yatırımlarını desteklemeye, bölgelerin gelişme potansiyelini harekete geçirmeye, üretim, istihdam ve ülke refahını artırmaya azami katkı sağlanması hedeflenmiştir.”* denilerek, bu önem ifade edilmiştir. Kamu yatırımları; projelerin gerçekleşme sürecinde piyasanın gelişimini ve düzenlenmesini dolaylı yollardan etkileyerek, adeta serbest piyasanın ‘görünmez eli’ gibi ekonomik dengelerin sağlanmasına da katkıda bulunmaktadır. Bu denli büyük öneme sahip bir mekanizmanın sağlıklı işlemesi için, güçlü bir mevzuat ve uygulama altyapısına ihtiyaç duyacağı muhakkaktır.

Bilindiği üzere kamuyla ilgili yatırımların hayata geçirilmesi, ihale yoluyla olmakta ve sonuçta imzalanan sözleşmenin bir tarafında “yüklenici”, diğer tarafında ise kamu adına “idare” yer almaktadır. Projenin ekonomiye kazandırılması amacıyla para veya diğer kaynakların seferber edildiği bu yatırım döneminde görev alan tarafların karşılıklı güven ve istikrara dayalı bir ilişki içerisinde olmaları, gerçekleştirmek için bir araya geldikleri yatırımın nitelikli olmasını sağlamak açısından son derece önemlidir.

Ülkemizde yatırım ortamını “İhale Öncesi” ve “İhale Sonrası” olarak düzenleyen iki kuruluş bulunmaktadır. Bunlardan, Kamu İhale Kurumu (KİK) ihale öncesi dönemin sağlıklı yürütmesini, Yüksek Fen Kurulu (YFK) ise, yukarıda da ifade edildiği üzere, ihale sonrası oluşan sözleşme döneminin sağlıklı yürütmesini sağlamakla görevlidirler. Bu görevin ifasında taraflar arasında dengenin ve eşitliğin korunması son derece önemlidir.

Kuruluş tarihi Osmanlı dönemine (1848 yılı Nafia Nezareti’ne) giden ve faaliyet döneminde karşılaştığı sorunları çözerek elde ettiği deneyimlerle köklü bir kuruluş olma özelliğine erişen Yüksek Fen Kurulu, yazımızın devamında yer alan ve o yıllarda henüz yeni kurulmuş olan Sendikamıza gönderdiği 13 Haziran 1964 ve 16 Mayıs 1965 tarihli yazılarından da anlaşılacağı üzere, yaptığımız başvurulara yapıcı yönde yaklaşım göstererek, çözüm gayreti içerisinde olmuştur.

Sektörümüzün gerçekleştirdiği kamu işlerinin ihalesinin yapıldığı ve sözleşmesinin düzenlendiği aşamada, mevzuat ve uygulamadan kaynaklanan birçok sorun ile karşılaşabilmektedir. Yatırımcı idarelerimiz bazen kendileri bazen yüklenicilerin talebi üzerine uyuşmazlıkların çözümü adına Yüksek Fen Kuruluna başvurmakta ve Kurulun kararlarına göre uyuşmazlıkların çözümüne yön vermektedirler.

Çözüm odaklı bir anlayışla çok önemli hizmetler veren, sahip olduğu güçlü kadro ve tecrübe ile inşaat dünyasına ışık tutan Kurulun kararları ile birçok uyuşmazlık çözüme kavuşmaktadır. Çok önemli bir husus da yargının iş yükü azalmakta ve yıllarca süren mahkemeler nedeniyle yüklenicilerin umutsuzlukları da ortadan kalkmaktadır. Bu husus dava konusu uyuşmazlığın mümkün olduğu kadar basit, hızlı ve az giderle sonuçlandığı usul ekonomisi yönünden de oldukça önemlidir.

Sözleşmelerin uygulanması sırasında ortaya çıkan uyuşmazlıklar, işlerin gecikmesine ve sözleşme tarafları arasındaki güven ilişkisinin bozulmasına da neden olmaktadır. Oysa biliyoruz ki, zamanında hizmete girmeyen iş en pahalı iştir. Bu tür uyuşmazlıkların intikal ettiği yargı süreci ve bu süreçteki tarafların uğradığı zararlar ve zaman kaybı dikkate alındığında, Yüksek Fen Kurulunun verdiği kararlar ve görüşlerin önemi daha da artmaktadır.

Sonuç olarak; Uzun yıllara dayanan deneyimi ve uzman kadrosu ile Kurul, sözleşme uygulama sorunlarına çözüm getirerek, bir anlamda rehberlik ederek, kamu idareleri ve yükleniciler için önemli bir referans noktası oluşturmakta, uyuşmazlıkların adil ve hızlı bir şekilde çözülmesine katkı sağlamaktadır.

Bu vesile ile, kurulduğu 1934 yılından günümüze sektörümüze ışık tutan Kurulun 90 ıncı yaşını kutluyorum.

Kalın Sağlıcakla

Uzun yıllara dayanan deneyimi ve uzman kadrosu ile Kurul, sözleşme uygulama sorunlarına çözüm getirerek, bir anlamda rehberlik ederek, kamu idareleri ve yükleniciler için önemli bir referans noktası oluşturmakta, uyuşmazlıkların adil ve hızlı bir şekilde çözülmesine katkı sağlamaktadır.

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

YÜKSEK FEN KURULU

1934/2024

Dergimizin bu sayısının konusunu YÜKSEK FEN KURULU'nun çalışmalarına ayırdık. Kamu İhale ve Sözleşmeleri Kanunları ve ikincil mevzuatının 2003 yılından itibaren uygulamaya girmesi neticesinde sözleşme sürecinde ortaya çıkan anlaşmazlıklar ile ilgili görevin daha önce olduğu gibi YÜKSEK FEN KURULUNCA sürdürülmesine devam edilmektedir.

Yeni fiyat anlaşmazlıklarına ilişkin Kurul kararları, kesin ve sözleşmenin her iki tarafını bağlayıcı diğer anlaşmazlık konularıyla ilgili yapılan, başvurular için alınan Kurul kararları ise idareleri bağlayıcı/idarelerce uygulanmakta olup yargı çevrelerince dikkate alınmaktadır. Sözleşme tarafları anlaşmazlıkların çözümünde Kurul kararları doğrultusunda

hareket etmektedir. Bu kararların taraflar için bir güven oluşturduğunu ise edinilen tecrübeler göstermiştir. Bu kapsamda kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşları ile yapı kooperatiflerinin plan, çevre, yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerine ilişkin konularda yüklenicilerle aralarında oluşan anlaşmazlık ve tereddütlerle ilgili görüş ve karar talepleri karşılanmaktadır.

Kurulca oylama ile ihdas edilen çoğu içtihat niteliğindeki bu kararlar sonucu birçok anlaşmazlık konusu yargıya intikal etmeden önce çözüme kavuşturulmakta ve yargı yükü azaltılmış olmaktadır.

Köklü geçmişi ile 1934'den beri ülkemize hizmet veren bu saygın kurumunun çalışmalarına yer vermek üzere bu özel sayımızı okuyucularımıza sunuyoruz.

İnşaat Sektörümüzün Fenni Yönü YÜKSEK FEN KURULU¹

Bilindiği üzere “Yüksek Fen Kurulu-YFK”; sektörümüzün ihtiyaç duyduğu temel verileri (Birim Fiyatlar, Tarifler, Analizler, Rayiçler vb.) hazırlayan ve yapım faaliyetleri sırasında karşılaşılan sözleşme ve uygulamaya yönelik anlaşmazlıkları çözüme kavuşturan, başka bir ifadeyle; sektörümüzün “Fen” adına en önemli “Düzenleyici” kuruluşudur.

¹ İnşaat Mühendisi Fahri Çetin Çavuşoğlu tarafından hazırlanmıştır.

Osmanlı döneminde (1848 yılında) teşekkül eden “**Nafia** (Yararlı işler, Faydalı işler-) **Nezareti**” ve 2 Mayıs 1920 tarihinde kurulan “**Nafia Vekaleti**”nin bünyesinde, bugünkü YFK ‘nun nüvesi olan “**Nafia Meclisi**” yer almıştır.

“**Nafia Meclisi***”ne ilave olarak 29.05.1934 tarihinde “**Nafia Yüksek Fen Heyeti**” teşekkül etmiş ve bu kuruluşun görev ve yetkilerini tanımlayan ilgili metinde;

“.. herhangi bir fennî işte son söz söylemek salahiyetine haizdir.” şeklinde önemli ve anlamlı bir cümle yer almıştır.

* Bu meclis daha sonra “Bayındırlık Kurulu” adıyla anılmış ve 2011 de yapılan yasal düzenlemeyle görevleri “Yüksek Fen Kurulu”na devredilerek mülga edilmiştir.

4735 sayılı “Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu”na 20 Şubat 2020 tarihinde ilave edilen Ek-1 ve Ek-2 maddeleri ile Kurulun yetkileri ve görev tanımları genişletilmiş ve “Yüksek Fen Kurulu”na sözleşme sürecinde ortaya çıkacak anlaşmazlıklarla ilgili sorumluluk “Yüksek Fen Kurulu”na verilmiştir.

2003 yılı başından itibaren 4734 sayılı “Kamu İhale Kanunu”, 4735 sayılı “Kamu İhaleleri Sözleşmeleri Kanunu” devreye girmiş ve bu değişiklik sonrası; 4735 sayılı “Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu”na 20 Şubat 2020 tarihinde ilave edilen Ek-1 ve Ek-2 maddeleri ile kurumun yetkileri ve görev tanımları genişletilmiş ve “Yüksek Fen Kurulu”na; kamu kurum ve kuruluşlarının yapım ve yapım ile ilgili danışmanlık ve hizmet alım işleri ile ilgili imzalanan sözleşmelerin uygulanmasında çıkabilecek sözleşme anlaşmazlıklarını inceleme ve karara bağlama yetkisi verilmiştir.

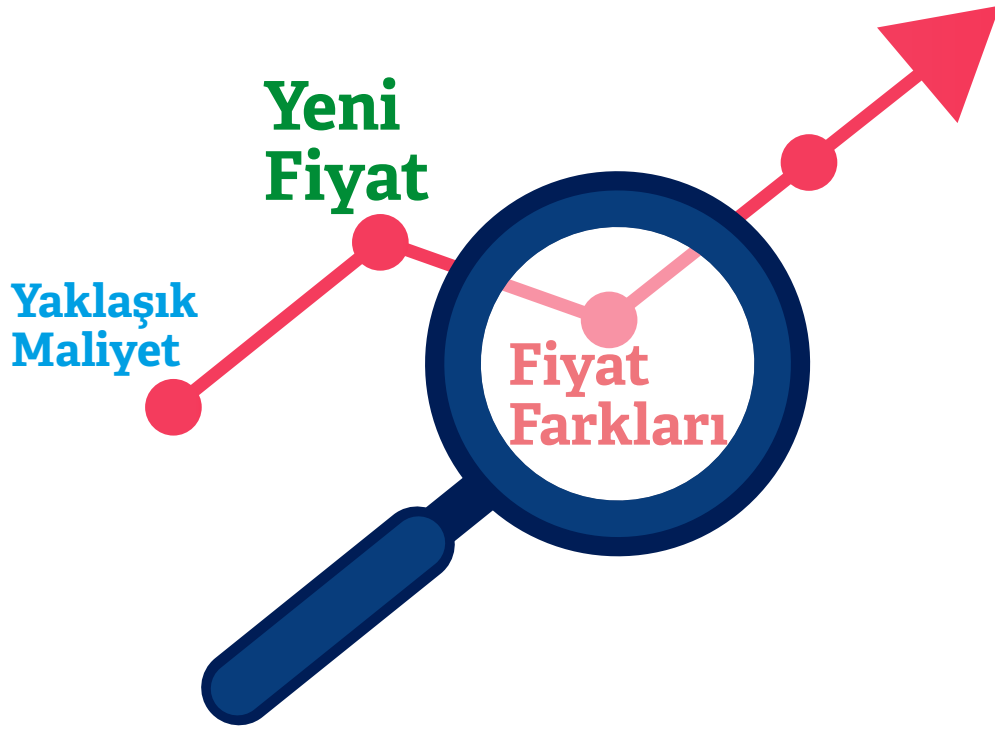
Bir başkan ve biri hukukçu 17 üyeden oluşan kurula yapılan başvuruların ağırlıklı olarak;

İhale dokümanları arasındaki uyumsuzluk,	Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belli olmayan işlerin fiyatlarının tespiti,
İş programının uygulanmasına yönelik sorunlar,	Fiyat farkı hesaplanması ve ödenmesi,
Sürenin uzatılması ve ödenek aktarılması,	Yaptırılacak ilave işler ve iş eksilişleri,
Gecikme hâlinde uygulanacak cezalar,	Geçici ve kesin kabul işlemleri,

konularını içerdiği ve yılda ortalama 600 görüş ve karar oluşturduğu bilinmektedir.

Kurulun önde gelen uğraşı alanının özellikle fiyatlarla ilgili olduğu, sektörümüzdeki “Yaklaşık Maliyet”in güncelliği tartışmaları ile yukarıda yer alan başvuru listesinden görülmektedir.

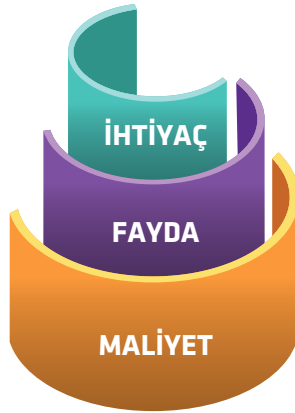

Kamu kaynakları ihtiyaç - fayda - maliyet prensibi gözetilerek nitelikli şekilde ve zamanında karşılanmalıdır.

Uygulamada ortaya çıkan fiyat bazlı anlaşmazlıklarda öne çıkan konu; **fayda - maliyet** eksenli “**Hazinenin mi? yoksa Kamunun yararı mı? daha önemlidir.**” sorusudur. Elbette buradaki hassas konu, iki önemli unsurun rasyonel bir seviyede dengelenmesidir. Ancak **fayda - maliyet** prensibinin varlık sebebi olan “**İhtiyaçların karşılanması**”da kesinlikle unutulmamalıdır.

Sonuç olarak gerçek dengeyi **ihtiyaç**, **fayda**, **maliyet** ekseninde aramamız gerektiği aşikardır.

Sözün burasında;

İhtiyacı “Mühendislik Yapısı”

Faydaya “Nafia” dediğimizde,

“Yüksek Fen Kurulu”nun önemi daha da belirgin hale gelmektedir.

Sektörümüzün fenni yönden düzenleyicisi olan “**Yüksek Fen Kurulu**”nun, dün olduğu gibi bugün de; Kurum hafızasında güçlü bir şekilde yer alan;

“.. herhangi bir fenni işte son söz söylemek salahiyetine haizdir.”

cümlesinden aldığı ilhamla vereceği, adil, hızlı, uygulama esaslı ve eşitlik ilkesine riayet eden karar ve görüşleriyle, belirleyeceği “**Kök Neden**”leri ortadan kaldıracak uygulamalarıyla, sektörümüzün fennî yönünü layıkıyla temsil etmeye devam edeceğine olan inancımızı belirtiriz.

Bu vesileyle kurumu bugünlere taşıyan ve emeği geçen herkese teşekkürlerimizi sunar, aramızdan ayrılanlara rahmet dileriz.

Ertan Yetim
Yüksek Fen Kurulu Başkanı

YÜKSEK FEN KURULU'nun 90. Yılı

Yüksek Fen Kurulu 90 yıllık süreçte yayımlamış olduğu yıllık rayiç ve birim fiyatlar, birim fiyatlara ait analiz ve tarifler ve yapım işleri ile ilgili genel teknik şartnameler ülkemizdeki inşaat sektörünü yönlendirmekte, ayrıca idareler ve yükleniciler arasındaki anlaşmazlıkların çözümü noktasında çok önemli bir hizmet vermektedir.

Karma Ekonomik Kurul (KEK) Protokolleri doğrultusunda, Azerbaycan Cumhuriyeti ile imzalanan protokol çerçevesinde Ülkemiz ihale mevzuatının bu ülkede hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmekte olup, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan ile görüşmeler devam etmektedir.

29.05.1934 tarihli ve 2713 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “2443 sayılı Nafia Vekâletinin Teşkilat ve Vazifelerine Dair Kanun” çerçevesinde o zamanki ismiyle “Nafia Yüksek Fen Heyeti” olarak kurulan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı’nın bu yıl 90’ıncı yılını kutlamaktayız.

Bu 90 yıllık süreç zarfında yayımlamış olduğu yıllık rayiç ve birim fiyatlar, birim fiyatlara ait analiz ve tarifler ve yapım işleri ile ilgili genel teknik şartnameler ve yönetmeliklerle Ülkemizdeki inşaat sektörünü yönlendiren, ayrıca idareler ve yükleniciler arasındaki anlaşmazlıkların çözümü noktasında çok önemli bir vazife edinen Yüksek

Fen Kurulu Başkanlığımızın diğer çalışmalarından da bahsetmek istiyorum.

Başkanlığımızın öncülüğünde Türkiye’de kullanılmakta olan inşaat, mekanik ve elektrik tesisatı birim fiyatlarımızda yer alan iş kalemlerinin poz numaralarının, sadeleştirilmesi, kolay anlaşılabilmesi ve gelecek nesiller tarafından zorlanmadan devam ettirebilmesi amacıyla ---.---.---- (11) haneli yeni kodlama sistemine geçilmiş olup, birim fiyat yayımlayan diğer kamu kurumlarını da kapsayacak şekilde kod numara aralıkları belirlenmiş ve ülkemiz genelinde birim fiyat kodlamasında sistematik bir bütünlük oluşturulmuştur.

Bakanlığımız Rayiç ve Birim Fiyat sistemini kendi ülkelerinde uygulamak isteyen ülkelerin yetkili temsilcileri ile görüşmeler yapılmış, görüş alışverişi şeklinde başlayan ikili görüşmeler zamanla gelişerek sistemimizin talep eden ülkelere entegre edilmesi konusunda somut adımlara dönüşmüş ve bu husus Karma Ekonomik Kurul (KEK) Protokollerine de girmiştir. Bu doğrultuda, Azerbaycan Cumhuriyeti ile imzalanan protokol çerçevesinde çalışmalar yürütülmekte olup, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan ile görüşmeler devam etmektedir.

Bununla birlikte, İnşaat ve Tesisat Birim Fiyatları ile İnşaat Genel Fiyat Analizleri kitapları, Türkçe, İngilizce ve Rusça olmak üzere yayınlanmaktadır.

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) arasında imzalanan protokol ile Başkanlığımız tarafından hazırlanan rayiç ve birim fiyat listelerinde yer alan, inşaatlarda kullanılan, malzeme, makine ve ekipmanların ülkemizden temin edilebileceği üretici/ana bayi iletişim bilgilerine Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'nın internet sitesinde yer alan "YAMUBİS" platformu üzerinden il bazında güncel bilgilere ulaşılabilir.

Türkçe'nin yanı sıra **İngilizce, Arapça ve Rusça** dillerinde de yayınlanmakta olan bu platform, tüketiciler ile malzeme üreticilerinin buluşma noktası olması ile birlikte, Türkiye yapı malzemeleri sektörünün yurt dışında tanınırlığını ve ülkemizin ihracat kapasitesini önemli ölçüde artıracığı düşünülmektedir.

Bakanlığımız, Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'nın internet sitesinde Yapı Malzemeleri Üretici Bilgi Sistemi başlığı altında yer alan platforma <https://yamubis.csb.gov.tr/> adresinden ulaşılabilir.

Ayrıca; Cumhurbaşkanlığımızın "2053 Net Sıfır Emisyon" hedefi ve Bakanlığımızın "Yeşil Kalkınma Hamlesi" doğrultusunda, yapı malzemelerinin karbon salınımının en düşük düzeye indirilmesini sağlayacak tedbirlerin alınmasının büyük önem arz ettiği ve yeşil çimento kullanımının yaygınlaştırılmasının ülkemizin uluslararası iklim değişikliği çerçeve sözleşmesi kapsamında yer alan yükümlülüklerinin yerine getirilmesine katkı sağlayacağı muhakkaktır.

Bu doğrultuda, ülkemizde kullanımı yaygın olan, içeriğinde en az %95

Ülkemizde kullanımı yaygın olan, içeriğinde en az %95 oranında klinker ham maddesine ve dolayısıyla yüksek karbon emisyonuna sahip CEM I-Portland çimentosu yerine, çevresel etkileri, teknik üstünlükleri ve maliyet avantajlarıyla öne çıkan, daha düşük klinker oranına ve daha düşük karbon emisyonuna sahip yeşil çimentoların (CEM II, CEM III, CEM IV, CEM V vb.) kullanımının teşvik edilmesi ve kamu yapılarında, bu çimento sınıflarının yer almasının yaygınlaştırılması büyük önem arz etmektedir.

oranında klinker ham maddesine ve dolayısıyla yüksek karbon emisyonuna sahip CEM I-Portland çimentosu yerine, çevresel etkileri, teknik üstünlükleri ve maliyet avantajlarıyla öne çıkan, daha düşük klinker oranına ve daha düşük karbon emisyonuna sahip yeşil çimentoların (CEM II, CEM III, CEM IV, CEM V vb.) kullanımının teşvik edilmesi ve kamu yapılarında, bu çimento sınıflarının yer almasının yaygınlaştırılması büyük önem arz etmektedir.

Ülkemizin yeterli oranda rezerve sahip doğal puzolan ve kalker ile endüstriyel yan ürün olan yüksek fırın cürufu ve uçucu kül açısından zengin kaynaklara sahip olması ve düşük karbonlu yeşil çimento üretiminde diğer sektörlerin atık ürünlerinin klinker yerine belli oranlarda yeniden kullanılması, hem atıkların değerlendirilerek çevreye katkı sağlaması hem de klinker malzemesinin daha az kullanılmasından kaynaklı düşük karbon salınımı avantajı sunmaktadır.

Ülkemizde, 2022 yılı için tüketilen klinker ve çimento verileri incelendiğinde; klinker/çimento oranının %87 olduğu, Avrupa'da ise bu oranın %77 olduğu görülmüş ve bu doğrultuda yapılan çalışmalar sonucunda 16 Mart 2024 tarih ve 32491 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve 01 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe girecek tebliğ ile Kamu İhale Sözleşmelerinde klinker/çimento oranı;

2025'ten 2030 yılına kadar

2030'dan sonra ise

oranına düşürülmüş olup;

Bu tebliğ kapsamında yıllık ortalama 1 milyon ton civarında karbon salınımının engelleneceği öngörülmektedir.

Çevre ve iklimle duyarlı, enerji etkin, güvenli yapılaşmayı sağlamak amacıyla Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan “Rayiç ve Birim Fiyat Listeleri”nde yer alan iş kalemleri ile ilgili olarak karbon salınımı az, enerji verimliliği yüksek, insan ve çevreye zarar vermeyen yeşil yapı malzemelerinin kullanılması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Yüksek Fen Kurulu’nca çevre ve iklime duyarlı, enerji etkin, güvenli yapılaşmayı sağlamak amacıyla Başkanlık tarafından hazırlanan “Rayiç ve Birim Fiyat Listeleri”nde yer alan iş kalemleri ile ilgili olarak karbon salınımı az, enerji verimliliği yüksek, insan ve çevreye zarar vermeyen yeşil yapı malzemelerinin kullanılması ile ilgili çalışmalar yürütülmektedir.

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'na Yapılacak “Görüş” veya “Karar” Başvuruları ile İlgili İdarelerce Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'nın 15 Ağustos 2024 tarihli dağıtımli yazısı ile yatırımcı kamu kurum ve kuruluşlarının tümüne
“Yüksek Fen Kurulu Başkanlığına Yapılacak “Görüş” veya “Karar” Başvuruları ile İlgili
İdarelerce Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar”
başlığı altında 9 sayfalık aydınlatıcı bir yazı gönderilmiştir.

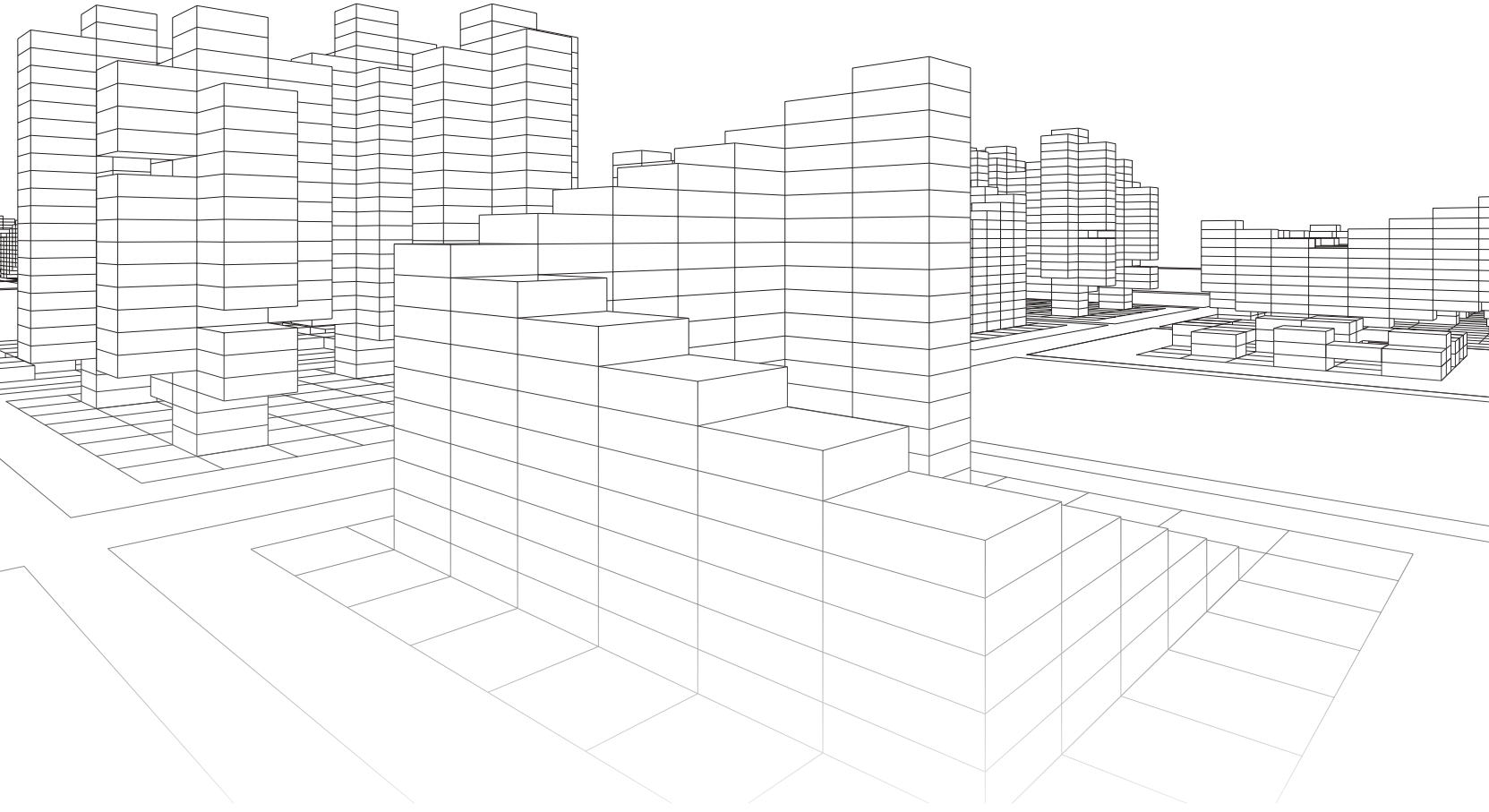
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı tarafından, 19 Ağustos 2024 tarihinde, <https://yfk.csb.gov.tr/> web sitesinde yayımlanmış olan duyuruda; yapım ve yapımla ilgili danışmanlık hizmet işlerinde gerek sözleşme öncesi gerekse sözleşme sonrasında idareler tarafından dikkat edilmesi gereken hususların yer aldığı dağıtımli bir yazıya yer verilmiştir. Tüm kamu kurum ve kuruluşlarına gönderildiği anlaşılan yazı ile işin yürütülmesi sırasında ortaya çıkması muhtemel sözleşme anlaşmazlıklarının önüne geçilmesinin amaçlandığı anlaşılmakla birlikte, yüklenicilerin de ilgi yazıda belirtilen ihale öncesi hususlarda idarelerden açıklama talebinde bulunarak sözleşme sonrası ortaya çıkması muhtemel anlaşmazlıkların önüne geçilmesine katkı sağlayabileceklerini düşündüğümüz yazıyı sizlerle paylaşıyoruz:

Başkanlığımızca, 1 sayılı
Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında
Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin
“Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı” başlıklı
112'nci maddesinde; 4734 sayılı Kamu
İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale
Sözleşmeleri Kanunu'na göre ihale
edilerek sözleşmeye bağlanan yapım ve
yapımla ilgili danışmanlık hizmet işlerinin
yürütülmesi sırasında;

- İdarelerce ihale edilerek sözleşmeye bağlanan yapım ve yapımla ilgili danışmanlık hizmet işlerinin, uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasının ve ihale konusu iş ve hizmetlerin zamanında ülke ekonomisine kazandırılması için yapım ve yapımla ilgili danışmanlık hizmet sözleşmelerinin sorunsuz yürütülüp sonuçlandırılması gerektiği, bunun için de sözleşme öncesi ihale sürecinde, idarelerce hazırlanacak ihale dokümanının mevzuatına uygun olarak hazırlanması ile sözleşme sonrası, sözleşme ve eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGŞ) hükümlerine göre işlerin yürütülmesinin, kaynakların verimli kullanılmasının en geniş şekilde sağlanması adına, büyük önem arz ettiği,
- Bunu teminen, yapım ve yapımla ilgili danışmanlık hizmet işlerine ait sözleşmelerin uygulamalarında birliktelik sağlamak, uyuşmazlıkları asgari düzeye indirmek, işlerin plânlanan sürede problemsiz olarak ekonomiye kazandırılmasını temin etmek ve gereksiz zaman kayıplarını önlemek amacıyla; bugüne kadar Bakanlığımız birimleri, kamu kurum ve kuruluşları ile yapım sektörünün diğer paydaşları tarafından Başkanlığımıza (Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı) intikal ettirilen tereddüt konularına ve sözleşme tarafları arasında ortaya çıkan anlaşmazlık konularına dair başvurular göz önünde tutularak, aşağıdaki hususların ana başlıklar halinde açıklanmasının idareler açısından faydalı olacağı,

Değerlendirilmektedir.

A- SÖZLEŞME ÖNCESİ SÜREÇLE İLGİLİ OLARAK;

Sözleşmelerin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan anlaşmazlıkların bir bölümünün, sözleşme öncesi ihaleye hazırlık sürecindeki iş ve işlemler ile ihale dokümanının mevzuata uygun, eksiksiz bir şekilde yürütülmemesinden/ hazırlanmamasından kaynaklandığı anlaşılmış olup, bu süreçle yani ihale dokümanı hazırlanması süreci ile ilgili olarak, aşağıdaki hususların belirtilmesinde fayda mütalaa edilmektedir:

1- Bina işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri (özellikle yapı ruhsatına dair işlemler) tamamlanmadan ve doğal afetlere bağlı olarak (Acilen ihale edilecek işler hariç) mevzuatı gereği Çevresel Etki Değerlendirme Raporu (ÇED) gerekli olan işlerde, “ÇED olumlu/ÇED gerekli değildir” belgesi alınmadan ihaleye çıkılmaması gerektiği, uygulama projesi üzerinden ihale edilen, dolayısıyla anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanacak

yapım işlerine ait; arazi ve zemin etütlerinin, ihale öncesi ve mevzuatına uygun bir şekilde eksiksiz olarak yapılması, uygulama projelerinin bu zemin etüt raporlarına dayalı olarak gerçek durumu yansıtacak şekilde hazırlanması ve ihale kapsamında yapılacak kazı imalatına dair bilgileri içeren belgelerin (Zemin etüt raporu, geoteknik rapor vb.) ihale dokümanına eklenmesi gerektiği, ayrıca yapıların kazı derinliklerine bağlı olarak destekleme tedbirlerinin (Palplanş, fore kazık, diyafram duvar veya benzeri tedbirler) alınması zorunluluğunun ortaya çıkacağı hallerde, bu tedbirlere/imalatlara ilişkin uygulama projelerinin, mevzuatına uygun bir şekilde hazırlanarak, bunlara bağlı raporlar ile birlikte ihale dokümanına eklenmesi gerektiği,

2- Uygulama projesi bulunan yapım işlerinin, anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanacak şekilde ihale edilmesi gerektiği, bina işlerinin birim fiyat sözleşmeye bağlanacak

şekilde ihale edilemeyeceği hususları kanun ile hüküm altına alındığından, bu hükme uygun hareket edilmesi gerektiği,

3- Yapım işlerinde, işin niteliğine göre; hangi işler için uygulama projesi ile hangi işler için ön veya kesin projeler ile ihaleye çıkılabileceği mevzuatında açıkça belirtildiğinden, ihale dokümanı içerisinde yer alacak; “Ön proje”, “Kesin proje” ve “Uygulama projesi” ile bunlara dayalı olarak hazırlanması gereken “Mahal listeleri”, “Birim fiyat tarifleri” ve “Teknik şartnameler”in mevzuatına veya mevzuatta yapılan tanım ve tarifine uygun, birbiri ile uyumlu hazırlanması gerektiği,

Bu bağlamda;

Uygulama projelerinin; proje düzenleme esasları çerçevesinde plan, kesit, görünüş, sistem ve nokta detayları ile mahal listesinin çelişki oluşturmayacak şekilde ve bütün proje disiplinlerinin birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanması gerektiği,

3.1. Anahtar Teslimi Götürü Bedel Sözleşmeye Bağlanan Yapım İşlerinde;

3.1.1. İhaleye esas uygulama projelerinin, ihale kapsamında yaptırılması ön görülen imalatların tamamını kapsayacak şekilde, yapının her türlü ayrıntısını içerecek ve her imalatın ilgili olduğu işe ait proje bölümlerinde (Elektrik işlerinin elektrik tesisatı uygulama projelerinde, mekanik işlerin mekanik tesisat uygulama projelerinde gibi) ve özellikle her imalatın mümkün olduğunca ilgili mühendislik disiplininde hazırlanan projelerde gösterilmesi gerektiği, bununla birlikte, tüm projelerin birbiriyle uyumlu olması ve uygulama projesi dışında ön, kesin veya avan projeler ile ihaleye çıkılmaması gerektiği,

3.1.2. İsteklilerin tekliflerinin, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin olarak hazırlanmış mahal listelerine dayalı olarak işin tamamının yapımı için verildiği, mevzuatında uygulama projesinin, “*Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği proje*” olarak tanımlandığı,

3.1.3. Uygulama projesinin bu tanıma uygun olarak hazırlanmaması halinde tekliflerin ve ihalenin sağlıklı bir

şekilde gerçekleştirilmesinin mümkün olamayacağı, böyle bir durumda sözleşmenin imzalanmasından sonra da sözleşme tarafları arasında anlaşmazlığa düşülmesi kaçınılmaz olacağından, bu sebeplerle oluşan anlaşmazlıkların, çoğu zaman 4734 sayılı Kanun’daki tanımına uygun hazırlanmamış uygulama projelerine dayalı olarak çözüme kavuşturulmasının mümkün olamayabileceği,

3.1.4. Uygulama projesinde yaptırılması öngörülen imalatların teklif bedelinin belirlenmesini sağlayacak şekilde, her türlü ayrıntısının (Ölçü, malzeme, yapım koşulları gibi) gösterildiği detaylarının da projede yer alması gerektiği,

3.1.5. Uygulama projesinden sonra öncelik sıralaması olan mahal listesinin, ihaleye esas uygulama projelerine dayalı olarak hazırlanması ve proje ile çelişkili olmaması gerektiği, uygulama projelerinde gösterilebilen imalatların mutlak suretle projelerde gösterilmesi, çizimlerin yetersiz kaldığı noktalarda açıklama metinlerine ve/veya imalat/malzeme/cihaz listesi gibi listelere yer verilmesi gerektiği, uygulama projelerinde gösterilemeyen imalatların mahal listesi ile gösterilebileceği/açıklanabileceği, bu

sebeple uygulama projesi ile mahal listesi arasında bir çelişki olmaması gerektiği,

3.1.6. Uygulama projesinde yer alan, ancak ihale kapsamında yaptırılması öngörülmemiş işler var ise; herhangi bir tereddüde mahal vermeyecek şekilde bu işler (Özellikle tefriş işleri gibi) için uygulama projesinde “*ihale kapsamı dışındadır*” şeklinde şerh düşülmesi, bu hususun ihale dokümanı içinde yer alan uygulama projesinde kesinliğe kavuşturulması gerektiği, onarım ve güçlendirme işlerinde, son durumu gösterir rölöve, yıkım-söküm ve tadilat projelerinin ihale dokümanında yer alması, ihale kapsam sınırının projede gösterilmesi gerektiği,

3.1.7. İhale kapsamında mevcut yapıların yıkımı kararının alınması durumunda, yıkılması istenen binalar ile ilgili bilginin (Kullanım amacı, kat sayısı, toplam alanı, hangi yapıların yıkılacağı, taşıyıcı sistem bilgisi vb.) ilgili projelerde gösterilmesi, “*Binaların Yıkılması Hakkında Hazırlanan Yönetmelik*” doğrultusunda yıkım ve atık yönetim planının kim tarafından hazırlanacağını ihale dokümanında belirtilmesi gerektiği,

3.1.8. Teknik şartnamelerin, ihaleye esas uygulama projeleri ve bunlara dayalı mahal listesinde yer alan

Uygulama projesinde yaptırılması öngörülen imalatların teklif bedelinin belirlenmesini sağlayacak şekilde, her türlü ayrıntısının (Ölçü, malzeme, yapım koşulları gibi) gösterildiği detayları da projede yer almalıdır.

imalatlara ait teknik detayları açıklayıcı dokümanlar olduğu ve uygulama projelerindeki imalatların yapım şart ve detaylarını gösterir birer doküman oldukları göz önünde bulundurulduğunda; teknik şartnamelerde, yukarıda belirtilen bu hususlar dışında ve özellikle sözleşme bedeline dâhil veya hariç unsurlara/ hususlara dair düzenlemelerin yapılmaması gerektiği,

3.1.9. Asansör, elektrik enerjisi beslemesi, doğalgaz hatları ve/ veya altyapı imalatlarına (Su kanalizasyon vb.) ait projelerin “*Avan*” proje olarak değil, mevzuatında belirtilen “*Uygulama projesi*” olarak hazırlanması, projelerde mevcut altyapının deplase edilmesi gerekiyorsa, ihale kapsamında olup olmadığı ile elektrik enerjisi, su, kanalizasyon ve doğalgaz gibi altyapı ile ilgili diğer kurumların izin vereceği bağlantı noktalarına yapılacak imalatların, teklif verilecek şekilde bağlantı noktalarının (Güzergâh, kazı kesit ve detayları vb.) kesin şekilde belirlenmesi gerektiği,

3.2. Birim Fiyat Sözleşmeye Bağlanan Yapım İşlerinde;

3.2.1. Yüklenicilerin tekliflerinin, sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin “*Birim Fiyat Tarifleri*” başlıklı belgede

yer alan ve o iş kalemine ait girdileri içeren tanım ve tarifine göre verildiği, müstakilen “*Birim Fiyat Tarifleri*” başlıklı bu belgenin mevzuatına uygun hazırlanıp ihale dokümanına eklenmesi, bu tanım ve tariflerin, başka herhangi bir belge başlığı altında derç edilmemesi (Teknik şartname vb.) gerektiği,

3.2.2. Bununla birlikte, bahse konu “*Birim Fiyat Tarifleri*”nin, her türlü şüpheden uzak, açık ve anlaşılabilir, iş kalemine ait tüm girdileri (Nakliye girdisi vb.) kapsayacak şekilde hazırlanması gerektiği, “*Birim Fiyat Tarifleri*” başlıklı belge içerisinde yer alan her bir iş kaleminin; iş kalemi numarası, kısa tanımı ve tarifinin hazırlanması gerektiği,

3.2.3. Ayrıca, iş kaleminin “*Ölçü*” ve “*Birim*”inin, tekniğe ve nihayetinde mevzuatına uygun olarak hazırlanması gerektiği, birim fiyat teklif cetvel ve birim fiyat tariflerinin, iş kalemi numarası/tanım/birim bakımından birbiri ile uyumlu hazırlanması gerektiği,

3.2.4. Birim fiyat tariflerinde, her istekli tarafından farklı anlaşılabilir, ucu açık ve farklı değerlendirmelere neden olabilecek tanımlamalara, koşullara binaen oluşacak durumlara yer verilmemesi gerektiği,

3.2.5. Birim fiyatlı işlerde iş kalemleri arasında paçal iş kalemlerine yer verilmiş ise bu iş kalemine ait tarifi hazırlanması, alt analizlerine ihale dokümanında yer verilmesi hususları mevzuatın emri olup, bu hususlara riayet edilmesi gerektiği,

3.2.6. Malzeme Ocağı gösterilen işlerde, ocak yeri, malzeme taşıma güzergâhı ve bu güzergâha dair mesafenin doğru bir şekilde ihale dokümanında gösterilmesi gerektiği,

3.3. Karma Sözleşmeye Bağlanan Yapım İşlerinde;

3.3.1. Yapım işlerinin özelliğine göre, işin bir kısmının uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak anahtar teslimi götürü bedel, diğer bir kısmının ise ön veya kesin projeler ve bunlara ilişkin mahal listeleri ve birim fiyat tariflerine dayalı olarak, birim fiyat teklifi alma yöntemleri birlikte uygulanmak suretiyle gerçekleştirilen ihaleler sonucunda düzenlenen karma sözleşmelerde; anahtar teslimi götürü bedel ve birim fiyat kısımlarında belirtilen hususlara ilave olarak, işin hangi kısımlarının anahtar teslimi götürü bedel, hangi kısımlarının birim fiyat sözleşmeye dâhil olduğunun, sözleşme ve sözleşme eki projeler ile sözleşme eki diğer ihale dokümanlarında, birbiri ile uyumlu olarak belirtilmesi gerektiği

4- Yapım işleri ihalelerinin yılın ilk dokuz ayında sonuçlandırılması esas olmakla birlikte, zorunlu sebeplerle, işlerin yılın sonuna doğru ihale edilmesi sonrası, normal süreç veya itiraz süreçleri sebebi ile sözleşmelerin imzalanmasının gecikebilme ihtimaline binaen, sözleşmesinde öngörülen özellikle ilk yıl ödeneğinin ve sonraki yıllar ödeneğinin, sözleşmesinde öngörülen yılda/ yıllarda harcanıp harcanamayacağı hususu göz önünde bulundurularak; idarelerce, sözleşmesinde öngörülen yıl/yıllar ödeneğinin buna göre belirlenmesi gerektiği,

5- İşin sözleşme süresi belirlenirken, sözleşme konusu iş kalemlerinin/ imalatların, temin ve tedarik süreleri, yapım şartları ile var ise havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı devresinin göz önünde bulundurulması gerektiği,

6- Geçici kabulden sonra işletme dönemi olan işlerde, bu hususun, işin süresi ve tip sözleşmenin “*Teminat süresi*” başlıklı 20 nci maddesindeki teminat süresi belirlenirken dikkate alınması gerektiği,

7- Fiyat farkı hesaplanması öngörülen işlerde, işin niteliğine ve işte kullanılan girdilere uygun sabit katsayılar (Toplamı 1,00’e eşit olacak şekilde) ile varsa ilgili alt endeksleri de içeren düzenlemenin, sözleşme tasarısında yapılması, mevzuatın emredici hükmü olduğundan, bu hususun ihmal edilmemesi gerektiği,

8- İdareler tarafından, montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait şartların istenildiği durumlarda, buna dair hususların (Ödeme vb. dâhil) sözleşmenin ilgili maddesinde açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmesi gerektiği,

9- İdareler tarafından, kısmi kabul öngörülen işlerde, sözleşmenin ilgili

maddesinde buna dair açık ve anlaşılır düzenleme yapılması gerektiği,

10- Sözleşmenin “*Diğer hususlar*” başlıklı maddesinde yapılacak düzenlemenin, tip sözleşmenin anılan maddesine dair “*Dip not*”ta belirtilen usul ve esaslara aykırı yapılmaması gerektiği, bu bağlamda, ihzarat verilmesi ön görülen işlerde buna dair hükümlerin bu madde başlığı altında düzenlenmesi, yıkım yapılması gereken işlerde; yıkım bedeli ile yıkımdan çıkan malzemenin idareye mi/yükleniciye mi ait olduğunun bu madde başlığı altında düzenlenmesi gerektiği,

11- İkmal ihalelerinde, daha önce yapılan işler ile ikmal sözleşmesi kapsamında yapılacak imalatların, açık ve anlaşılır olacak şekilde ihale dokümanının hazırlanması gerektiği, bu minvalde tasfiye edilen işlerde tutulmuş olan durum tespit tutanaklarının dikkatle ve detaylı şekilde hazırlanmış olması ve bu tutanağın ikmal işi ihalelerinin bir dokümanı olduğunun unutulmaması gerektiği,

12- Yapım ile ilgili Danışmanlık Hizmet Alımı İşlerinde;

12.1. Tip sözleşmenin 5 inci maddesinde; işin adı, niteliği, türü ve miktarına dair düzenlemelerin, sözleşme eki olan; idari şartname, teknik şartname ve varsa özel teknik şartnamelerde ise; işin teknik özellikleri ve diğer ayrıntılarını gösteren düzenlemelerin tartışmaya mahal vermeyecek şekilde ve işe özel olarak yapılması gerektiği,

12.2. Yapımla ilgili mühendislik ve mimarlık tasarım hizmetlerini, yapımla ilgili sondaj-zemin etütlerini kapsayan danışmanlık hizmet alımı işlerinde, idarede ve istenilmesi halinde ilgili diğer idarelerde geçecek onay süreleri de dikkate alınarak, iş aşamalarının, dolayısıyla işin süresinin belirlenmesi gerektiği,

12.3. İş aşamalarına ait ödeme oranlarının (Pursantaj), iş kalemini kapsayan (Zemin etüt, plan, proje, rapor, hesap, ihale dokümanı hazırlama vb.) hizmetler dikkate alınarak, hangi işlem karşılığı ne oranda ödeme yapılacağı ile birim fiyat sözleşmelerde hangi işlerin iş artışı kapsamında yapılacağının da ayrıca belirtilmesi gerektiği,

12.4. Yapımla ilgili danışmanlık hizmet alımı işlerinde hem personel çalıştırılmasına dayalı işlerin hem de personel çalıştırılmasına dayalı olmayan işlerin bulunması durumunda, sözleşmede, fiyat farkı maddesinin bu hususlar dikkate alınarak düzenlenmesi gerektiği,

12.5. İhale dokümanı hazırlama (Yaklaşık maliyet, mahal listesi, teknik şartname vb.) işlerini de kapsayan proje hizmet alımı işlerinde, uygulama projesi dikkate alınarak; yaklaşık maliyet, mahal listeleri ve teknik şartnamelerin hazırlanması, sayılan bu belgelerin, birbiri ile uyumlu olup olmadıkları, idarece kontrol edilip onayı alınmadan kesinlikle yapım ihalesine çıkılmaması gerektiği,

B- SÖZLEŞME SONRASI SÜREÇLE İLGİLİ OLARAK;

1- Mevzuat gereği, 4734 sayılı Kanun'da sayılan kamu yapılarının da yapı ruhsatına tabi olduğu, ancak işin yer teslimi ile birlikte, yapı ruhsatı alınmaması sebebiyle, işte meydana gelen gecikme ve bu sebeple verilen ilave süreler hususunda, sözleşme tarafları arasında ciddi anlaşmazlıklar ortaya çıktığı ve sözleşme konusu işin tamamlanma sürecinin de geciktiği, diğer taraftan mevzuatta, ihale konusu işe ait yapı ruhsatının; gerek sözleşme öncesi gerekse sözleşme sonrası yer teslim tarihine kadar alınmasına yönelik olarak kolaylaştırıcı hükümlere yer verilmiş olduğu dikkate alındığında; en geç sözleşmesinde öngörülen yer teslim tarihine kadar yapı ruhsatının alınması gerektiği,

2- Yapı ruhsatı alınmasında sorumluluğun yapı sahibine/idareye ait olduğu, yüklenici sorumluluğunun ruhsat düzenlemeye yetkili idarede yapı sahibi/idare adına iş ve işlemleri takip etmekten ve yapı ruhsatında belirtilmesi gereken isim

değişikliklerine (Yapı müteahhidi, şantiye şefi vb.) bağlı olarak ruhsat yenilemesi yaptırmakla sınırlı olduğu, bunun dışında yüklenicilere herhangi bir sorumluluk atfedilemeyeceği,

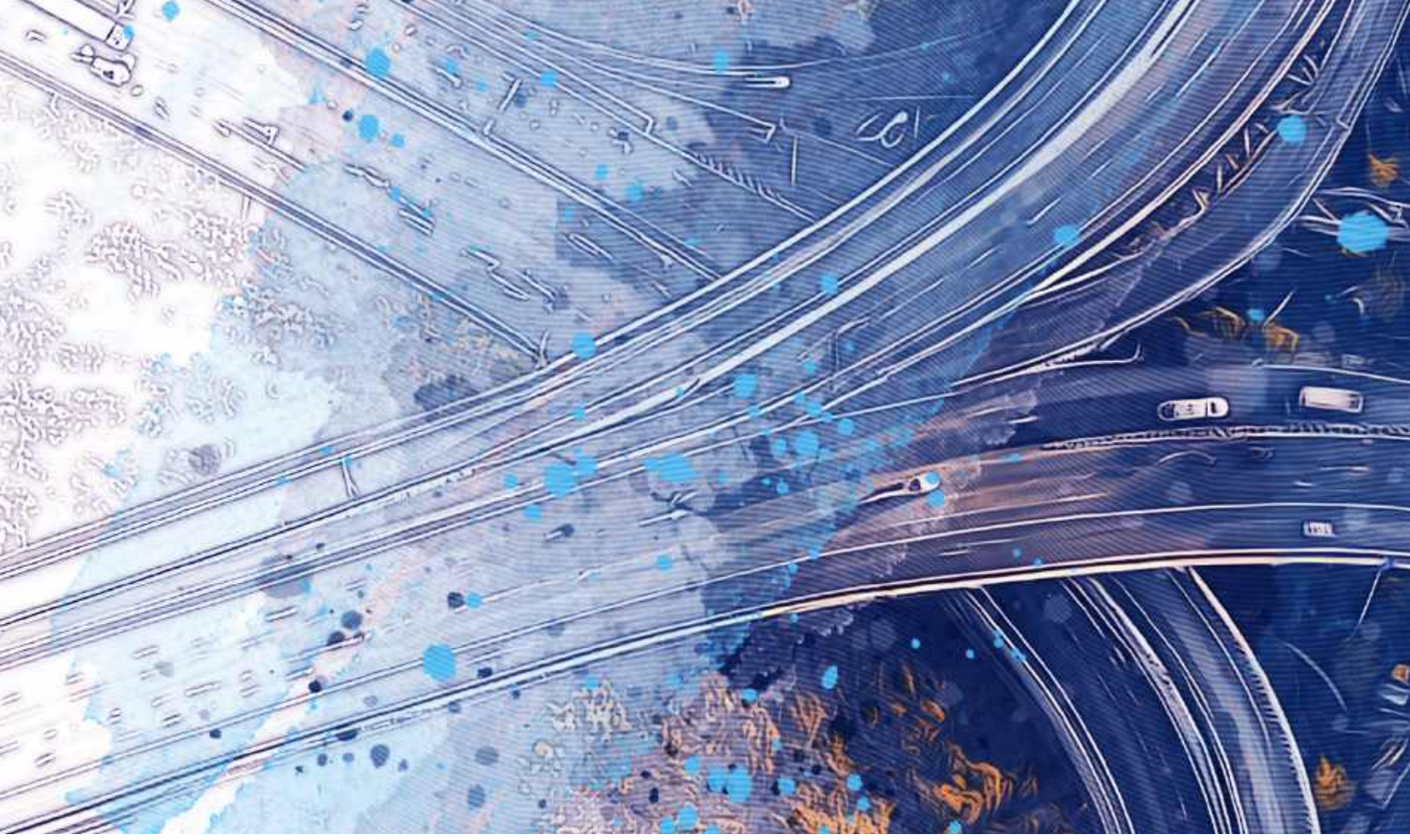
3- İşin yer tesliminin ve ilk iş programının sözleşmesinde belirtilen sürede yapılmasının zorunlu olduğu, yer teslimi sırasında, işin yapılmasını engelleyici sebep var ise bunun işyeri teslim tutanağına işlenmesi ve buna göre süre uzatımı, ödenek aktarımı, revize iş programı hazırlanması vb. süreçlerin zamanında yürütülmesi gerektiği,

4- Sözleşme ve eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGŞ)'nde belirtilen belgelerin (İlk iş programı, teknik personel bildirimi, all risk sigortası vb.) yine sözleşme ve eki YİGŞ'de öngörülen süreler içerisinde idarelere sunulmasının zorunlu olduğu, anılan belgelerin süresi içerisinde sunulmasına yönelik zamanında idarelerce uyarı yazısı yazılması, bu belgelerin yükleniciler tarafından

süresi içerisinde sunulması halinde belgelere ilişkin idare kabulünün/ reddinin yazı ile belirtilmesi, sunulmaması durumunda ise yine idarelerce ilk hakediş düzenleme tarihi beklenmeden, sözleşme hükümleri gereği uygulanacak müeyyideler ve sonuçlarının hatırlatılacağı bir yazının yazılması gerektiği,

5- İşin yürütülmesi sırasında, şifahi talimatlara istinaden yapılan/yapılmayan iş ve işlemler sonrası taraflar arasında ciddi anlaşmazlıkların ortaya çıktığı göz önünde bulundurulduğunda; sözleşmenin yürütülmesi sırasında, ilgililer arasında emir, talimat ve talep içeren irtibatın kati surette ve mevzuatında belirtildiği üzere yazılı olarak yapılması gerektiği,

6- Birim fiyat sözleşmelerde ihale dokümanı içerisinde "Ön ve/ veya Kesin proje"lerin yer aldığı, bu sözleşmelerde, imalatların ön/kesin projeler üzerinden yapılmaması gerektiği, ihale dokümanında bulunan

ön/kesin projelerin “Uygulama projesi”ne dönüştürülmesi ve ardından imalata başlanması hususunun mevzuatın emri olduğu, bu minvalde, söz konusu projelerin yükleniciye hazırlanması durumunda; proje hazırlama süreci, proje bedeli gibi hususlara sözleşmede yer verilmesi gerektiği,

7- İş programına uygun harcama ve imalat yapılmasına dikkat edilme gerektiğinin yanı sıra, iş programına uygun teknik personelin iş başında bulundurulması gerektiği,

8- İşyerlerinde, yapılan işlerin bütün ayrıntılarının günü gününe kayıt altına alınabilmesi için, örneklerine uygun şantiye günlük defteri ve gerektiğinde rölöve, ataşman defterleri gibi belgelerin yüklenici ile birlikte yapı denetim görevlisi tarafından tutulması gerektiği,

9- İşin yürütülmesi sırasında, idare tarafından proje değişikliklerine, sözleşme ve eki YİĞŞ'nin ilgili hükümlerinde belirtilen şartlar dâhilinde izin verilebilmekte olup, bu izin/yetki mevzuatıyla

sınırlandırıldığından, buna dair hükmün/yetkinin, proje değişikliğinin zorunlu olmaksızın idaresince yapılabileceği şeklinde anlaşılmaması gerektiği,

10- İşin yürütülmesi sırasında proje değişikliği ve onayı ile değişiklik sonrası ortaya çıkan yeni iş kalemine/ imalatına ait birim fiyat tespiti ve iş artışı/eksilişi hesabı ve Olur'ları alınmadan, proje değişikliğine konu yeni/ilave iş kalemlerinin/imalatların yapılması durumunda; verilecek ilave süre ve iş artışına/eksilişine konu imalatın/iş kaleminin birim fiyatının tespiti ve bedelinin ödenmesinde/ kesilmesinde, sonraki süreçte büyük sıkıntılar yaşandığı gibi bu hususun/ hususların iş süreçleri açısından hem mevzuatına hem de Başkanlığımıza yapılan “Görüş” veya “Karar” talebi başvuru usulüne uygun olmayacağı açık olup, işin yürütülmesi sırasında bir proje değişikliğinin ortaya çıkması durumunda, öncelikle proje değişikliği yapılarak idaresince onaylanması, buna bağlı olarak ortaya çıkan yeni iş kalemi/imalat birim fiyatlarının tespitinin yapılması, iş artışı/eksilişi

hesaplarının yapılıp onaylanması, bu işlemler yapılmadan kati surette ilave/yeni imatlara başlanılmaması gerektiği,

11- Yeni iş kalemine ait birim fiyatın, idarelerce tek taraflı olarak değil, taraflarca yani yüklenici ile birlikte, YİĞŞ'nin 22 nci maddesi hükümlerine uyularak tespit edilip, idare onayına sunulması gerektiği,

12- Birim fiyat tespitinde, taraflarca uyuşulamaz ise sözleşme eki YİĞŞ'nin 22 nci maddesinin dördüncü fıkrası ile 12.06.2020 tarihli ve 31153 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”in “Başvuru usulü” başlıklı 13 üncü maddesinde belirtilen Ek 1 formatına uygun anlaşmazlık tutanağının düzenlenmesi, anlaşmazlık tutanağında, uyuşmazlığın sebebini teşkil eden hususlar hakkında taraflarca ileri sürülen gerekçeler ile kendilerine göre olması gereken fiyatların belirtilmesi, anlaşmazlık tutanağı ekine yine aynı madde de

belirtilen Ek 2 formatına uygun şekilde yüklenici ve idarelerce ayrı ayrı hazırlanmış ve idarelerce onaylanmamış fiyat tespit tutanakları ile bunlara ilişkin analiz belgelerinin talep yazısına eklenmesi, bunlara ilaveten taraf analizlerinde yer alan rayiçlere ilişkin belgeler ile diğer bilgi ve belgelerin de analizlerin ekine konulması gerektiği,

13- Yeni birim fiyat tespiti çalışmasına, “Proje Değişikliği Olur’u”nun alındığı andan itibaren başlanması, sürecin ivedilikle yürütülmesi ve YİĞŞ’nin 22 nci maddesine göre fiyat tespitlerinin yapılması gerektiği, anılan maddede belirtilen usullere uygun hareket ile bütün yol ve çareler tüketildiği halde yeni birim fiyat tespitinde taraflar arasında anlaşma sağlanamaz ise anılan madde ve yönetmelikte belirtilen süre ve esaslara göre Başkanlığımıza başvurulması, bu süreçte idareler tarafından yükleniciye, Kurulumuzdan konu ile ilgili cevap gelene kadar bahse konu işe/imalat devam edeceği fiyat ile ilgili bildirimde bulunulması gerektiği,

14- Proje Değişikliği Olur’u alınmaksızın veya Olur alındıktan sonra, imalatın yapımına başlanması, tamamlanması, yeni birim fiyat tespit tutanağının idarelerce onaylanması gibi fiili durumlar oluşturularak veya YİĞŞ’nin 22 nci maddesindeki yol ve yöntemler tüketilmeden, idare tarafından yüklenicinin bu sürece katılımının sağlanmadığı ve/veya ihale yetkilisi imzası bulunmaksızın düzenlenen anlaşmazlık tutanağı ile yapılan başvuruların Kurulumuzca değerlendirilmesinin mümkün olmadığı,

15- Yaklaşık maliyete ait hesap cetveli ve eklerinin ihale dokümanı ve sözleşme eki olmadığı, ihale öncesi idareler tarafından hazırlanan ve gizliliği olan birer belge oldukları, bu belgelerden isteklilerin haberdar olmasının hukuken mümkün olmadığı, dolayısıyla sözleşme sonrası yükleniciyi bağlayıcı bir yönünün de bulunmadığı, bu sebeple sözleşmenin yürütülmesi sırasındaki iş ve işlemlerde bu belgelerin esas alınmaması gerektiği,

16- Pursantaj oranlarının (ilerleme yüzdeleri) uygulama projeleri ve mahal listelerine dayalı olarak hangi imalat seviyesinde sözleşme bedelinin hangi oranında ödeme yapılacağını gösteren belgeler oldukları, birim fiyat niteliklerinin bulunmadığı ve işin yapılmasına ilişkin bir dayanak oluşturma niteliklerinin de olmadığı, diğer taraftan, pursantaj oranlarının toplamının %100 olması gerektiği, pursantaj oranlarında yapılan hataların düzeltilmeye çalışılması veya pursantajda yer alan ancak uygulama projeleri ve mahal listelerinde bulunmayan imalat bedelinin, pursantaja dayalı olarak kesinti yapılmasının istenilmesi halinde, pursantajın %100’lük bütünlüğünün bozulacağı, bu durumda da yükleniciler tarafından uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için teklif edilen bedelin, dolayısıyla sözleşme bedelinin bozulması durumunun ortaya çıkacağı ve bunun da anahtar teslimi götürü bedel sözleşme hükümlerine uygun olmayacağı, bu sebeple; ilerleme

yüzdelere kesinlikle uygulama projelerine uygun olarak (Uygulama projelerinin %100'ünü yansıtacak şekilde) hazırlanması gerektiği,

17- İşin yürütülmesi sırasında mücbir sebepler veya idareden kaynaklanan sebeplerle işte bir durma veya yavaşlamanın meydana gelmesine bağlı olarak ilave süre verilmesi gereken hallerin, ortaya çıktığı andan itibaren derhal ve her defasında idarelerce “*Süre Uzatımı ve Ödenek Aktarma Kararı*” alınması, bu kararda yeni iş bitim tarihi ile revize sözleşme ödeneklerinin belirtilmesi ve yükleniciye tebliğ edilmesi, yüklenicinin de sözleşme ve eklerinde belirtilen süre içerisinde ve süre uzatımına ilişkin gerekçeler doğrultusunda revize iş programı hazırlayarak idareye sunmasını müteakip, idare tarafından onaylanacak revize iş programına göre iş ve işlemlerin (fiyat farkı hesaplanması dâhil) yürütülmesi gerektiği,

18- Yapı denetim heyeti ile yükleniciler arasında ortaya çıkan anlaşmazlıkların idarelerce çözülmesi gerektiğinden, bu aşamada konuların Kurulumuza intikal ettirilmemesi gerektiği,

19- İşin süresi içerisinde (Varsa verilen ilave süreler dâhil) tamamlanmaması durumunda, işin süresinin bittiği gün, inşaat mahallinde yapı denetim görevlileri ve yüklenici ile birlikte durum tespiti yapılarak, hazırlanacak tutanağın idareye sunulması, idarelerce, en az on gün süre verilerek işin tamamlanmasına dair bir ihtar yazısının cezalı çalışma süresi ve bedeli dikkate alınarak yükleniciye derhal ve zamanında tebliğ edilmesi, bu süre sonunda işin tamamlanmaması durumunda, sözleşme ve eki YİĞŞ'nin ilgili hükümlerine göre iş ve işlemlerin yapılması gerektiği,

20- Geçici kabul eksiklikleri belirlenerek, bu eksikliklerin tamamlanması için süre verilen işlerde, belirlenen süre sonunda eksikliklerin giderilmemesi durumunda sözleşme ve eki YİĞŞ'nin ilgili hükümlerine göre iş ve işlemlerin yapılması gerektiği,

21- YİĞŞ'nin 40 ıncı maddesinin sekizinci fıkrası hükmüne istinaden kesin hesapların ve kesin kabul tutanağının idarelerce onaylanmasından sonra, bunlara ilişkin onay tarihlerinin sonuncusundan başlamak üzere en çok otuz gün içinde, idarece onaylanmış kesin hesaplara dayalı olarak, yapı denetim heyeti tarafından kesin hakediş raporu düzenlenmesinin zorunlu olduğu, kesin metraj ve hesapların yapılıp onaylanmasına ve kesin hakedişin düzenlenmesine dair mevzuattaki sürelerin, ancak mücbir sebeplerle, ihale yetkilisinin onayı ile yeteri kadar uzatılabileceği, bu sürelerin mücbir sebeple uzatıldığına ilişkin bir bilgi ve belgenin olması gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

"GÖRÜŞ"

taleplerine dair başvuruların, görüş sorulan konuda herhangi bir iş ve işlem yapılmadan ve zamanında yapılması gerektiği,

"KARAR"

taleplerine dair başvuruların ise anlaşmazlığın ortaya çıktığı tarihten itibaren Kanun'da belirtilen süre içerisinde, başka bir ifade ile iş süreçlerine uygun olarak yapılması gerektiği,

Yanda belirtilen hususlarda, idarelerce azami özen gösterilmesine rağmen, işin yürütülmesi sırasında, Başkanlığımızdan "Görüş" veya "Karar" talep edilmesi durumunda ise;

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı" başlıklı Ek 1 inci maddesinde sayılan (ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki uyumsuzluk, iş programı ihtilafları, fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması, sürenin uzatılması ve ödenek aktarılması, geçici ve kesin kabul işlemleri, gecikme halinde uygulanacak cezalar, yaptırılacak ilave işler, iş eksikliklerinde) sözleşme anlaşmazlıklarına yönelik olarak Ek 2'nci maddesinde belirtildiği üzere; yüklenici itirazlarının, sözleşmeyi düzenleyen idarelere yazılı olarak yapılacağı, başka bir ifade ile yüklenici itirazlarının idareler aracılığı ile idarelerin başvurularının ise resen Başkanlığımıza yapılacağı,

Mevzuatta belirtilen sözleşme anlaşmazlık konularına yönelik başvuruların iş süreçlerine uygun olarak yapılmasının esas olduğu,

Ayrıca Kurulumuz "Görüş" veya "Karar"larında yer alan sözleşme konusu işe ilişkin değerlendirme ve tespitlerin, idarelerce gönderilen bilgi ve belgelere dayalı olarak ortaya konulduğu, fiili durumu yansıtmayan herhangi bir belirtmenin sorumluluğunun Kurulumuza değil, bu belirtmeye konu bilgileri gönderen idarelere ait olacağı,

Kurulumuzdan;

"Görüş" taleplerine dair başvuruların, görüş sorulan konuda herhangi bir iş ve işlem yapılmadan ve zamanında yapılması gerektiği,

"Karar" taleplerine dair başvuruların ise anlaşmazlığın ortaya çıktığı tarihten itibaren Kanun'da belirtilen süre içerisinde, başka bir ifade ile iş süreçlerine uygun olarak yapılması gerektiği,

"Görüş" başvurularında gerekçeli dayanakları belirtilen idare (ihale yetkilisi imzalı) görüşünün, "Karar" başvurularında ise gerekçeli dayanakları belirtilen hem idarenin (ihale yetkilisi imzalı) iddiasının/ görüşünün hem de yüklenici iddiası/ beyanı ve itirazlarının yer alması gerektiği,

Başkanlığımıza son yıllarda yapılan başvuruların çoğunluğunun yukarıda belirtilen hususlar ile ilgili olduğu tespit edilmiş olup, yapılan tüm tespit ve değerlendirmelerin idarenizce göz önüne alınması durumunda; talep edilen "Tereddüt" ve/veya "Anlaşmazlık" konularının asgari düzeye düşürüleceği ve en önemlisi sözleşme konusu işin süresi içerisinde ve taraflar arasında bir ihtilaf yaşanmaksızın, hedeflenen zamanda kamunun kullanımına sunulmasının sağlanmı ş olacağı,

Hususları değerlendirilmektedir.

KURUM BAŞVURU İSTATİSTİKLERİ

**ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
YÜKSEK FEN KURLU BAŞKANLIĞI'na**
son 4 yıl içerisinde farklı kuruluş tarafından 3000'ni aşkın
başvuru yapılmıştır.

12 Bakanlık,

79 Valilik,

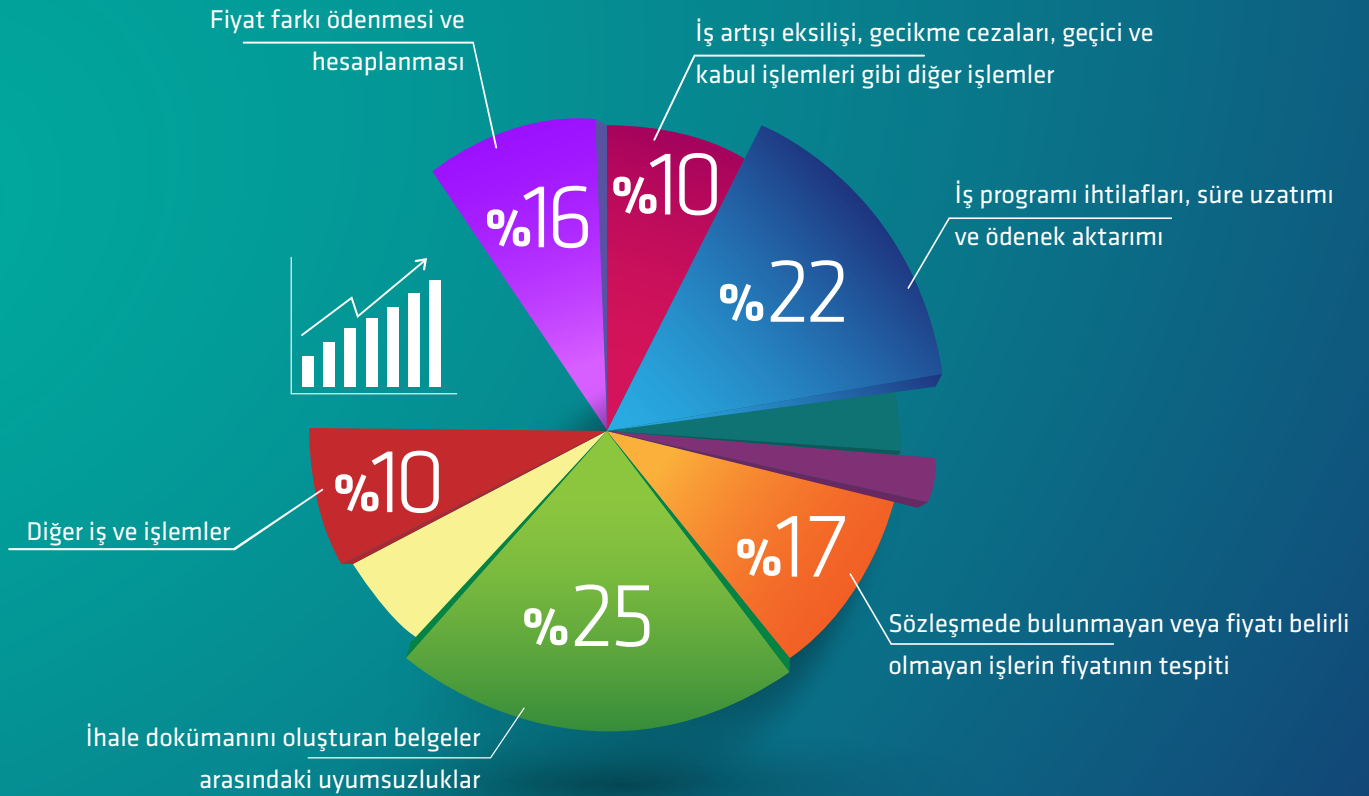
74 Üniversite,

30 Büyükşehir Belediyesi,

154 İl ve İlçe Belediyeleri

16 Farklı Kuruluş

Çözöme kavuşturulmak üzere yapılan bu başvuruların;

oluşturmaktadır.

Kamuya İş Yapan Yüklenicilerin (Müteahhitlerin) İdarelerle Yaşadığı Sözleşme Anlaşmazlıklarının Çözümünde YFK'nın Rolü ve 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Ek 1'inci Maddesinde Sayılan Sözleşme Anlaşmazlıkları ile İlgili GÖRÜŞ VE KARARLARI

Yüksek Fen Kurulu Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu çerçevesinde sözleşme uygulamalarındaki tereddütleri gidermek amacıyla “Görüş” ve anlaşmazlıkları çözmek amacıyla “Karar” vermektedir.

1934 yılında kurulmuş olan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı, 2002 yılına kadar, Kamu yatırımları ile ülkemizin imar ve ihyasına yönelik ihale mevzuatını hazırlayıp uygulamayı yönlendirme görevini yürütmüş, kurulduğu günden bugüne kadar ise yürürlükte bulunan Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile sözleşmeye bağlanan yapım ve yapımla ilgili danışmanlık hizmet işlerine ait sözleşmelerin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan **idare tereddütlerini gidermeye yönelik “Görüş”**, sözleşme tarafları arasında ortaya çıkan **anlaşmazlıkların çözümüne yönelik olarak ise “Karar”** vererek,

nihayetinde, idareleri mevzuatına uygun yönlendirmiş, sözleşme tarafları arasında ortaya çıkan anlaşmazlıkların ise **yargıya intikal ettirilmeden çözümüne katkı** sunmuş, böylece kamu yatırımlarının sürüncemede kalmadan ülke ekonomisine kazandırılmasını sağlamıştır.

Bu hususta yüzlerce Görüş ve Karar vermiş olan Yüksek Fen Kurulunun, bazı güncel anlaşmazlık konuları ile ilgili vermiş olduğu görüş ve kararların özeti, sözleşme taraflarının (İdareler ile yüklenicilerin) faydasına olacağı düşünüldükçe aşağıda sunulmuştur:

1- Fiyat Tespiti

30.01.2024 tarihli ve 2024/33 sayılı
GÖRÜŞ'ten alıntı;

“ ...

Kamu İhale Kurulu'nun 28.12.2022 tarihli ve 2022/DK.D-470 sayılı düzenleyici kararı;

...

Şeklinde karar verildiğinden bahisle, anılan düzenleyici karar gereği genel anlamda yeni iş kalemi birim fiyat tespitinde kullanılacak rayiçlerin hangi yıl/döneme ait olacağı hususunda olduğu, dolayısı ile taraflar arasında oluşan anlaşmazlığın Kamu İhale Kurumunun anılan düzenleyici kararı ile ilişkili olduğu, anlaşılmaktadır. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Kamu İhale Kurumu” başlıklı 53'üncü maddesinde;

...

hükümleri bulunmaktadır.

Bu tespit ve hükümler birlikte değerlendirildiğinde;

Taraflar arasındaki anlaşmazlığın anılan Kamu İhale Kurulu'nun düzenleyici kararı gereği genel anlamda yeni iş kalemi birim fiyatı tespitinde kullanılacak rayiçlerin hangi yıla/döneme ait olacağı hususundan kaynaklandığının anlaşıldığı,

Kamu İhale Kurumu'nun 4734 ve 4735 sayılı Kanunlara ilişkin bütün mevzuatı hazırlamak, geliştirmek ve uygulamayı yönlendirmek gibi düzenleyici görev ve yetkisi olan kurum olduğu, yetkilerini, düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak kullandığı hususları birlikte ele alındığında, **dolayısıyla anlaşmazlığın çözümüne yönelik idaresince Kamu İhale Kurumu'ndan temin edilecek karar/görüş doğrultusunda işlem tesis edilmesi gerektiği,**

...”,

31.07.2024 tarihli ve 2024/161 sayılı
GÖRÜŞ'ten alıntı;

“ ...

Yaklaşık maliyetin ihale öncesi idare tarafından hazırlanan ve gizliliği olan bir belge olduğu, yüklenicinin bu belgelerden bilgi sahibi olmasının hukuken mümkün olmadığı, dolayısıyla **yaklaşık maliyetin sözleşmesi ve ekleri gibi yükleniciyi bağlayıcı bir yönünün bulunmadığı** bu itibarla ihale dokümanı arasında yer almayan yaklaşık maliyet hesap cetvelinin anlaşmazlıkların çözümünde başvurulacak bir doküman olmadığı,

İşin yürütülmesi sırasında, sözleşme konusu işlerle ilgili proje vb. teknik belgelerde, değişiklik yapılmaksızın işin tamamlanmasının fiilen imkânsız olduğu hallerde, işin sözleşmede belirtilen niteliğine uygun bir şekilde tamamlanmasını sağlayamaya yönelik proje değişikliği yapmaya idarenin yetkili olduğu, ancak bu yetkinin sınırsız olmadığı,

Yapılan proje değişikliğine bağlı olarak, iş eksilişinin ortaya çıktığı durumlarda, iş eksilişi kapsamına giren imalatların birim fiyatının tespitinde, YİĞŞ'nin 22 nci maddesinde yer alan ve yeni imalatların birim fiyatının tespitine ilişkin hükümlerin uygulanacağı,

Bunu teminen öncelikle idaresince, birim fiyat tespitine konu olan iş kaleminin/iş grubunun tanım, tarif ve yapım şartlarının belirlenmesi gerektiği,

Tanım, tarif ve yapım şartları ortaya konulan iş kalemi/iş grubunun niteliğine göre, YİĞŞ'nin 22'nci maddesinin ikinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç) bentlerinde sayılan analizlerden sıralamaya uyulmak şartı ile uygun olanının seçileceği,

İkinci fıkrada belirtilen sıralamaya uyularak seçilmiş olan analize, kaynakların verimli kullanılması

YFK sözleşme tarafları arasında ortaya çıkan anlaşmazlıkları yargıya intikal ettirilmeden çözümüne katkı sunarak kamu yatırımlarının sürüncemede kalmadan ülke ekonomisine kazandırılmasını sağlamaya çalışmaktadır.

gözetilerek üçüncü fıkranın (a), (b), (c), (ç) bentlerinde belirtilen rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamının sıralama olmaksızın uygulanabileceği,

Birim fiyat tespitinde, kar ve genel giderlerinde dikkate alınması gerektiği, yukarıda açıklanan usul ile tespit edilen fiyata, sözleşmesinde yeni birim fiyat tespitleri için önceden belirlenmiş bir kar ve genel gider oranı var ise bu oranda kar ve genel giderler eklenerek birim fiyat tespitinin sonuçlandırılacağı, sözleşmesinde bu konuda belirlenmiş bir oran yok ise -ki başvuru konusu işin sözleşmesinde yok- kar ve genel giderleri hariç olmak üzere oluşturulan analiz tutarına %10 yüklenici karına ilave olarak %15 oranına kadar idare ve yüklenicinin anlaştığı oranda genel giderlerin ekleneceği,

Anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan tespit ve hükümler birlikte değerlendirildiğinde;

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanmış başvuru konusu işte, işe ait sözleşmenin atıf yaptığı YİĞŞ'nin "Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22 nci maddesinde, iş artışı/eksilişine konu imalatların birim fiyatlarının tespitinde aynı hükümlerin uygulanacağını anlaşıldığı,

Anılan madde hükümlerinde, yaklaşık maliyet hesabında tespit edilen bedelin, iş artışı/eksilişi hesabında kullanılabileceğine yönelik herhangi bir atıf/açıklama bulunmadığı, bu minvalde yaklaşık maliyet cetvellerinde yer alan bedelin iş artışı/eksilişi hesabında kullanılmasının mevzuatına uygun düşmeyeceği,

Sonuç olarak;

Başvuruya konu olan ve yapımından vazgeçilen imalat/imalatlar ile ilgili yeni fiyat tespitinin, işe ait sözleşme ve sözleşmenin atıf yaptığı YİĞŞ'nin

22 nci maddesi hükümleri gereği, yukarıda yapılan açıklamalar dikkate alınarak, sözleşme taraflarınca birlikte yapılması gerektiği,

...",

12.06.2024 tarihli ve 2024/122 sayılı GÖRÜŞ'ten alıntı;

"...",

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre; anahtar teslimi götürü bedel, birim fiyatlı ve karma (anahtar teslimi götürü bedel + birim fiyat) sözleşmeye bağlanan tüm yapım işlerinin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan yeni iş kaleminin birim fiyatının tespitine yönelik düzenleme her üç tip sözleşmenin;

"Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belli olmayan işlere ait birim fiyat tespiti ile iş kalemi miktarının değişmesi" başlıklı 28 inci maddesinde;

...

Şeklinde yapılmış olup, bu düzenlemenin atıf yaptığı, sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİĞŞ)'nin "Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22'nci maddesinde ise;

...

Şeklinde, yeni iş kalemi birim fiyatının tespitine yönelik, her üç sözleşme türünü de kapsayan bir usule/ yönteme yer verilmektedir.

Sözleşme taraflarınca, yeni iş kaleminin analizinde anlaşmaya varılmış ve sadece anlaşmazlık, bu analiz içerisinde yer alan rayiç fiyat olarak, bahse konu YİĞŞ'nin 22 nci maddesinin üçüncü fıkrasında sayılanlardan hangi rayicin alınacağı konusunda ortaya çıkmış ise; yukarıda yer verilen YİĞŞ'nin 22 nci maddesi; analizler konusunda anılan maddenin ikinci fıkrasında

belirtilen sıralamaya uyulma şartını getirirken, rayiçler konusunda, anılan maddenin üçüncü fıkrasında herhangi bir sıralama şartını getirmediği, ancak üçüncü fıkrada belirtilen rayiçlerin uygulanmasında/seçiminde "kaynakların verimli kullanılması" ilkesinin gözetilmesi şartını getirdiği, bu şartın sonucu olarak da; anılan fıkrada sayılan rayiçlerin, kaynakların verimli kullanılmasının gözetilmesini, dolayısıyla karşılaştırılmasını gerektirdiği,

Sonuç olarak; kurulumuzca, idare görüşünde de belirtildiği üzere, **yeni bir iş kalemi birim fiyatının tespitinde, sözleşme eki YİĞŞ'nin 22'nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen rayiçlerin, herhangi bir öncelik sıralaması olmadan, kaynakların verimli kullanılması ilkesi gözetilerek, anılan maddenin ikinci fıkrasına göre taraflarca belirlenmiş analizlere uygulanması gerektiği,**

...",

31.07.2024 tarihli ve 2024/163 sayılı GÖRÜŞ'ten alıntı;

"...",

İşin devamı sırasında herhangi bir iş kaleminin miktarında %20'yi aşan bir artışın meydana gelmesi ve toplam artışın aynı zamanda sözleşme bedelinin %1'ini geçmesi halinde, bu iş kaleminin %20 artışı geçen kısımlarının revize birim fiyat üzerinden ödeneceği, madde hükmünde açıklanan formüle göre hesaplanan revize birim fiyatın ise o iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dâhil) hesaplanan birim fiyatı geçemeyeceği, resmi analiz ve rayiçlerin bulunmaması halinde ise bu fiyatın YİĞŞ'nin 22'nci maddesi hükümleri çerçevesinde tespit edileceği anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda, madde hükmünde açıklanan formüle göre hesaplanan revize birim fiyatın, o iş kalemine ait resmi (idarelerce yayımlanan) analiz ve rayiçlerle hesaplanan (%25 oranında kar ve genel giderler dâhil) birim fiyatı geçemeyeceği, resmi analiz ve rayiçlerin bulunmaması halinde ise bu fiyatın YİĞŞ'nin 22'nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları dikkate alınarak hesaplanması gerektiği,

Başvuruya konu revize birim fiyat tespitinin, yüklenici tarafından o iş kalemi için ihale tarihinde teklif edilen birim fiyata yönelik olduğu, başka bir ifade ile yüklenici tarafından ihale tarihinde verilen ve sözleşmesinde bulunan fiyatın revize edildiği dikkate alındığında, anılan maddede yer alan formül sonucu bulunan fiyatında, ihale tarihinin içindeki aya ait birim fiyat olacağı,

Bu husus göz önünde bulundurulduğunda, sözleşmenin

28.2.1 maddesine göre hesaplanan revize birim fiyat ile karşılaştırmak/kıyaslanmak üzere,

Sözleşmenin 28.2.2 maddesinde belirtilen ve o iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyatın ihale tarihinin içindeki aya ait fiyatlar olması gerektiği, bu bağlamda, anlaşmazlığa konu iş kaleminin resmi analiz ve rayiçlerinin bulunduğu, taraflarca kabul edildiği,

Bu durumda, Sözleşmenin 28.2.1 maddesinde yer alan formül ile belirlenen **revize fiyat ile karşılaştırmak/kıyaslanmak üzere, hesaplanacak birim fiyatın tespitinde, o iş kalemine ait ihale tarihinde geçerli olan resmi analiz ve rayiçlerin kullanılması gerektiği,**

...

2- İhale dokümanı arasındaki uyumsuzluk

26.06.2024 tarihli ve 2024/127 sayılı GÖRÜŞ'ten alıntı;

“...

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde, yüklenicilerin tekliflerinin ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için verildiği, dolayısı ile uygulama projelerinin içerisinde yer alan bütün imalatların yükleniciler tarafından fen ve sanat kurallarına uygun ve yürürlükteki mevzuata göre kullanıma hazır bir şekilde idarelere sunulması gerektiği hususları açıktır.

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan bu işte; yüklenicinin teklifinin işe ait sözleşmenin 6 ncı maddesinde

belirtilen uygulama projeleri ile bunlara ilişkin olarak düzenlenen mahal listelerine dayalı olarak verildiği dikkate alındığında;

İhale dokümanı mimari uygulama projesi genel detaylarda yer alan ve bütün ölçüleri verilen renkli ahşap masa, renkli ahşap oturak ve yer minderlerinin sözleşme bedeline dâhil olduğu,

Mobilya detayı paftasında her türlü ayrıntısı ile detay projesi yer alan dolapların ise, proje üzerinde “*Tefriş Amaçlı Gösterilmiştir*” notu gereği sözleşme bedeline dâhil olmadığı,

...”,

12.06.2024 tarihli ve 2024/123 sayılı GÖRÜŞ’ten alıntı;

“...

Teknik şartnamelerde belirlenecek **teknik kriterlerin, verimliliği ve fonksiyonelliğini sağlamaya yönelik olması, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlamasının zorunlu olduğu**, ayrıca varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemelerin de yapılabileceği, teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilebileceği, **teknik şartnamenin uygulama projesi gibi değerlendirilemeyeceği**,

Bunların yanı sıra; ihale dokümanı içeriğinde yer alan teknik şartnamelerin, ihaleye esas uygulama projeleri ve bunlara dayalı mahal listelerinde yer alan imalatlara ait teknik detayları açıklayıcı dokümanlar olduğu, başka bir ifade ile sözleşme kapsamında oldukları projelerde ve mahal listelerinde sabit olan, varlıkları hakkında herhangi bir tereddüt bulunmayan mevcut imalatlara ilişkin teknik kriterler ve tanımlamalara yer verilen dokümanlar oldukları, **bu dokümanların içeriğinde sözleşme bedeline hangi imalatların dâhil olup olmadığı veya yukarıda belirtilen**

kanun ve yönetmelik hükümlerinde yer alan hususlar dışında başkaca bilgilerin yer alamayacağı, yer alsa bile hüküm icra edemeyeceği,

Karma sözleşmeye bağlanan yapım işlerinin;

Anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan kısımları için;

İsteklilerin tekliflerinin ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak verildiği, projesi içerisinde yer alan **bütün imalatların yükleniciler tarafından fen ve sanat kurallarına uygun ve yürürlükteki mevzuata göre kullanıma hazır bir şekilde idareye sunulması gerektiği**, bunun temini için de idareler tarafından ihale dokümanları arasında yer alan **uygulama projeleri ile bunlara dayalı olan mahal listelerinin, varsa teknik şartnamenin eksiksiz bir şekilde ve birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanmasının mevzuatının bir gereği olduğu**,

Birim fiyat teklif alınan kısımları için;

İsteklilerin tekliflerinin ihale dokümanında yer alan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak verildiği, başka bir ifade ile sözleşme bedeline dâhil olan imalatların, yapım şartları ve miktarı gibi nitelik ile niceliklerinin belirlenmesinde, ihale dokümanlarında yer alan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerinin esas alınacağı, **birim fiyat teklif alınan kısma ait bedelin tespitinde ise idaresince hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kalemi için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların esas alınacağı**,

Sözleşme, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütün olduğu, idareyi ve yükleniciyi bağladığı, ancak sözleşme hükümleri ile ihale

dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde, ihale dokümanında yer alan hükümlerin esas alınacağı, bahse konu **karma sözleşmeye bağlanan yapım işinin anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan kısmına ve birim fiyat teklif alınan kısmına ait eklerin ayrı ayrı düzenlendiği**,

Ön ve/veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılan işlerde, **uygulama projesinin idare tarafından hazırlanması veya hazırlatılmasının esas olduğu**, bu projelerin iş programına göre gerekli olduğu zamanlarda, bir yazı ekinde yükleniciye teslim edileceği ve hazırlanan veya hazırlatılan uygulama projelerine göre imalatların yapılması gerektiği,

Anahtar teslimi götürü bedel yapılan işlerin bedellerinin ihale dokümanında öngörülen ilerleme yüzdeleri üzerinden, sözleşmesinde ve eklerinde yazılı esaslara göre ödenmesi gerektiği, birim fiyat teklif alınan kısma ait bedelin tespitinde ise idaresince hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kalemi için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların esas alınacağı,

...”,

15.03.2023 tarihli ve 2023/46 sayılı Karar’dan alıntı;

“...

Yüklenicinin teklifini, ihale dokümanı olan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listelerinde yer alan her bir iş kaleminin, yine ihale dokümanlarından olan ve bu her bir iş kaleminin tarif ve yapım şartları ile bedeline dâhil olan ve olmayan unsurların belirtildiği birim fiyat tariflerine dayalı olarak, yine idaresince hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kalemi miktarını dikkate alarak ve her bir iş kalemi için ayrı ayrı olmak üzere verdiği, **birim fiyat teklif cetvelinde**

yer alan her bir iş kalemi miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam tutar üzerinden sözleşmenin akdedilmiş olduğu ve yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde de birim fiyat teklif cetvelinde yer alan iş kalemleri için yüklenicinin teklif ettiği birim fiyatların esas alınmasının gerektiği ve birim fiyat tariflerinin de ihale dokümanları arasında yer verilmesinin, teknik ve özellikle hukuki açıdan büyük önem arz ettiği,

Birim fiyat sözleşmelerde, isteklilerin, kesin projede/projelerde belirtilen iş kalemlerinin yapımına yönelik olarak, özellikle “Birim fiyat tarifleri”ne göre tekliflerini verdikleri, ihale dokümanlarından olan “Birim fiyat tarifleri”nin, sözleşmenin 8 inci maddesi hükümlerine göre sözleşmenin eklerinden olduğu ve sözleşme eki bu belgenin diğer belgelerden (Teknik Şartnameler, Genel Teknik Şartname, Uygulama Projeleri) öncelikli olduğu,

Bu hükümlere göre, yeni iş kalemi birim fiyatından veya yeni birim fiyat tespitinden bahsedilebilmesi için öncelikle YİĞŞ'nin 12 nci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleşmesi gerektiği,

Proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi sırasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanı ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedellerinin ödenmesine yönelik birim fiyatların ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilebileceği, işin yürütülmesi sırasında bahse konu proje değişikliğinin yapılmadığı dikkate alındığında, sözleşme kapsamında yapılacak dolgu imalatlarında

ihale dokümanı “Zemin Etüt ve Değerlendirme Raporu”nda kazıdan çıkan malzemenin dolgu malzemesi olarak kullanılamayacağı gibi dolgu malzemesinin özelliklerinin de belirtildiği, birim fiyat teklif cetvelinde yer alan ve yüklenicinin teklif verdiği 1 adet “(İş Kalem No: İNŞ-02)Terfi Merkezi Yapılması (İnşaat)” paçal iş kaleminin tanım, tarif ve yapım şartları da dikkate alınarak dolgu imalatlarının yapılması gerektiği, sözleşme bedeline dâhil olan bu imalatlar için yeni birim fiyat tespit edilemeyeceği ve ayrıca bir bedel ödenemeyeceği,

...”,

3- İş Programı İhtilafları

24.04.2024 tarihli ve 2024/88 sayılı Görüş'ten alıntı;

“...”,

Yer teslimi sonrası sözleşmesinde belirtilen süre içerisinde yüklenici tarafından hazırlanıp idare onayına sunulacak ilk iş programının, sözleşmesinde öngörülen yıllar ödeneği, havanın fen noktasından çalışılmaya uygun olmayan dönemi/günleri ve resmî tatil günleri dışında kalan günlerde, sözleşmenin 12 nci ve sözleşme eki YİĞŞ'nin 17 nci maddesinde belirtilen hükümler çerçevesinde harcanacak şekilde hazırlanması gerektiği,

Bu bağlamda hazırlanacak ilk iş programında, 2023 yılı ödeneği olarak, sözleşmesinde öngörülen %40 oranındaki ödeneğin dikkate alınması gerektiği, bu 2023 yılı ödeneğinin, 2023 yılı süresi içerisinde yer alan havanın fen noktasından çalışılmaya uygun olmayan dönemi çıkartıldıktan sonra kalan sürede harcanacak şekilde dağıtılması gerektiği, İlk yıl ödeneğinin %10'dan az olamayacağına dair 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar”

başlıklı 62 nci maddesindeki hükmünün, ödeneğin temin edilmesi ile ilgili olduğu, işin yürütülmesi sırasında ilk yıl, mücbir sebepler veya idareden kaynaklanan sebeplerle çalışılmayan bir sürenin tespiti durumunda bu sürenin, süre uzatımı olarak verilmesi ve çalışılmayan bu sürede harcanamayan ödeneğin de belirlenerek sonraki yıla/yıllara aktarılmasına bağlı olarak ilk yıl ödeneğinin revize ile azaltılmış olacağı,

Ancak, idaresince gönderilen bilgi ve belgelerden, yapı ruhsatının 20.02.2024 tarihinde alındığı, yapı ruhsatının geç alınması ve ruhsat alınmadan kazı imalatının yapılması hususundaki sorumluluk işin idareye ait olmak üzere, mevzuatın gereği olarak, yapı ruhsatı alınmadan işin/imalatların başlatılamayacağı, bu bağlamda, yer teslim tarihi ile yapı ruhsatının alındığı tarih arasında geçen sürede, havanın fen noktasından çalışılmaya uygun olmayan dönemi/günleri hariç çalışılmayan sürenin idaresince tespit edilerek, bu sürenin, ilave süre/süre uzatımı olarak yükleniciye verilmesi ve yeni/revize iş bitim tarihinin belirlenmesi gerektiği, Ayrıca 2023 yılında çalışılmayan günlerde harcanamayan ödeneğinde belirlenerek sonraki yıla/yıllara aktarılması (2023 yılı sözleşme ödeneğinin azaltılması), bu iki hususun dikkate alındığı bir “Süre Uzatımı ve Ödenek Aktarma Kararı”nın idaresince alınmasını müteakip, bu kararın yükleniciye tebliği sonrası, yüklenici tarafından sözleşmesinde öngörülen sürede bir revize iş programının hazırlanıp idareye sunulması, idaresince onaylanması müteakip bu revize iş programına göre iş ve işlemlerin (fiyat farklarının hesaplanması dâhil) yürütülmesi gerektiği,

...”,

**05.06.2024 tarihli ve 2024/114 sayılı
Görüş'ten alıntı;**

“ ...

..., fiyat farklarının, işin yürütülmesi sırasında, uygulama ayı içinde gerçekleşen imalat kalemleri veya iş grupları için, sözleşmede yer alan esaslara göre ödenecek veya kesilecek bedel olduğu, bu bedelin hesaplamasında kullanılacak formüldeki endekslerin tespitinde onaylı iş programının dikkate alındığı/ alınacağı,

İdarenin sebep olduğu hallerden dolayı, işte sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi halinde, durum idarece incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait sürenin uzatılacağı, yüklenicinin, bu hususun kendisine tebliği tarihinden başlamak üzere yedi gün içinde revize iş programı düzenleyerek idarenin onayına sunmak zorunda olduğu,

Diğer taraftan, işin yürütülmesi sırasında mücbir sebeplerle veya idareden kaynaklanan sebeplerle verilen süre uzatımı ve ödenek aktarmasına bağlı olarak hazırlanacak revize iş programlarının, özellikle zamanında ve mevzuatına uygun başka bir anlatımla gerçeğe uygun hazırlanmasının, fiyat farkı tanımı

yani yapılacak hesaplamanın, sözleşme taraflarının herhangi birinin leh veya aleyhine menfi veya müspet sonuçlar doğurduğu dikkate alındığında, büyük önem arz ettiği/ edeceği,

İşin yürütülmesi sırasında, mevcut onaylı iş programına göre gerçekleştirilmesi gereken iş kalemleri veya iş gruplarının yapımında, idareden kaynaklanan sebeplerle gecikme meydana gelmesi durumunda, zamanında süre uzatımı ve ödenek aktarımı kararı alınması, bu kararın zamanında yükleniciye tebliğ edilmesi, yüklenicinin de bu süreye karşılık aktarılan ödeneye göre zamanında revize iş programı hazırlayıp işin idareye sunması ve işin idaresince onaylanması halinde, bu revize iş programı dikkate alınarak, geçici hakedişlerde fiyat farklarının hesaplanması durumunda herhangi bir sorun oluşmayacağı,

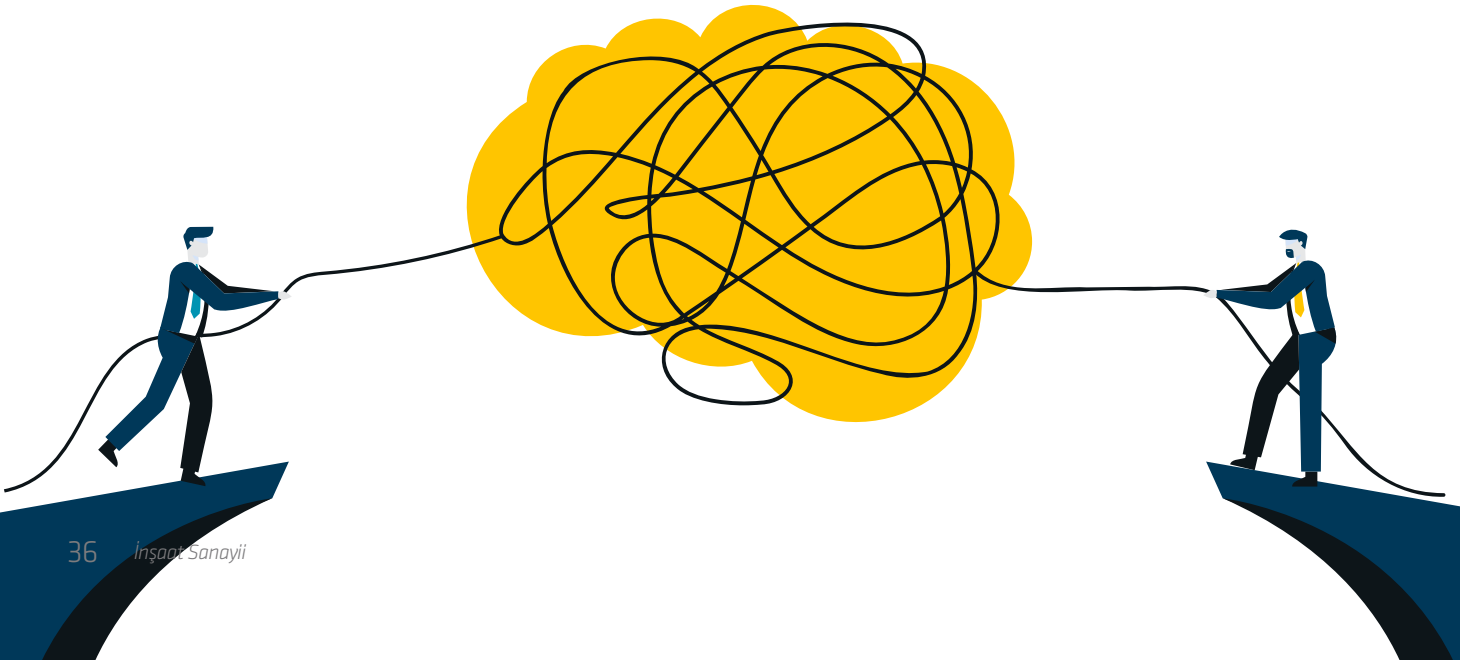
İdareden kaynaklanan sebeplerle gerek süre uzatım kararının gerekse bu karara bağlı olarak hazırlanacak revize iş programının hazırlanmasında gecikmeler yaşanması, başka bir ifade ile revize iş programının zamanında hazırlanmadığı/hazırlanamadığı hallerde, yüklenicinin, revize edilmemiş, dolayısıyla o hakediş itibari ile gerçek durumu yansıtmayan

mevcut iş programının (ilk veya o anki revize iş programı) gerisinde kalması durumuna bağlı olarak (bahse konu bu işte olduğu gibi), düzenlenecek hakedişlerde hesaplanacak fiyat farklarında endeks karşılaştırması yoluna gidileceği, bu uygulamanın ise gerçek durumu yansıtmayacağı,

Yukarıda da belirtildiği üzere, işin yürütülmesi sırasında düzenlenen geçici hakedişlerde hesaplanan fiyat farklarında dikkate alınan ilk iş programının veya revize iş programının, o hakediş itibari ile mevzuatına uygun gerçek durumu yansıtmayacak şekilde hazırlanmış ve işin idaresince onaylanmış bir iş programı olması gerektiği,

Fiyat farkının, yukarıda belirtilen esaslardaki tanımına göre kesilecek veya ödenecek bir bedel/tutar olduğu, dolayısıyla bu bedelin/ tutarın her zaman ödenecek bedel/ tutar sonucunu ortaya çıkarmayacağı, uygulama ayı endekslerine bağlı olarak bazen de kesilecek bir bedeli/ tutarı ortaya çıkarabileceği, gerçeğe uygun olarak hazırlanıp onaylanacak en son revize iş programına göre bu hesaplamanın yapılmaması halinde ise bu hususun mevzuatına uygun olmayacağı gibi mevcut durumu da yansıtmayacağı,

...

İşin yürütülmesi sırasında, proje değişikliğine konu imalatların, işe ait ilk iş programında hangi yıl içerisinde yapılmasının öngörüldüğünün, Kurulumuzca tespitinin mümkün olamayacağı,

Bahse konu bu imalatların, ilk iş programında, 2023 yılında yapılması öngörülmüş olduğu durumda bu imalatların yapımından vazgeçilmesine bağlı olarak, yerine başka imalatların yapılmasının mümkün olup olmadığının da sözleşme taraflarınca göz önünde bulundurulmak kaydıyla (ki bu durumda başka imalatların yapılması mümkün değil ise bu husus işin durduğu anlamına gelir) proje değişikliğinin onay sürecinde yaşanan gecikme ile yeni imalatların yapım süreleri göz önünde bulundurularak, yükleniciye süre uzatımı verilmesi gerektiği, yapımından vazgeçilen imalatlar sebebi ile başka imalatların yapılmasının mümkün olmadığı dolayısıyla herhangi bir ödeneğin harcanmasının mümkün olmadığı/olamayacağı sürede veya daha az imalat yapılabilmesi anlaşılan sürede başka bir ifade ile **işin yavaşladığı sürede harcanamayan ödeneğin de belirlenip sonraki aya/yıllara aktarılması gerektiği ve buna bağlı olarak bir revize iş programının hazırlanması gerektiği,**

Ancak, yukarıda da belirtildiği üzere, bu revize iş programının zamanında yapılmaması sebebi ile düzenlenecek hakedişlerde, o hakedişin düzenlendiği anda mevcut iş programının (ilk veya o anki revize iş programı) dikkate alındığı hallerde ise yüklenicinin, revize edilmemiş, dolayısıyla o hakediş itibarı ile gerçek durumu yansıtmayan mevcut iş programının gerisinde kalınması durumuna bağlı olarak, bahse konu hakedişlerde hesaplanacak fiyat farklarında endeks

karşılaştırması yoluna gidileceği, bu uygulamanın ise gerçek durumu yansıtmayacağı,

Diğer taraftan, idaresince verilen süre uzatımları, (gerekçesi iş artışına konu yeni/ilave imalatlar veya proje değişikliğine bağlı olarak yapımından vazgeçilip yerine yeni imalatlar yapılması öngörülen ancak süre uzatım Olur tarihi itibarı ile o anki iş programında henüz yapıma aşamasına gelmemiş, gerek yapımından vazgeçilen imalatlar gerekse iş artışına konu yeni/ilave imalatlar için verilen süreler hariç,) süre uzatım Olur tarihi öncesi idareden kaynaklanan sebeplerle işte meydana gelen gecikme sebebi ile verilmiş olduğundan/olacağından, bu sürede, iş programında öngörülen ancak harcanamayan ödeneğinde, uzatılan sürede harcanacak şekilde, sonraki aylara/yıla aktarılması gerektiği, bu bağlamda, idaresince, süre uzatım olur tarihi itibarı ile işin kalan süresine, verilen ilave süreyi ekleyerek, ödenek aktarımı yapmadan, bu yeni sürede,

Süre Uzatımı Olur tarihi itibarı ile o anki iş programında kalan imalat tutarını harcamasının istenilmesinin ve buna göre bir revize iş programı hazırlanmasının istenilmesinin mevzuata uygun olmayacağı,

Sonuç olarak; işin yürütülmesi sırasında, o anda mevcut iş programına göre yapılması gereken imalatların, yüklenicinin kusuru olmadan başka bir ifade ile idareden kaynaklanan sebeplerle yapılamaması durumunda, bu sebeple verilen süre uzatımı ve ödenek aktarma kararı sonrasında mevzuatına uygun olarak hazırlanıp idaresince onaylanacak son revize iş programı dikkate alınarak iş ve işlemlerin (fiyat farkları dâhil) yürütülmesi gerektiği,

...”,

4- Fiyat Farkı

25.01.2023 tarihli ve 2023/11 sayılı Karar’dan alıntı;

“...

İşin yürütülmesi sırasında, idareden kaynaklanan gecikmeler nedeniyle, revize iş programının hazırlanamadığı/ hazırlanmadığı ve dolayısı ile mevcut onaylı iş programına göre fiyat farkları hesap edilmekte iken, bu onaylı iş programına göre, yüklenicinin iş programının gerisinde kalması durumunda geçici hakedişlerde hesap edilecek fiyat farklarında, sözleşmede yer alan “4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar”ın “**İş programı ve ödenek dilimi**” başlıklı 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen esaslar doğrultusunda işlem tesis edilmesi dışında bir yol bulunmadığı, ancak bu şekilde hesaplanan fiyat farklarının ise gerçeğe uygun olmayacağı, işe ait sözleşme eki “4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar”ın “**Tanımlar**” başlıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan tanım dikkate alındığında, fiyat farkının ödenecek (+) veya kesilecek (-) bedel olabileceği, bu sebeple, revize iş programı hazırlanıp idaresince onaylandıktan sonra, bu revize iş programına göre fiyat farklarının yeniden hesaplanması gerektiği, Bu bağlamda, işe ait YİGŞ'nin; “**Geçici hakediş raporları**” başlıklı 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan;

“Anahtar teslimi götürü bedel esasına göre yapılan işlerin bedelleri, ihale dokümanında öngörülen ilerleme yüzdeleri üzerinden sözleşmesinde ve eklerinde yazılı esaslara göre ödenir.” ve

“**Kesin hakediş raporu ve hesap kesilmesi**” başlıklı 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan;

“Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde; kesin hakediş raporu düzenlenmesine işin geçici kabulü yapıldıktan sonra başlanır ve sözleşme ve eklerinde öngörülen hükümler çerçevesinde kesin hesap işlemleri gerçekleştirilir.”

Hükümleri dikkate alındığında ise geçici hakediş raporlarında ödenen gerek iş kalemi veya iş grupları bedelinin gerekse bu bedel dikkate alınarak hesaplanan (+) veya (-) fiyat farkı tutarlarının, kesin ödeme niteliği taşımadığı ve kazanılmış hak sayılamayacağı,

Bu bağlamda, geçici hakedişlerde hesaplanan fiyat farklarının, revize iş programına göre yeniden hesaplanmasının her zaman ilave ödenecek (+) bedel sonucunu ortaya çıkarmayacağı, işin yürütülmesi sırasında hesaplamada dikkate alınacak uygulama ayı endekslerine bağlı olarak bazen de kesilecek (-) bir bedeli ortaya çıkaracağı ve bu hesaplamanın yapılmaması halinde bu hususun bir kamu zararını doğuracağı göz önünde bulundurulduğunda, **kesin hakediş raporu düzenlenmesine kadar geçici hakediş raporlarında hesaplanan (+) veya (-) fiyat farkı bedelinin (geçmişe dönük) düzeltilebileceği, başka bir ifade ile yeniden hesaplanabileceği,**

Bu itibarla; idaresince verilen her süre uzatımı kararlarına göre hazırlanan ve idaresince onaylanan her revize iş programlarına göre fiyat farkının hesaplanması gerektiği, dolayısıyla gelinen aşamada, **en son onaylı revize iş programı dikkate alınarak fiyat farklarının hesaplanması gerektiği,**

...”

24.01.2024 Tarihli ve 2024/14 sayılı KARAR'dan alıntı;

“ ...

Sözleşmesine göre, sözleşme süresi içerisinde fiyat farkı hesaplanmayacağı ancak öngörülemeyen durumlar sebebiyle

bir iş artışı ya da mücbir sebepler ve/veya idareden kaynaklanan hallerden dolayı, işte sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi durumunda, işin bitim tarihinin süre uzatımı verilmek suretiyle uzatılması halinde fiyat farkı hesaplanacağı, daha açık bir ifadeyle, **yükleniciden kaynaklı bir sebepten dolayı süre uzatımı verilemeyeceği ve fiyat farkı hesaplanamayacağı, mücbir sebepler veya idareden kaynaklanan sebeplerle süre uzatımı verilebileceği, belirtilen durumlar haricinde süre uzatımı verilmesine ilişkin başkaca bir ihtimal bulunmadığı, dolayısıyla idare kaynaklı iş artışına binaen ya da mücbir sebeplerden dolayı uzatılan sürede yapılan imalatlara fiyat farkı hesaplanacağına açık olduğu,**

Bu bağlamda, süre uzatım kararının yükleniciye tebliği tarihinden başlamak üzere yedi gün içerisinde, yüklenicinin revize iş programını hazırlayarak idarenin onayına sunmasını müteakip, idaresince onaylanacak revize iş programında, uzatılan süre içerisinde yapılan imalatlara, ihale tarihinde yürürlükte bulunan fiyat farkına ilişkin esaslar dikkate alınarak fiyat farkı hesaplanacağı, **fiyat farkı hesabında temel endeks olarak, ilk iş bitim tarihinin içinde bulunduğu aya ait endeksin, güncel endeks olarak ise revize iş programına göre işin gerçekleştirildiği aya ait endeksin alınacağı,**

Hususlarının açık olduğu,

Anlaşmazlığa konu bu işte; YİĞŞ'nin 29 uncu maddesinde belirtilen, mücbir sebep hallerinden sayılan, **deprem afetine bağlı olarak, binada oluşan ve onarımı sözleşme kapsamında bulunmayan kısımlardaki hasarların giderilmesi için ve depremden dolayı çalışılmayan sürelerle karşılık 30 günlük ek süre verildiği, işin idari şartnamesinde ve sözleşmesinde, mücbir sebepler veya idareden**

kaynaklanan sebeplerle işin bitim tarihinin, süre uzatımı verilmek suretiyle uzatılması hallerinde, ihale tarihinde yürürlükte bulunan fiyat farkına ilişkin esaslar dâhilinde, uzatılan sürede yapılan imalatlara fiyat farkı hesaplanacağına hüküm altına alındığı, yüklenicinin kusuru olmaksızın mücbir sebepler ve idareden kaynaklı sebeplerle verilen 30 günlük süreye karşılık gelen ödeneğin de tespit edilerek aktarılması ve bu hususun yükleniciye tebliğinden sonra 7 gün içerisinde, yüklenici tarafından bu süre ve aktarılan ödeneye göre iş programının revize edilerek idarenin onayına sunulması gerektiği, hazırlanan bu son iş programına göre, işin ilk bitim tarihinin içerisinde bulunduğu aya ait endeksin temel endeks, imalatların gerçekleştirildiği aya ait endeksin de güncel endeks olarak alınması suretiyle fiyat farkı hesaplanması gerektiği,

...”

5- Süre Uzatımı ve Ödenek Aktarımı

20.12.2023 tarihli ve 2023/249 sayılı Karar'dan alıntı;

“ ...

Yer teslimindeki gecikmeler, iş yeri değişikliği, uygulama projelerin hazırlanması, proje değişikliklerinin zorunlu olarak yapılmasını gerektiren hususlardan kaynaklı işte bir gecikme yaşanması durumunda, gecikilen sürelerle karşılık süre uzatımı verilmesi gerektiği, bu sürenin ise en uygun taraflar arasında yapılan yazışmalar da göz önünde bulundurularak taraflarca tespit edilebileceği/ bilinebileceği, bu itibarla işin yer teslimi ve sonrası ortaya çıkan proje uyuşmazlıkları sebebi ile uygulama projesi hazırlanması/ hazırlatılması ve proje değişiklikleri veya belge hazırlanmasını gerektirecek ve

dolayısıyla süreye ihtiyaç gösterecek şekilde değişiklik yapılması hallerinde **işin bir kısmının veya tamamının zamanında bitirilmesini geciktirirse sözleşmedeki iş süresi, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait sürenin en az gecikilen süre kadar uzatılacağı,**

Bu bağlamda iş artışına karşılık verilen süre hariç, verilen diğer süre uzatımlarının, işin sözleşmesinde belirtilen süre kadar çalışılmadığı/eksik çalışıldığı gerekçesi ile verildiği kabul edildiğinden, bu süre kadar, işte çalışma yapılmadığı/yapılamadığı, dolayısı ile bu sürede sözleşmesinde ve/veya iş programında belirtilen

ödeneklerin harcanamadığının kabulünün gerektiği, bu sebeple harcanamayan bu ödeneğin işin idaresince belirlenip, uzatılan süre dâhil kalan yeni süre içerisinde, kalan ödenekle birlikte (aktarılan ödenek dâhil) yeni ödenek harcanacak şekilde, verilen süreye göre dağılımın yapılacağı bir “*Ödenek Aktarma Kararı*”nın alınması ve yükleniciye tebliğini müteakip, bu hususun revize iş programında dikkate alınması gerektiği,

Ancak yukarıda belirtildiği üzere yükleniciden kaynaklanmayan sebepler ile işte (imalatların yapılmasında) bir durma/yavaşlama sonucu bir gecikme meydana gelmesi

durumunda, idare tarafından bir süre uzatımı ve ödenek aktarma kararının alınması gerektiği, oysaki idaresince 2022 yılında yükleniciden kaynaklanmayan sebepler ile işteki gecikmeler nedeniyle TL’lik ödeneğin harcanamadığının kabul edildiği, tarihli ve sayılı Olur ile “*Ödenek Aktarma Kararı*”nın alındığı, anılan Olur’da harcanamayan ödeneye karşılık süre uzatımı verilmediği,

Bu durumun mevzuata uygun olmadığı, dolayısıyla **harcanamayan ödeneği karşılayacak şekilde süre uzatımı verilmesi ve buna göre revize iş programının hazırlanarak iş ve işlemlerin yürütülmesi gerektiği,**

...”,

**31.07.2024 tarihli ve 2024/162 sayılı
Görüş'ten alıntı;**

“ ...

Hakediş raporunun yüklenici tarafından imzalanıp idareye verilmesini müteakip, o tarihten itibaren 30 günlük onay süresinin başlayacağı, onay tarihi itibarıyla da 30 günlük tahakkuk süresinin başlayacağı, başka bir ifade ile onay ve tahakkuk sürelerinin toplam 60 gün olabileceği gibi (idarenin onay ve tahakkuka ilişkin sürelerin tamamını kullanıp, her iki işlemi makul ve geçerli bir gerekçesi varsa son gün yapabileceği) belirtilen 30 günlük sürelerin içerisinde bu süreler bitmeden önceki tarihlerde de onay ve tahakkuk işlemleri yapabileceği, bu durumda **15 günlük ödeme süresinin 30 günlük tahakkuk süresi sonundan itibaren değil, fiili tahakkuk işlemi tesis tarihinden başlayacağı ve bu**

**süre içerisinde (son gün de dâhil)
ödemeye yapabileceği,**

Bununla birlikte; yüklenicinin idareye verdiği **hakedişin bedelini, sözleşmesinde belirtilen süre içerisinde alarak yeni işler meydana getireceği dikkate alındığında, hakediş bedelinin zamanında ödenmemesi halinde ise bu işleri yapamayabileceği ve böylece işte bir gecikmeye sebebiyet verilebileceği**, dolayısı ile YIGŞ'nin 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtildiği üzere, idarenin sözleşmenin ifasına yönelik yükümlülüğünü (hakediş süresinde ödeme yükümlülüğü) yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi, bu sebeple sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün

yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait olmak üzere, işte gerçekleşen gecikme süresinin tespit edilmesiyle **en az gecikilen süre kadar yükleniciye süre uzatımı verilmesi ve uzatılan süreye uygun olarak iş programının revize edilmesi** gerektiği,

Hususları anlaşılmaktadır.

Bu hükümler birlikte göz önüne alındığında;

Hakediş raporunun imzalanıp idareye verilmesinden sonra 30 günlük onay süresinin başlayacağı, idarenin hakediş onayladığı tarih itibarıyla başlayan 30 günlük tahakkuk süresinde fiili olarak tahakkuk işleminin tesisinden sonra da 15 günlük ödeme süresinin başlayacağı ve bu süre içinde ödeme yapılabileceği, diğer bir anlatımla onay ve tahakkuk sürelerinin toplam

60 gün olabileceği gibi belirtilen 30 günlük sürelerin içerisinde bu süreler bitmeden önceki tarihlerde de onay ve tahakkuk işlemleri yapabileceği, bu durumda 15 günlük ödeme süresinin 30 günlük tahakkuk süresi sonundan itibaren değil, fiili tahakkuk işlemi tesis tarihinden başlayacağı ve bu süre içerisinde (son gün de dâhil) ödeme yapabileceği,

Hakedişlerin geç ödenmesi sebebiyle işteki gecikmeye karşılık verilecek süre; geç ödemesi yapılan ilk hakedişin sözleşmeye göre ödenmesi gereken son günden bir gün sonra başlayacağı dolayısıyla o tarih esas alınarak işte gecikme olup olmadığının, gecikme olması durumunda ise gecikilen sürenin belirlenmesi gerektiği,

Bu bağlamda, hakedişlerin geç ödenmesi sebebi ile yaşanan gecikme sonrası verilecek ilave sürenin tespitine yönelik olarak sözleşme ve eklerinde açık bir yöntem olmadığı, bu sebeple hakedişlerin geç ödenmesi sebebi ile işte gecikme yaşanıp yaşanmadığının; yaşanan süreç ile fiili durum (durma, yavaşlama) esas alınarak ve somut verilere dayalı olarak idaresince tespit edilmesi gerektiği ancak yapılacak tespitin subjektif ve keyfi olamayacağı,

sonuç olarak, hakedişlerin geç ödenmesi sebebi ile işte bir gecikme olduğunun tespit edilmesi durumunda, tespit edilen bu gecikmenin, süre uzatımı olarak verilmesi ve uzatılan süreye uygun olarak iş programının revize edilmesi gerektiği,

...”

6- Geçici ve Kesin Kabul

14.06.2023 tarihli ve 2023/153 sayılı Görüş'ten alıntı;

“... ”

Projesinde mevcut herhangi bir iş kaleminin yapılmamış olması durumunda işin sözleşme ve eklerine uygun olarak yapıldığının söylenemeyeceği, başka bir ifade ile **işin yapımı aşamasında her bir iş kaleminin sözleşmesine uygun olacak şekilde yapılması/yaptırılması gerektiği, aksi halde geçici kabulün teklif edilemeyeceği ve geçici kabulün yapılamayacağı** hususunun açık olduğu,

Diğer yandan; yüklenici tarafından yazılı olarak işin tamamlandığı ve geçici kabulün yapılmasının talep edildiği, **yapılan işin kusurlu ve eksik kısımlarının bedelleri toplamının işin sözleşme bedelinin yüzde beşinden fazla olmaması ve bu oranı geçmeyen kusur ve eksikliklerin aynı zamanda işin idareye teslimine ve kullanılmasına ve/ veya işletilmesine engel olmaması ve herhangi bir tehlikeye meydan vermemesi şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda işin geçici kabulünün yapılabileceği**, yapı denetim görevlilerince yapılan ön incelemede geçici kabule engel eksik ve kusurlu imalatların tespit edildiği, düzenlenen ön inceleme tutanağının yükleniciye yazılı olarak tebliğ edildiği, bu durumda geçici kabule engel eksik imalatlar ile imalat kusurları tamamlanıncaya kadar geçici kabulün yapılamayacağı,

Bununla birlikte yüklenici tarafından tamamlanması ve düzeltilmesi gereken eksik ve kusurlardan, teknik bakımdan tamamlandıktan sonra bir deneme süresi geçirmesi gerekenler varsa, bu kusur ve eksikliklerin giderilmesi tarihinden başlayarak kesin kabule kadar geçmesi gereken süreyi de kabul heyeti belirleyerek tutanağa yazacağı, ancak bahse konu bu **eksik ve kusurlu imalatların işin idareye teslimine ve kullanılmasına ve/veya işletilmesine engel olup olmadığı ile herhangi bir tehlikeye meydan verip vermeyeceği hususunun işin idaresince irdelenmesi gerektiği**,

...”

24.01.2024 tarihli ve 2024/15 sayılı Karar'dan alıntı;

“... ”

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde isteklilerin tekliflerini, sözleşmenin **“Sözleşmenin türü ve bedeli”** başlıklı 6 ncı maddesi gereği, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin olarak hazırlanmış mahal listelerine dayalı olarak verdikleri, projesi içerisinde yer alan bütün imalatların yüklenici tarafından fen ve sanat kurallarına uygun ve yürürlükteki mevzuata göre kullanıma hazır bir şekilde idareye sunulması gerektiği, bunun temini için de idareler tarafından ihale dokümanları arasında yer alan uygulama projeleri ile bunlara ilişkin hazırlanan mahal listelerinin, varsa teknik şartname ve diğer açıklayıcı belgelerin eksiksiz bir şekilde ve birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanmasının mevzuat gereği olduğu,

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan bu işte, uygulama projesinde yer alan her bir imalatın, teknik şartnamelerde belirtilen yapım şart ve tekniklerine

göre gerçekleştirilmesi gerektiği, bahse konu imalatların birim fiyatlı sözleşmelerde yer alan iş kalemleri gibi dikkate alınarak o imalatın meydana getirilmesinde yapılan işlerin bedellerinin ayrı ayrı değerlendirilmesinin, sözleşme hükümlerine göre mümkün olmadığı, böyle bir değerlendirmenin “*Anahtar Teslimi Götürü Bedel Sözleşme*” esasına aykırı olduğu,

Anlaşmazlığa konu olan imalatların projelerine, teknik şartnamesine, fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılması hususunda yüklenici ile birlikte, **YİĞİŞ’in 15 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına göre denetim noktasında idarenin de sorumluluğunun bulunduğu**, ihale eki uygulama projesinde yer alan peyzaj uygulama projesinde bitkisel düzenleme yapılacak alanlarda bitkisel toprağın en az 30 cm kalınlığında serileceği notu ile bitkisel toprak kullanma miktarı hesabında 30 cm kalınlığında bulunan hacim (m³) dikkate alındığında, bitkisel toprak serimi imalatının projede belirtilen alanlara en az 30 cm yüksekliğinde serilmesi gerektiği,

Gelinen aşamada; işin bitim tarihinde **yapı denetim heyeti tarafından geçici kabule hazır olduğu belirtilen ve geçici kabulü yapılan bir işle ilgili olarak, geçici kabulden sonra bir imalatın eksik veya kusurlu yapıldığı gerekçesiyle yapı denetim heyeti tarafından iş eksilişi hesabı yapılmasının mevzuata uygun olmadığı**, bu işlemin yapı denetim heyeti tarafından geçici kabul teklif belgesi verilmeden önce yapılması gerektiği,

Dolayısıyla geçici kabul komisyonunca belirlenen eksiklerin projesine uygun olarak sözleşmesi ve eklerinde belirtilen süre ve usullere göre yükleniciye tamamlattırılması gerektiği,

“...”,

7- Gecikme Halinde Uygulanacak Cezalar

22.03.2023 tarihli ve 2023/93 sayılı KARAR’dan alıntı;

“... ”

Tüm bu tespitler ve hükümler ile işyeri teslim tutanağının yapı denetim görevlileri ve yüklenici tarafından imzalandığı ve idaresince de aynı tarihte onaylandığı hususları birlikte değerlendirildiğinde; sözleşmesinde adet ve mesleki unvanı belirtilen teknik personelin idareye süresinde bildirilmediği veya iş programına göre iş başında bulundurulmadığı takdirde, sözleşmesinde belirlenen oranda ceza kesilmesinin hüküm altına alındığı, **mevzuatında belirtilen sürede bildirim yapılmayan teknik personel günlük gecikme cezasının uygulanması gerektiği**,

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında; **işte idarece onaylanan bir süre uzatımı olması, ödenek dilim değişikliği yapılması, idarenin izniyle havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı dönemde çalışılması gibi durumlarda ve idarece gerekli görülmesi kaydıyla yüklenicinin bu hususun kendisine tebliği tarihinden başlamak üzere 7 (yedi) gün içinde revize iş programı düzenleyerek idarenin onayına sunmak zorunda olduğu, revize iş programının süresinde teslim edilmemesi veya sunulan iş programının idarece uygun bulunmaması durumunda günlük gecikme cezası kesilmesi gerektiği bilinen bir husustur.**

İdarenin tarihli ve sayılı yazısı ile tarihinde yüklenici tarafından idareye sunulan iş programının havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresinde çalışmanın uygun görülmesi ile bu dönemde yapılacak imalatların da iş programında yer alması gerektiğine

dair talebin yapıldığı ve yüklenici tarafından idareye tarihinde sunulan revize iş programı ile ilgili olarak; yükleniciye tebliğin yapıldığı tarih ile revize iş programının idareye teslim edildiği tarih arasında mevzuatında belirtilen süreler dikkate alınarak gecikme cezasının uygulanması gerektiği,

“... ”

8- İlave İşler ve İş Eksilişi

21.06.2023 tarihli ve 2023/110 sayılı Karar’dan alıntı;

“... ”

Yüklenicinin teklifini ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin olarak hazırlanmış olan mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için verdiği, uygulama projeleri içerisinde yer alan bütün imalatların yüklenici tarafından fen ve sanat kurallarına uygun ve yürürlükteki mevzuata göre kullanıma hazır bir şekilde yapılarak, idareye sunulması gerektiği, bunun temini için de **ihale dokümanları arasında yer alan uygulama projeleri ile bunlara ilişkin olarak düzenlenen mahal listelerinin, varsa teknik şartname ve diğer açıklayıcı belgelerin eksiksiz bir şekilde ve birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanmasının mevzuat gereği ve idarenin sorumluluğunda olduğu**,

Sözleşme konusu işlerin, uygulama projelerine uygun olarak yapılacağı, idare tarafından, sözleşme konusu işlerle ilgili proje vb. gibi teknik belgelerde değişiklik yapılmaksızın **işin tamamlanmasının fiilen imkânsız olduğu hallerde, işin sözleşmesinde belirtilen niteliğine uygun bir şekilde tamamlanmasını sağlayacak şekilde gerekli değişikliklerin yapılabileceği**,

Hususları açıktır.

İhale öncesinde isteklilerin duvar hatılı yapılıp yapılmayacağı konusunda açıklama talebinde bulunması

gerektiği, yüklenicinin kendisine verilen uygulama projelerinin fen ve sanat kurallarına uymadığı hususundaki karşı görüşlerini teslim ediliş tarihinden başlayarak on beş gün içinde idareye yazı ile bildirmek zorunda olduğu, **uygulama esnasında fen ve sanat kurallarına aykırı imalatın yüklenicinin de sorumluluğu olacağından, idareye yazılı olarak başvuruda bulunup duvar imalatının duvar hatılı olmaksızın yapılmasının fiilen/hukuken imkânsız olduğu durumunun ortaya çıktığının bildirilmesi** ve işin idaresince fen ve sanat kurallarına uygun şekilde bu durumu giderecek mahiyette bir **proje değişikliği yapılması halinde, proje değişikliğine dayalı iş artışı/eksilişi yapılması gerektiği,**

...”,

24.01.2024 tarihli ve 2024/12 sayılı Karar’dan alıntı;

“...

Yapım işlerinin yürütülmesi sırasında, yapılan proje değişikliği ile ortaya çıkan **bir iş kalemine, yeni birim fiyat tespiti yapılabilmesi için, o iş kaleminin ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatının verilmemiş olması gerektiği**, bu bağlamda, idaresince yapılan **ocak değişikliğinin, bir proje değişikliği olarak değerlendirilebileceği,**

Ancak bu durumda, sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan ve bu ocak değişikliğinden etkilenen, iş kalemi/kalemleri için yeni birim fiyat tespiti yapılması gerektiği mi, yoksa sözleşme eki **YİĞŞ’nin “Malzeme ocaklarının kullanma şartları ve ocak değişiklikleri”** başlıklı

30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında, sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan bu iş kalemi/kalemleri için yüklenicinin vermiş olduğu fiyatlar korunarak, bu fiyatlara, sadece ocak değişikliği sebebi ile ortaya çıkan taşıma uzaklığı vb. farkların eklenmesi ve/veya çıkarılması mı gerektiği hususunda, sözleşme ve eklerinde açık bir düzenlemenin olmadığı,

Bu sebeple, idaresince, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 53 üncü maddesine istinaden ihale mevzuatını hazırlamak ve uygulamayı yönlendirmekle görevli ve yetkili olan Kamu İhale Kurumu’ndan görüş alınarak işlem yapılmasının ihtiyata uygun olacağı,

...”,

9- Yüksek Fen Kurulu'nun, hangi durumlarda "Görüş", hangi durumlarda "Karar" verdiği, hangi durumlarda ise Görüş/Karar veremediği

05.06.2024 tarihli ve 2024/117 sayılı Görüş'ten alıntı;

Kurulumuzca, yapım ve yapımla ilgili danışmanlık hizmet işlerinin/ sözleşmelerinin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan anlaşmazlıklardan, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin **"Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı"** başlıklı 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde atıf yapılan Kanun maddesinde (4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 inci maddesi) sayılan sınırlı konularda **"Karar"**,

Anılan Kanun maddesinde sayılan konular dışında kalan anlaşmazlıklar ile **idarelerin yapım ve yapımla ilgili danışmanlık hizmet işlerinin/ sözleşmelerinin yürütülmesi sırasında yaşadığı tereddütler ile ilgili olarak** ise 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin **"Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı"** başlıklı 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamında **"Görüş"**,

Verilmektedir.

Bazı durumlarda, Kurulumuza yapılan karar veya görüş talepli başvurular incelendiğinde; sözleşme taraflarının yapmış olduğu iş ve işlemlerin sözleşme ve eklerine uygun olmaması veya sözleşme ve eklerinin mevzuatına uygun

düzenlenmiş olmaması sebebi ile yapılan iş ve işlemlere hukukilik vasfı kazandırmamak, esasa dair bir karar veya görüş oluşturulmasına bağlı olarak sözleşme taraflarınca yapılacak yeni iş ve işlemler sebebi ile yeni hukuki tartışmalar ortaya çıkarmamak,

Bazı durumlarda ise sözleşme ve eklerinin (ihale dokümanı) veya taraflar arasında yapılan iş ve işlemlerin, konuyu inceleyip değerlendirenlerce farklı değerlendirilip, tarafların leh ve aleyhine farklı sonuçlar çıkarması ihtimaline karşı her türlü şüpheden uzak ve yeni hukuki tartışmalara mahal vermemek,

Gayesi ile Kurulumuzca **"Karar/ Görüş verilmesine yer olmadığı"** veya **"Karar/Görüş oluşturulmasının mümkün olmadığı"** şeklinde esasen yine karar veya görüş verilmekte, ancak içeriği incelendiğinde ise gerekçeleri ile birlikte anlaşmazlığın veya tereddütün çözümüne dair herhangi bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.

Diğer taraftan, idarelerce Kurulumuza yapılan başvurular sonrası Kurulumuzca alınan **karar veya görüşlerin idarelere gönderilmesi sonrası, zaman zaman Kurulumuzun aldığı karar veya görüşü değiştirebilecek ilave bilgi ve belgenin idaresince tekrar Kurulumuza sunulması halinde ise konunun Kurulumuzca tekrar incelenip, değerlendirildiği durumlar da yaşanmaktadır.**

..."

YÜKSEK FEN KURULU GÖRÜŞ VE KARARLARI

Teminat Süresi Sonrasında Kesin Kabul İşlemine Yönelik Yüksek Fen Kurulu Kararı	48
Katma Değer Vergisi Tutarlarının Geç Ödenmesi Nedeniyle Yüklenicinin Ek Süre Talebine İlişkin Karar	50
İş Programına Uygun Teknik Personel Bulundurulmaması Nedeniyle Kesilen Cezalar ve Anlaşmazlık	52
Kesin Teminat ve Ek Kesin Teminat Güncelleme Farkının Geçici Kabul Noksanlıkları İçin Yapılan Kesintiden Karşılınıp Karşılanamayacağı ile İlgili Kararı	54
Lojman Binalarında Bulunan Ebeveyn Banyolarındaki Duşakabin İmalatlarının Sözleşme Bedeline Dâhil Olup Olmadığı ile İlgili Karar	57
İdarece Onaylanan Birim Fiyatların Yeniden Tespiti	59
4735'e Eklenen Ek Geçici 4'üncü Maddenin Uygulanmasında Cezalı Olarak Çalışılan Sürede Uygulanan Gecikme Cezasının İptal Edilip Edilemeyeceğine Dair Karar	61
Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin 12'nci Maddesinde Düzenleme Yapıldığı ve Fiyat Farkı Hakkı Doğduğu Belirtilerek Geriye Dönük Fiyat Farkı Talebi ile İlgili Karar	63
Bazı İmalatlara Nakliye Bedelinin Ödenmesi	65
Sözleşmede Yer Alan Fiyat Farkına İlişkin Usul ve Esaslarda Değişiklik Talebine İlişkin Karar	67
Jeolojik-Jeoteknik Etüd ve Sondaj Raporu İçin Yeni Birim Fiyat Talebi	69
Beton Yıkım İş Kalemlerinde Ölçü Tespitinin Nasıl Yapılacağı Kararı	72
Yapım İşinde KDV Muafiyeti Uygulanıp Uygulanmayacağı ile İlgili Karar	74
İş Kalemı Tarifinde Yer Alan Girdilerin Birim Fiyata Dahil Olup Olmadığı	76
İhale Dokümanında Yer Alan Malzemenin Muadili ile Değiştirilip Değiştirilemeyeceğine İlişkin Karar	79
İş İskeleleri Birim Fiyata Dahil Olup Olmadığı	82
Sözleşme Değişiklikleri ve Tasfiye Sonrası Ödemelerde Yüklenici ve İdare Arasındaki Anlaşmazlık İçin Yüksek Fen Kurulu Kararı	84
Kazı Nakliye Bedelleri ile İlgili Karar	87
Geçici Kabul İtibar Tarihinin Hangi Tarih Olması Gerektiğine Dair Karar	89
Kesin Hesabın Gecikmesi Nedeniyle Uygulanan Gecikme Cezası ile İlgili Karar	92
Ödenek Yetersizliği ve Havanın Fen Noktasından Çalışmaya Uygun Olmayan Dönemi İçin Süre Uzatım Talebi	97
Alt Yüklenici Çalıştırma Taleplerinde Tereddütlere Binaen Verilen Görüş	100
İnşaat Teknikeri Taahhütnamesinin Zamanında Verilmemesi Halinde Ceza Kesilip Kesilemeyeceği ile İlgili Görüşü	102
Projelerinde Bulunmayan Ancak Teknik Şartname ve Yaklaşık Maliyette Bulunan İmalatlar İçin Kesinti Yapılıp Yapılmayacağı	105
İşe Ait Sözleşmenin "Ödeme Yeri ve Şartları" Başlıklı 11 inci Maddesi ile "Diğer Hususlar" Başlıklı 33 üncü Maddesinde Yer Alan Hükümlerin Birbiri ile Çeliştiği İfade Edilerek Süre Uzatımlarında Bu Hükümlerden Hangisinin Dikkate Alınacağı	108
Kazı Nakliye Bedelinin Sözleşme Bedeline Dahil Olup Olmadığına İlişkin Karar	110
Palplanşların Çakılması İçin Yapılan Boş Foraj-Ön Delgi İmalat Bedelinin, A3.4.2.011 İş Kalemı Bedeline Dahil Olup Olmadığına Dair Görüş	113
Temel Duvar Altı Hatıl ve Kısa Perde İmalatlarının Betonarme (Beton+Çelik Donatı) Olarak Yapılmasının Sözleşme Kapsamında Olup Olmadığı	115
Gecikme Cezasının Hangi Tarihe Kadar Kesileceği Konusunda Karar	117

Alt Yüklenici İş Deneyim Belgesi Verilip Verilmeyeceği Konusunda Yüklenici ile İdare Arasındaki Anlaşmazlık ile İlgili Görüş	119
“D-BBS- İLV-001 Sanat Yapıları İlave Beton Yapılması” İş Kalem Fiyatına, Kalıp İmalatının Dahil Olup Olmadığına İlişkin Karar	121
Kalıp İskelesinin Sözleşme Bedeline Dahil Olup Olmadığı Konusunda Kurul Görüşü	124
Teklif Cetvelinde Yer Alan “İNŞ.3 Makine ile Yumuşak ve Sert Toprak Kazılması (Serbest Kazı)” ve “İNŞ.4 Makine ile Her Derinlik ve Her Genişlikte Yumuşak ve Sert Toprak Kazılması (Derin Kazı)” İş Kalemlerinin Bedellerine 25 Metre Dışındaki Nakliyenin ve Hafriyat Döküm Bedelinin Sözleşme Bedeline Dâhil Olup Olmadığı ile İlgili Karar.....	126
Uygulama Projelerinin Hazırlama Bedelinin Ödenip Ödenemeyeceği ile İlgili Karar	129
İhale Sürecinde Yaşanan Gecikmeye Bağlı Olarak, Yüklenicinin Ödenek Aktarma Talebi	133
Mevzuat Değişikliği Sebebi ile Birim Fiyat Tespitinin Yeniden Yapılıp Yapılmayacağına Dair Karar	136
İhale Sürecinin Uzaması ile Sözleşme Bedelinin Değiştirilmesi Talebine İlişkin Görüş	138
Teminat Süresi İçerisinde Meydana Gelen Arızaların Giderilmesi ile İlgili Oluşan Gecikmelere Uygulanacak Ceza Miktarı ve Cihazların Arızalı Kalma Sürelerinin Teminat ve Garanti Süresine Eklenmesi ile İlgili Kararı	140
Doğalgaz Bağlantı Hattı ile Abone Bağlantı Bedelinin Sözleşme Bedeline Dahil Olup Olmadığı Hususunda Kurul Kararı.....	144
Kazı İmalatında Fiili Durum ile İhale Dokümanlarında Belirtilen Zemin Cinsinin Farklı Olması Sebebiyle Zemin Klasının Yeniden Tespit Edilip Edilemeyeceği	147
Kazıdan Çıkan Malzeme ve Nitelikli Malzeme ile Geri Dolgu Yapılması Bedelinin Sözleşme Bedeline Dâhil Olup Olmadığı ile İlgili Karar	150
İhale Sürecinin Uzaması Nedeni ile Süre Uzatımı Kararı	154
Kazı Pozunun Geri Dolguyu da Kapsayıp Kapsamadığına İlişkin Yüksek Fen Kurulu Kararı.....	156
Avans Verilen İşte Fiyat Farkı Hesabında Yaşanan Anlaşmazlığın Karara Bağlanması.....	158
Doğal Gaz Abone Bağlantı Bedelinin Sözleşme Bedeline Dahil Olup Olmadığı Hususunda Kurul Kararı.....	161
Hakedişlerden Kesilen Kesin Hesap Kesintisinin İadesi ile İlgili Görüşü.....	164
Sözleşmedeki Çalışılmayan Günlerin Güncellenip Güncellenemeyeceği.....	166
Havanın Fen Noktasından Çalışmaya Uygun Olmayan Devresi Sebebiyle İlave Süre Verilip Verilemeyeceği.....	168
Kanalizasyon Hattının Şehir Şebekesine Bağlantısının Sözleşme Bedeline Dahil Olup Olmadığı Konusunda Karar.....	170
Çıkan Yangın Öncesi Yüklenici Tarafından Yapılmış ve Hakedişlerde Ödenmemiş İmalat Kalemlerine Ait Tutarların Düzenlenecek Yeni Hakedişte Ödenip Ödenemeyeceği ile Aynı İşin Sözleşme Kapsamında Yükleniciye Yeniden Yaptırılıp Yaptırılamayacağı	173
Ödemesi Yapılmış ve Doğal Afet Sonucu Zarar Görmüş İmalata Yeniden Ödeme Yapılır mı?	175
Tasfiye Kesin Hesabının Nasıl Yapılacağı Konusunda Yüksek Fen Kurulu Görüşü	177
Teminat Kesin Kabul Tarihinin Değiştirilmesi için Yüksek Fen Kurulu Görüşü.....	179
Teknik Personle Ait Bilgi ve Belgelerin İdareye Süresi İçerisinde Sunulmaması Halinde Ceza Kesilip Kesilemeyeceği ile İlgili Görüşü	181
Temel Kazısında Ortaya Çıkan Eski Bina Kalıntılarının Kırım ve Nakliyesi için Yeni Birim Fiyat Yapılıp Yapılamayacağına Dair Karar	184

Teminat Süresi Sonrasında Kesin Kabul İşlemine Yönelik Yüksek Fen Kurulu Kararı

Karar No : 2020/02

Karar Tarihi : 22/01/2020

I - GİRİŞ

... tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ihale edilerek, ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapım İşi" ile ilgili görüş talebidir.

II - KONU

İdarenin yazısı ve eklerinde özetle; işe ait sözleşmede teminat süresinin 24 ay olarak belirlendiği, kesin kabul işleminin yapılabilmesi için geçici kabul itibar tarihinden sonra 24 ay beklenilmesi zorunluluğunun olup olmadığı hususunda görüşümüzün bildirilmesi talep edilmektedir.

III - İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca incelenme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konusuna ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Yüklenicinin dilekçesinde; söz konusu işe ait tüm eksikliklerin tamamlandığı ve kesin kabul işlemlerinin başlatılması gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Sözleşmenin 20 nci maddesinde teminat süresinin 24 ay olarak belirlendiği, YİGŞ'nin 42 nci maddesine göre yüklenicinin geçici kabul ile kesin kabul arasında geçen 24 aydan sonra dilekçesini vermesi gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İşe ait dosya üzerinde yapılan incelemede;

İşin geçici kabul itibar tarihinin 12.11.2018 olduğu,

İşe ait sözleşmenin "Teminat süresi" başlıklı 20 nci maddesinde;

"Teminat süresi 24 ay olup bu süre geçici kabul tarihinden itibaren başlar." hükmünün bulunduğu,

Görülmektedir.

İşe ait sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "Teminat süresi" başlıklı 42 nci maddesinin birinci fıkrasında;

"Geçici kabul ile kesin kabul tarihi arasında geçecek süre teminat süresidir. Yapım işlerinde teminat süresi, sözleşmesinde aksine bir hüküm yoksa on iki aydan az olamaz. Ancak sözleşme kapsamında yapım işiyle birlikte ifası istenen montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım-onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait teminat ve/veya garanti süreleri işlerin özelliğine göre arttırılabilir veya eksiltilebilir. Bu süreler sözleşme veya eklerinde belirtilir."

Hükümleri,

"Teminat süresindeki bakım ve giderler" başlıklı 43 üncü maddesinde;

"(1) Yüklenici işlerin, teminat süresi içindeki bakımını yapmak ve tümünü iyi bir şekilde korumak ve çıkabilecek kusur ve aksaklıkları gidermek zorundadır. ...

(4) Kullanma ve işletme sonucu olmaksızın ortaya çıkan kusur ve aksaklıkların giderilmesi ve teminat süresince işlerin bakım giderleri yükleniciye aittir.”

Hükümleri,

Yürürlükte bulunan Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği'nin “Kesin kabul başvurusu” başlıklı 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında;

“Kesin kabul için öngörülen süre tamamlandığında, yüklenici idareye kesin kabulün yapılması için yazılı olarak başvuruda bulunur.”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlerden de anlaşılacağı üzere; geçici kabul ile kesin kabul tarihi arasında geçecek teminat süresinin 24 ay olduğu, yüklenicinin işlerin bu süre içindeki bakımı, korunması ve çıkabilecek kusur ve aksaklıkların giderilmesinden sorumlu olduğu, yüklenicinin kesin kabul başvurusunda bulunabilmesi için, kesin kabul için 24 ay olarak öngörülen teminat süresinin tamamlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

IV - KARAR

İdarenin “... Yapım İşi”nde, talebe ilişkin konu ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre;

Yüklenicinin işe ait Sözleşmede 24 ay olarak öngörülen teminat süresinin tamamlanmasından sonra kesin kabul başvurusunda bulunabileceğine,

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesi

birinci fıkrasının (a) bendine istinaden 22/01/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Katma Değer Vergisi Tutarlarının Geç Ödenmesi Nedeniyle Yüklenicinin Ek Süre Talebine İlişkin Karar

Karar No : 2020/04

Karar Tarihi : 27/02/2020

I - GİRİŞ

... Belediyesi ... tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ihale edilerek, ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan, “... İnşaatı” ile ilgili görüş talebidir.

II - KONU

İdarenin yazısı ve eklerinde özetle; hakediş ödemelerinde hesaplanan Katma Değer Vergisi (KDV) tutarlarının geç ödenmesi nedeniyle yüklenicinin ek süre ve iş programı revizyonu talep etmesi üzerine idarenizce tereddüt olduğu belirtilerek konu hakkında Kurulumuz kararının bildirilmesi talep edilmektedir.

III - İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatları çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Yüklenicinin dilekçesinde özetle; hakediş ödemelerindeki gecikmelerden kaynaklanan nedenlerle süre uzatımı verilmesi ve buna bağlı olarak revize iş programının yapılması gerektiği,

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile işin süresinin 30.11.2019 tarihine kadar uzatıldığı, işin İller Bankası tarafından kredilendirildiği, yapılan işin sözleşme tutarları ile imalat bedellerinin İller Bankası finansmanı ile zamanında ödendiği, ancak hakedişlerdeki KDV tutarlarının idare tarafından zamanında ödenemediği, geçici 4 üncü madde kapsamında verilen süre ile KDV ödemelerinden kaynaklanan gecikmelerin aynı zaman diliminde çakıştığı, geç ödemelerden dolayı süre uzatımı verilip verilemeyeceği, süre uzatımının verilebileceği durumda ödenek aktarımının yapılıp yapılamayacağı hususlarında tereddüt olduğu,

Yönündedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra talep konusu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İşe ait idari şartnamenin “Teklif fiyata dâhil olan giderler” başlıklı 25 inci maddesinin üçüncü fıkrasında;

“Sözleşme konusu işin bedelinin ödenmesi aşamasında doğacak Katma Değer Vergisi (KDV), ilgili mevzuatı çerçevesinde İdare tarafından yükleniciye ayrıca ödenir.” hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümden anlaşılacağı üzere; KDV ödemelerinin, hakediş içerisinde imalat tutarları ve fiyat farkları gibi bir ödeme kalemi olduğu, bu ödeme kaleminin yüklenicinin alacakları içinde ayrı yere konulamayacağı, hakedişle ödenen tüm kalemlerin bir bütün olduğu ve idare tarafından yükleniciye ayrıca ödenmesi gerektiği hususu açıktır.

İdare tarafından gönderilen bilgi ve belgeler incelendiğinde;

Hakediş ödemelerinde KDV bedellerinin ödenmesinde gecikmeler yaşandığı,

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın uygun görüşü ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanuna eklenen “Sözleşmelerin tasfiyesi veya devri” başlıklı geçici 4 üncü maddesi kapsamında; 03.06.2019 olan iş bitim tarihine 180 gün süre eklenerek işin bitim tarihinin 30.11.2019 tarihine kadar uzatıldığı,

Görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında;

“Hakediş raporları bu sözleşmenin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesinde düzenlenen esaslar çerçevesinde, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenlenir. Hazırlanan hakediş raporları idarece onaylandıktan sonra 30 gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş gün içinde ödenir.

Bu iş için sözleşme bedeli üzerinden;

Yıllar	Ödenek
2017	% 40 + KDV
2018	% 60 + KDV

ödenek tespit olunmuştur. Yüklenici yapım işi için sözleşmeden belirtilen ödenekleri iş programına uygun şekilde imalat ve/veya ihzarat olarak sarf etmek zorundadır.” hükmü ile

Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “İşin süresi ve sürenin uzatılması” başlıklı 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında;

“İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini Yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi (yer teslimi, projelerin onaylanması, iş programının onaylanması, ödenek yetersizliği gibi) ve bu sebeple sorumluluğu Yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır.” hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere; yüklenicinin kusuru olmaksızın, ödenek yetersizliği nedeniyle idarenin sözleşmenin ifasına yönelik yükümlülüğünü yerine getirememesinden dolayı işin bir kısmına veya tamamına ait sürenin en az gecikilen süre kadar uzatılabileceği hususu açıktır.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa eklenen “Sözleşmelerin tasfiyesi veya devri” başlıklı geçici 4 üncü maddesi kapsamında verilen ek süre ile hakediş ödemelerindeki gecikmeden dolayı verilecek ek sürenin aynı dönemde çalışmasının anlaşmazlık konusu süre uzatımının verilemeyeceği anlamına gelmeyeceği,

Hakediş ödemelerinde idare onayından sonra geçen 30 günlük tahakkuk ve 15 günlük ödeme süresinden sonra yapılamayan ödemeler nedeniyle, işe tesiri oranında süre uzatımı verilmesi ve buna bağlı olarak ödenek aktarımının yapılması gerektiği, değerlendirilmektedir.

IV - KARAR

İdarenin “... İnşaatı” işinde, talebe ilişkin konu ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre;

Anlaşmazlık konusu hakediş ödemelerindeki gecikmelerden dolayı YİĞŞ'nin 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre gecikmelerin işe tesiri oranında ilave süre verilmesine ve ödenek aktarımının yapılmasına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 27/02/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

İş Programına Uygun Teknik Personel Bulundurulmaması Nedeniyle Kesilen Cezalar ve Anlaşmazlık

Karar No : 2020/29

Karar Tarihi : 16/04/2020

I - GİRİŞ

... Müdürlüğünce, 4734 ve 4735 sayılı Kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek, ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan, “...” işi ile ilgili görüş talebidir.

II - KONU

İdarenin yazısında özetle; halı saha yapımı işinin sözleşmede belirtilen sürede bitirilmemesi ve iş programına göre işin başında teknik personel bulundurulmaması nedeniyle kesilen cezaların miktarına yüklenicinin itiraz etmesi nedeniyle yaşanan anlaşmazlık konusunda Kurulumuz Kararı talep edilmektedir

III - İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, tarafların anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

... tarihli dilekçesinde özetle, yapım işlerine ait tip sözleşmenin 25 inci maddesinin yedinci fıkrasına göre, gecikme vb. nedenlerle uygulanacak cezaların toplamının hiçbir zaman, ilk sözleşme bedelinin %15’inden fazla olamayacağı, bu nedenle söz konusu hükme aykırı olarak kesilen fazla cezanın taraflarına iadesi yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Sözleşme konusu işin ihale ilan tarihinin 15.08.2019 olduğu, yüklenicinin itiraz dayanağı olan yönetmelik değişikliklerinin 18.08.2019 tarihinde uygulamaya girdiği, yürürlükte olmayan yönetmelik hükümlerine göre işlem tesis edilmesinin mümkün olamayacağı belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İdaresince gönderilen yazı ve eki belgeler incelendiğinde;

16.08.2019 tarihli Yerel Yatağan Demeç Gazetesi’nin 4 üncü sayfasında 2019/390038 İhale Kayıt Numarasıyla söz konusu işin ihale ilanının yapılmış olduğu,

Kamu İhale Kurumu sayfasından ise ihale ilanının 15.08.2019 tarihinde yapılmış olduğu,

Anlaşılmaktadır.

Kamu İhale Kurumu tarafından Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nde yapılan ve 08.08.2019 tarihli ve 30856 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yönetmeliğin 40 ıncı maddesinde;

“Bu Yönetmelik yayımı tarihinden 10 gün sonra yürürlüğe girer.” hükmü,

Değiştirilmiş Yapım İşleri İhale Uygulama Yönetmeliği’nin “Başlamış olan ihaleler” başlıklı geçici 22 nci maddesinde;

“(1) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.” hükmü,

Yer almaktadır.

Bu tespit ve hükümlerden, anlaşmazlık konusu işin 15.08.2019 tarihinde ihale ilanının yapıldığı ve değişiklik yapılan yönetmeliğin 18.08.2019 tarihinde uygulamaya gireceğinin belirtildiği dikkate alındığında; **Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihalelerin, ilanı veya duyurusunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılması gerektiğinden, taraflar arasında imza altına alınmış olan sözleşme hükümlerine göre uygulama yapılmasının gerektiği** değerlendirilmektedir.

IV - KARAR

İdarenin “.....” işinde,

Anlaşmazlık talebine ilişkin konu, ön bölümlerde açıklandığı üzere incelenmiş olup, buna göre; Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihalelerin, ilanı veya duyurusunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılması gerektiğinden, taraflar arasında imza altına alınmış sözleşme hükümlerine göre uygulama yapılmasına,

05.01.2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 16/04/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Kesin Teminat ve Ek Kesin Teminat Güncelleme Farkının Geçici Kabul Noksanlıkları için Yapılan Kesintiden Karşılanıp Karşılanamayacağı ile İlgili Kararı

Karar No : 2020/31

Karar Tarihi :16/04/2020

I- GİRİŞ

... tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ihale edilerek, ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... İnşaatı İş'i" ile ilgili görüş talebidir.

II- KONU

İdarenin yazısından özetle; işin Sözleşmesinin 25 ve 26 ncı maddeleri ile Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGŞ)'nin 47 nci maddesine göre feshedildiği, kesin teminat ve ek kesin teminat tutarlarının gelir kaydedildiği, kesin teminat ve ek kesin teminatının alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar endekse göre güncellenmesi yapıldığında ortaya çıkan farkın, geçici kabul noksanlıkları için yapılan kesintiden karşılanması konusunda yüklenici ile anlaşmazlık olduğu belirtilerek, konu hakkında Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatları çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 47 nci maddesinin 18 inci bendinde "*Fesih veya tasfiyeden sonra hesap kesme hakedişi, YİGŞ'nin 40 ıncı maddesine göre yapılır ve yükleniciye ödenir.*" hükmünün bulunduğu, 40 ıncı maddeye göre yapılan hesap kesme hakedişinin kesin hesap ödemesi olduğu ve Sözleşmenin 30 uncu maddesi 1 inci fıkrasına göre yükleniciye ödenmesi gerektiği,

8 Ağustos 2019 tarih ve 30856 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklikte; "Geçici Kabul Noksanlıkları" başlıklı 30 uncu madde 1 inci fıkrasında; "...*Geçici kabul noksanlıkları için alınan teminatlar haczedilemez ve bunların üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.*" hükmünün yer aldığı,

Sayıştay Başkanlığının numaralı temyiz kurulu kararında, kesin hakediş ödemeleriyle ilgili olarak, temlikçilerin mevcut olması, kurumsal alacakların olması, yüklenicinin SGK ve vergi dairelerine borcunun bulunmaması, icra borçlarının bulunmaması nedeniyle kesin teminatın güncelleme farkından doğan İdare gelirinin kesin hakediş üzerinden tahsili imkanının bulunmadığı,

Hesap kesme hakedişinden doğan alacaklarının tarafına ödenmesi gerektiği,

Yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Söz konusu yapım işinin Sözleşmenin 25 ve 26 ncı maddeleri ve YİGŞ'nin 47 nci maddesi hükümleri gereğince feshedildiğine,

İşe ait kesin teminat ve ek kesin teminat tutarlarının gelir olarak kaydedildiği, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar endekse göre güncellendiğinde belirlenen eksik teminat tutarının yüklenici tarafından yatırılmasının istenildiği, yüklenici tarafından bu duruma itiraz edildiği,

Kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların güncellenmesinden dolayı oluşan farkın gelir olarak kaydedilmek üzere hakedişlerden kesilen geçici kabul noksanları kesintilerinden karşılanmasına,

İlişkindir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri belirtildikten sonra talep konusu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İşe ait sözleşmenin tarihinde akdedildiği,

".... 07.02.2020 tarihli ve 8521 sayılı Olur'uyla sözleşmenin 25 ve 26 ncı maddeleri ile YİĞŞ'nin 47 nci maddesine göre feshedildiği,

YİĞŞ'nin 47 nci maddesi gereğince kesin teminat ve ek kesin teminat tutarlarının gelir olarak kaydedildiği,

Kesin ve ek kesin teminat tutarlarının alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar endekse göre güncellendiği, güncellenen tutar ile kesin ve ek kesin teminatların tutarı arasında fark oluştuğu,

Anlaşmazlığın, teminat tutarlarının güncellenmesi sonucunda çıkan farkın, idare tarafından geçici kabul noksanlıkları için alıkonulan kesintilerden karşılanması kararına yüklenicinin itirazından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

İşe ait sözleşmenin;

"Sözleşmenin feshine ilişkin şartlar" başlıklı 26 ncı maddesinde;

"26.1 Sözleşmenin İdare veya Yüklenici tarafından feshedilmesine ilişkin şartlar ve sözleşmeye ilişkin diğer hususlarda 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümleri uygulanır." hükmü,

"Geçici Kabul Noksanları" başlıklı 30 uncu maddesinde;

"30.1 Geçici kabul noksanları için düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının % 3'üne karşılık gelen kısmı tutulur ve bu tutar, geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye ödenir. Fiyat farkı ödenen işlerde bu tutar, sözleşme tarihinden itibaren endeks üzerinden güncelleştirilmek suretiyle kesilir." hükmü,

Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİĞŞ)'nin "Sözleşmenin feshi ve tasfiye durumları" başlıklı 47 nci maddesinde;

"(1) Yüklenicinin sözleşmeyi feshetmesi; sözleşme yapıldıktan sonra mücbir sebep halleri dışında yüklenicinin mali acz içinde bulunması nedeniyle taahhüdünü yerine getiremeyeceğini gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak bildirmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

(5) 4735 sayılı Kanunun 19, 20 ve 21 inci maddelerine göre sözleşmenin feshedilmesi halinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar endekse göre güncellenir. Güncellenen tutar ile kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların tutarı arasındaki fark yükleniciden tahsil edilir.

(6) Hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle teminat alınan hallerde, alıkonulan tutar gelir kaydedileceği gibi, sözleşmenin feshedildiği tarihten sonra yapılmayan iş miktarına isabet eden teminat tutarı da birinci fıkra hükmüne göre güncellenerek yükleniciden tahsil edilir..." hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre Sözleşmenin feshedilmesi halinde kesin teminat ve ek kesin teminatların alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar endekse göre güncelleneceği, güncellenen tutar ile kesin teminat ve ek kesin teminatların tutarı arasındaki farkın yükleniciden tahsil edileceği, ayrıca hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle teminat alınması hallerde kesilen tutarın gelir kaydedileceği açık bir husustur.

Diğer taraftan işin feshi sonucunda Durum Tespit Tutanağı ile ölçülebilir ve korunabilir hale getirilmesi gereken imalatların yüklenici tarafından tamamlanması halinde hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle alınan teminatın, İdarece kullanılabilecek bir teminat olduğu mütalaa edilmektedir.

Kamu İhale Kurulu'nun 23.01.2020 tarih ve 2020/DK.D-17 nolu Kararında;

“...Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ekinde yer alan tip sözleşmenin 30 uncu maddesinin dip notunda; sözleşmenin anahtar teslimi götürü bedel, biri fiyat veya karma olmasına göre geçici kabul noksanları ile işin devamı sırasında kesin kesin hesapların yapılmasına ilişkin olarak alınacak teminatlar da tanımlanmıştır.

Anılan düzenlemelerden, 4734 ve 4735 sayılı kanunlarda düzenlenen kesin ve ek kesin teminatların yanı sıra Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliğinin 30 uncu maddesinde düzenlenen geçici kabul noksanları veya işin devamı sırasında kesin hesapların yapılmasına ilişkin teminatlarında sözleşme sürecinde yükleniciden alınacak teminatlar arasında yer aldığı anlaşılmaktadır...” ifadesinin yer aldığı,

Buradan yükleniciden alınan teminatlar bakımından herhangi bir ayrıma gidilmediği anlaşılmakta olup yapım işlerine ait tip sözleşmenin 30 uncu maddesine istinaden alınan teminatların da anılan hüküm kapsamında sözleşmenin feshedilmesi halinde gelir kaydedilebileceği,

Bu işte, fesih sonrasında kesin teminat ve ek kesin teminatların güncellenen tutarı ile teminatların alındığı tarihteki tutar arasında oluşan farkın, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 47 nci maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları gereğince hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle alınan geçici kabul teminatlarından karşılanabileceği,

Değerlendirilmektedir.

IV-KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... İnşaatı İş”nde;

Kesin teminat ve ek kesin teminatların güncellenen tutarı ile teminatların alındığı tarihteki tutar arasında oluşan farkın, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 47 nci maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları gereğince hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle alınan teminatlardan karşılanabileceğine,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden,16/04/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Lojman Binalarında Bulunan Ebeveyn Banyolarındaki Duşakabin İmalatlarının Sözleşme Bedeline Dâhil Olup Olmadığı ile İlgili Karar

Karar No : 2020/33

Karar Tarihi : 22/04/2020

I-GİRİŞ

... 4734 ve 4735 sayılı Kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek, ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan, "... Yapım İşi" ile ilgili görüş talebidir.

II- KONU

İdarenin tarihli ve sayılı yazısında özetle; lojman binalarında bulunan ebeveyn banyolarındaki duşakabin imalatlarının sözleşme bedeline dâhil olup olmadığı konusunda, idare ile yüklenici arasında anlaşmazlık olduğundan bahisle, konuya ilişkin Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

III-İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

..... tarihli dilekçesinde, mimari uygulama projelerinde lojman binalarının ebeveyn banyolarında duşakabin imalatının gösterilmediği, mahal listesinde gösterilmiş olmasına rağmen kaç adet yapılacağına yer verilmediği, projelerde yer almayan bu imalatların sözleşme bedeline dâhil olmadığı yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Sıhhi tesisat uygulama projesi kat planlarında ve mekanik tesisat mahal listesinde ebeveyn banyolarında duşakabinlerin gösterildiği, mekanik tesisat teknik şartnamesinde de açıklamalarının yapılmış olduğundan sözleşme bedeli dâhilinde yapılması gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra görüş sorulan konu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İdarenin yazısı ekinde gönderilen ihale dokümanı uygulama projeleri üzerinde yapılan incelemede; Lojman Binası Mimari Uygulama Projesi,

Zemin, 1. kat ve normal kat planlarında; genel banyo ve ebeveyn yatak odaları banyolarında duş teknelerinin gösterildiği, ancak duşakabinlerin gösterilmediği,

B:B kesitinde, genel banyolarda duşakabinlerin gösterildiği, ebeveyn odalarında duş olarak gösterilen banyolarda duşakabinlerin gösterilmediği,

Detaylar paftası, ıslak hacim detaylarında; normal kat ıslak hacim planında, genel banyo plan ve kesitlerinde duşakabinin gösterildiği, ebeveyn yatak odalarındaki banyolarda ise gösterilmediği,

Normal kat ıslak hacim detay planı ile normal kat planlarının birbiri ile uyumlu olmadığı, Mekanik sıhhi tesisat uygulama projesi;

Zemin, 1, 2, 3 ve 4 üncü kat planlarında, genel ve ebeveyn banyolarında duş teknelerinin ve duş tesisatının gösterildiği, ancak duşakabinlerin gösterilmediği,

Mekanik Tesisat Teknik Şartnamesi “Bölüm M07, Özel Pozlar, Sıhhi Tesisat Özel Pozları” başlığı altında;

“ 20: DUŞAKABİN; Duş alma sırasında suyun banyo içine sıçramasını engelleme amacıyla kullanılan, sürgülü kapılı, temperli camlı, duş mahalli ile banyo mahallini birbirinden ayıracak genişlikte, 1,85m yüksekliğinde duşa kabinin iş yerinde temini ve çalışır durumda teslimi.” şeklinde poz numarası ve tanımı üzerinden açıklamaya yer verildiği,

Buna göre; Mimari uygulama projeleri, kesit ve detaylarında genel banyoların duşakabinli, ebeveyn banyolarının ise duşakabinsiz olduğu,

Mekanik sıhhi tesisat projesinde ebeveyn odalarında ve genel banyolarda 90x90x15cm ölçülerinde duş teknesi ve duş tesisatının olduğu, mekanik tesisat mahal listesinde gösterilen duşakabin imalatının hangi banyolarda yapılacağı belirtilmediği,

Görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin; “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1.Bu sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen (.... TL) toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.” hükmü,

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“Bu kanunun uygulanmasında; Uygulama projesi: belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi, ... ifade eder.” hükmü,

Yer almaktadır.

Bu hükümlerden anlaşılabacağı üzere; anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale edilen işlerde, isteklilerin tekliflerini uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak verdikleri, ihale üzerinde kalan yüklenicinin de sözleşmede yer alan imalatları fen ve sanat kurallarına uygun ve yürürlükteki mevzuatın belirlediği standartlara göre gerçekleştirerek, kullanıma hazır bir vaziyette idareye teslim etmesi gerektiği, bunun temini için de, idareler tarafından hazırlanan ve ihale dokümanları arasında yer alan uygulama projeleri ile bu projelere dayalı olarak hazırlanan mahal listelerinin ve varsa teknik şartname ile diğer açıklayıcı belgelerin, birbirini tamamlar şekilde uyumlu ve eksiksiz olmasının mevzuatın gereği olduğu açıktır.

Bunun yanında, anahtar teslimi götürü bedel yapım işlerinde, isteklilerin tekliflerini hazırlayabilmeleri ve bu tür anlaşmazlıklara sebebiyet verilmemesi için, ihaleye esas uygulama projelerinin kanuni tanımına uygun nitelikte, her türlü ayrıntıya yer verilmek suretiyle, plan, kesit ve detayların birbiri ile uyumlu ve birbirini tamamlar şekilde hazırlanması, hazırlanan bu projelere göre de mahal listelerinin ve yapılacak imalatların teknik özellik ve yapım şartlarının yer aldığı teknik şartname ile diğer açıklayıcı belgelerin hazırlanmasından idarelerin yükümlü ve sorumlu olduğunun hatırlatılmasında fayda görülmektedir.

Sonuç olarak yukarıda yapılan tespit, açıklama ve hükümlerden, isteklilerin tekliflerini sözleşmenin 6 ncı maddesine göre uygulama projesi ve bunlara bağlı olarak hazırlanan mahal listesine dayalı olarak verdikleri, uygulama projesi ve mahal listelerinde yer almayan anlaşmazlık konusu ebeveyn banyolarındaki duşakabinleri tekliflerine yansıtılmalarının mümkün olmadığından sözleşme bedeline dâhil olmadığı,

Değerlendirilmektedir.

IV-KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... Yapım İşi”nde;

İsteklilerin tekliflerini sözleşmenin 6 ncı maddesine göre uygulama projesi ve bunlara bağlı olarak hazırlanan mahal listesine dayalı olarak verdikleri, uygulama projesi ve mahal listelerinde yer almayan anlaşmazlık konusu ebeveyn banyolarındaki duşakabinleri tekliflerine yansıtılmaları mümkün olmadığından, sözleşme bedeline dâhil olmadığına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 22/04/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

İdarece Onaylanan Birim Fiyatların Yeniden Tespiti

Karar No : 2020/35

Karar Tarihi : 22/04/2020

I- GİRİŞ

... Müdürlüğü tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ihale edilerek, ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan “... Yapımı” işi ile ilgili görüş talebidir.

II- KONU

İdarenin yazısından özetle; işin devamı sırasında yapımına ihtiyaç duyulan ve işe ait birim fiyat teklif cetvelinde bulunmayan “Çapı 400 mm, PE 100 borunun yönlendirilebilir yatay sondaj yöntemi ile zemin altından geçirilmesi” imalatının birim fiyatı ile ilgili olarak idare ile yüklenici arasında anlaşmazlık olduğu belirtilerek, konu hakkında Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

III-İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatları çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Yüklenicinin tarihli dilekçesinden özetle; anlaşmazlık konusu imalat kalemi ile ilgili olarak 2018 yılında yeni birim fiyat oluşturulduğu, bu fiyatın idare tarafından onaylandığı, imalatların yapıldığı ve hakedişlerin bu fiyat üstünden ödendiği, ancak 2019 yılında söz konusu imalat kaleminin İller Bankası birim fiyat kitabına dâhil olması nedeniyle bu imalat için yeniden fiyat belirlenmemesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Yönlendirilebilir yatay sondaj yöntemi ile PE 100 boruların zemin altından geçirilmesi iş kalemi ile ilgili olarak 2019 yılından önce idarelerde benzer birim fiyatlar olmadığından, mevcut analiz ve rayiçler kullanılarak 2018 yılında yeni birim fiyat oluşturulup uygulanmış, ancak 2019 yılında anlaşmazlık konusu iş kalemine ait yeni birim fiyat İller Bankası birim fiyat kitabına dâhil olduğundan, Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 nci maddesinin 2 nci fıkrasının (b) bendi gereğince; “İdare veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine/grubuna benzerlik gösteren analizler alınarak oluşturulacak analizler...” hükmü gereği bu iş kaleminin uygulanmasında İller Bankası birim fiyat kitabında bulunan 43.545.1071 nolu birim fiyatın esas alınması gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra talep konusu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

Birim fiyat teklif cetvelinde bulunmayan ancak yapımına ihtiyaç duyulan “Çapı 400 mm, PE 100 borunun yönlendirilebilir yatay sondaj yöntemi ile zemin altından geçirilmesi” (MEK.YF-53 poz numarası ile) iş kalemi için 2017 yılı İller Bankası birim fiyatlarından yararlanılarak yeni birim fiyat oluşturulduğu, yüklenici ve idare tarafından imzalandıktan sonra onaylanıp, uygulandığı,

2019 yılında aynı iş kalemi için yeniden birim fiyat tutanağı hazırlandığı, bu tutanağın ihtirazi kayıt ile yüklenici tarafından imzalandığı, yapı denetim görevlilerince imzalandığı ancak idare tarafından onaylanmadığı,

Görülmektedir.

Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGŞ)'nin “Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22 nci maddesinin birinci fıkrasında;

“12 nci maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkra da belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir. ...” hükmü yer almakta olup, bu hükme göre YİGŞ'nin 12 nci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği yapılması halinde, bahse konu işte ihale dokümanları arasında yer alan teklif cetvelinde fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve iş gruplarının bedellerinin YİGŞ'nin 22 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen usuller çerçevesinde yeni birim fiyatın tespit edilebileceği ve tespit edilen yeni birim fiyatların sözleşmenin eki haline geleceği hususu bilinen bir durumdur.

Anlaşmazlık konusu bu işte, yapılan proje değişikliği neticesinde birim fiyat teklif cetvelinde bulunmayan ancak yapılmasına ihtiyaç duyulan “Çapı 400 mm, PE 100 borunun yönlendirilebilir yatay sondaj yöntemi ile zemin altından geçirilmesi” iş kalemi için yeni birim fiyatın idare ve yüklenici tarafından belirlendiği, onaylanıp sözleşme eki haline getirildiği hususu göz önüne alındığında; aynı şartlarda yapımı devam eden aynı iş kalemi için tekrardan yeni birim fiyat tespitinin yapılamayacağı, değerlendirilmektedir.

IV-KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... Yapımı” işinde;

Aynı şartlarda yapımı devam eden aynı iş kalemi için tekrardan yeni birim fiyat tespitinin yapılamayacağına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 22/04/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

4735'e Eklenen Ek Geçici 4'üncü Maddenin Uygulanmasında Cezalı Olarak Çalışılan Sürede Uygulanan Gecikme Cezasının İptal Edilip Edilemeyeceğine Dair Karar

Karar No : 2020/41
Karar Tarihi : 30/04/2020

I-GİRİŞ

... Başkanlığınca, tarihinde ihale edilerek ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapım İş'i" ile ilgili karar talebidir.

II- KONU

.... İdarenin tarihli ve sayılı yazısından özetle; İdaresi tarafından verilen süre uzatımlarına göre belirlenen iş bitim tarihinde işin bitirilmediği, cezalı olarak çalışılan sürede uygulanan gecikme cezasının kesilmesi hususunda, idare ile yüklenici arasında anlaşmazlık olduğundan bahisle, konuya ilişkin Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

III-İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatları çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Hakediş ödemelerinde gecikme olduğundan gecikme cezası kesilmesinin yersiz olduğu, kesilen gecikme cezalarının iade edilmesi ve gerekli süre uzatımının verilmesi yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İşe geç başlanması ve hakedişlerin geç ödenmesi nedenleriyle süre uzatımı verildiği, işin zamanında bitirilmediğine,

Süre uzatımlarına göre belirlenen iş bitim tarihinden sonra sözleşme bedelinin %0,03'ü oranında günlük cezası uygulanarak işin bitirilmesi için yükleniciye değişik tarihlerde cezalı olarak süre verildiğine,

Yapılan/yapılacak olan ceza uygulamasının işin sözleşmesi ve Yapım İşleri Genel Şartnamesi esaslarına uygun olduğu, Belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra görüş sorulan konu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İdare tarafından yükleniciden kaynaklanmayan, inşaat mahallindeki engeller nedeniyle işe geç başlanılmasından dolayı 46 gün ve hakedişlerin geç ödenmesinden dolayı 45 gün ilave süre verilerek işin süresinin 09.08.2018 tarihine kadar uzatıldığı,

İşin verilen süre içerisinde bitirilmediği, uzatılan süreye göre iş bitim tarihinden itibaren İdare tarafından yükleniciye değişik tarihlerde 3 kez cezalı olarak süre belirtilerek işin bitirilmesinin bildirildiği,

İdarenin izni ile cezalı çalışılan süre içerisinde yüklenicinin 4735 sayılı Kanun'a eklenen geçici 4 üncü maddesine istinaden Sözleşmenin tasfiyesi talebiyle ilgili olarak işin İdareniz tarafından 06.03.2019 tarihinde durdurulduğu, yüklenici talebinin uygun görülmemesi üzerine işe 02.12.2019 tarihinde tekrar başladığı,

Anlaşmazlığın, idare tarafından süresinde bitirilmeyen işe günlük gecikme cezası kesilmesi uygulamasına yüklenicinin itiraz etmesinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Öncelikle yapılacak iş ve işlemlerin idarelerce zamanında ve iş süreçlerine uygun olarak yapılmasının esas olduğu, bu konudaki yetki ve sorumluluğun idareye ait olduğu hususunun hatırlatılmasında fayda mütalaa edilmektedir.

İşe ait sözleşmenin; “Gecikme halinde uygulanacak cezalar ve sözleşmenin feshi” başlıklı 25 inci maddesinde;

“25.1.Bu sözleşmede belirtilen süre uzatımı halleri hariç, yüklenicinin sözleşmeye uygun olarak işi süresinde bitirmediği takdirde en az 10 gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikme cezası uygulanır.

25.2. Yüklenicinin sözleşmeye uygun olarak işi süresinde bitirmediği takdirde, gecikilen her gün için sözleşme bedelinin %0,03 (onbinde üç) oranında gecikme cezası uygulanır.” hükmü,

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun “İlkeler” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülöklere sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensiplere aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur.” hükmü,

Yer almaktadır.

Bu hükümler birlikte dikkate alındığında, işte bir gecikme meydana gelmesi durumunda, İdarenin tek taraflı olarak sınırsız bir gecikme süresi kullandırması gibi bir uygulamanın söz konusu olamayacağı açıktır.

Bu tespit ve hükümlere göre, İdaresince uzatılan süreye göre, işin bitim süresinin 09.08.2018 tarihi olduğu, bu tarihten sonra gecikmenin meydana geldiği her gün için, gecikme cezalı çalışılan süre içerisinde 4735 sayılı Kanunun Ek geçici 4 üncü madde uygulamasıyla ilgili olarak İdarece işin durdurulduğu süre hariç olmak üzere uygulanacak ceza miktarında sözleşmenin 25 inci maddesine göre işlem yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

IV-KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “...Yapım İşi”nde;

İdaresince uzatılan süreye göre, işin bitim süresinin 09.08.2018 tarihi olduğu, bu tarihten sonra gecikmenin meydana geldiği her gün için, gecikme cezalı çalışılan süre içerisinde 4735 sayılı Kanunun Ek geçici 4 üncü madde uygulamasıyla ilgili olarak İdarece işin durdurulduğu süre hariç olmak üzere uygulanacak ceza miktarında sözleşmenin 25 inci maddesine göre işlem yapılmasına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin 12'nci Maddesinde Düzenleme Yapıldığı ve Fiyat Farkı Hakkı Doğduğu Belirtilerek Geriye Dönük Fiyat Farkı Talebi ile İlgili Karar

Karar No : 2020/43
Karar Tarihi : 30/04/2020

I - GİRİŞ

... Müdürlüğü tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... Yapım İş'i" ile ilgili görüş talebidir.

II - KONU

.... İdarenin tarihli ve ... sayılı yazısı ve eklerinde özetle; söz konusu yapım işinde, işe ait Sözleşme'nin "*Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları*" başlıklı 14 üncü maddesi gereğince, yapılan hakedişlerde fiyat farkı hesaplanmadığı, ancak yüklenicinin Kamu İhale Kurumu tarafından 08.08.2019 tarihli ve 30856 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin 12 nci maddesinde düzenleme yapıldığı ve fiyat farkı hakkı doğduğu belirtilerek geriye dönük fiyat farkı talep ettiğinden yüklenici ile idare arasında oluşan anlaşmazlık konusunda Kurulumuz görüşü talep edilmektedir.

III - İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Kamu İhale Kurumu tarafından 08.08.2019 tarihli ve 30856 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin 12 nci maddesinde düzenleme yapıldığından, tamamlamış olan iş ile ilgili fiyat farkı hakkı doğduğu ve geriye dönük fiyat farkı talep edildiği yönündedir.

İdarenin görüş ve değerlendirmesi;

İşe ait sözleşmenin "*Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları*" başlıklı 14 üncü maddesi gereğince, yapılan hakedişlerde fiyat farkı hesaplanmadığı belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İşe ait sözleşmenin "*Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları*" başlıklı 14 üncü maddesinde;

"...14.2. Fiyat farkı hesaplanmayacaktır.

14.3. Sözleşmede yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz."

Hükümleri yer almakta olup, buna göre söz konusu iş ile ilgili olarak fiyat farkı hesaplanamayacağı gibi sözleşmede yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme

imzalandıktan sonra da değişiklik yapılamayacağı konusunda tereddüde mahal bir husus bulunmamaktadır.

Kamu İhale Kurumu tarafından 08.08.2019 tarihli ve 30856 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin 12 nci maddesinde yapılan düzenlemenin, ihalesi yapılmak suretiyle sözleşmeye bağlanan işler ile ilgili olmadığı, düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren idarelerin 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre yapacakları ihalelerde isteklilere sunulacak ihale dokümanları içerisindeki sözleşme tasarisının “*Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları*” başlıklı 14 üncü maddesinin dip notunda yer verilmesine ilişkin olduğu, dolayısıyla bu tarihten itibaren söz konusu değişikliğe göre ihale edilerek sözleşmeye bağlanan işlerle ilgili olduğu değerlendirilmektedir.

IV - KARAR

İdarenin “...Yapım İşİ” nde, talebe ilişkin konu ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre;

Söz konusu iş ile ilgili olarak işe ait sözleşmenin “Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları” başlıklı 14 üncü maddesine göre fiyat farkı hesaplanamayacağına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 30/04/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Bazı İmalatlara Nakliye Bedelinin Ödenmesi

Karar No : 2020/65

Karar Tarihi : 04/06/2020

I - GİRİŞ

.... Müdürlüğü tarafından ihale edilen, “... Yapım İşi” ile ilgili görüş talebidir.

II - KONU

İdarenin yazılarında özetle; 4734 ve 4735 sayılı Kanunlara göre tarihinde ihale edilerek, tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan, 4735 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesine göre tasfiye edilen yapım işinde; yüklenicinin, bazı imalatların nakliye bedelinin ödenmesini istemesi üzerine, idare ile yüklenici arasında oluşan anlaşmazlığa ilişkin görüşümüzün bildirilmesi talep edilmektedir.

III - İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuat çerçevesinde incelenmiş ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Talebe ilişkin konu hakkındaki,

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Yüklenicinin tarihli dilekçesinde; “*Birim Fiyat Poz Tarifleri*” listesindeki Y.15.006/2B, Y.15.140/04, Y.17.136, Y.23.014 ve Y.23.015 poz nolu imalatlara ait nakliye bedellerinin ödenmesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İhale dokümanlarında yer alan “... Yapım İşi Teknik Şartnamesi”nin, “*Ödeme konusu ve şartları*” bölümünün (h) bendinde belirtilen hükümlere göre, Y.15.006/2B, Y.15.140/04, Y.17.136, Y.23.014 ve Y.23.015 poz nolu imalatlara ait nakliye bedelleri için herhangi bir ödeme yapılmasının mümkün olmadığı belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İşe ait sözleşmenin, “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1. Bu sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır.” hükmü,

İşe ait sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “Geçici hakediş raporları” başlıklı 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasında;

“Anahtar teslimi götürü bedel esasına göre yapılan işlerin bedelleri, ihale dokümanında öngörülen ilerleme yüzdeleri üzerinden sözleşmesinde ve eklerinde yazılı esaslara göre ödenir.” hükmü,

Yer almaktadır.

Bu hükümlerde; anahtar teslimi götürü bedel bir işte, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedelin, uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerinde yer alan işlerin tamamını kapsadığı, bu işlerin bedellerinin ödenmesinde de yüklenicinin teklif ettiği toplam bedelin esas alınacağı, ayrıca ödemelerin herhangi bir analiz ve birim fiyata dayalı olmadığı, hususları hiçbir yoruma mahal bırakmayacak şekilde açıktır.

İdare yazısı ve eki belgeler ile ihaleye esas olduğu belirtilen CD incelendiğinde:

İşe ait sözleşme eki “*Birim Fiyat Poz Tarifleri*” listesinde yer alan Y.15.006/2B, Y.15.140/04, Y.17.136, Y.23.014 ve Y.23.015 poz nolu imalatların tanımlarında, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme esaslarına uygun olarak bir düzenleme yapılmadan, idarelerin yayımlamış oldukları birim fiyatların tariflerindeki açıklamalara yer verildiği, anlaşmazlığın da bu tanımlardan kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

İşe ait sözleşme eklerinden:

“... Yapım İş Teknik Şartnamesi”nin, “Ödeme konusu ve şartları” bölümünün (h) bendinde;

“Nakliye yatay ve düşey taşımalar: İşin yapımı esnasında kullanılacak olan yapı malzemelerinin şehir içi ve şehirlerarası nakliyeleri ile şantiye içindeki nakliyeleri ile düşey ve yatay boşaltma işlemleri dâhil yüklenici tarafından yapılacaktır. Ayrıca şantiyede oluşan tüm hafriyat nakliyeleri (Şehir içi, şehirler arası ve şantiye içinde yapılanlar dâhil) yüklenici tarafından yapılacaktır. Yükleniciye yapacağı tüm bu nakliyeler için (Poz tariflerinde bulunsa bile) herhangi bir ücret ödenmeyecektir. İstekliler teklifini verirken nakliye, düşey ve yatay taşıma işleri ile ilgili yükümlüğü göz önünde bulunduracaktır.” hükmü,

“... İnşaatı Özel Teknik Şartnamesi”nde;

“...
...

Yüklenici tarafından aşağıdaki kalemlerin giderleri bütün işe dâhil sayılacaktır.

...

İnşaat, Peyzaj, Mekanik Tesisat veya Elektrik Tesisatı vs. imatları için herhangi bir nam veya isim altında nakliye bedeli veya nakliye fiyat farkı ödenmeyecektir.

Hükmü yer almaktadır.

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan bu işte;

Uygulama projesi ve mahal listesinde yer alan herhangi bir imalat kaleminin, teknik şartnamelerde belirtilen tanımlara göre teklif birim fiyatlı bir imalat gibi düşünülerek, o imalatın meydana getirilmesinde yapılan işlerin bedellerinin ayrı ayrı değerlendirilmesinin, yukarıda belirtilen sözleşme hükümlerine göre mümkün olmadığı, böyle bir değerlendirmenin “*anahtar teslimi götürü bedel*” sözleşme esasına aykırı olduğu,

İdare tarafından düzenlenen ve ihale dokümanları arasında yer verilen teknik şartnamelerde, işin yapımına yönelik yapılan tanımların birim fiyat niteliğinde bulunmadığı, işin yapımında uyulacak teknik şartları belirlemeye yönelik olduğu,

Bu itibarla, yüklenicinin teklifini işe ait sözleşmenin 6 ncı maddesine göre verdiği, uygulama projesi ve mahal listesinde yer alan imatlara ait her türlü malzeme naklinin sözleşme bedeline dahil olduğu,

Değerlendirilmektedir.

IV-KARAR

İdarenin “... Yapım İş”i” nde talebe ilişkin konu, ön bölümde belirtildiği üzere detaylı olarak incelenmiş olup, buna göre;

Uygulama projesi ve mahal listesinde yer alan imatlara ait her türlü malzeme naklinin sözleşme bedeline dâhil olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 04/06/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Sözleşmede Yer Alan Fiyat Farkına İlişkin Usul ve Esaslarda Değişiklik Talebine İlişkin Karar

Karar No : 2020/80

Karar Tarihi : 18/06/2020

I- GİRİŞ

... Müdürlüğü tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek, ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "...Yapım İşi" ile ilgili görüş talebidir.

II- KONU

... İdarenin tarihli ve ... sayılı yazısından özetle; yüklenicinin sözleşmede yer alan fiyat farkına ilişkin usul ve esaslarda değişiklik talebinde bulunması nedeniyle idare ile yüklenici arasında anlaşmazlık olduğu belirtilerek, konu hakkında Kurulumuz kararının bildirilmesi talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatları çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

..... tarihinde sözleşmeye bağlanan ve 23.06.2016 tarihinde yer teslimi yapılacak iken, işe ait arsada ortaya çıkan hukuki nedenlerle idaresince yeniden belirlenen arsaya ancak 12.05.2018 tarihinde kısmi yer teslimi yapılarak işe başlanıldığı, dolayısı ile ilk yer teslimi yapılması durumunda sözleşmeye göre 01.09.2018 tarihinde bitmesi gereken işin, yer değişikliği nedeni ile sözleşmesine göre bitmesi gereken tarihin 20.07.2020 olarak revize edildiği, ancak ... 2018 yılı ve sonrasında ihale edilerek sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde fiyat farklarının ağırlık oranları belirlenerek hesap edildiği, ancak işe ait sözleşme tarihi 09.06.2016 olduğundan idaresince fiyat farkı hesabının "Genel Endeks" üzerinden hesaplandığı, genel endeks üzerinden yapılan fiyat farkı hesabı ile ağırlık oranları kullanılarak yapılan fiyat farkı hesabı arasında ise yaklaşık yüzde yirmi oranında bir fark olduğu, bu nedenle fiyat farkı hesabında 2018 yılından sonra yapılan sözleşmelerde olduğu gibi ağırlık oranları esas alınarak fiyat farkı hesaplanması gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi

Sözleşmenin 14.3. maddesi hükmü gereğince sözleşme tarihinde yürürlükte olan "4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar" da yer alan hükümlerde değişiklik yapılamayacağı belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra talep konusu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İşe ait idari şartnamenin "Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin hususlar" başlıklı 45 nci maddesinde;

"...

45.3. Fiyat farkı

45.3.1. Fiyat farkı hesaplanacaktır. Yürürlükteki fiyat farkı kararnameesi esas alınarak fiyat farkı verilecektir." hükmü,

İşe ait sözleşmenin "Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları" başlıklı 14 üncü maddesinde;

“ ...

14.2. Fiyat farkı hesaplanacaktır.

Yürürlükteki fiyat farkı kararnameesi esas alınarak fiyat farkı verilecektir.

14.3. Sözleşmede yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz.” hükmü,

İşe ait sözleşme eki “4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar”ın “Endeks veya fiyat belirlenmeyen yapım işlerinde fiyat farkı” başlıklı 11 inci maddesinde;

“(1) İdare tarafından ihale dokümanında fiyat farkı verileceği öngörülmesine rağmen sabit katsayılar ile endekslerin belirlenmediği durumlarda, temel endeks ve güncel endeks olarak Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun “ÜFE Genel” sütunundaki sayı esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.” hükmü,

Yer almaktadır.

Tüm bu hükümler birlikte göz önünde bulundurulduğunda, bahse konu işte fiyat farkı hesabında idaresince sözleşmesinde herhangi bir ağırlık oranı tespiti yapılmadığından, hesaplanacak fiyat farklarında “4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar”ın “Endeks veya fiyat belirlenmeyen yapım işlerinde fiyat farkı” başlıklı 11 inci maddesinde belirtilen hüküm gereğince temel endeks ve güncel endeks olarak Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun “ÜFE Genel” sütunundaki sayının esas alınması gerektiği,

İdaresince 2018 yılı ve sonrası ihale edilen ve sözleşmesinde fiyat farkı hesabında idaresince belirlenmiş ağırlık oranlarının belirlendiği işlere ait sözleşmeler örnek gösterilerek bahse konu işe ait sözleşme ve eki “4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar” a ait hükümlerde değişiklik yapılamayacağı

Değerlendirilmektedir.

IV - KARAR

İdarenin “...Yapım İş”inde, talebe ilişkin konu ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre;

Sözleşme eki “4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar”a ait hükümlerde değişiklik yapılamayacağına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 18/06/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Jeolojik-Jeoteknik Etüd ve Sondaj Raporu için Yeni Birim Fiyat Talebi

Karar No : 2020/90

Karar Tarihi : 25/06/2020

I-GİRİŞ

... tarafından, 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... " yapım işi ile ilgili görüş talebidir.

II- KONU

İdarenin yazılarında özetle; Yüklenicinin yolunun uygulama projesinin hazırlanması için yaptığı jeolojik-jeoteknik etüd ve sondaj raporu bedeli için yeni birim fiyat yapılmasını istediği ve oluşan anlaşmazlık konusunda Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

İşe ait sözleşme eki yolu kesin projesinin güzergâh ile uyumlu ve uygulanabilirliğinin olmadığı, projenin hazırlanmasında kullanılan jeolojik-jeoteknik etüd ve sondaj raporu hesaplarının yeniden hazırlandığı,

İhale dokümanı kesin projenin hazırlanan jeolojik-jeoteknik etüd ve sondaj raporuna göre değiştiği, bu nedenle birim fiyat teklif cetvelinde yer alan KB-61 pozlu iş kalemi yeni birim fiyatının tespit edilmesi gerektiği,

Yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İhale dokümanı röleasyon yolu kesin projesi, mahal listesi, birim fiyat tarifleri ile teknik şartnameleri dikkate alarak isteklilerin tekliflerini hazırladıkları, röleasyon yolunun uygulama ve detay projeleri ile kamulaştırma plan ve haritalarını hazırlamak için yüklenicinin yapmış olduğu jeolojik-jeodezik sondaj, ölçüm, modelleme vb. her türlü iş ve işlemlerin bedelinin birim fiyat tariflerinde KB-61 pozlu iş kaleminden ödenmesi ve yeni fiyat yapılamayacağı belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra görüş sorulan konu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

19.02.2014 tarihinde yapılan yer tesliminin ardından yüklenici tarafından uygulama projesi elde etmek için kesin proje güzergâhı üzerinde yaptığı sondaj, heyelan modellemesi, deney, test ve ölçümler ile jeolojik-jeoteknik, sondaj raporunu hazırlayarak 22.08.2014 tarihinde idareye sunulduğu,

Yüklenici, yol ekseninde kaydırmalar yapılarak ihale dokümanı kesin projeden farklı bir uygulama projesi elde edildiğini belirtilerek ilave olarak yapılan sondaj, heyelan modellemesi, test, deney, ölçü vb. tüm iş ve işlemlerin bedelinin yeni birim fiyat üzerinden hesap edilerek ödemesini talep ettiği,

İdarece uygun görülmeyen söz konusu rapor bedelini yeni birim fiyat üzerinden talep etmesi üzerine anlaşmazlığın ortaya çıktığı,

İdare yazılarından anlaşılmaktadır.

İşe ait sözleşmenin, “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1. Bu Sözleşme, birim fiyat sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan. (rakam ve yazıyla) bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği ve sözleşme bedelinin tespitinde kullanılan birim fiyatlar ile varsa sonradan tespit edilen yeni birim fiyatlar esas alınır.” hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre istekliler tekliflerini, kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemi için teklif ettiği birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden verdikleri, yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği birim fiyatların ve sonradan tespit edilen yeni birim fiyatların esas alınacağı hususunun açık olduğu bilinmektedir.

Birim fiyat teklif cetvelinde yer alan “KB-61: Her türlü ölçüm, harita, yol projeleri, aplikasyon, tatbikat, tadilat, detay projeleri işleri ile kamulaştırma planlarının ve haritalarının yapılması” birim fiyat tarifinin;

“Kati Projelere, teknik şartnamelere ve İdarenin talimatına uygun olarak her türlü etüdün (her türlü ölçüm, harita, jeoteknik, sondaj, deney, model vb.) yapılarak uygulama ve detay projeleri ile kamulaştırma planlarının ve haritalarının yapılması işleri. (komple)

Birim fiyata dâhil olan masraflar:

İşin gerektirdiği her türlü ölçüm, harita ve aplikasyonların, jeoteknik etütlerini, temel sondajlarının, her türlü deney ve modelin yapılarak uygulama ve detay projeleri ile kamulaştırma haritalarının yapım işi özel teknik şartnamesine uygun kamulaştırma planı ve haritalarının, yol projelerinin tadilat, tatbikat, detay ve iş sonu projelerinin Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ortamına ve Teknik Şartname ile İdarece verilen her türlü hesap ve imalat şartlarına uygun olarak yapılması, raporların tanzim edilmesi, çizilip, yazılıp yedi nüshasının ve CD'lerinin İdareye verilmesi, aşağıda “Birim fiyata dahil olmayan masraflar” başlığı altında sayılanlar dışında kalan bütün bu iş kalemleri için gereken her türlü işçilik, malzeme, donanım, ekipman, iş makineleri, enerji, su vs. gibi giderler ve şantiye mobilizasyonu, iş zorlukları, randıman düşüklükleri, yüklenici karı ve genel giderler.

Birim fiyata dâhil olmayan masraflar: Yok

Ölçü: Komple Projeler

Ödeme: Birim fiyat teklif cetvelindeki ilgili teklif birim fiyat ile ödeme yapılır.

Notlar:

- 1- İdare tarafından verilecek projeler dışında olup yüklenici tarafından yapılacak her türlü tatbikat, tadilat ve detay projelerinin ve hesaplarının yapılması ve bunları işletme talimatlarının tanzimi bedelini kapsamaktadır.
- 2- Yüklenici bu poz kapsamına giren bütün işleri Mühendislik Odasına kayıt ve tescili yapılmış mühendislik bürolarına yaptıracaktır. İhtisasa uygun olarak mühendislik büroları seçilecek ve projeler konusuna uyacak şekilde bu işte ihtisas olan mühendislik bürolarına yaptırılacaktır.
- 3- Mühendislik Büroları ile yapılan sözleşme tasarıları idareye bildirilecek ve İdarenin tasvibi alınacaktır.
- 4- Ödeme %70 i projeler yapıldığında %30 'u iş sonu projeleri İdare tarafından onaylandıktan sonra yapılır.” şeklinde tariflendiği görülmektedir.

Birim fiyatın tarifinde; kati projelere, teknik şartnamelere ve idarenin talimatına uygun olarak her türlü ölçüm, harita, jeoteknik, sondaj, deney, model vb. yapılarak uygulama ve detay projeleri ile kamulaştırma plan ve haritalarının yapılması olarak tarif edildiği, dolayısıyla 8.159 mt.lik rölekasyon yolunun uygulama ve detay projeleri ile kamulaştırma plan ve haritalarının yapımında gerekli olabilecek jeolojik-jeodezik sondaj ve ölçüm gibi her türlü iş ve işlemin miktar ve sınır belirtilmeden, bütün masraflar birim fiyata dahil edilerek KB-61 iş kalemi içerisinde tarif edildiği, “Notlar” başlığı altında “İdare tarafından verilecek projeler dışında olup yüklenici tarafından yapılacak her türlü tatbikat, tadilat ve detay projelerinin

ve hesaplarının yapılması ve bunları işletme talimatlarının tanzimi bedelini kapsamaktadır.” açıklamasında idare tarafından verilmeyen ancak işin yapımı için ihtiyaç duyulabilecek ve yüklenici tarafından hazırlanacak her türlü tatbikat, tadilat ve detay projelerin de birim fiyatın içerisine dahil edildiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla birim fiyat tariflerinde yer alan hüküm ve açıklamalar birlikte dikkate alındığında; birim fiyat sözleşmeye bağlanan bu işte, kesin projesi ve birim fiyat tarifleri verilen rölekasyon yolunun kesin projesinde gösterilen güzergâhta bir değişiklik olmadığı, yüklenicinin uygulama projeleri ve detaylarını hazırlamak için yapmış olduğu jeolojik-jeodezik deney, test, sondaj ve ölçüm raporunun “KB-61” iş kalemi birim fiyat tariflerinde yer aldığı ve birim fiyatına dahil olduğundan yeni birim fiyat yapılamayacağı değerlendirilmektedir.

IV-KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “...” yapım işinde;

Yüklenicinin uygulama projesi ve detaylarını hazırlamak için yapmış olduğu jeolojik-jeoteknik etüt ve sondaj raporunun KB- 61 iş kalemi birim fiyatına dâhil olduğu ve yeni birim fiyat yapılamayacağına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 25/06/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Beton Yıkım İş Kalemlerinde Ölçü Tespitinin Nasıl Yapılacağı Kararı

Karar No : 2020/91

Karar Tarihi : 02/07/2020

I- GİRİŞ

... tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek, ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan, "... İş'i" ile ilgili karar talebidir.

II- KONU

İdarenin yazısı ve eklerinde özetle; "TTM2-2 Patlayıcı madde kullanmadan demirli ve demirsiz beton inşaatın yıkılması" iş kaleminde ölçülendirmenin nasıl yapılacağı hususunda yüklenici ile idare arasında oluşan anlaşmazlık ile ilgili anlaşmazlık tutanağı düzenlendiği belirtilerek, konu hakkında Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca incelenme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konusuna ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Anlaşmazlık tutanağında yer alan yüklenici görüşü; anlaşmazlık konusu TTM2-2 iş kaleminin işe ait birim fiyat tarifindeki ölçü tanımının "Yıkılan yerin boyutlarına göre hacmi hesaplanır." olduğu, bu tanımda yıkılan binanın dış ölçülerine göre, iki kat tabliyeleri arasındaki boşluklar düşülmeden binanın en, boy ve yükseklik çarpımlarının sonucunda çıkan hacim değerinin dikkate alınması gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İhale dokümanları arasında yer alan işe ait "Teknik Şartname-İmalat Tanım ve Tarifleri"nde, söz konusu imalat kaleminin ölçülendirme tanımında; yıkılan yerin boyutlarına göre hacmi hesaplanır denilmekte olup, kırılan kolon, kiriş, tabliye, perde duvar gibi beton elemanların ayrı ayrı ölçülerek m³ cinsinden hacminin hesaplanarak metrajının çıkarılması gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun değerlendirilmesine geçilmiştir.

İdarenin yazısı ve ekleri incelendiğinde;

Anlaşmazlık konusu iş kaleminin yüklenicinin idareye vermiş olduğu birim fiyat teklif cetvelinin 2 nci sırasında mevcut bulunduğu,

İş kalemi tarifinin işe ait "Teknik Şartname-İmalat Tanım ve Tarifleri"nin "Teknik Şartlar" başlıklı 2 nci maddesinin (B) bendinde;

"TTM2-2 PATLAYICI MADDE KULLANMADAN DEMİRLİ VE DEMİRSİZ BETON İNŞAATIN YIKILMASI:

Patlayıcı madde kullanmadan, demirli ve demirsiz beton inşaatın yıkılması, inşaat yerindeki yükleme, yatay ve düşey taşıma, boşaltma, her türlü işçilik, araç ve gereç giderleri, yüklenici genel giderleri ve kârı dâhil, demirli ve demirsiz beton inşaatın yıkılmasının 1 m³ fiyatıdır.

ÖLÇÜ : Yıkılan yerin boyutlarına göre hacmi hesaplanır.

ÖDEME : Yüklenicinin ihale esnasında vermiş olduğu teklif m^3 (metreküp) birim fiyatı üzerinden yapılır.” şeklinde tariflendiği, Görülmektedir.

Tarifte geçen “demirli ve demirsiz beton inşaatın yıkılması” ibaresi göz önüne alındığında; kolon, kiriş, tabliye ve perde duvar gibi demirli ve demirsiz beton elemanlarının yıkımının tariflendiği, ölçü kısmında “Yıkılan yerin boyutlarına göre hacmi hesaplanır.” denildiğinden, boşluk hacimlerinin bu hesap yöntemine dâhil edilemeyeceği,

Sonuç olarak, iş kaleminin birim fiyat tanımındaki ölçülendirme tanımına göre; yıkılan her bir beton elemanının ayrı ayrı hacimlerinin tespit edilmesi gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

IV- KARAR

İdarenin “... İş”nde, talebe ilişkin konu ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre;

İş kaleminin birim fiyat tarifindeki ölçülendirme tanımına göre; yıkılan her bir beton elemanının ayrı ayrı hacimlerinin tespit edilmesine,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 02/07/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Yapım İşinde KDV Muafiyeti Uygulanıp Uygulanmayacağı ile İlgili Karar

Karar No : 2020/92

Karar Tarihi : 02/07/2020

I- GİRİŞ

.... Müdürlüğü tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek, ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... Yapım İşi" ile ilgili karar talebidir.

II- KONU

İdarenin tarihli ve sayılı yazısından özetle, yatırım teşvik belgesi kapsamında bulunan iş kalemleri için KDV muafiyeti uygulanıp uygulanmayacağı hususunda yüklenici ile idare arasında anlaşmazlık olduğu belirtilerek, konu hakkında Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatları çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

..... tarihli dilekçesinde özetle; Sözleşmenin 7.1. ve 24. maddeleri gereği KDV'nin sözleşme bedeline dahil olmadığı ve KDV ödenmeyeceğine dair herhangi bir hususun da belirtilmediği,

Ayrıca, idaresince yatırım teşvik belgesiyle ilgili olarak Gelir İdaresi Başkanlığından alınan görüşte de "KDV'nin istisna olması mümkün bulunmamaktadır." denildiği,

Yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İşe ait teşvik belgesinin bulunduğu, yatırım teşvik belgesi kapsamında KDV muafiyeti bulunan iş kalemleri ile ilgili yükleniciye 1 ve 2 nolu hakedişlerde KDV ödenmediği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra talep konusu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İşe ait sözleşmenin, "Sözleşmenin türü ve bedeli" başlıklı 6 ncı maddesinde;

"6.1. Bu Sözleşme, birim fiyat sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan. (rakam ve yazıyla) bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği ve sözleşme bedelinin tespitinde kullanılan birim fiyatlar ile varsa sonradan tespit edilen yeni birim fiyatlar esas alınır." hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre istekliler tekliflerini, kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemi için teklif ettiği birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden verdikleri, yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği birim fiyatların ve sonradan tespit edilen yeni birim fiyatların esas alınacağı hususu açıktır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Geçici hakediş raporları" başlıklı 39 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (f) bendinde;

"Her hakediş tutarından, bir evvelki hakediş tutarı çıkarıldıktan sonra kalan tutara idarece ilgili mevzuata göre hesaplanacak Katma Değer Vergisi eklendikten sonra bulunan miktardan sözleşmede yazılı kesintiler, varsa yüklenicinin idareye olan borçları ve cezalar ile kanunen alınması gereken vergiler kesilir...." hükmü,

İşe ait sözleşmenin "Sözleşme bedeline dâhil olan giderler" başlıklı 7 nci maddesinde;

"7.1. Taahhüdün yerine getirilmesine ilişkin her türlü vergi, resim, harç, yapı kullanma izin belgesi giderleri vb. giderler ile ulaşım, sözleşme kapsamındaki her türlü sigorta giderleri sözleşme bedeline dahildir. İlgili mevzuatı uyarınca hesaplanacak Katma Değer Vergisi sözleşme bedeline dahil olmayıp, İdare tarafından yükleniciye ödenir" hükmü,

İşe ait teklif mektubunun 5 inci maddesinde;

"İhale konusu işi, bu teklifin ekindeki birim fiyat teklif cetvelinde belirtilen her bir iş kalemi için teklif ettiğimiz birim fiyatlar üzerinden Katma Değer Vergisi hariç toplam bedel karşılığında yapmayı kabul ve taahhüt ederiz ." hükmü,

Yer almaktadır.

Bu hükümler ve hususlar birlikte göz önüne alındığında; İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı üzerinden sözleşmenin akdedildiği, sözleşme ve eklerine göre sözleşme bedeline KDV'nin dâhil olmadığı, ayrıca ilgili mevzuata göre ödenmesi gerektiği, ilgili mevzuata göre KDV'nin ödenip ödenmeyeceği konusunda tereddüdün devam etmesi halinde, bu konuda görevli ve yetkili olan Gelir İdaresi Başkanlığının görüşü doğrultusunda işlem yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

IV-KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre "... Yapım İş'i" nde;

Yapım işlerinde KDV ödenmesinde bir istisna bulunmadığına ve işe ait sözleşme bedeline KDV'nin dâhil olmadığına, ayrıca KDV'nin ilave edilmesine,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 02/07/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

İş Kalemi Tarifinde Yer Alan Girdilerin Birim Fiyata Dahil Olup Olmadığı

Karar No : 2020/101

Karar Tarihi : 16/07/2020

I- GİRİŞ

... tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan, "... ikmal imalatları" yapım işi ile ilgili görüş talebidir.

II- KONU

İdarenin yazısında özetle; yüklenicinin bazı imalatlarda kullanılan malzemeler ile nakliye bedellerinin ödenmesini talep etmesi üzerine, idare ile yüklenici arasında oluşan anlaşmazlık konusunda Kurulumuz kararının bildirilmesi talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuat çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

.... tarihli dilekçesinde; birim fiyat teklif cetvelinde yer alan bazı iş kalemi imalatlarında kullanılan malzeme bedelleri ile yükleme, nakliye, boşaltma ve istif bedellerinin "Taşıma Genel Şartnamesi"nin dikkate alınarak ödenmesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Yapı İşleri İnşaat, Makine ve Elektrik Tesisatı Genel Teknik Şartnamelerine Dair Tebliğ eki İnşaat Genel Teknik Şartnamesi'nin "Taşıma İşleri" bölümünün "Kapsam" maddesinde "...sözleşme ve eklerinde ... taşıma, yükleme-boşaltma bedellerinin ayrıca ödeneceği belirtilen her tür malzemenin ... taşıma işleri ile ilgili esasları kapsar." açıklamasının sözleşme ve eklerinde ayrıca ödeme yapılacağı belirtilen taşıma esaslarını kapsadığı, ihale dokümanı iş kalemi analiz ve tariflerinde "Birim fiyata dahil olmayan masraflar" başlığı altında bedelinin ödeneceği belirtilen imalatlar haricinde, diğer iş kalemlerinin fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılabilmesi için herhangi bir bedel ödenmeyeceği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İşe ait sözleşmenin ekleri arasında gösterilen "Birim Fiyat Tarifleri"nin, ihale dokümanı belgelerinde "Özel Poz Analizleri ve Tarifleri" başlığı altında analizlerle birlikte "birim fiyata dahil olmayan hususlar" belirtilerek hazırlandığı, bazı iş kalemlerinin özel poz analiz ve tariflerinde bazı malzeme ve nakliyelere "birim fiyata dahil olmayan hususlar" arasında yer verilmesi sonucu bedellerinin ödenmesi konusunda anlaşmazlık olduğu görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin, "Sözleşmenin türü ve bedeli" başlıklı 6 ncı maddesinde;

"6.1. Bu Sözleşme, birim fiyat sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan ön projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan. bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği ve sözleşme bedelinin tespitinde kullanılan birim fiyatlar ile varsa sonradan tespit edilen yeni birim fiyatlar esas alınır.” hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, yüklenicinin teklifini ihale dokümanında yer alan ön projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile teklif cetvelinde yer alan iş kalemlerinin birim fiyat tariflerine dayalı olarak verdiği için, ihale dokümanı birim fiyat teklif cetvelindeki iş kalemlerinin yapım şartlarını detaylandıran birim fiyat tariflerinin, iş kalemleri kapsamında yaptırılacak imalatlara ait girdileri ve yapım şartlarını tam olarak yansıtmaması, ihale dokümanı teknik şartnamelerin de özellikle birim fiyat teklif cetvelindeki iş kalemlerinin teklif fiyatını etkileyecek şartlar taşıması mevzuatın gereği olmaktadır.

İdare tarafından gönderilen bilgi ve belgeler ile ihale dokümanı CD üzerinde yapılan incelemede;

İşe ait sözleşmenin “Sözleşmenin ekleri” başlıklı 8 inci maddesinde;

“8.2.1. İhale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir.

- 1- Yapım İşleri Genel Şartnamesi,
- 2- İdari Şartname,
- 3- Sözleşme Tasarısı,
- 4- Birim Fiyat Tarifleri ve Cetveli,
- 5- Mahal Listesi,
- 6- Özel Teknik Şartname,
- 7- Genel Teknik Şartname,
- 8- Ön / Kesin Projeler,
- 9- Açıklamalar (varsa).” hükmü yer almaktadır.

İhale dokümanını oluşturan belgeler arasında “İnşaat Genel Teknik Şartnamesi”nin “Taşıma İşleri” bölümünün yer almadığı, “Birim Fiyat Tarifleri”nin sıralamada “İnşaat özel poz teknik şartnameleri”nden öncelikli olduğu taraflarca da bilinmektedir.

İşe ait sözleşmenin eklerinde;

“İnşaat özel poz analizleri ve tarifleri” listesinde, birim fiyat tariflerinde iş kalemi analizleri ile birlikte “Birim fiyata dâhil olan masraflar” ve “Birim fiyata dahil olmayan masraflar” hükmü,

Alt analiz pozları tariflerinde “birim fiyata dahil olmayan masraflar” başlığı altında “kırmataş agrega, çimento, bitümlü malzeme, yükleme ve nakliyeler” hükmü,

Düğün salonu inşaatı özel pozlar teknik şartnamelerinde, “1.16 Malzemenin inşaat sahasına nakliyesi, depolanması ve taşınması” başlığı altında “... şantiye içi ve dışı nakliyeler ... dahil ... fiyatıdır.” ile kanyon inşaatı özel pozlar teknik şartnamelerinde “... gerekli bütün malzeme ve zayıyatı, işçilik ve nakliyeler ... dahil ... fiyatıdır.” hükümleri,

Yer almaktadır.

İdare tarafından “Birim Fiyat Tarifleri” olarak hazırlanıp ihale dokümanları arasına konulan “Özel Poz Analizleri ve Tarifleri”nde, “Birim fiyata dahil olmayan masraflar” açıklamalarına yer verilerek birim fiyatların kapsamının herhangi bir tereddüde mahal vermeyecek ölçüde nelerden oluştuğunun eksiksiz ve açık bir şekilde düzenlenmediği,

Teknik şartnamelerde “gerekli bütün malzeme ve zayıyatı, işçilik ve nakliyeler dâhil fiyatıdır” hükümlerine yer verilerek fiyat tariflerine ilave olacak ve imalatın yapım şartlarını değiştirecek nitelikte özel tanımlamaların yapıldığı ve birim fiyat tarifleri ile teknik şartnamelerin birbirleri ile çelişkili düzenlendiği,

Anlaşılmaktadır.

İşe ait sözleşmenin 6 ncı maddesinde yer verildiği üzere sözleşmenin, ön projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplam bedeli üzerinden akdedilmiş olduğu ve yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği birim fiyatların esas alınacağını belirtildiği,

Ancak, İdarenizce hazırlanan birim fiyat tariflerinde, diğer idarelerce düzenlenen birim fiyat tariflerinde “birim fiyata dahil olmayan masraflar” açıklamalarında, yapılacak işin niteliği ve birim fiyat sözleşme esasına uygun olarak gerekli gördükleri değişiklikleri yapmalarının uygun olacağı, işe ait Teknik Şartnamelerde yer verilen sözleşme kapsamındaki işlerle ilgili imalata giren bazı malzemelerin zayıt dahil temini ile yükleme, nakliye ve boşaltma bedellerinin yüklenici sorumluluğunda olduğuna yönelik ilave tanımlamalar ve getirilen farklı şartlar ile iş kalemlerinin niteliği ve dolayısıyla teklif fiyatların kapsamı genişletilmiş ve iş kalemleri teklif fiyatlarının bunlara göre verileceği hüküm altına alınmıştır.

Esas itibarıyla, birim fiyata dâhil unsurların neler olduğunun, tarifinde tereddüte mahal vermeyecek ve eksiksiz bir şekilde belirtilmesinin gerekli olduğu, tarifinin dışında yapılacak bir kısım düzenlemeler ile kapsamının genişletilmesi uygulamasının uygun olmadığı gibi anlaşmazlıklara da sebebiyet verdiği hususu açıktır.

Belirtilen hususlar birlikte dikkate alındığında;

İhale dokümanı birim fiyat tariflerinin, ön projelerde gösterilen imalatların yapılması için gerekli bütün malzemenin zayıt dâhil temini, iş yerine nakli ve işçilikler ile yüklenici karı ve genel giderler dahil fiyat olarak hazırlanmasının esas olduğu, birim fiyat teklif cetvelinde anlaşmazlığa konu edilen malzeme bedelleri ile yükleme, nakliye ve boşaltma iş kalemlerine yer verilmediği, ancak iş süreçlerinde yapılacak proje değişikliğine dayalı olarak bu iş kalemleri için yeni birim fiyat yapılabileceği, *birim fiyat teklif cetvelinde yer verilen iş kalemlerinin yapımı için gereken* malzemelerin zayıt dahil temini, iş yerine nakli ve işçilikler ile yüklenici karı ve genel giderlerin tamamını kapsadığı, teknik şartnamelerde iş kalemlerinin teknik yapım şartları dışında teklif fiyatını etkileyecek düzenlemelere yer verilmemesi gerektiği,

4734 ve 4735 sayılı kanunlar ile ikincil mevzuatına göre birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihale edilen işe ait sözleşme ve eklerinin, birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her iş kalemi için verilen teklif birim fiyatın iş kalemlerinin bünyesinde bulunan imalatın yapılması için gerekli tüm girdileri kapsamaması gerektiği,

İşe ait sözleşmenin taraflarını bağladığı gibi aynı zamanda görev ve sorumluluk da yüklediği, bu kapsamda yüklenici ile aranızda oluşan anlaşmazlık konusunda Sözleşme ve eklerinde yer alan hükümlerin birlikte dikkate alınmasında idarenizin görevi ve sorumluluğu olduğu,

Bu itibarla, iş kalemleri özel poz analiz ve tariflerinde yer alan “*kırmataş agrega, çimento, bitümlü malzeme, yükleme, nakliye ve boşaltma*” bedellerinin ilgili birim fiyatlara dâhil olduğu,

Değerlendirilmektedir.

IV-KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... *ikmal imalatları*” yapım işinde;

İş kalemleri özel poz analiz ve tariflerinde yer alan “*kırmataş agrega, çimento, bitümlü malzeme, yükleme, nakliye ve boşaltma*” bedellerinin ilgili birim fiyatlara dâhil olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 16/07/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

İhale Dokümanında Yer Alan Malzemenin Muadili ile Değiştirilip Değiştirilemeyeceğine İlişkin Karar

Karar No : 2020/107

Karar Tarihi : 14/08/2020

I- GİRİŞ

... Başkanlığınca, 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... Yapım İşi" ile ilgili karar talebidir.

II- KONU

İdarenin sayılı yazısından özetle; sözleşme tasarısının "İşin adı, yapılma yeri, niteliği, türü ve miktarı" başlıklı 3 üncü maddesinde 153, 154, 155 ve 156 ncı sıralarında, iş kalemi numarası, açıklaması, birimi ve miktarı ile birim fiyat tariflerinde tanım ve tariflerine yer verilen Ø(125, 150, 200, 250) mm gövde ölçülerinde, iki yollu PN-40 flanşlı kelebek tip otomatik vana gövdelerinin yerlerine yerli muadil ürün kullanılmasının yüklenici tarafından talep edilmesi nedeniyle oluşan anlaşmazlığa ilişkin kurulumuz kararı talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Talebe ilişkin konu hakkındaki,

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Mekanik tesisat imalatlarında kullanılacak olan Ø(125, 150, 200, 250) mm ölçülerinde, iki yollu PN-40 flanşlı kelebek tip otomatik vana gövdesinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığının birim fiyat kitabından 2017 yılından sonra kaldırıldığı, yurt içi üretimi olmadığından, iş artışı/eksilişi yapılarak yerlerine bu malzemelere yakın, farklı tip, işlevselliği ile örtüşebilecek yerli malı malzeme kullanılarak imalatın yapılması gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İhale süreçlerinde isteklilerin ve yüklenicinin söz konusu malzemelerin temin edilemeyeceğine dair bir itirazlarının olmadığı, Bakanlığımızca yayımlanan birim fiyat kitabında sadece yerli ürünlerin fiyatlarının yer almadığı, yerli olmayan ürünlerin de yer aldığı, söz konusu ürünün 2017 yılından sonra kitaptan çıkarılmış olmasının, ürünün yerli üretimi yapılmamasından kaynaklandığı anlamı taşımayacağı, söz konusu ürünün kitapta yayımlanmamasını gerekçe göstererek ya da 13.12.2017 tarihli ve 30269 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan "yapım işi ihalelerinde yerli malı kullanım zorunluluğunun sağlanması"na yönelik ihale mevzuatındaki değişiklikler dayanak gösterilerek, bu tarihten önce ihale edilmiş işlerde yerli ürün kullanımını sağlamak için sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılamayacağı, yüklenicinin teklif mektubunda; "ihale dokümanını oluşturan tüm belgeler tarafımızdan okunmuş, anlaşılmış ve kabul edilmiştir. Teklif fiyata dahil olduğu belirtilen tüm masraflar ve teklif geçerlilik süresi de dahil olmak üzere ihale dokümanında yer alan tüm düzenlemeleri dikkate alarak teklif verdiğimizizi, ... dokümanda yer alan yükümlülükleri yerine getirmememiz durumunda uygulanacak yaptırımları kabul ettiğimizi beyan ediyoruz." taahhüdü ile bu malzemeleri nasıl, nereden, ne kadar sürede ve hangi bedel ile temin edebileceğini araştırmış ve buna göre teklifini sunmuş olduğu, sözleşme de belirtilen ürünler ile imalatı gerçekleştirmesi gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra görüş sorulan konu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İdare tarafından gönderilen bilgi ve belgeler incelendiğinde;

“Teshin Kanalları yapım projesi”nde teshin kanallarının, tesisatta kullanılacak cihaz ve malzemelerin, proje üzerinde yazılı “Yapım Teknik Şartnamesi”nde işin yapımına ilişkin açıklamaların yer aldığı,

İhale dokümanı “Tesisat Teknik Şartnamesi” içerisinde iş kalemlerinin “Birim Fiyat Poz Tarifleri” listesinin 21, 22, 23 ve 24 üncü sırasında, “359.205, 359.206, 359.207, 359.208” “Poz No” su, miktarları, “ Ø125mm, Ø150mm, Ø200mm, Ø250mm” gövde ölçüleri, “2 yollu, PN-40, kelebek tip otomatik vana gövdesi” “Tanım” ve “Gövdesi ve kelebeği paslanmaz çelik, 100 °C’ye kadar 40 atmosfer, 200 °C’ye kadar sıcaklıklarda en az 32 atmosfer işletme basıncına dayanıklı. En fazla kavs. yüksek debili sıvı akışkan akışını ayarlayabilen, bir tahrik ünitesinden hareket alan, gövdesi pik döküm, kelebeği özel bronz alaşımlı, iki yollu kelebek tip otomatik vana gövdesinin işyerinde temini, yerine montajı. (Tahrik ünitesi fiyatın dışındadır.)” “Tarifi” ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yayımladığı “İnşaat ve Tesisat Birim Fiyat” kitabındaki poz numaralarıyla birlikte iş kalemlerinin tanım ve tariflerinin yer aldığı,

Yüklenicinin sunduğu, “Birim Fiyat Teklif Mektubu” eki “Birim Fiyat Teklif Cetveli”nde;

Sıra No:	İş Kalemi No:	İş Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması:	Ölçü Birimi
153	359.205	2 yollu, PN-40, kelebek tip otomatik vana gövdesi Ø125mm	adet
154	359.206	2 yollu, PN-40, kelebek tip otomatik vana gövdesi Ø150mm	adet
155	359.207	2 yollu, PN-40, kelebek tip otomatik vana gövdesi Ø200mm	adet
156	359.208	2 yollu, PN-40, kelebek tip otomatik vana gövdesi Ø200mm	adet

Vana gövdelerinin açık olarak yer aldığı, yüklenici tarafından her birine ayrı, ayrı fiyat verildiği,

Görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin;

“Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1. Bu Sözleşme, birim fiyat sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan (rakam ve yazıyla) bedel üzerinden akdedilmiştir.”

Hükmü yer almakta olup, birim fiyat sözleşmelerde; istekliler tekliflerini ihale dokümanında yer alan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak verdikleri, sözleşme bedelinin; idarece hazırlanmış cetveldeki her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemlerinin tariflerine dayalı olarak istekli tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam tutar üzerinden sözleşmenin imzalandığı, bu nedenle yaptırılacak olan her bir iş kaleminin miktarı ile birlikte birim fiyat teklif cetvelinde yer verilmek suretiyle idarece hazırlanması ve özellikle teklifleri etkileyecek birim fiyat tarifleri ve imalatların yapım şartlarını detaylandıran teknik şartnamelerin, iş kapsamında yaptırılacak imalat kalemlerine ait girdileri ve yapım şartlarını tam olarak yansıtmaları gerekmekte olup, bu dokümanların ve dolayısıyla teklif cetvelindeki iş kalemlerinin işe özgü şartlar taşıması mevzuatın gereğidir.

İhale dokümanında yer alan “Teshin kanalları projesi”nde; yapımı projelendirilen teshin kanallarının, besleyeceği mahaller, sistemin çalışma basıncı ve diğer şartları dikkate alınarak imalat için gerekli cihaz ve malzemelerin seçildiği, imalatta kullanılacak cihaz ve malzemelerin tanım, tarif gibi yapım şartlarına tesisat teknik şartnamesi içerisinde yer alan “Birim Fiyat Tarifleri”nde yer verildiği, projenin gerektirdiği imalat şartları, cihaz ve malzeme seçiminin işe özgü hale getirildiği anlaşılmaktadır.

“Sözleşmede değişiklik yapılması” başlıklı 24 üncü maddesinde;

“24.1. Sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılması ve İdare ile Yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla, aşağıda belirtilen hususlarda sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir:

a) İşin yapılma yeri,

b) İşin süresinden önce yapılması kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartları.”

Hükmü yer almakta olup, bu hükmün (a) ve (b) fıkralarında belirtilen hususların gerçekleşmesi halinde ancak sözleşmede değişiklik yapılabileceği, bunun dışında sözleşmede herhangi bir değişiklik yapılmasının mümkün olmadığı, teklif birim fiyatlı işlerde, teklif birim fiyatların sözleşmenin esasını oluşturduğu, dolayısıyla ihaleden sonra teklif cetvelinde yer alan iş kaleminin değiştirilmesi gibi bir durumun söz konusu olamayacağı, idarelerin Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 12 nci ve 21 inci maddesindeki şartların oluşması halinde proje değişikliği veya iş artışı/eksilişi kapsamında birim fiyat teklif cetvelinde yer almayan iş kalemlerinin doğması halinde yeni birim fiyat tespiti yoluna gidebileceği, bu hususun da bir keyfiyet olarak kullanılmasının mümkün olmadığı, ihale aşamasındaki şartların sözleşme imzalandıktan sonra tarafları etkileyecek sonuçlar doğuracak şekilde dönüştürülmesinin mevzuat hükümlerine aykırı olduğu, idarelerin ihale hazırlık aşamasında projelerin imalatında kullanılacak cihaz ve malzemelerin teknik yeterlilik ve projenin şartlarına uygunluğunu dikkate alarak yerli malı malzeme kullanımına özen göstermesinin yerinde olacağı, ancak sözleşme imzalandıktan sonra sözleşme hükümlerini ortadan kaldıracak şekilde değişiklik yapılamayacağı hususunda tereddüde mahal bir durum bulunmamaktadır.

Tüm bu hususlar birlikte dikkate alındığında; birim fiyat teklif alınarak sözleşmeye bağlanan bu işte;

Yüklenicinin teklifini ihale dokümanında yer alan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kalemini dikkate alarak verdiği, birim fiyat teklif cetvelinde yer alan anlaşmazlığa konu 4 adet iş kaleminin de imalatını gerçekleştireceğini bildiği, bu malzemelerin temin şartlarını araştırdıktan sonra teklifini hazırlayıp idareye sunmuş olması gerektiği, dolayısıyla imalatı sözleşme, birim fiyat tarifleri ve birim fiyat teklif cetvelinde yer alan iş kalemleriyle birlikte tamamlaması gerektiği değerlendirilmektedir.

IV-KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre "... Yapım İş'i"nde;

İmalatın sözleşme, birim fiyat tarifleri ve birim fiyat teklif cetvelinde yer alan iş kalemleriyle tamamlanmasına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 14/08/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

İş İskeleleri Birim Fiyata Dahil Olup Olmadığı

Karar No : 2020/109

Karar Tarihi : 14/08/2020

I- GİRİŞ

... Başkanlığı tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... Yapım İşi" ile ilgili karar talebidir.

II- KONU

İdarenin, yazısında özetle; "Özel-Poz 1-Sıcak daldırma galvaniz çelik yapılması" ve "Özel-Poz 2- Asma germe branda" iş kalemlerinin montajlarında kullanılacak iş iskelesinin birim fiyatın bedeline dahil olup olmadığı konusunda yüklenici ile idareniz arasında oluşan anlaşmazlık hakkında Kurulumuz görüşü talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuat çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

"Özel-Poz 1-Sıcak daldırma galvaniz çelik yapılması" ve "Özel-Poz 2-Asma germe branda" iş kalemleri ile ilgili birim fiyat tarifleri ve Özel teknik şartnamelerde iş iskelesinin temini veya bedelinin birim fiyatın bedeline dâhil olduğuna ilişkin bir ibare bulunmadığı, bu nedenle iş iskelesi bedelinin düzenlenecek yeni birim fiyat üzerinden ödenmesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Sözleşmenin 33.1 bendinde "özel teknik şartname ile teknik şartnamede belirtilen tüm giderler teklif fiyat dâhildir." hükmünün bulunduğu, asma germe branda teknik şartnamesinde asma germe brandanın teknik özellikleri ve montajına ilişkin hususların belirtildiği, brandanın çatıya yapılacağını aşikar olduğu, işin yapım işi olduğu, yüklenicinin çelik imalat ve branda montajının yapılacağını hesaba katması gerektiği, birim fiyat sözleşmede her iş kalemi birim fiyatının kendi içinde anahtar teslimi olduğu, bu nedenlerle iş iskelesinin bahse konu iş kalemlerinin birim fiyat bedeline dâhil olduğu belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

Yüklenici dilekçesinde **sözleşme uygulamalarına yönelik olarak başka bir iş için verilmiş olan Kurulumuz kararına atfen ifadelerin yer aldığı görülmektedir.** Daha önce Kurulumuzca başka işlerle ilgili verilmiş olan görüş ve kararlar; ait oldukları işin şartlarına, sözleşmesi ve ekleri ile ilgili mevzuatında yer alan hükümlere göre düzenlenmiştir. Bu görüş ve kararların şartları ve içeriği farklılık gösterebileceğinden başka işler için emsal gösterilmesinin her zaman doğru sonuç vermeyebileceğinin hatırlatılmasında yarar görülmektedir.

İdarenin ilgi yazısı ve Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP)'nda yer alan ihale dokümanının incelenmesi sonucu aşağıda belirtilen tespitler yapılmıştır.

İşe ait sözleşmenin;

"Sözleşmenin türü ve bedeli" başlıklı 6 ncı maddesinde;

"6.1. Bu Sözleşme, birim fiyat sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan ön projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak,

İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği ve sözleşme bedelinin tespitinde kullanılan birim fiyatlar ile varsa sonradan tespit edilen yeni birim fiyatlar esas alınır.” hükmü,

Sözleşmenin “Diğer hususlar” başlıklı 33 üncü maddesinde;

“33.1. Özel Şartname ile Teknik şartnamede belirtilen tüm giderler teklif fiyata dahildir.” hükmü,

Bulunmaktadır.

Mimari ve statik uygulama projelerinde çelik kolon, kiriş ve kafes sistemi ölçüleri ile birleşim yerlerine ait detay çizimleri,

Statik çelik proje notlarında; “Branda detayları yüklenici tarafından hazırlanacaktır.” açıklaması,

“Özel-Poz 2- Asma germe branda” iş kalemine ait tarifi yapıldığı “Asma germe branda teknik şartnamesi”nde;

“Numune ve teknik dokümanlar idare onayına sunulacaktır.

PVC kaplı asma-germe mimari tekstil örtünün taşıyıcı çelik profile tespiti, örtünün kendi ağırlığı, ön germe yükleri ile rüzgar ve kar yüklerinin lineer bağlantı hattı boyunca homojen dağılımını sağlamak üzere örtü kenarına kaynaklanacak özel keder fitiller ve çelik halatlarla yapılacaktır.”

“Montaj

“İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı” kurallarına ve montaj planına uygun olarak idare yetkilisinin nezaretinde montaj işlemi yürütülecektir. Bütün asma germe sistem elemanları zorlanmadan ve serbest eksenel durumda cıvataları sonuna kadar sıkılarak yerlerine takılacaktır. Montaj sırasında, gerektiği takdirde idare yetkilisinin talimatlarına uygun olarak sistem geçici olarak mesnetlenmelidir. Yapının genel güvenliği sağlanarak hiçbir cıvata gevşek olmayacak ve bütün uzay sistem elemanları tam aksında olacak şekilde montaj tamamlanacaktır.” hükmü,

Bulunmaktadır.

İş birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihale edilmiş olmakla birlikte, sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her iş kaleminin kendi içinde anahtar teslimi götürü bedel nitelik taşıdığı, bir başka ifade ile her iş kalemi için verilen teklif birim fiyatın bu iş kalemlerinin bünyesinde bulunan o imalatın yapılması için gerekli tüm girdileri ve unsurları kapsadığı, asma germe branda sisteminin yapılabilmesi için teklif birim fiyat cetvelinde yer alan “Özel-Poz 1-Sıcak daldırma galvaniz çelik yapılması” ve “Özel-Poz 2- Asma germe branda” iş kalemlerinin, işin mimari ve statik projelerine ve özel teknik şartnamede belirtilen teknik özelliklere göre branda detayları da hazırlanarak eksiksiz ve kusursuz olarak idareye teslim edilmesi gerektiği, iş kaleminin yapımı ve montajında kullanılacak yardımcı makina ve teçhizatın bu iş kaleminin bünyesinden ayrı düşünülerek bedelinin ayrı ayrı ödenmesinin mümkün olmayacağı,

Birim fiyat teklif cetvelinde, söz konusu iş kalemleri için montaj iskele bedeli gibi ayrı bir birim fiyat teklifi de istenilmediğinden, “Özel-Poz 1-Sıcak daldırma galvaniz çelik yapılması” ve “Özel-Poz 2- Asma germe branda” montajı yapılırken kullanılacak iskelenin bahse konu iş kalemlerine ait birim fiyat bedeline dâhil olduğu,

Değerlendirilmektedir.

IV- KARAR

İdarenin “... Yapım İş” ile ilgili talebine ilişkin konular ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre;

“Özel-Poz 1-Sıcak daldırma galvaniz çelik yapılması” ve “Özel-Poz 2- Asma germe branda” iş kalemleri montaj için gerekli olan iş iskelesinin, bahse konu iş kalemlerine ait birim fiyat bedeline dâhil olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 14/08/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Sözleşme Değişiklikleri ve Tasfiye Sonrası Ödemelerde Yüklenici ve İdare Arasındaki Anlaşmazlık için Yüksek Fen Kurulu Kararı

Karar No : 2020/115

Karar Tarihi : 20/08/2020

I - GİRİŞ

... Genel Müdürlüğü tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek, ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan, "... Tesisi" işi ile ilgili karar talebidir.

II - KONU

İdarenin yazısından özetle; 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun Geçici 4 üncü maddesi kapsamında yapılan tasfiye neticesinde, sözleşmenin "*Diğer Hususlar*" başlıklı 33 üncü maddesinin uygulanması konusunda yüklenici ile idare arasında oluşan anlaşmazlık ile ilgili olarak Kurulumuz kararı talebidir.

III - İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuat çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Yüklenicinin dilekçesinden özetle, sözleşme konusu yapım işinde bölgesel koşullar gereği direklerin güçlendirilmesi amacı ile proje değişikliğine gidildiği, sözleşme bedelinin %19 oranında arttığı, idareden kaynaklı kamulaştırma sorunlarından dolayı tel çekim çalışmalarına başlanamadığı, işe ait sözleşmenin "*Diğer hususlar*" başlıklı 33 üncü maddesinin sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGŞ) ile çeliştiği, tasfiye nedeniyle işin kesin hesabının yapılması gerektiği ve kesin hesap neticesinde taraflarına yapılacak ödemeler konusunda sözleşmenin "*Diğer hususlar*" başlıklı 33 üncü maddesi yerine YİGŞ'nin 40 ıncı maddesinin uygulanması gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

4735 sayılı Kanun hükümlerine göre tasfiye edilen sözleşme konusu işte direk alt ve üst montajlarının yapılmış olmasına rağmen, sözleşmenin "*Diğer hususlar*" başlık 33 üncü maddesi uyarınca tel çekimi sonrası ödenmesi gereken ancak teminat mektubu alınarak yüklenicisine ödenen tutarın yüklenici tarafından idareye geri ödenmesi gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra talep konusu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

18.01.2019 tarih ve 30659 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na eklenen "*Sözleşmelerin tasfiyesi veya devri*" başlıklı Geçici 4 üncü maddesinde;

"...

Sözleşmenin bu madde kapsamında feshedilerek tasfiye edilmesi veya devredilmesi durumunda yüklenici, fesih veya devir tarihine kadar gerçekleştirdiği imalatlar dışında idareden herhangi bir hak talebinde bulunamaz..." hükmü,

Sözleşmenin "*Diğer hususlar*" başlıklı 33 üncü maddesinin üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında;

"33.3. EİH temel, zemin etütü ve direk imalatları- montajları için teklif edilen toplam bedelin sözleşme bedelinin % 60'sini aşması halinde; aşan miktar, EİH'nin tel çekimi yapılan kısmın uzunluğunun EİH'nin toplam uzunluğuna olan oranında ödenecektir.

33.4. Yukarıda tanımlanan maddelerdeki hesaplamalarda, sözleşmede iş artışı olduğu durumlarda revize sözleşme bedeli ve revize iş miktarları kullanılır.

33.5. Yukarıdaki maddelere göre ödemesi yapılmayan bedellerle ilgili olarak, maddesinde ödeme şartları tanımlanan fiziki gerçekleştirmeler oluşmadan, yüklenici firma herhangi bir ödeme talebinde bulunamaz. Herhangi bir nedenle sözleşmenin feshedilmesi halinde de bu durum geçerlidir.” hükümleri,

Sözleşme eki YİĞŞ'nin “Sözleşmenin feshi ve tasfiye durumları” başlıklı 47 inci maddesinin onsekizinci fıkrasında;

“Sözleşmenin feshedilmesinden veya tasfiyesinden sonra hesap kesme hakedişi idarece belirlenecek bir süre içinde yüklenici ile birlikte 40 ıncı maddesindeki esaslara göre yapılır. Yüklenici gelmediği veya yetkili bir vekil göndermediği takdirde, idare bu hakedişi tek taraflı olarak yapar ve yüklenicinin bu hususta hiçbir itiraz hakkı olamaz.” hükmü,

İşe ait sözleşmenin;

“Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde:

“6.1. Bu Sözleşme, birim fiyat sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği ve sözleşme bedelinin tespitinde kullanılan birim fiyatlar ile varsa sonradan tespit edilen yeni birim fiyatlar esas alınır.” hükümleri,

“Sözleşmenin ekleri” başlıklı 8 inci maddesinde;

“8.1. Sözleşme, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütündür, İdareyi ve Yükleniciyi bağlar. Ancak, Sözleşme hükümleri ile ihale dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde, ihale dokümanında yer alan hükümler esas alınır.

8.2. İhale dokümanını oluşturan belgeler

8.2.1. İhale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir.

- 1- Yapım İşleri Genel Şartnamesi
- 2- İdari Şartname,
- 3- Sözleşme Tasarısı,
- 4- Birim Fiyat Tarifleri ve cetveli,
- 5- Mahal Listesi,
- 6- Özel Teknik Şartname,
- 7- Genel Teknik Şartname,
- 8- Ön / Kesin Projeler,
- 9- Açıklamalar (varsa),
- 10- Diğer Ekler.” hükümleri,

Yer almaktadır.

Bu hükümler birlikte dikkate alındığında;

İşin birim fiyat sözleşmeye bağlandığı, bu tür sözleşmelerde, birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin bedelinin ödenmesinde, ihale dokümanlarında yer alan kesin projeler ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tarifine dayalı olarak, birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kalemi miktarına karşılık, yüklenicinin o iş kalemi için teklif ettiği birim fiyatların esas alındığı,

Birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kalemine yüklenici tarafından teklif edilen bedelin, o iş kaleminin, uygulama projeleri ile detay projesinde belirtilen boyutlarda ve projelere dayalı olarak hazırlanan mahal listeleri, teknik şartname ve birim fiyat tarifinde belirtilen yapım şartlarındaki bedeli kapsadığından, iş kalemine ait bedelin ödenmesinde de yüklenicinin teklif ettiği birim fiyat bedelinin geçerli olduğu,

İhale dokümanları arasında bir çelişki olması durumunda ise öncelik sıralamasında yukarıda belirtilen 8 inci maddedeki sıralamaya uyulması gerektiği, bu maddede de önceliğin YİĞŞ olduğu,

Bu durumda, 4735 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesine göre tasfiyesi gerçekleştirilen işte, YİĞŞ'nin 40 ıncı maddesine göre kesin hesabın hazırlanması ve bu hesabın hazırlanması sırasında iş kalemleri için yüklenicinin teklif ettiği birim fiyatların kullanılması gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

IV - KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre "...Tesis'i" işinde;

YİĞŞ'nin 40 ıncı maddesine göre kesin hesabın hazırlanması ve bu hesabın hazırlanması sırasında iş kalemleri için yüklenicinin teklif ettiği birim fiyatların kullanılmasına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 20/08/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Kazı Nakliye Bedelleri ile İlgili Karar

Karar No : 2020/119

Karar Tarihi : 20/08/2020

I- GİRİŞ

... tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan, "... Yapım İş'i" ile ilgili karar talebidir.

II- KONU

İdarenin tarihli ve sayılı yazısında özetle; yüklenicinin kazı nakliye bedellerinin ödenmesini talep etmesi üzerine, idare ile yüklenici arasında oluşan anlaşmazlık konusunda Kurulumuz kararının bildirilmesi talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuat çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

....tarihli dilekçesinde;

İhale dokümanı inşaat poz tariflerinde yer alan "...01 -Makine ile sert ve yumuşak toprak kazılması" ve "...03 - Ø 65 cm çapında C30/37 basınç dayanımında yerinde dökme betonarme fore kazık yapılması" iş kalemi tanımlarında, "kazıdan çıkan malzemenin 25 metre dışına" ve "forajdan çıkan pasanın 60 metreden fazla mesafeye" taşınma bedellerinin birim fiyatlara dahil olmadığı ve özel teknik şartnamede belirtilen ruhsatlı döküm sahasına nakliye bedelinin ödenmesi ile hakedişlerin geç ödenmesi ve COVID salgın hastalıktan kaynaklanan süre uzatımlarının verilmesi gerektiği,

Yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İşe ait sözleşmenin eklerinin belirtildiği 8 inci maddesinde, inşaat poz tariflerinden öncelikli sırada bulunan özel teknik şartnamede, kazı konusunda ayırım yapılmaksızın nakliye bedelinin yükleniciye ait olduğu belirtildiğinden, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme kapsamında kazıdan çıkan malzemenin nakline bir bedel ödenmeyeceği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra talep konusu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İşe ait sözleşmenin ekleri arasında yer alan "İnşaat poz tariflerinde" kazı iş kalemi tanımlarında, kazıdan çıkan malzemenin birim fiyatlara dâhil olmadığı açıklamasına yer verilmesi sonucu nakliye bedellerinin ödenmesi konusunda anlaşmazlık olduğu görülmekte olup, yüklenici dilekçesinde yer alan ve idaresince görüş sorulmayan hususlar hakkında değerlendirme yapılmamıştır.

İşe ait sözleşmenin "Sözleşmenin türü ve bedeli" başlıklı 6 ncı maddesinde;

"6.1. Bu sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır." hükümleri,

İşe ait sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin “Geçici hakediş raporları” başlıklı 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasında;

“Anahtar teslimi götürü bedel esasına göre yapılan işlerin bedelleri, ihale dokümanında öngörülen ilerleme yüzdeleri üzerinden sözleşmesinde ve eklerinde yazılı esaslara göre ödenir.” hükmü,

Yer almaktadır.

Bu hükümlerde; anahtar teslimi götürü bedel bir işte, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedelin, uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerinde yer alan işlerin tamamını kapsadığı, bu işlerin bedellerinin ödenmesinde de yüklenicinin teklif ettiği toplam bedelin esas alınacağı, ayrıca ödemelerin herhangi bir analiz ve birim fiyata dayalı olmadığı, hususları hiçbir yoruma mahal bırakmayacak şekilde açıktır.

İdaresi yazısı ve eki belgeler ile ihaleye esas olduğu belirtilen CD incelendiğinde:

İşe ait sözleşme eki “İnşaat Poz Tarifleri” listesinde yer alan “...01 - Makine ile sert ve yumuşak toprak kazılması” ve “...03 - Ø 65 cm çapında C30/37 basınç dayanımında yerinde dökme betonarme fore kazık yapılması” iş kalemi imalatları tanımlarında, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme esaslarına uygun olarak bir düzenleme yapılmadan, idarelerin yayımlamış oldukları birim fiyatların tariflerindeki “kazıdan çıkan malzemenin 25 metre dışına” ve “forajdan çıkan pasanın 60 metreden fazla mesafeye” taşınma bedellerinin birim fiyatlara dahil olmadığı açıklamalarına yer verildiği, anlaşmazlığın da bu tanımlardan kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan bu işte;

Uygulama projesi ve mahal listesinde yer alan herhangi bir iş kaleminin, “İnşaat Poz Tarifleri”nde belirtilen tanımlara göre teklif birim fiyatlı bir imalat gibi düşünülerek, o imalatın meydana getirilmesinde yapılan işlerin bedellerinin ayrı ayrı değerlendirilmesinin, yukarıda belirtilen sözleşme hükümlerine göre mümkün olmadığı, böyle bir değerlendirmenin “anahtar teslimi götürü bedel” sözleşme esasına aykırı olduğu,

İdaresi tarafından düzenlenen ve ihale dokümanları arasında yer verilen teknik şartname tanımlarının, yapımda uyulacak teknik şartları belirlemeye yönelik olduğu,

Bu itibarla, yüklenicinin teklifini işe ait sözleşmenin 6 ncı maddesine göre verdiği, uygulama projesi ve mahal listesinde yer alan imalatlara ait her türlü malzeme naklinin sözleşme bedeline dâhil olduğu,

Değerlendirilmektedir.

IV-KARAR

İdarenin “... Yapım İş”i” nde talebe ilişkin konu, ön bölümde belirtildiği üzere detaylı olarak incelenmiş olup, buna göre;

Uygulama projesi ve mahal listesinde yer alan imalatlara ait her türlü malzeme naklinin sözleşme bedeline dâhil olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 20/08/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Geçici Kabul İtibar Tarihinin Hangi Tarih Olması Gerektiğine Dair Karar

Karar No : 2020/120
Karar Tarihi : 20/08/2020

I- GİRİŞ

... tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek, ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan “...” ile ilgili karar talebidir.

II- KONU

İdarenin yazısından özetle; idare ile yüklenici arasında “Yapım İşlerine ilişkin geçici kabul itibar tarihinin hangi aya ait olması gerektiği” hususunda anlaşmazlık olduğundan bahisle konu ile ilgili Kurulumuz kararının bildirilmesi talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatları çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Yüklenicinin tarihli dilekçesinde; “...” işinin sözleşmesi ve eklerinde yer alan hükümlere uygun olarak 19.02.2019 tarihinde tamamladığı, idaresince işin tamamlanmadığının belirtilmesi üzerine 30.04.2019 tarihinde kabul işlemleri için yeniden talepte bulundukları,

İşin geçici kabulünde, Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “Geçici Kabul” başlıklı 41 inci maddesi 8 ve 9 inci fıkraları ile Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği’nin 8 inci maddesi hükümlerine göre geçici kabul itibar tarihinin 30.04.2019 tarihi olarak alınması gerektiği,

Yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

30.04.2019 tarihinde yüklenici firma tarafından geçici kabul işlemleri için müracaat edildiği, yapı denetim görevlilerince geçici kabul ön incelemesinin 09.05.2019 tarihinde tamamlandığı, oluşturulan geçici kabul komisyonunun 16.05.2019 tarihinde çalışmalarına başladığı ve geçici kabule engel bir hususun bulunmadığını belirtilen tutanak düzenlendiği,

Komisyon, geçici kabul çalışmalarını 11.11.2019 tarihinde tamamladığı, ancak geçici kabul tutanağında yazılan eksikliklerin tamamlanması için 82 gün süre vererek işin bitim tarihini 31.01.2020 olarak belirlendiği,

Yüklenicinin, geçici kabul noksanlıklarını 16.12.2019 tarihinde tamamladığı ve 31.01.2020 itibar tarihli geçici kabul tutanağını imzaladığı,

Aynı tutanakta yüklenicinin İdareye sunulması istenilen “... ait akustik, yangın, elektro akustik ve iş güvenlik raporlarını” 30.12.2019 tarihinde idareye teslim ettiği,

Geçici kabul sürecinin, Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği ve Yapım İşleri Genel Şartnamesine uygun olarak tamamlandığı, Harcama Yetkilisince de onaylanan geçici kabul tutanağında işin geçici kabul itibar tarihinin 30.12.2019 olarak alınması gerektiği,

Belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra talep konusu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İdarenin yazıları ile ekinde gönderilen ve bu işe ait olduğu belirtilen bilgi ve belgeler incelendiğinde;

İdaresince 09.05.2019 tarihinde oluşturulan geçici kabul komisyonunun 16.05.2019 tarihinde yüklenici ile birlikte inşaat mahallinde çalışmalara başladığı, aynı tarihte “Yapılan işin sözleşme ve eklerine uygun olduğu ve geçici kabule engel olabilecek eksik, kusur ve arızaların bulunmadığı” belirtilerek tutanak düzenlendiği,

11.11.2019 tarihinde geçici kabul çalışmalarının tamamlandığı, geçici kabulde tespit edilen noksanlıkların listesini düzenlendiği, 82 gün süre verilerek eksik ve kusurlu işlerin tamamlanması ile akustik, yangın, elektro akustik ve iş güvenliği raporlarının idareye sunulmasının istendiği, yapım işleri geçici kabul tutanağında da işin geçici kabul itibar tarihinin 30.12.2019 olarak belirlendiği,

Anlaşılmaktadır.

İdaresince 09.05.2019 tarihinde oluşturulan geçici kabul komisyonunun 16.05.2019 ile 11.11.2019 tarihleri arasında çok uzun bir sürede çalışmalarına devam ettiği, yapılan işte tespit ettiği kabule engel nitelikte olmayan kusur ve eksikliklerin tamamlanması için işin özelliğine göre yeterli süreyi 82 gün olarak belirlenmesinin anlaşılır bulunmadığı, yapılan geçici kabul işleminde izlenen bu çok uzun iş süreçlerindeki gecikmenin, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun “İlkeler” başlıklı 4 üncü maddesine uygun olmadığı, aynı kanunun “Görevlilerin ceza sorumluluğu” başlıklı 28 inci ve Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği'nin “Sorumluluk” başlıklı 16 ncı maddesi hükümlerine göre ilgililerin görevlerini kanuni gereklere uygun yapıp yapmadıklarının idarelerce takibinin gerektiği, bu hususun da işin idaresine hatırlatılması faydalı olacaktır.

İşe ait sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİĞŞ)'nin “Geçici kabul” başlıklı 41 inci maddesinde:

“....

(5) Kabul komisyonu, gerçekleştirilen işlerin nev'ini, niteliğini, sözleşme ve ekleri ile teknik gereklere ve iş sırasında onaylanan değişikliklere uygunluğunu ve kabule hazır olup olmadığını, yüklenici veya vekili ile birlikte inceler. Yapılan inceleme neticesinde;

a) Kabul komisyonu, kabule engel nitelikte olmamakla birlikte yapılan işte kusur ve eksiklikler tespit ederse; gördüğü kusur ve eksikliklerin ayrıntısını gösterir bir liste düzenler ve bunların giderilmesi için gerekli olan süreyi tespit eder. Belirlenen sürenin sonunda, yüklenici bulunsun veya bulunmasın, işin son durumu, yapı denetim görevlisi tarafından düzenlenecek bir tutanakla tespit edilir ve idareye iletilir.

....

c) Kabul komisyonu işi kabule uygun gördüğü takdirde, geçici kabul tutanağı düzenlenir ve bu tutanağı komisyon üyeleri ile birlikte yüklenici veya vekili de imzalar.

....

(8) Geçici kabul itibar tarihi olarak esas alınacak tarih, işin geçici kabule elverişli bir halde tamamlandığı tarih olup bunu geçici kabul komisyonu tespit ederek tutanağa geçirir. Ancak yüklenici tarafından tamamlanması ve düzeltilmesi gereken eksik ve kusurlardan, teknik bakımdan tamamlandıktan sonra bir deneme süresi geçirmesi gerekenler varsa, bu kusur ve eksikliklerin giderilmesi tarihinden başlayarak kesin kabule kadar geçmesi gereken süreyi de kabul heyeti belirleyerek tutanağa yazar.

(9) Yüklenicinin yaptığı işin, süresinde tamamlandığı yapı denetim görevlisi tarafından tespit edilmiş ve idareye bildirilmiş, ancak kabul komisyonunun iş yerine gitmesi ve kabulü yapması herhangi bir nedenle gecikmiş ise kabul tutanağında işin gerçek bitiş tarihi belirtilir ve bu tarih, işin geçici kabul tarihi olur.

...” hükmü,

Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği'nin, “Geçici kabul itibar tarihi” başlıklı 8 inci maddesinde;

“(1) Yüklenicinin, taahhüdündeki işi sözleşmesinde veya idare tarafından verilen en son süre uzatım kararında öngörülen iş bitim tarihinde tamamladığı yapı denetim görevlisi tarafından yapılan ön incelemede tespit edilmiş olması şartı ile kabul

komisyonunun iş yerine geç gitmesi ve kabul işlemini geç yapması halinde, kabul tutanağında itibar tarihi olarak işin fiilen bitmiş olduğu tarih gösterilir ve bu tarih, işin geçici kabul tarihi kabul edilir.” hükmü,

Yer almaktadır.

Bu hükümler birlikte dikkate alındığında; YİGŞ'nin 41 inci maddesinin sekizinci maddesine dayalı olarak, geçici kabul itibar tarihi olarak esas alınacak tarihin, işin geçici kabule elverişli bir halde tamamlandığı tarih olduğu ve bunu geçici kabul komisyonunun tespit ederek tutanağa geçirdiği,

Dokuzuncu maddesine dayalı olarak ise geçici kabul herhangi bir nedenle gecikmiş ise kabul tutanağında işin gerçek bitiş tarihinin belirtileceği ve bu tarihin, işin geçici kabul tarihi olacağı,

Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği'nin 8 inci maddesine dayalı olarak, idare tarafından verilen en son süre uzatım kararında iş bitim tarihi olarak öngörülen 30.04.2019 tarihinde işin fiilen tamamlandığı yapı denetim görevlileri tarafından yapılan ön inceleme sonunda düzenlenen “Yapım İşleri Geçici Kabul Teklif Belgesi”nde tespit edilmiş olduğu, kabul komisyonunun kabul işleminde geciktiği bu işin kabul tutanağında, geçici kabul itibar tarihi olarak işin fiilen bitmiş olduğu tarihin gösterilmesi gerektiği ve bu tarihin de işin geçici kabul itibar tarihi kabul edileceği,

YİGŞ'nin 41 inci maddesinin sekizinci ve dokuzuncu fıkraları ile Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği'nin 8 inci maddesine uygun olarak yapı denetim görevlilerince düzenlenen “Yapım İşleri Geçici Kabul Teklif Belgesi”nde işin bitirildiği tarih olarak belirtilen 30.04.2019 tarihinin, geçici kabul komisyonu görevlilerince düzenlenen ve idaresince de onaylanan “Yapım İşleri Geçici Kabul Tutanağı”nda da işin fiilen bitirildiği 30.04.2019 tarihinin işin geçici kabul itibar tarihi olarak dikkate alınması gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

IV- KARAR

İdarenin “...” inde talebe ilişkin konu, ön bölümde belirtildiği üzere detaylı olarak incelenmiş olup, buna göre;

Geçici kabul itibar tarihinin, işin fiilen bitirildiği 30.04.2019 tarihi olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 20/08/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Kesin Hesabın Gecikmesi Nedeniyle Uygulanan Gecikme Cezası ile İlgili Karar

Karar No : 2020/136

Karar Tarihi : 17/09/2020

I- GİRİŞ

... Başkanlığı tarafından 4734 sayılı Kamu İhale ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri kanunlarına göre ... tarihinde ihale edilerek, ... tarihinde götürü bedel sözleşmeye bağlanan "...Binası Yapımı Danışmanlık Hizmet Alımı" işi ile ilgili karar talebidir.

II- KONU

İdarenin, yazılarında özetle, Danışmanlık Hizmetinin sözleşme bedeli hakkında ve kesin hesabın gecikmesi nedeniyle uygulanan gecikme cezası konusunda idare ile yüklenici arasında oluşan anlaşmazlığa ilişkin Kurulumuz kararının bildirilmesi talep edilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Danışmanın görüşü ve talebi;

..... tarihli dilekçesine göre; sözleşmenin 7 nci maddesinde sözleşme bedelinin 1.640.000 TL. olarak yazdığı, ancak sözleşmenin 55.1 inci maddesinde; "Sözleşme konusu danışmanlık işleri için yer teslim tarihi itibarı ile fiili inşaatın %'si 0 başlangıç noktası kabul edilerek, danışmanın verdiği teklif enterpolasyon ile revize edilmek sureti ile toplam ihale bedeli tespit edilir. Danışman bu maddeyi götürü bedelli işte eksiltme ve artış yapıldığı şekli ile değerlendiremez." hükmünün yer aldığı, Danışmanlık Hizmet Alımı yer teslim tarihi olan 19/06/2016 tarihi itibarı ile idare denetiminde gerçekleşmiş imalat oranının %17,730753 olduğu, bu hükme göre idaresince sözleşme bedeli 1.349.215,65 TL kabul edilerek hakedişlerin bu bedel üzerinden hesaplandığı, işte bir iş azalışının yapılmadığı, inşaatın tamamını kapsayan, geçici kabul, kesin kabul, kesin hesap işlemlerinin taraflarınca gerçekleştirildiği, taraflarca imzalanmış sözleşme bedelinin 1.640.000 TL olduğu, bu bedelin bir bütün olduğuna ve değiştirilemeyeceği,

Bahse konu inşaatın kesin hesabının taraflarınca idareye zamanında teslim edilememesi nedeni ile uygulanan günlük gecikme cezası bedelinin sözleşmenin 17.1.3 maddesi hükmüne göre gecikilen gün başına sözleşme bedelinin % 0,1' i oranında değil, sözleşmenin 17.1.1 maddesi hükmüne göre sözleşme bedelinin % 0,05' i oranında uygulanması gerektiği,

Yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 4 üncü ve 15 inci maddeleri, işe ait sözleşmenin 55.1 inci maddesi ile idari şartnamenin 47 nci maddesi hükümleri gereğince işin yer teslim tarihi itibarı ile fiili gerçekleşme oranına göre toplam ihale bedelinin tespit edilmesi gerektiği, yer teslim tarihinde idare, yapı denetim heyeti, danışman firma ve yapım yüklenicisi ile iş yerinde yapım işinin fiili gerçekleşme oranının %17,730753 olduğunun tespit edildiği, ilgili mevzuat ve bu mevzuat kapsamında Milli Savunma Bakanlığı tarafından verilmiş emirler doğrultusunda her hakedişten bu oranda kesinti yapıldığı, işin bir bütün olduğu, ihale dokümanı kapsamında işin bir kısmı yerine sözleşme bedelinin tamamı üzerinden toplam sözleşme bedelinin 1.340.215,65 olarak belirlendiği, bu güne kadar düzenlenen hakedişlerde yapılan kesintinin mevzuata uygun olduğu, hakedişlerden yapılan herhangi bir kesintinin danışmana iade edilmemesinin ve müteakip düzenlenecek hakedişlerde aynı oranda kesinti yapılmasının uygun olacağı yönündedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İdarenin ilgi yazıları ile Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP)'nda bulunan işe ait ihale dokümanının incelenmesi neticesinde aşağıda belirtilen hususlar tespit edilmiştir.

İşe ait sözleşmenin;

“Tanımlar” başlıklı 5 inci maddesinde;

“İş: Danışmana ihale edilen ve artışlar dâhil Sözleşme kapsamında gerçekleştirilmek üzere taahhütte bulunulan Danışmanlık hizmetlerini, ...

İş Bedeli: Sözleşmede belirtilen işlerle, öngörülmeleyen durumlar nedeniyle 4735 sayılı Kanunun 24 üncü maddesine göre yapılan ilave işlerin sözleşme hükümlerine göre tamamlanıp, varsa kusur ve eksiklerinin giderilmesi için ödemeye esas para birimi üzerinden sözleşmede belirtilen ve danışmana ödenecek olan bedeli, ...

Tamamlanma Süresi: İşe başlama tarihinden itibaren hesaplanacak olan ve Sözleşmede belirtilen işlerin veya herhangi bir bölümünün bitirilmesi için varsa İdarece uzatılan süre de dahil olmak üzere belirlenmiş olan zaman aralığını ifade eder.” hükmü,

“İş tanımı” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“Sözleşme konusu iş; BİNASI YAPIMI DANIŞMANLIK HİZMET ALIMI olup, İşin teknik özellikleri ve diğer ayrıntıları sözleşme ekinde yer alan ve ihale dokümanını oluşturan belgelerde düzenlenmiştir.” hükmü,

“Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 7 inci maddesinde;

“7.1. Bu sözleşmenin toplam götürü bedeli 1.640.000 TL (birmilyonaltıyüzkırkTL)'dir.” hükmü,

“Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 13 üncü maddesinde;

“13.1. Sözleşme bedeli Saymanlık Müdürlüğü’de ve aşağıda öngörülen plan ve şartlar çerçevesinde ödenecektir: Ödemeler İdare tarafından düzenlenen ödeme cetveline göre ve bu cetvelde belirlenen koşulların gerçekleşmesi üzerine yapılacaktır. Danışmana yapılacak olan ödeme tutarları, Sözleşme bedelini aşmayacak olup, ücretleri, alt yüklenici maliyetlerini, basım, haberleşme, ulaşım, konaklama ve diğer maliyetler ile Teknik Şartnamesinde belirtilen hizmetleri yerine getirirken Danışman tarafından yapılan diğer tüm maliyetleri içeren sabit bir götürü bedel olacaktır. ...

13.3. Hakedişler ve Ödeme Şekli

13.3.1. Sözleşmede işin ödemeye esas aşamaları ve bu aşamaların tamamlanması halinde yapılan iş kısmı için ödeneceği öngörülen tutarları gösteren ödeme cetveli aşağıdadır.

Teklif ettiği götürü bedelin;

-% 85’i İnşaat Sırasında Danışmanlık Hizmetleri kısmının ödemesi, Yapım yüklenicisi firmanın hakedişi ile doğru orantılı olarak ödenecektir.

-% 15’i İnşaat Sonrası Danışmanlık Hizmetleri kısmının ödemesi ise aşağıdaki porsantaja göre yapılacaktır.”

DANIŞMANLIK HİZMETLERİ İŞ KISIMLARI	ALT PURSANTAJ	ANA PURSANTAJ
İNŞAAT SIRASINDA DANIŞMANLIK HİZMETLERİ		85,00
İNŞAAT SIRASINDA DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	85,00	
İNŞAAT SONRASI DANIŞMANLIK HİZMETLERİ		15,00
Geçici Kabul işlerinden sonra	7,00	
Kesin Hesap işlerinden sonra	4,00	
Kesin Kabul İşlemlerinden sonra	4,00	
GENEL TOPLAM		100,00

Hakedişler, yukarıdaki ödeme cetvelinde belirtilen şartların gerçekleşmesi üzerine hazırlanacak ve 13.1 maddesine göre ödenecektir.” hükmü,

“Cezalar ve kesintiler” başlıklı 17 nci maddesinde;

“17.1. İdare tarafından uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir.

17.1.1. Danışmanın işi süresinde bitirememesi durumunda; idare tarafından en az 10 gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikilen her takvim günü için sözleşme bedelinin %0,05'i oranında ceza kesilir.

...

17.1.3. Danışman, ihale dokümanı kapsamında idare tarafından istenecek iş ile ilgili idari veya teknik dokümanları idarece belirtilecek tarihe kadar sunmaması halinde; gecikilen her gün için sözleşme bedelinin %0,1'i oranında gecikme cezası müteakiben düzenlenecek ilk hakedişten kesilir.

İdare tarafından kesilecek cezanın toplam tutarı, hiçbir durumda, sözleşme bedelinin %30'unu geçmeyecektir.

17.2. Yukarıda belirtilen cezalar ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın yükleniciye yapılacak ödemelerden kesilir.....” hükmü,

“Diğer hususlar” başlıklı 55 inci maddesinde;

“55.1. Sözleşme konusu danışmanlık işleri için, yer teslimi tarihi itibarıyla fiili inşaatın % si 0 başlangıç noktası kabul edilerek, danışmanın verdiği teklif enterpolasyonla revize edilmek suretiyle toplam ihale bedeli tespit edilir. Danışman bu maddeyi götürü bedelli işte eksilme ve artış yapıldığı şekli ile değerlendiremez.” hükmü,

İdari şartnamenin “Diğer Hususlar” başlıklı 47 nci maddesinin birinci fıkrasında;

“İstekliler işin tamamını dikkate alarak tekliflerini vereceklerdir. İş üzerine kalan istekliyle yer teslimi tarihi itibarıyla fiili inşaatın % si 0 başlangıç noktası kabul edilerek, danışmanın verdiği teklif enterpolasyonla revize edilmek suretiyle toplam ihale bedeli tespit edilir. Danışman bu maddeyi götürü bedelli işte eksilme ve artış yapıldığı şekli ile değerlendiremez.” hükmü,

Sözleşme eki “.....Binası Yapımı Danışmanlık Hizmet Alımı Teknik Şartnamesi”nin;

“YAPIM İŞİNİN KAPSAMI” başlıklı 1 inci maddesinde;

“Danışmanlık hizmetleri yürütülecek “.....Binası Yapımı” işinin kapsamında;

- 1.1. binası inşaatı (27000 m² yaklaşık net toplam kapalı alan)
- 1.2. binası inşaatı (340 m² yaklaşık net toplam kapalı alan)
- 1.3. binası inşaatı (390 m² yaklaşık net toplam kapalı alan)
- 1.4. inşaatı (500 tonluk betonarme)
- 1.5. Giriş takı inşaatı
- 1.6. inşaatı (150 m² yaklaşık net toplam kapalı alan)
- 1.7. inşaatı (2,8x3,2 metre kesitinde 90 metre tünel)
- 1.8. inşaatı (2,5x3 metre kesitinde 300 metre galeri)
- 1.9. Çevre düzenleme inşaatı (yaklaşık 10000 m² kaplamalı saha ve çeşitli yükseklikte 475 metre istinat duvarı)
- 1.10. Altyapı inşaatı (bina ve tesislere ait kanalizasyon, yağmur suyu ve drenaj işleri)
- 1.11. Yıkım ve söküm işleri bulunmaktadır.” Hükmü yer almaktadır.

Bununla birlikte, İşe ait ihale ilan tarihi itibarı ile yürürlükte bulunan “Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği” eki Tip Sözleşmenin,

“Cezalar ve kesintiler” başlıklı 17 nci maddesinde;

“(4) İşin tamamının ya da kısmi kabule konu olan kısmının süresinde bitirilmemesi veya işin tekrar eden kısımlarının sözleşmeye uygun olarak gerçekleştirilmemesi halleri hariç, idarece gerek görülüyorsa diğer sözleşmeye aykırılık hallerinin neler olduğu belirlenecek ve bu aykırılıkların gerçekleşmesi durumunda İdare tarafından en az on gün süreli yazılı ihtar

yapılarak gecikilen her takvim günü için kesilecek ceza miktarı sözleşme bedelinin % 1'ini geçmemek üzere oran olarak belirtilecektir.” hükmü,

“Diğer hususlar” başlıklı 55 inci maddesine ilişkin dip notta;

“İdarelerce, bu Tip Sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde, ihale dokümanına, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine ve bunlara ilişkin Kamu İhale Kurumu tarafından yayınlanan düzenleyici mevzuata ve emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak ve bu Tip Sözleşme hükümlerinde değişiklik yapmamak ya da sonuçlarını ortadan kaldırmamak üzere, işin özelliğine göre sözleşmelerde bu başlık altında bir ya da birden fazla maddeyi içerecek şekilde madde numaraları teselsül ettirilerek başka düzenlemelere yer verilebilir” hükmü,

Yer almaktadır.

Tüm bu hükümler birlikte göz önünde bulundurulduğunda;

Danışmanlık hizmetinin sözleşme bedeline ilişkin olarak;

“Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği” eki Tip Sözleşmenin “Diğer hususlar” başlıklı 55 inci maddesine göre, idarelerce, sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde sözleşmede başka düzenlemelere yer verilebileceği, ancak bu düzenlemelerin ihale dokümanına, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine ve bunlara ilişkin Kamu İhale Kurumu tarafından yayınlanan düzenleyici mevzuata ve emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak ve Tip Sözleşme hükümlerinde değişiklik yapmamak ya da sonuçlarını ortadan kaldırmamak üzere düzenlenebileceğinin hüküm altına alındığı, idarelerce bu hükümlere riayet edilerek ihale dokümanında gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi hüküm altına alınmıştır. İdarelerce bu hükümlere riayet edilerek ihale dokümanında gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi ve bu hükümlere uyulması halinde bu tür anlaşmazlıkların ortaya çıkmayacağı hususunun hatırlatılmasında fayda görülmektedir.

Sözleşmenin, “Tanımlar” başlıklı 5 inci maddesinde ve “İş tanımı” başlıklı 6 ncı maddesinde genel tanımı ve 6 ncı maddede atıf yapılan ve ihale dokümanlarından olan “..... Binası Yapımı Danışmanlık Hizmet Alımı Teknik Şartnamesi”nde teknik özellikleri ve diğer ayrıntıları yapılan “Danışmanlık Hizmet Alımı” Hizmeti sözleşme bedelinin, Sözleşmenin 7 nci maddesinde 1.640.000 TL (birmilyonaltıyüzkırkbınTL) olarak belirtildiği görülmektedir.

Bununla birlikte, sözleşmede, Danışmanlık Hizmeti işinin, sözleşme kapsamında gerçekleştirilmek üzere taahhütte bulunan Danışmanlık hizmetleri şeklinde tanımlandığı, işin bedelinin ise, sözleşmede belirtilen işlerle ilave işlerin sözleşme hükümlerine göre tamamlanması varsa kusur ve eksiklerinin giderilmesi için sözleşmede belirtilen ve danışmana ödenecek olan bedel olarak tarif edildiği, Sözleşmenin “Tanımlar” başlıklı 5 inci maddesi, “İş tanımı” başlıklı 6 ncı maddesi ve “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 7 nci maddesi ile “Diğer hususlar” başlıklı 55.1 inci maddesinde işin tanımı, toplam bedeli ve süresi üzerinde anlaşmaya varıldığı ve karşılıklı olarak sözleşmenin imzalandığı,

İhale dokümanı içinde “..... Binası Yapımı Danışmanlık Hizmet Alımı Teknik Şartnamesi”nde, yapım işinin kapsamı ile danışmanlık ve denetim hizmeti verilecek olan binaların metrekaresi ile birlikte açıklandığı,

Sözleşmenin 13 üncü maddesinde danışman firmaya hakediş ödemelerinin hangi yöntem ile yapılacağını tarif edildiği, buna göre Danışmanın teklif ettiği götürü bedelin; % 85'inin, “İnşaat Sırasında Danışmanlık Hizmetleri” olarak, yapım yüklenicisi firmanın hakedişi ile doğru orantılı olarak ödeneceği, kalan % 15'inin “İnşaat Sonrası Danışmanlık Hizmetleri” olarak, geçici kabul, kesin hesap ve kesin kabul aşamasında tabloda belirtilen oranlarda hesaplanacağı,

İşe ait sözleşmenin “Diğer hususlar” başlıklı 55.1 inci maddesinde ise **sözleşme konusu danışmanlık işleri için, yer teslimi tarihi itibarıyla fiili inşaatın % si 0 başlangıç noktası kabul edilerek, danışmanın verdiği teklif enterpolasyonla revize edilmek suretiyle toplam ihale bedelinin tespit edileceği, Danışmanın bu maddeyi işte eksilme ve artış yapıldığı şekli ile değerlendiremeyeceğinin hüküm altına alındığı, aynı düzenlemeye ihale dokümanı idari şartname ve sözleşme tasarısında da yer verildiği, bahse konu hüküm karşısında danışmanın verdiği teklifin enterpolasyonla revize edilmek suretiyle ihale bedelinin tespit edileceği,**

Sonuç olarak bahse konu Danışmanlık hizmetinin, işin teknik şartnamesinde metrekaresi büyüklükleri ile birlikte açık olarak belirtilen yapıların yapımı için gerekli olan danışmanlık ve denetim hizmetlerinin gerçekleştirilmesini kapsadığı, işin yer

teslimi ile birlikte, sözleşme ve eklerinde belirtilen danışmanlık ve denetim hizmetlerinin yapılması durumunda yer teslimi tarihi itibarıyla fiili inşaatın % si 0 başlangıç noktası kabul edilerek, danışmanın verdiği teklifin enterpolasyonla revize edilmek suretiyle toplam ihale bedelinin tespit edilmesi gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

Danışmanlık hizmet sunucusuna kesin hesabın gecikmesi nedeniyle uygulanan gecikme cezasına ilişkin olarak;

İdarenin yazılarından; bahse konu inşaatın kesin hesabının, iş bitim tarihi olan 31.07.2020 tarihinden önce Danışman tarafından idareye teslim edildiği, ancak yapılan inceleme sonucunda idaresince düzeltme ve değişikliklerin yapılması gerektiğinin tespit edildiği, İdarenin tarihli ve sayılı yazısı ile düzeltme ve değişikliklerin tarihi saat 17:00'a kadar teslim edilmesini Danışman'a bildirdiği,

Danışmanın kesin hesapta idaresince tespit edilen düzeltmelere tarihli dilekçesi ile itiraz ettiği, bunun üzerine idaresince Danışmana tarihli yazı ile düzeltilmiş kesin hesap teslim edilme tarihine kadar sözleşmenin 17.1.3 maddesi uyarınca sözleşme bedeli üzerinden %0,1 oranında günlük gecikme cezalısı çalışma sürecinin başladığına ilişkin bildirimde bulunulduğu,

Düzeltilme ve değişikliklerin yapılması sürecinde idare ile müşavir firma arasında anlaşmazlık olduğu, ancak bu anlaşmazlığın sonradan giderilerek kesin hesapların tarihli tutanak ile idareye teslim edildiği, Danışmanın bu arada geçen süre için uygulanan gecikme cezasının, sözleşmenin 17.1.3 maddesine göre günlük sözleşme bedelinin %0,05 i üzerinden hesaplanması gerektiği yönünde itiraz etmesi üzerine anlaşmazlık olduğu,

Görülmektedir.

İdarenin tarihli ve sayılı yazısına göre; verilen ilave süreler ile birlikte gelinen aşamada Danışmanlık Hizmet Sözleşmesi işinin bitim tarihinin olduğu, idarece bahse konu kesin hesaba ilişkin düzeltme ve değişikliklerin yapılmasına ilişkin bildirim yapıldığı ve gecikme olması halinde ceza uygulanacağı ihtar yapıldığında işin süresinin devam ettiği, bu itibarla uygulanan gecikme cezasının Sözleşmenin 17.1.3 maddesinde belirtilen “Danışmanın işi süresinde bitirememesi durumunda; idare tarafından en az 10 gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikilen her takvim günü için sözleşme bedelinin

%0.05'i oranında ceza kesilir.” hükmü çerçevesinde değerlendirilemeyeceği,

Sözleşmesinin 17.1.3 maddesinin; “Danışman, ihale dokümanı kapsamında idare tarafından istenecek iş ile ilgili idari veya teknik dokümanları idarece belirlenecek tarihe kadar sunmaması halinde gecikilen her gün için sözleşme bedelinin %0,1'i oranında gecikme cezası müteakiben düzenlenecek ilk hakedişten kesilir.” hükmünün bulunduğu, kesin hesap ve belgelerinin ihale kapsamında idare tarafından istenen teknik doküman olduğu ve idare tarafından bu değerlendirme ile Danışman'a bildirimin yapıldığı, sonuç olarak idarece belirlenen tarihten itibaren kesin hesabın geciktiği her gün için sözleşme bedelinin

%0,1'i oranında ceza kesilmesi gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

IV- KARAR

İdarenin “... Binası Yapımı Danışmanlık Hizmet Alımı” ile ilgili talebine ilişkin konular İnceleme bölümünde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre;

Sözleşme ve eklerinde belirtilen danışmanlık ve denetim hizmetlerinin yapılması durumunda yer teslimi tarihi itibarıyla fiili inşaatın %'si 0 başlangıç noktası kabul edilerek, danışmanın verdiği teklifin enterpolasyonla revize edilmek suretiyle toplam ihale bedelinin tespit edilmesine,

Danışmanın kesin hesapta yapılan düzeltme ve değişiklikleri geç teslim etmesi nedeniyle sözleşmenin 17.1.3 maddesi hükmüne göre idarece kesin hesabın teslim edilmesinin istendiği tarihten itibaren kesin hesabın geciktiği her gün için sözleşme bedelinin %0,1'i oranında ceza kesilmesine,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 17/09/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Ödenek Yetersizliği ve Havanın Fen Noktasından Çalışmaya Uygun Olmayan Dönemi için Süre Uzatım Talebi

Karar No : 2020/164

Karar Tarihi : 15/10/2020

I- KONU

... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... " yapım işinde, işin yürütülmesi sırasında ödenek yetersizliği ve havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan dönemi için verilen süre uzatımları hususu ile ilgili olarak yüklenici ile idare arasında oluşan anlaşmazlık ile ilgili Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

II- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Yüklenicinin dilekçesinden özetle;

2019 yılı için sayılı yazısı ile bildirilen ödeneğin 21.10.2019 tarih ve 6 nolu hakediş ile harcandığı, yıl içinde başka ödenek gelmediğinden imalata devam edilemediği, yılın geri kalan 71 gününün ödenek yetersizliğine bağlı olarak ilave süre olarak verilmesi, sözleşmenin 9.4. maddesine göre çalışmaya uygun olmayan sürenin 20 gün değil 59 gün olduğu, aradaki 39 günlük farkın ilave süre olarak verilmesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İdarenin tarihli yazısından özetle;

2019 yılı ödeneğinin 21. 10.2019 tarihi itibarı ile harcanmakla birlikte, işin devamı sırasında 4735 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesi kapsamında 240 gün ilave süre verildiğinin 25.06.2019 tarihli yazı ile bildirildiği, buna göre işin yeni süre bitim tarihinin de 09.05.2020 olarak belirlendiği, ayrıca pandemi nedeniyle 99 gün ve Bakanlığımızın 2018/12 nolu genelgesine istinaden çalışılmayan döneme gelen 20 günün ilave süre olarak verildiği, yüklenicinin 2019 yılı ödeneğinin bittiği tarihten 01.01.2020 tarihine kadar geçen ödenek olmayan 71 gün ile Yüksek Fen Kurulu Başkanlığının 2018/12 no.lu Genelgesine istinaden çalışılmayan döneme gelen 20 günün üzerine sözleşmenin 9.4 maddesine istinaden 39 gün ilave süre verilmesi talebinin (71+39=110 gün) kabul edilmemesi üzerine anlaşmazlık oluştuğu belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İdarenin sayılı yazısı eki ve sonrasında iletilen belgelerden;

İşe ait sözleşmenin, 10.09.2018 tarihinde 4.960.000 TL bedelle anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olarak imzalandığı,

Sözleşmesine göre; işin süresinin yer tesliminden itibaren 360 gün olduğu, yer tesliminin 19.09.2018 tarihinde yapıldığı, sözleşme ödeneklerinin;

2018 yılı için %20

2019 yılı için %80 olarak belirlendiği,

Sözleşmenin 9.4 maddesinde havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı günlerin 01.01. – 01.03. tarihleri arasındaki 60 (altmış) gün olarak belirtildiği,

İdarenin tarihli ve sayılı yazısı ile 4735 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesi kapsamında 240 gün süre verildiğinin yükleniciye bildirildiği, buna göre işin yeni süre bitim tarihinin 09.05.2020 olarak belirlendiği,

İdarenin tarihli ve sayılı yazısı ile söz konusu işte 2019 yılı için ayrılan ödeneğinin 2.700.000,00 TL olduğu, bu ödeneğin hakedişlerde aşılması durumunda herhangi bir ödeme yapılamayacağını yükleniciye bildirildiği, yüklenicinin 21.10.2019 tarihli 6 ncı ara hakediş ile 2019 yılı ödeneğini tamamladığı,

Yükleniciye pandemi nedeniyle 99 gün, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan dönemi için Bakanlığımızın 2018/12 nolu Genelgesi ile belirlenen 20 günün ilave süre olarak verildiği,

Gelinen aşamada, yüklenicinin 2019 yılı ödeneğinin harcadığı 6 nolu ara hakediş tarihi olan 21.10.2019 tarihi ile 31.12.2019 arasında ödenek yokluğu nedeniyle çalışılmayan 71 gün ile işe ait sözleşmenin 9.4 maddesinde havanın fen noktasından çalışmaya müsait olmayan döneminin 60 gün olarak belirlenmiş olması nedeniyle Bakanlığımız genelgesine istinaden havanın fen noktasından çalışmaya müsait olmayan döneminin 20 gün olarak dikkate alınmasının hatalı olduğu, 20 günlük bu süreye 39 günlük sürenin daha ilave edilerek toplamda 110 gün daha ilave süre verilmesi talebinin anlaşmazlık konusunu oluşturduğu,

Anlaşılmaktadır.

Bu tespitlerden sonra, anlaşmazlık konusunun iki ayrı başlık altında değerlendirilmesinin uygun olacağı mütalaa edilmiştir.

1- Ödenek yetersizliği nedeniyle çalışılmayan döneme ilişkin ilave süre talebi ile ilgili olarak;

İşe ait sözleşmenin “Süre uzatımı verilebilecek haller ve şartları” başlığı altında düzenlenen 18 inci maddesinde;

“Süre uzatımıyla ilgili hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümleri uygulanır.” hükmü bulunmakta olup, sözleşme eki **Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİĞŞ)’nin “İşin süresi ve sürenin uzatılması” başlığı altında düzenlenen 29 uncu maddesinde de;**

“(4) İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini Yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi (yer teslimi, projelerin onaylanması, iş programının onaylanması, ödenek yetersizliği gibi) ve bu sebeple sorumluluğu Yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır.” hükmü bulunmaktadır.

Bu hüküm kapsamında, işin devamı sırasında yıllık ödenek dilimlerinin yetersizliği ve buna bağlı olarak sözleşmesinde belirtilen yıllar ödeneğinin harcanamaması durumu, idareden kaynaklanan ve yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmeyeceği bir husus olduğundan, sözleşmesine göre herhangi bir yıldaki eksik ödeneğinin sonraki yıla aktarılması ve bu ödeneye karşılık gelen sürenin de hesaplanarak yükleniciye ilave süre olarak verilmesi gerekmektedir.

İdareden kaynaklanan sebepler veya mücbir sebeplerle yükleniciye verilen sürelerle ve bu sürelerle karşılık yapılacak ödenek aktarımlarına bağlı olarak iş bitim tarihi ile yıl/yıllar ödeneği değişeceğinden, ortaya çıkan bu süre uzatımlarına ve ortaya çıkış tarihlerine uygun olarak her defasında, sözleşme ve eki YİĞŞ’nde belirtilen hükümler ve süreler dikkate alınarak idaresince zamanında süre uzatım kararları ve bu kararlarda aktarılabilecek ödeneğin belirtilmesi, alınan süre uzatımı ve ödenek aktarılması kararının yine zamanında yükleniciye tebliğ edilmesi, yüklenicinin de uzatılan bu süre ve aktarılabilecek ödenek miktarını dikkate alarak zamanında revize iş programı hazırlayıp idare onayına sunması gerektiğinin de öncelikle hatırlatılmasında fayda mütalaa edilmektedir.

Söz konusu işte, sözleşmesine göre 2019 yılı ödeneği sözleşme bedelinin %80’i (3.968.000,00 TL) olarak belirlenmiş olmakla birlikte, 2019 yılı için 2.700.000,00 TL ödenek temin edilebilmesi, bu durumun İdarenin 28.05.2019 tarihli yazısı ile yükleniciye bildirilmesi ve bu miktarın da 21.10.2019 tarihli 6 ncı ara hakedişle harcanması sonrasında yüklenicinin ödenek yetersizliği nedeniyle işe devam edemediği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 2019 yılı için ödenek yetersizliği nedeniyle harcanamayan ödenek için yükleniciye süre uzatımı verilmesinin koşullarının oluştuğu, bu o yıl harcanamayan ödeneğin onaylı iş programında o yıl için dikkate alınmış bir günde yapılması gereken iş tutarına bölünerek hesaplanacak süreye göre belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

2- Havanın fen noktasından çalışılmaya uygun olmayan devresine denk gelen günler için ilave süre talebi ile ilgili olarak; İşe ait sözleşmenin 9.4 üncü maddesinde;

“Bu işyerinde havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı günler 01.01. – 01.03 tarihleri arasındaki 60 (altmış) gündür. Ancak, işin bitiminde bu devre dikkate alınmaz ve İdare Yükleniciden teknik şartları yerine getirerek işi tamamlaması için bu dönemde çalışmasını isteyebilir. Zorunlu nedenlerle ertesi yıla sari hale gelen işlerde, çalışmaya uygun olmayan devre, ödenek durumuna ve imalatın cinsine göre dikkate alınır.”

Hükmü bulunmakta olup, anılan hüküm kapsamında zorunlu nedenlerle işin ertesi yıla sari hale gelmesi halinde çalışmaya uygun olmayan devrenin ödenek durumuna ve imalatın cinsine göre dikkate alınarak süre uzatımı verilebilmesi öngörülmüştür.

Söz konusu işte idaresince havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan dönemi dikkate alınarak süre uzatımı verilmesi uygun görülmüş ise de, uzatılacak sürenin belirlenmesinde Bakanlığımızın 24.09.2018 tarihli 2018/12 nolu genelgesi ile Torbalı ilçesi için belirlenen 20 gün dikkate alınarak 20 gün süre uzatımı verildiği, yüklenicinin ise işe ait sözleşmenin 9.4 maddesinde havanın fen noktasından çalışmaya müsait olmayan döneminin 60 gün olarak belirlenmiş olması nedeniyle, süre uzatım talebinin değerlendirilmesinde bu durumun dikkate alınarak, aradaki farkın verilen süre uzatımına eklenmesi gerektiğini ileri sürmektedir.

Bakanlığımızın 24.09.2018 tarihli 2018/12 sayılı Genelgesi ile havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi ilçeler bazında güncellenerek, İzmir İli Torbalı İlçesi için önceki düzenlemede 60 gün olan havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi yeni düzenlemede 20.12-01.10 tarihleri arasındaki 20 gün olarak belirlenmiş, 01 Ocak 2019 tarihi itibarıyla yapılacak uygulamalarda da bu süreler dikkate alınarak uygulama yapılması istenmiştir. İşe ait sözleşmenin, söz konusu genelgemizin yayımlanması öncesinde taraflar arasında akdedilmiş olması nedeniyle, sözleşme hükümleri ile açık düzenleme yapılmış konuda sözleşme hükümleri yok sayılarak, söz konusu genelge hükümleri ile yapılan düzenlemenin esas alınamayacağı, genelge hükümleri yapılan düzenlemenin 01 Ocak 2019 tarihi itibarı ile akdedilecek sözleşmelerde dikkate alınarak, sözleşme hükümlerinin bu genelge hükümleri ile getirilen düzenlemeye uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

Ancak, bu durumda da; sözleşmenin 9.4 maddesi hükmü ile havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan dönemi için belirlenen 60 günün, yüklenici talebi doğrultusunda süre uzatılmasında doğrudan dikkate alınamayacağı, sözleşmesi ile havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi olarak belirlenen 60 günlük sürenin ne kadarının süre uzatımı olarak verilebileceğinin, yine sözleşmenin 9.4 maddesi hükmü uyarınca ödenek durumu ve iş programına göre bu süre içinde yapılacak imalatların cinsi dikkate alınarak idaresince belirlenmesi gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

III- KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre ... ihale edilerek sözleşmeye bağlanan ... yapım işinde;

2019 yılında ödenek yetersizliği nedeniyle harcanamayan ödenek için yükleniciye verilecek süre uzatımının, o yıl harcanamayan ödeneğin onaylı iş programında o yıl için dikkate alınmış bir günde yapılması gereken iş tutarına bölünerek hesaplanacak süreye göre belirlenmesine,

İşin zorunlu nedenlerle ertesi yıla sari hale gelmesine bağlı olarak verilecek süre uzatımlarında, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresine rastlayan kısım için ayrıca verilecek ilave sürenin hesaplanmasında, sözleşmesi ile belirlenen çalışılmayacak süre aşılmamak üzere bu sürenin ne kadarının ilave süre olarak verilebileceğinin ödenek durumu ve iş programına göre bu süre içinde yapılacak imalatların cinsi dikkate alınarak işin idaresince belirlenebileceğine,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 15/10/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Alt Yüklenici Çalıştırma Taleplerinde Tereddütlere Binaen Verilen Görüş

Görüş No : 2020/162

Görüş Tarihi : 22/10/2020

"... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "...arasında Ø 2000'lik Beton Boru Döşenmesi" işinde, yüklenicinin idareye başvuru yaparak, işin % 30'luk kısmını bir alt yükleniciye, % 20'lik kısmını ise başka bir alt yükleniciye yaptırmak istediği ancak yüklenicinin talebi ile ilgili idarelerinde tereddüt olduğundan bahisle Kurulumuz görüşü talep edilmektedir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Bahse konu işte, yer tesliminden sonra, yüklenici tarafından idareye verilen 28.08.2020 tarihli iki ayrı dilekçe ile işin **%30** ve **%20**'lik kısmı için farklı iki alt yüklenici çalıştırılmak istenildiğinin beyan edildiği,

Yürürlükte bulunan, Kamu İhale Genel Tebliğinin 53.6 ncı maddesinde;

"BII/BIII grubu işler için verilen örnek ve "sözleşmeye konu işin bütününe karakteristiğini yansıtan kısımlarının da bir bütün olarak alt yükleniciye yaptırılamayacağı" şeklindeki hüküm ile bahse konu işin %94'nün işin bütününe karakteristiğini yansıtan "Ø 2000'lik Beton Boru Döşenmesi" olduğu dikkate alındığında, yüklenicinin bu iş kaleminin **%30 + %20**'lik kısmında alt yüklenici çalıştırma talebi ile ilgili olarak tereddüt olduğu ve bu hususta Kurulumuz görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

08.08.2019 tarih ve 30856 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ"ın 5 inci maddesinde;

"Aynı Tebliğin 53 üncü maddesinin sonuna aşağıda yer alan ... 53.6. numaralı maddeler eklenmiştir.

...

53.6. Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 20 nci maddesinin son fıkrasında; Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliğinin eki Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Listesindeki BII/BIII grubu işlerde, alt yükleniciye yaptırılacak işin imalat grubu olarak ayrılabilir nitelikteki işler kapsamında olması gerektiği düzenlenmiştir. Bu itibarla, alt yükleniciye yaptırılacak işlerin sıhhi tesisat, kalorifer tesisatı, doğalgaz tesisatı, müşterek tesisat, elektrik tesisatı, asansör tesisatı, mekanik tesisat, beton/kalıp işleri, sıva boya gibi ince işler, demir işleri, kazı/dolgu işleri, peyzaj ve nakliye gibi imalat grupları kapsamında olması gerekir. Anılan Şartnamenin aynı maddesinde; BII/BIII grubu işlerde, sözleşmeye konu işin bütününe karakteristiğini yansıtan kısımlarının da, bir bütün halinde alt yükleniciye yaptırılamayacağı düzenlenmiştir. Buna göre, örneğin, birden fazla bina inşaatı (blok) içeren bir toplu konut projesinde bloklardan biri temelden çatıya kadar kaba ve ince işleri ile birlikte bir bütün olarak tek bir alt yükleniciye yaptırılamayacaktır."

"Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin" 2 nci maddesinde;

"Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 22 - (1) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır."

13 üncü maddesinde;

"Aynı Yönetmeliğin eki Ek-7'de yer alan Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşmenin 15 inci maddesine aşağıda yer alan alt maddeler ile bu alt maddelere bağlı dipnotlar eklenmiştir.

"15.4.....17.1"

“17.1 (1) İdarece bizzat yüklenici tarafından yapılması öngörülen iş kısımları var ise aşağıdaki metne yer verilecektir.

“15.4. Yüklenici aşağıdaki iş kısımlarını bizzat kendisi yapacak olup, bu kısımlar alt yükleniciye yaptırılmaz.

.....”

(2) İdarece bizzat yüklenici tarafından yapılması öngörülen iş kısımlarının bulunmaması durumunda, madde metnine “15.4. Bu madde boş bırakılmıştır.” yazılacaktır.”

“15.5.....7.2”

“17.2 (1) İdare tarafından Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin 20 nci maddesinde yer verilen oranlardan farklı oranlar belirlenmesi durumunda, alt yüklenicilere yaptırılacak işler için belirlenen oranlara aşağıdaki metinde yer verilecektir.

“15.5. Bu işte, tek bir alt yükleniciye yaptırılacak iş bölümlerinin toplam bedeli sözleşme bedelinin % ..’unu; alt yüklenicilere yaptırılacak işlerin toplam bedeli ise sözleşme bedelinin %..’sini geçemez.”

(2) İdare tarafından Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin 20 nci maddesinde yer verilen oranlardan farklı oranlar belirlenmemesi durumunda, madde metnine “15.5. Bu madde boş bırakılmıştır.” yazılacaktır

26 ncı maddesinde;

“Aynı Yönetmeliğin eki Ek-8’de yer alan Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin 20 nci maddesinin üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki onbirinci fıkra eklenmiştir.

“(3) İşin tamamı alt yüklenicilere yaptırılmayacağı gibi işin niteliğinden kaynaklanan sebeplerle veya teknik zorunluluklar nedeniyle ihale dokümanında farklı oranlar belirlenmesi durumu hariç, tek bir alt yükleniciye yaptırılacak iş bölümlerinin toplam bedeli sözleşme bedelinin %30’unu; alt yüklenicilere yaptırılacak işlerin toplam bedeli ise sözleşme bedelinin %50’sini geçemez. İhale dokümanında düzenlenmesi kaydıyla doğrudan alt yüklenicilere ödeme yapılabilir.”

(11) Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliğinin eki Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Listesindeki BII/BIII grubu işlerde, alt yükleniciye yaptırılacak işin imalat grubu olarak ayrılabilir nitelikteki işler kapsamında olması gerekir. Ayrıca, BII/BIII grubu işlerde, sözleşmeye konu işin bütününe karakteristiğini yansıtan kısımları da, bir bütün halinde alt yükleniciye yaptırılmaz.”

İşe ait sözleşmenin “Alt yükleniciler” başlıklı 15 inci maddesinde;

“15.1. İhale konusu işte idarenin onayı ile alt yüklenici çalıştırılabilir.

15.2. İşin tamamı alt yüklenicilere yaptırılmaz. Alt yüklenicilerin yaptıkları işlerle ilgili sorumluluğu yüklenicinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

15.3. Alt yüklenicilerin çalıştırılması ve sorumlulukları konusunda Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler uygulanır.

15.4. Bu madde boş bırakılmıştır.

15.5. Bu madde boş bırakılmıştır.”

Hükümleri yer almaktadır

Tüm bu tespit ve hükümler birlikte değerlendirildiğinde;

Bahse konu işin “Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliği”nin eki “Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Listesi”nde “(A) Altyapı İşleri, IV. Grup: İçme-Kullanma Suyu ve Kanalizasyon İşleri”nden olduğu, Kamu İhale Genel Tebliğinin 53.6 ncı maddesindeki düzenlemenin ise aynı listede yer alan “(B) Üstyapı (Bina) İşleri, BII/BIII. Grup: Bina İşleri” ile ilgili olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak,

bahse konu işte, **sözleşme ve eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “Alt yükleniciler” başlıklı maddesindeki hükümler göz önünde bulundurularak idare izni ile alt yüklenici çalıştırılabileceği, bu husustaki görev, yetki ve sorumluluğun işin idaresinde olduğu,**

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 22/10/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile görüşüne varılmıştır.”**

İnşaat Teknikeri Taahhütnamesinin Zamanında Verilmemesi Halinde Ceza Kesilip Kesilemeyeceği ile İlgili Görüşü

Görüş No : 2020/176

Görüş Tarihi : 28/10/2020

"... Başkanlığı'nın tarihli ve sayılı yazısı ve eklerinden özetle; adı geçen idare tarafından 4734 Kamu İhale Kanunu'na istinaden yayımlanan Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliği'ne göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "...nde inşaat teknikeri taahhütnamesinin zamanında verilmediği ve teknik personel bildirim cezası tutanağı düzenlendiği ve gecikme cezası kesilmesi ile ilgili olarak tereddüde düşüldüğü belirtilerek Kurulumuz görüşünün bildirilmesinin talep edilmesiyle konu incelenip değerlendirilmiştir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Sözleşmesine göre istenen inşaat teknikeri taahhütnamesi yerine süresi içerisinde verdiği diplomasının yeterli olduğu, şahıs firması olması ve kendisinin inşaat mühendisi olması nedeni ile ilgili taahhüdü karşıladığı ve şahıs firması olarak kendini gösterdiğinden noter taahhüdüne gerek olmadığı, ayrıca İdaresince 15 gün içerisinde bir itiraz gelmediği bu nedenle ceza kesilmemesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Sözleşmenin 23.3 üncü maddesi ve Uygulama İşleri Genel Şartnamesinin 19 uncu maddesine istinaden inşaat teknikerine ilişkin noter onaylı taahhütname idareye sunulmadığından sözleşmesine göre hesaplanan miktarda ceza uygulanması gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde açıklandıktan sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

Söz konusu işin yer tesliminin 07.01.2019 tarihinde yapıldığı, fakat işyerini kullanan kurumun taşınma işlemleri tamamlanamadığından ancak 02.07.2019 tarihinde işe başlama tutanağı ile işin fiili olarak başlatılabildiği, bu süreçte teknik personel taahhütnamelerinde yer alan inşaat teknikeri yerine yüklenici tarafından inşaat mühendisi olarak yükleniciye ait diplomanın sunulduğu, yüklenici tarafından 22.01.2019 tarihinde verilen hak ediş dilekçesine istinaden 1 inci hakediş çalışmaları esnasında inşaat teknikerine ait noter onaylı taahhütnamenin eksik olduğunun İdaresince fark edildiği, 13.05.2019 tarihli yazı ile yükleniciden eksikliğin giderilmesinin talep edildiği, 17.05.2019 tarihinde yüklenici tarafından İnşaat Mühendisleri Odası kayıt belgesi verildiği, akabinde şifahi taahhüt istenmesi üzerine 31.05.2019 tarihinde yüklenici tarafından noter taahhütnamesi verildiği, buna istinaden İdaresince Sözleşmenin 23.3 üncü maddesine ve Uygulama İşleri Genel Şartnamesinin 19 uncu maddesine istinaden yer tesliminden 5 gün sonraki 12.01.2019 tarihi ile inşaat teknikeri personel taahhütnamesinin verildiği 31.05.2019 tarihi arasında geçen 139 gün için Sözleşmenin 23.3. üncü maddesine göre ceza kesilmesi için 22.01.2020 tarihinde ceza tutanağı düzenlendiği, yüklenicinin, sözleşmede verilen süre içerisinde diplomasını sunduğu ancak şahıs şirketi olduğu için teknik personel taahhütnamesini vermediği, İdaresince 15 gün içerisinde bir itiraz gelmediği gerekçesi ile cezaya itiraz ettiği ve uyuşmazlığın bundan dolayı oluştuğu anlaşılmaktadır.

İşe ait sözleşmenin "Teknik personel bulundurulması" başlıklı 23 üncü maddesinde;

"23.1. Yüklenici, İdari Şartnamenin 7.3.3 üncü maddesi uyarınca, bildirdiği teknik personelin onaylandığının kendisine bildirildiği tarihten itibaren aşağıda adet ve unvanları belirtilen teknik personeli iş programına göre belirlenen süre dâhilinde iş yerinde bulundurmak zorundadır. Şantiye şefi, mimar ve inşaat mühendisleri iş programına bağlı kalmaksızın iş yerinde devamlı olarak bulunmak zorundadır.

İstenen Teknik Personel Taahhütnamesi ve Listesi

Adet	Pozisyonu	Mesleki Unvanı	Mesleki Özellikleri
1	Şantiye şefi	Mimar	En az 5 yıl deneyimli
1	Şantiye teknik personeli	İnşaat Teknikeri	En az 3 yıl deneyimli
1	Şantiye teknik personeli	Makine Teknikeri	En az 3 yıl deneyimli
1	Şantiye teknik personeli	Elektrik Teknikeri	En az 3 yıl deneyimli

23.2. Yüklenici, yukarıda adet ve unvanları belirtilen teknik personeli iş başında bulundurmadığı takdirde;

Şantiye şefi	Mimar	İçin günlük gecikme cezası (sözleşme bedeli x %0.06 (on binde altı)) nın ½ si TL/gün
Şantiye teknik personeli	İnşaat Teknikeri	İçin günlük gecikme cezası (sözleşme bedeli x %0.06 (on binde altı)) nın ½ si TL/gün
Şantiye teknik personeli	Makine Teknikeri	İçin günlük gecikme cezası (sözleşme bedeli x %0.06 (on binde altı)) nın ½ si TL/gün
Şantiye teknik personeli	Elektrik Teknikeri	İçin günlük gecikme cezası (sözleşme bedeli x %0.06 (on binde altı)) nın ½ si TL/gün

ceza müteakiben düzenlenecek ilk hakedişten kesilir.

23.3. Teknik personel bildirimi ve belgeleri süresinde verilmediği takdirde her bir gecikme günü için günlük gecikme cezasının ½'si tutarında ceza kesilir.

23.4. Teknik personelin idareye bildirilmesi ve iş yerinde bulundurulmasıyla ilgili hususlarda Uygulama İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler uygulanır" hükümleri yer almaktadır.

İşe ait sözleşme eki Uygulama İşleri Genel Şartnamesi'nin "İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlar" başlıklı 19 uncu maddesinde;

"Madde 19-

.....

Yüklenici, sözleşmesine göre iş yerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde İdareye bildirmek zorundadır. İdare, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde Yükleniciye bildirir. İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personel kabul edilmiş sayılır.

Yüklenici tarafından bildirilen teknik personelin İdare tarafından kabul edilmemesi halinde, kabul edilmeyen teknik personel yerine yeni bir teknik personel bildirilmesi için Yükleniciye beş gün süre verilir. Yüklenici, verilen süre içerisinde yeni bir teknik personel bildirmeye mecburdur. Aksi halde, teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.

..." hükümleri yer almaktadır.

Söz konusu mevzuat hükümleri dikkate alındığında; yüklenicinin sözleşmesine göre iş yerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde İdareye bildirmek zorunda olduğu, İdarenin, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde yükleniciye bildirmesi gerektiği, İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personelin kabul edilmiş sayılacağı, yüklenici tarafından bildirilen teknik personelin İdare tarafından kabul edilmemesi

halinde, kabul edilmeyen teknik personel yerine yeni bir teknik personel bildirilmesi için yükleniciye beş gün süre verileceği ve yüklenicinin verilen süre içerisinde yeni bir teknik personel bildirmeye mecbur olduğu, aksi halde, teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanacağı hususları açıktır.

Yapılan tespit ve değerlendirmeler göz önünde bulundurulduğunda, **birim fiyat ihale edilen bu işte, yüklenici tarafından yer tesliminden sonra beş gün içerisinde teknik personel bildirimi yapıldığı, diğer teknik personele ilişkin belgeler ile birlikte inşaat teknikeri yerine yükleniciye ait inşaat mühendisi diplomasının sunulduğu, meslek odası kayıt belgesi ve şahıs şirketi olması nedeniyle noter taahhüdü sunulmadığı, idaresince bu personel hakkında gerekli inceleme yapılarak kabul edilmediğine ya da değiştirilmesine dair on gün içerisinde yükleniciye bir bildirim yapılmadığı, dolayısıyla teknik personelin idaresince kabul edilmiş sayıldığı hususları göz önünde bulundurulduğunda Sözleşmenin 23.3 üncü maddesi uyarınca inşaat teknikerine ait teknik personel bildirimi yapılmadığı gerekçesiyle ceza kesilmesinin uygun olmadığı ancak bu konudaki yetki ve sorumluluğun işin idaresinde olduğu,**

Görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 28/10/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır."**

Projelerinde Bulunmayan Ancak Teknik Şartname ve Yaklaşık Maliyette Bulunan İmalatlar için Kesinti Yapılıp Yapılmayacağı

Görüş No : 2020/193

Görüş Tarihi : 26/11/2020

“... tarafından, 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ... tarihinde ihale edilerek, ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan “... İş”nde, projelerinde bulunmayan ancak teknik şartname ve yaklaşık maliyette bulunan imalatlar için kesinti yapılıp yapılmayacağı hususunda anlaşmazlık olduğu belirtilerek, konu hakkındaki görüşümüzün bildirilmesinin talep edilmesiyle konu incelenip değerlendirilmiştir.

Konu ile ilgili, tarihli ve sayılı yazımız ile anlaşmazlık konusuna ilişkin idare ile yüklenici görüşünün bildirilmesinin idareden istenilmesi üzerine, idare görüşü ile yüklenicinin idareye verdiği tarihli itiraz dilekçesi Kurulumuza iletilmiştir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

İşin anahtar teslimi götürü bedel olduğu, tekliflerini proje ve şartnameler üzerinden işin tamamı için verdikleri, ihale öncesinde yaklaşık maliyet ile ilgili bilgi sahibi olmalarının mümkün olmadığı, yaklaşık maliyet esas alınarak sözleşme bedelinden kesinti yapılamayacağı yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

16 derslikli okul binası ve büyük tip spor salonu binaları doğalgaz tesisatı, sıhhi tesisat, yangın tesisatı projelerinde bazı iş kalemlerinin (Pis su pompası, “5,6,7,8,12 çıkışlı küresel vanalı 1” kollektör, havalandırma tesisatı projesi ve imalatlarının) bulunmadığı, yaklaşık maliyet ve teknik şartnamelerde bulunduğu, bazı imalatlarda ise projelerde olan iş kalemleri ile yaklaşık maliyet ve teknik şartnamesinde olan iş kalemleri arasında farklılıklar olduğu (Yoğuşmalı kazan, Yangın pompası, Su deposu, PXB boru) imalatların projelerine göre yapıldığı, teknik şartnameye göre yaptırılmayacak olan imalatlarla ilgili ödeme yapılmasının kamu zararı oluşmaması için ödenmeyeceği, teknik şartnamedeki iş kalemleri üzerinden kesinti yapılacağı belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İşe ait sözleşmenin;

“Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1. Bu Sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen.....(rakam ve yazıyla) toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır.” hükmü,

“Sözleşmenin ekleri” başlıklı 8 inci maddesinde;

“8.1.Sözleşme, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütündür, idareyi ve Yükleniciyi bağlar. Ancak, Sözleşme hükümleri ile ihale dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde, ihale dokümanında yer alan hükümler esas alınır. ...”

8.2. İhale dokümanını oluşturan belgeler

8.2.1. İhale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir.

- 1- Yapım İşleri Genel şartnamesi,
 - 2- İdari Şartname,
 - 3- Sözleşme tasarısı,
 - 4- Uygulama projesi,
 - 5- Mahal listesi,
 - 6- Özel teknik şartname,
 - 7- Genel teknik şartname, 8-Açıklamalar (varsa),
 - 9- Diğer ekler.” hükmü,
- Bulunmaktadır.

Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere; anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen bu işte, yüklenicinin teklifini ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için verdiği, bunun temini için de idareler tarafından ihale dokümanlarının ve bu dokümanlar arasında yer alan uygulama projeleri ile bunlara dayalı olan mahal listelerinin, varsa teknik şartnamenin eksiksiz bir şekilde ve birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanmasının mevzuat gereği olduğu,

Sözleşmenin 8 inci maddesinde ise, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme ekini teşkil eden belgeler ve bunlar arasındaki öncelik sıralamasının belirtildiği, bu sıralamada uygulama projesinin mahal listesi ve teknik şartnamenin üzerinde yer aldığı, mahal listesi ve teknik şartnamenin uygulama projesine aykırılık teşkil etmesi durumunda, sözleşmesi gereği uygulama projelerine göre işlem yapılması durumunun ortaya çıktığı, aynı kuralın sırasıyla diğer belgeler için de geçerli olduğu, bu kurala göre her bir belgenin altında yer alan belgelerin üstteki belgelere aykırılık taşıyamayacağı, taşınması halinde üstteki belgelerin hüküm icra edeceği hususu açıktır.

Diğer taraftan;

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun;

“Yaklaşık maliyet” başlıklı 9 uncu maddesinde;

“... Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz.” hükmü,

“Bilgi ve belgeleri açıklama yasağı” başlıklı 61 inci maddesinde

“Bu Kanunun uygulanmasında görevliler ile danışmanlık hizmeti sunanlar; ... işin yaklaşık maliyetini ifşa edemezler, ...” hükmü,

“Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“... İhale dokümanı: İhale konusu ... yapım işlerinde; isteklilere talimatları da içeren ... yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgileri, ... ifade eder.” hükmü,

“Şartnameler” başlıklı 12 nci maddesinde;

“... İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. ...”

Teknik şartnamelerde, varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılır. Bu şartnamelerde teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilir. ...” hükmü,

Bulunmaktadır.

Bu hükümlerden; yaklaşık maliyet hesap cetvelinin, ihale öncesinde idare tarafından hazırlanan ve isteklilerin hukuken bilgi sahibi olması mümkün olmayan gizli bir belge olduğu, dolayısı ile ihale dokümanında yer verilmesinin ya da değerlendirilmesinin mevzuatına uygun olmayacağı, anahtar teslimi götürü bedel işlerde; isteklilerin, tekliflerini yaklaşık maliyete göre değil, uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak verdikleri, bu hususlar birlikte göz önünde bulundurulduğunda, yaklaşık maliyetin ihale dokümanı gibi yükleniciyi bağlayıcı bir yönünün olmadığı, yüklenicinin, ihale dokümanı olmayan yaklaşık maliyetteki iş kalemleri ve/veya miktarlarından sorumlu tutulmasının sözleşme hükümlerine ve mevzuatına uygun olmadığı açıktır.

Sonuç olarak; **ihale dokümanında yer alan teknik şartnamelerin, ihaleye esas uygulama projesi ve buna dayalı olarak hazırlanan mahal listesinde bulunan imalatlara ait teknik yapım şart ve tekniklerini açıklayan dokümanlar olduğu göz önünde bulundurulduğunda; sözleşme konusu işin uygulama projeleri, teknik şartnamesi ile fen ve sanat kurallarına uygun bir şekilde eksiksiz ve kusursuz bir şekilde tamamlanarak idareye teslim edilmesi halinde, teknik şartname ve yaklaşık maliyet esas alınarak sözleşme bedeli üzerinden kesinti yapılamayacağı** görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 26/11/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır."**

İşe Ait Sözleşmenin "Ödeme Yeri ve Şartları" Başlıklı 11 inci Maddesi ile "Diğer Hususlar" Başlıklı 33 üncü Maddesinde Yer Alan Hükümlerin Birbiri ile Çeliştiği İfade Edilerek Süre Uzatımlarında Bu Hükümlerden Hangisinin Dikkate Alınacağı

Görüş No : 2020/195

Görüş Tarihi : 26/11/2020

"... 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihale edilerek ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre ihale edilerek ... tarihinde karma sözleşmeye bağlanan "... İnşaatı" işi ile ilgili olarak; işe ait Sözleşmenin "Ödeme yeri ve şartları" başlıklı 11 inci maddesi ile "Diğer hususlar" başlıklı 33 üncü maddesinde yer alan hükümlerin birbiri ile çeliştiği ifade edilerek süre uzatımı hesabında bu hükümlerden hangisinin dikkate alınacağı hususunda Kurulumuz görüşünün bildirilmesi talep edilmektedir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

İşe ait sözleşmenin;

"Ödeme yeri ve şartları" başlıklı 11 inci maddesinde;

"... 11.2. Hakediş raporları, bu Sözleşmenin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesinde düzenlenen esaslar çerçevesinde, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenlenir. Hazırlanan hakedişler raporları İdarece onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş gün içinde ödenir. ..."

"Diğer hususlar" başlıklı 33 üncü maddesinde;

"... 33.13. Sözleşme Tasarısının ödeme yeri ve şartlarını belirleyen 11.2. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir: 11.2. Hakediş raporları, bu Sözleşmenin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesinde düzenlenen esaslar çerçevesinde, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenlenir. Hazırlanan hakedişler raporları İdarece onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak kırkbeş gün içinde ödenir. ..."

İhale tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİĞŞ)'nin "Geçici hakediş raporları" başlıklı 39 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında;

"Hakediş raporlarının düzenlenmesinde aşağıdaki esaslara göre işlem yapılır: ...

f) ... Hakediş raporu, yüklenici veya vekili tarafından imzalandığı tarihten başlamak üzere en geç sözleşmesinde yazılı sürenin sonunda, eğer sözleşmede bu hususta bir kayıt yoksa otuz gün içinde tahakkuka bağlanır. Bu tarihten başlamak üzere on beş gün içinde de ödeme yapılır."

İhale tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan Sözleşme Tasarısının "Diğer hususlar" başlıklı 33 üncü maddesinin 27 nolu dipnotunda;

"İdarelerce, bu Tip Sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde, ihale dokümanına, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine ve bunlara ilişkin Kamu İhale Kurumu tarafından yayınlanan Yapım İşleri Genel Şartnamesi ile diğer düzenleyici mevzuata ve emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak ve bu Tip Sözleşme hükümlerinde değişiklik yapmamak veya sonuçlarını ortadan kaldırmamak üzere, işin özelliğine göre sözleşmelerde bu başlık altında bir veya birden fazla maddeyi içerecek şekilde madde numaraları teselsül ettirilerek başka düzenlemelere yer verilebilir. "

Hükümleri yer almakta olup, bu hükümler birlikte göz önünde bulundurulduğunda; Sözleşme Tasarısının "Diğer hususlar" başlıklı 33 üncü maddesinde yer verilen söz konusu hükmün, işe ait Sözleşmenin "Ödeme yeri ve şartları" başlıklı 11 inci maddesi ile YİĞŞ hükümlerine aykırı olduğu, Tip Sözleşme hükmünde değişiklik yaptığı ve sonuçlarını ortadan kaldırdığı, bu haliyle maddede yapılan değişikliğin mevzuatına uygun olmadığı açıktır.

Diğer taraftan işe ait Sözleşmenin "Sözleşmenin ekleri" başlıklı 8 inci maddesinde;

“8.1. Sözleşme, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütündür, İdareyi ve Yükleniciyi bağlar. Ancak, Sözleşme hükümleri ile ihale dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde, ihale dokümanında yer alan hükümler esas alınır.

8.2. İhale dokümanını oluşturan belgeler

8.2.1. İşin, birim fiyat teklif alınan kısımları için ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir,

- 1- Yapım İşleri Genel Şartnamesi
- 2- İdari Şartname,
- 3- Sözleşme Tasarısı, ...

8.2.2. İşin, anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan kısımları için ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir,

- 1 - Yapım İşleri Genel Şartnamesi
- 2 - İdari Şartname,
- 3 - Sözleşme Tasarısı,”

Hükümleri yer almakta olup, buna göre, Sözleşme hükümleri ile ihale dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde, ihale dokümanında yer alan hükümlerin esas alınacağı, ihale dokümanını oluşturan belgelerin de kendi arasında öncelikli olarak sıralamaya tabi tutulduğu, ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralamasında YİĞŞ'nin birinci öncelikli doküman olduğu dikkate alındığında, birbiriyle çelişkili ve farklı olan hükümler nedeniyle YİĞŞ'nin 39 uncu maddesindeki hükmün esas alınması gerektiği görüşüne, 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden 27/11/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır.”**

Kazı Nakliye Bedelinin Sözleşme Bedeline Dahil Olup Olmadığına İlişkin Karar

Karar No : 2020/209

Karar Tarihi : 24/12/2020

I - KONU

... Başkanlığı'nın yazısı ve eklerinde özetle; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "..... Yapım İşi"nde kazı nakliye bedelinin sözleşme bedeline dâhil olup olmadığı ile kazı miktarlarının hesaplanması konularında taraflar arasında oluşan anlaşmazlık ile ilgili olarak Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

15.120.1001 poz numaralı "Makine ile yumuşak ve sert toprak kazılması (Serbest kazı) m³" imalatının teknik şartnamede yer alan birim fiyat tarifinde: "Bu birim fiyata 25 metre dışındaki taşıma, dolgunun sulama ve sıkıştırma bedelleri dâhil değildir." notundan anlaşılacağı üzere, kazının sadece 25 metreye kadar olan nakliye mesafesinin birim fiyata dâhil olduğu, döküm yeri olan lokasyona yapılacak nakliye bedelinin hesaplanarak ödenmesi gerektiği,

Ayrıca, kazıdan çıkacak malzeme miktarının nakliye esas bir kabarma oranı ile çarpılarak nakliye esas malzeme miktarının tespit edilip ödenmesi gerektiği,

Yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Anlaşmazlık konusu işin ihale dokümanları arasında nakliye mesafe ve metraj tablolarının yer aldığı, birim fiyat teklif cetvelinde ilgili pozun açıklamasının; "Makine ile yumuşak ve sert toprak kazılması (Serbest kazı) Nakliye dahil" olarak yer aldığı, sayılan bu gerekçelerden ötürü kazı imalatına farklı bir nakliye bedelinin ödenmemesi gerektiği,

Kazıdan çıkacak malzeme miktarının nakliye esas bir kabarma oranıyla güncellenme konusuyla ilgili olarak; ihale dokümanları arasında yer alan teknik şartnamede anlaşmazlık konusu pozun birim fiyat tarifinin ölçü bölümünde; "Kazının hacmi kazı projesi üzerinden hesaplanır." notunun yer aldığı, bu nedenle kazıdan çıkan malzemenin herhangi bir orana çarpılmasına gerek olmadığı,

Belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İşe ait sözleşme ile ihale dokümanları arasında yer alan, birim fiyat teklif cetveli, nakliye mesafe tablosu ve teknik şartname incelendiğinde;

İşe ait sözleşmenin "İşin adı, yapılma yeri, niteliği, türü ve miktarı" başlıklı 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan işe ait miktarlar tablosunun 8 numaralı satırında;

"15.120.1001 Makine ile yumuşak ve sert toprak kazılması (Serbest kazı) Nakliye dâhil" açıklamasının yer aldığı,

Anlaşmazlık konusu işe yüklenici tarafından verilen birim fiyat teklif cetvelinin 8 inci satırında;

“15.120.1001 Makine ile yumuşak ve sert toprak kazılması (Serbest kazı) Nakliye dâhil” açıklamasının yer aldığı, Nakliye Mesafe Tablosunun “Kazı Nakli” başlıklı 3 üncü **sirasında**;

“Saray Döküm Sahası-Temelli Döküm Sahası 7.5 KM.” bilgisinin yer aldığı,

İşe ait teknik şartnamenin “Yapılacak İmalata ait Teknik Özellikler” başlıklı 7 nci maddesinin 8 inci sırasında “15.120.1001 poz nolu Makine ile yumuşak ve sert toprak kazılması (Serbest kazı)” imalatının teknik tarifinin;

“Yumuşak ve sert toprak zeminde; makina ile kazının yapılması, taşıtlara yüklenmesi, 25 metreye kadar taşınması, depo, imla veya sedde yerinde boşaltılması, serilmesi, inşaat yapıldıktan sonra kazı yerinde kalan boşlukların doldurulması, kazı yeri, depo ve dolgunun tesviyesi ve düzeltilmesi için yapılan her türlü malzeme ve zayıyatı, işçilik, araç ve gereç giderleri, müteahhit genel giderleri ve kârı dâhil, 1 m³ kazı fiyatı:

ÖLÇÜ:

Kazının hacmi kazı projesi üzerinden hesaplanır.

NOT:

- 1) Bu birim fiyata 25 metre dışındaki taşıma, dolgunun sulama ve sıkıştırma bedelleri dâhil değildir.
- 2) Derinlik zammı ödenmez.” **şeklinde yapıldığı.**

Görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin “Sözleşmenin Türü ve Bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1. Bu Sözleşme, birim fiyat sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan ön ve/veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan (rakam ve yazıyla) bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği ve sözleşme bedelinin tespitinde kullanılan birim fiyatlar ile varsa sonradan tespit edilen yeni birim fiyatlar esas alınır.” hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümler göz önünde bulundurulduğunda, birim fiyat sözleşmelerde; istekliler tekliflerini ihale dokümanında yer alan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak verdiklerinden, yaptırılacak her bir iş kaleminin miktarı ile birlikte birim fiyat teklif cetvelinde yer verilmesi suretiyle idarelerce hazırlanması ve özellikle teklifleri etkileyecek birim fiyat tarifleri ve imalatların yapım şartlarını detaylandıran teknik şartnamelerin, iş kapsamında yaptırılacak imalat kalemlerine ait girdileri ve yapım şartlarını tam olarak yansıtmaları gerekmekte, bu dokümanların ve dolayısıyla teklif cetvelindeki iş kalemlerinin işe özgü şartlar taşıması mevzuatın gereği olmaktadır.

Sözleşmenin, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütün olduğu, birim fiyat bedeline hangi girdilerin ve unsurların dahil olduğuna ilişkin idaresince hazırlanan ve ihale dosyasına konulan, işe ait sözleşme tasarısı, teknik şartname, birim fiyat teklif cetveli ve nakliye mesafeleri tablosunda yukarıdaki hükümlerin bir bütün olarak ayrı ayrı mevcut olduğu,

Ayrıca, birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihale edilmiş olmakla birlikte, sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her iş kaleminin kendi içinde anahtar teslimi götürü bedel nitelik taşıdığı, bir başka ifade ile, her iş kalemi için verilen teklif birim fiyatın bu iş kalemlerinin bünyesinde bulunan o imalatın yapılması için gerekli tüm girdileri ve unsurları kapsadığı, yapılan kazı sonucu **çıkan malzemelerin nakli** için ayrıca bir birim fiyat teklifi istenilmediğinden bu imalatlara dayalı herhangi bir ödeme yapılamayacağı,

Hususları açıktır.

Tüm bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda;

Teklif birim fiyat sözleşmeye bağlanan işlerde, teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin, o imalatın yapılması için gerekli tüm girdileri ve unsurları kapsadığı, yüklenicinin teklif fiyatlarını, yalnız iş kalemleri tariflerine göre değil, projesinde

gösterilen imalatın eksiksiz ve kusursuz yapılması için gerekli girdileri kapsayacak şekilde verdiği, ayrıca nakliye mesafe tablosu ile sözleşme tasarısı ve birim teklif cetvelindeki açıklamaların ihale öncesinde istekliler tarafından bilinmekte olduğu, kazı naklini teklif bedellerine yansıtabilmelerinin mümkün olduğu ve isteklilerin tekliflerini buna dayalı olarak verdikleri hususları birlikte dikkate alındığında; kazıdan **çıkan hafriyat naklinin** iş kalemi bedeline dahil olduğu,

Kazıdan çıkacak malzeme miktarının nakliye esas bir kabarma oranıyla çarpılmasıyla ilgili olarak; işe ait teknik şartnamenin “Yapılacak İmalata ait Teknik Özellikler” başlıklı 7 nci maddesinin 8 inci sırasında “15.120.1001 poz nolu Makine ile yumuşak ve sert toprak kazılması (Serbest kazı)” imalatının teknik tarifinin “Ölçü” bölümünde yer alan “Kazının hacmi kazı projesi üzerinden hesaplanır.” notundan anlaşılacağı üzere, kazı hacminin kazı projesi üzerinden hesaplanacağını belirtildiği, bu nedenle nakliye esas kazı metrajlarının bir oranla çarpılmasına gerek olmadığı,

Değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “..... Yapım İşİ”nde;

Kazıdan çıkan hafriyat naklinin iş kalemi bedeline dâhil olduğuna,

Nakliye esas kazı hacminin kazı projesi üzerinden hesaplanmasına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1

ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 24/12/2020 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Palplanşların Çakılması için Yapılan Boş Foraj-Ön Delgi İmalat Bedelinin, A3.4.2.011 İş Kalemi Bedeline Dahil Olup Olmadığına Dair Görüş

Görüş No : 2020/222

Görüş Tarihi : 30/12/2020

“.... tarafından ihale edilerek, tarihinde teklif birim fiyatlı “... Yapım İşi” bünyesinde imalatı gerçekleştirilen Ø2200’lük kanalizasyon hattının yapımı esnasında 21,25 km’lik kısmında ihale dokümanları arasında yer alan “A3.4.2.011: Palplanş imalatı yapılması (Mühendisin uygun görüşü, idarenin oluru ile)” iş kalemi tanımına uygun olarak palplanş iksa imalatının gerçekleştirildiği, ancak hattın 4,4 km’lik kısmında zeminde bulunan sertleşmiş neojen tabakası nedeniyle palplanş çakılamadığı, bu sebeple palplanşların çakılabilmesi için bu alanda boş foraj - ön delgi (burgu) metoduyla toprak yumuşatılarak imalatın tamamlandığı, dolayısıyla palplanşların çakılması için yapılan boş foraj-ön delginin (burgu) imalat bedelinin, A3.4.2.011 iş kalemi bedeline dahil olup olmadığı hususunda tereddüt olduğundan bahisle konu hakkında Kurulumuz görüşünün bildirilmesi talep edilmektedir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca incelenmiştir.

İdarenin yazısı ve ekleri incelendiğinde; palplanşların çakılması için yapılan boş foraj-ön delginin (burgu) imalatı ile ilgili olarak taraflarca müştereken “YBF.13: Ø45 cm çapında her boyda ön delgi yapılması” iş kalemine ait birim fiyatın tespit edildiği ve 13.10.2017 tarihinde onaylandığı, sertleşmiş neojen tabakasının bulunduğu alanlarda yapılan palplanş imalatları için A3.4.2.011 nolu iş kalemine ilaveten YBF.13 nolu iş kaleminin ödendiği anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, ihale dokümanları arasında yer alan İdari sözleşmenin “Bölüm VIII Genel şartlar”ın “Hak talepleri, uyuşmazlıklar ve Tahkim” başlıklı 20 nci maddesinde mevcut olan hükümlere göre uyuşmazlıkların çözümü ile ilgili iş ve işlemler nasıl yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Bilindiği üzere, 05.01.2002 tarihli 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’na ilave edilen maddelerde;

“Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Ek Madde 1 - Bu Kanuna göre düzenlenecek yapım ve yapım ile ilgili danışmanlık hizmet işlerine ilişkin sözleşmelerin uygulanmasında; sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti, ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki uyumsuzluk, iş programı ihtilafları, fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması, sürenin uzatılması ve ödenek aktarılması, geçici ve kesin kabul işlemleri, gecikme halinde uygulanacak cezalar, yaptırılacak ilave işler ve iş eksikliklerinde sözleşme anlaşmazlıklarını incelemeye Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde yer alan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı görevli ve yetkilidir.

Sözleşme uygulamalarına yönelik itiraz başvuruları ve anlaşmazlıkların çözümü

Ek Madde 2 - Yüklenici veya idareler, sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanan anlaşmazlıklar nedeniyle yargılama veya Sayıştay incelemesine konu edilmemiş olmak şartıyla anlaşmazlığın çözümü için Yüksek Fen Kuruluna başvurabilirler.

Yüklenici itirazları, sözleşmeyi düzenleyen idarelere, kesin kabul aşaması tamamlanıncaya kadar yazılı olarak yapılır. Bu itirazlar, ilgili idareler tarafından en geç otuz gün içinde Yüksek Fen Kuruluna gönderilir. Yüksek Fen Kurulu, itirazları en geç altmış gün içinde bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre inceleyerek karara bağlar ve bu kararlar ilgili idarece uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihale edilerek 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre sözleşmeye bağlanan yapım işleri ile ilgili olarak madde hükmünde belirtilen hususlarla ilgili oluşan anlaşmazlıkları inceleyerek karara bağlayacağı hususu açık olup, işe ait bahse konu sözleşmenin bu kapsamda olmadığı,

Ayrıca, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesi ile 12 Haziran 2020 tarih ve 31153 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kurulumuz Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri birlikte göz önüne alındığında, taraflarca müştereken YBF.13 iş kaleminin birim fiyatının tespit edildiği, onaylanarak geçerli hale getirildiği ve ödemelerinin yapıldığı görüldüğünden Kurulumuzca talep konusu ile ilgili görüş verilmesinin mümkün bulunmadığı,

Görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden,tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır.**

Temel Duvar Altı Hatıl ve Kısa Perde İmalatlarının Betonarme (Beton+Çelik Donatı) Olarak Yapılmasının Sözleşme Kapsamında Olup Olmadığı

Karar No : 2021/13

Karar Tarihi : 21/01/2021

I - KONU

... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapım İşİ"nde, temel duvar altı hatıl ve kısa perde imalatlarının betonarme (beton+çelik donatı) olarak yapılmasının sözleşme kapsamında olup olmadığı hususunda, yüklenici ile idare arasında oluşan anlaşmazlıkla ilgili olarak Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuat çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Anlaşmazlık tutanağından özetle; radye temel üzerinde teşkil edilen, devam eden kolon ve perde imalatları hariç, duvar altı hatıl ve kısa perde imalatlarının kalınlığı, boyu ve yüksekliğinin gösterildiği ancak donatı detayının gösterilmediği, bu sebeple bahse konu bu imalatların donatısız olarak yapılacağı öngörülerek tekliflerini verdikleri, işin yürütülmesi sırasında ayrıca bu hususun idareye sorulduğu, donatılı yapılması durumunda taraflarına demir donatı projelerinin verilmesi ve donatı bedelinin iş artışı olarak ödenmesi yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Bahse konu işin anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlandığı, isteklilerin tekliflerini ihale dokümanı uygulama projeleri ve mahal listelerine göre verdikleri, uygulama projelerinde gösterilen duvar altı hatıl ve kısa perde imalatlarının taşıyıcı özelliği olan imalatlar olduğu bu sebeple betonarme (beton+ donatı çeliği) olarak yapılması gerektiği, çelik donatısız betonarme imalatın düşünülmemeyeceği, işe ait İnşaat İşleri Özel Şartnamesinde yer alan hükümler gereğince, yüklenicinin uygulama safhasında tespit ettiği aksaklıkları idarenin öngöreceği ve işin tekniğine uygun şekilde bir bedel talep etmeden yapması gerektiği, ayrıca yüklenicinin, bahse konu anlaşmazlık hususunda ihale öncesi idari şartnamenin 13 üncü maddesine istinaden herhangi bir açıklama istemediği, sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümleri gereğince, yüklenicinin üstlenmiş olduğu işleri sorumlu bir meslek adamı olarak fen ve sanat kurallarına göre yapmayı kabul etmiş olduğu, bu sebeple bahse konu duvar altı hatıl ve kısa perde imalatlarının betonarme (beton+ donatı çeliği) olarak yapılmasının sözleşme bedeli kapsamında olduğu belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra anlaşmazlık konularının inceleme ve değerlendirmesine geçilmiştir.

İdarenin başvuru yazısı ve ekinde gönderilen ihale dokümanını içerdiği belirtilen CD incelendiğinde;

Mimari Uygulama Projesi, "Zemin Kat, 1. Kat Planı A-A Kesiti, B-B Kesiti Ön-Arka Görünüş, Sol-Sağ Görünüş" paftasında, A-A Kesiti ve B-B Kesitlerinde, Radye Temel üst kotu ile Subasman kotu arasında, bahse konu kesitlerin alındığı dış ve iç akslar boyunca betonarme Subasman perdelerinin gösterildiği,

Pafta adı olmayan ancak Statik Proje olduğu anlaşılan "3404-7 Kalkol 1 Takım 12.05.2020 SON" adlı dosya içerisinde "Temel Aplikasyon Plan ve kesitleri"nde ise TSM+ASM ve 112 binası olmak üzere iki ayrı binanın dilatasyon derzi ile ayrılmış şekilde yan yana projelendirildiği,

Her iki binanın Radye Temel üst kotu ile Subasman kotu arasının, bina dış akslarında, “Kısmi Perde” adı ile betonarme Subasman perdeleri olarak gösterildiği, Mimari Uygulama Projesi zemin kat planında gösterilen bölme duvar altına karşılık gelen kısımlarda ise ne tür bir imalat olduğu anlaşılamayan bir gösterimin yapıldığı,

Bunların dışında iç aksların her iki yönünde herhangi bir Subasman perde imalatının gösterilmediği,

Ayrıca Radye Temel üst kotu ile Subasman kotu arasında, 70 cm stabilize (kıрма taş) dolgu üzeri hasır çelik donatılı 15 cm döşeme betonunun yer aldığı,

“Kısmi Perde” adlı Subasman perdelerine ait herhangi bir donatı detayının olmadığı,

Görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“Bu Sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen.....(rakam ve yazıyla) toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükümden, anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan işlerde, isteklilerin tekliflerini, ihale dokümanları arasında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak verdikleri ve sözleşmenin, iş üzerinde kalan istekli tarafından teklif edilen toplam bedel üzerinden akdedildiği hususu tartışmaya mahal vermeyecek şekilde açıktır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde ise “Uygulama projesi” tanımının “Bellî bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği proje” şeklinde yapıldığı görülmektedir.

Bu iki hüküm birlikte göz önünde bulundurulduğunda, ihale dokümanlarından olan, uygulama projelerinin eksiksiz bir şekilde ve birbiriyle (mimari-statik, plan-görünüş-kesit-detay) uyumlu hazırlanması ve sözleşme kapsamındaki imalatların sorunsuz bir şekilde tamamlanması için uygulama projelerinin Kanunda anılan tanımına uygun hazırlanması büyük önem arz etmekte olup mevzuatın amir hükmü olduğu değerlendirilmektedir.

Ancak, yukarıda belirtilen tespitler göz önünde bulundurulduğunda, işe ait Mimari Uygulama Proje kesitleri ile Statik Proje plan ve kesitlerinin birbiri ile uyumlu olmadığı görülmektedir.

Diğer taraftan, sözleşme eki “İNŞAAT İŞLERİ ÖZEL TEKNİK ŞARTNAMESİ”nde; “Projede ve şartnamede belirtilmeyen teknik hususlar, eksiklikler ve yapılması teknik zorunluluk gerektiren işler idarenin öngöreceği ve işin tekniğine uygun şekilde yapılacaktır.... İnşaat beton dökümü yapılmadan önce taşıyıcı sisteme ait eleman boyutları (perde, kolon, giriş, vb), döşenen donatılar projesine uygun olarak yapıldığı tutanak düzenlenerek tespit edilecektir.” hükümleri yer almaktadır.

Tüm bu tespit, hüküm ve değerlendirmeler göz önünde bulundurulduğunda;

Bahse konu işin, anahtar teslimi götürü bedel yapım işi olması nedeniyle, yüklenicinin teklifini uygulama projelerine göre verdiği, bahse konu yapım işini, eksiksiz ve kusursuz halde idareye teslim etme zorunluluğunun bulunduğu, bu bağlamda, fen ve sanat kurallarına göre, statik projede “Kısmi perde” olarak adlandırılan ve her iki bina dış akslarında gösterilmiş Subasman perdeleri ile iç akslarda taraflarca üzerinde mutabık kalınan kısımlarda yapılan ve idaresince duvar altı hatılı olarak adlandırılan imalatların betonarme olarak (beton+donatı çeliği) imal edilmesi gerektiği, bahse konu bu Subasman perdeleri ile duvaraltı hatıllarına ait donatı detayı projelerinin, “İNŞAAT İŞLERİ ÖZEL TEKNİK ŞARTNAMESİ”nde yer alan hüküm gereğince idaresince, yükleniciye teslim edilmesi ve yüklenicinin de bahse konu bu imatları sözleşme bedeli kapsamında betonarme (beton + donatı çeliği) olarak yapması gerektiği değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “...Yapım İşİ”nde;

Statik projede “Kısmi perde” olarak adlandırılan ve her iki bina dış akslarında gösterilmiş Subasman perdeleri ile iç akslarda taraflarca üzerinde mutabık kalınan kısımlarda yapılan ve idaresince duvar altı hatılı olarak adlandırılan imalatların betonarme olarak (beton+donatı çeliği) yapılmasının sözleşme bedeline dâhil olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 21/01/2021 tarihinde yapılan toplantıda, katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Gecikme Cezasının Hangi Tarihe Kadar Kesileceği Konusunda Karar

Karar No : 2021/17

Karar Tarihi : 28/01/2021

I - KONU

... tarafından ihale edilerek, tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "...Yapım İşi" ile ilgili olarak, işte meydana gelen gecikme nedeniyle uygulanacak gecikme cezası konusunda yüklenici ile idare arasında oluşan anlaşmazlıkla ilgili olarak Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuat çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

.... tarihli ve sayılı İdare yazısı ile kendisine ek süre verilerek iş bitim tarihinin 10/10/2019 olarak revize edildiğine,

İdare tarafından tarihli ve sayılı yazı ile süre uzatım komisyon kararı gereğince 3 gün süre uzatımı verildiğinden işin bitirilmesinde gecikilen 35 gün için gecikme cezası kesileceğinin bildirildiğine,

Süre uzatımı komisyon kararı gerekçe gösterilerek 35 gün gecikme cezası kesilmesinin İdarenin önceden vermiş olduğu karar ile çelişkili olduğundan, iş bitim tarihinin 10/10/2019 olarak belirlenmesine ve geçici kabul işlemlerinin bu tarih esas alınarak yapılması gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

..... tarihli "Süre Uzatımı Komisyon Kararı"nda belirtilen İdare görüşüne göre, sözleşme konusu işin verilen süre uzatımlarına göre bitim tarihinin 05/09/2019 olduğu, ancak 10/10/2019 tarihinde bitirilerek geçici kabule hazır hale getirildiğinden 35 günlük gecikme cezası kesilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

.... İdarenin yazısı ve eklerinin incelemesi sonucunda;

Sözleşmesine göre işin bitim tarihinin 15/08/2019 olduğu,

İdaresince 1. süre uzatımı kararı ile 18 gün, 2. süre uzatım kararı ile 3 gün olmak üzere toplamda 21 gün süre uzatımı verildiği, verilen süre uzatımları sonucunda işin bitim tarihinin 05/09/2019 olarak karara bağlandığı,

Yüklenici tarafından verilen tarihli dilekçe ile işin bitirildiği ve geçici kabule hazır olduğunun İdaresine bildirildiği,

35 günlük gecikme nedeniyle kesilecek gecikme cezasına ilişkin olarak yapı denetim görevlilerince düzenlenen tarihli "Gecikme Cezası Tutanağı"nın İdaresince yükleniciye tebliğ edildiği,

Ancak, yüklenicinin tarihli dilekçesinde; İdaresince tarihli ve sayılı yazı ile ek süre verdiği ve iş bitim tarihinin 10/10/2019 olarak revize edildiğinden bahisle, iş bitim tarihinin 10/10/2019 olarak belirlenmesi ve geçici kabul işlemlerinin bu tarih esas alınarak yapılmasını talep ettiği,

Anlaşmazlığın da idaresince 10/10/2019 tarihine kadar süre uzatımı verilip verilmediğine ilişkin olduğu,

Anlaşılmaktadır.

Yüklenicinin idare tarafından kendisine ek süre verildiğini ve iş bitim tarihinin 10/10/2019 olarak revize edildiğini belirttiği tarihli ve ...sayılı idare yazısında;

“Taahhüdünüz altında yapımı devam eden “... Yapım İşi” kapsamında yapılacak “rulo çim temini ve serilmesi” işi hakkındaki ilgi dilekçenize istinaden gerekli incelemeler yapılmış olup; yalnızca rulo çim temini ve serilmesi işinin 23 Eylül – 10 Ekim 2019 tarihleri arasında yapılmasının, diğer bütün iş kalemlerinizin sözleşmeye göre iş bitim tarihi olan 15 Ağustos 2019 da bitirilmesi, bitirilmeyen her gün için sözleşmenin 25/2 maddesindeki hükümlerin uygulanacağı ve ivedilikle iş programının revize edilerek idareye teslim edilmesi hususunda ...”

İfadeleri yer almakta olup, iş bu yazının süre uzatımı verilmesi kararı mahiyetinde olmadığı dolayısıyla işin bitim tarihinin 10/10/2019 olarak alınamayacağı, verilen süre uzatımı kararları ile işin bitim tarihinin 05/09/2019 olduğu anlaşılmakta olup, işin fiilen bitirildiği tarihe kadar gecikilen süre için gecikme cezası kesilmesi gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

III - KARAR

İdarenin “... Yapım İşi” işi ile ilgili talebine ilişkin konular inceleme ve değerlendirme bölümünde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre;

Alınan süre uzatımı kararlarına göre işin bitim tarihi 05/09/2019 olduğundan, işin fiilen bitirildiği tarihe kadar gecikilen süre için gecikme cezası kesilmesine,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Alt Yüklenici İş Deneyim Belgesi Verilip Verilmeyeceği Konusunda Yüklenici ile İdare Arasındaki Anlaşmazlık ile İlgili Görüş

Görüş No : 2021/13

Görüş Tarihi : 04/02/2021

“... Müdürlüğü’nün tarihli ve sayılı yazısı ve eklerinde özetle; Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliği’ne göre tarihinde ihale edilerek, tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan “... Yapım İş”inde; alt yüklenici iş deneyim belgesinin düzenlenmesi hususunda **yüklenici ile idare arasında anlaşmazlık olduğu** belirtilerek anlaşmazlığın çözümüne esas görüşümüzün bildirilmesinin talep edilmesiyle konu incelenip değerlendirilmiştir.

İdarenin yazısı ekinde gönderilen ve ihale dokümanlarını içerdiği ifade edilen CD ve yazışmalar incelendiğinde;

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Yüklenicinin.... tarihli dilekçesinde; geçici kabulü yapılmış olan bu işte, idarenin izni ile çalıştırmış oldukları alt yüklenici firmaya “alt yüklenici iş deneyim belgesi”nin düzenlenmesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Yüklenicinin söz konusu işte alt yüklenici çalıştırma talebinin gerekli evraklar istenerek kabul edildiği, daha sonra yapılan yazışma ile bu taleplerinin reddedildiği, geline aşamada sözleşmenin 15 inci maddesi gereğince alt yüklenici çalıştırmayacağını hüküm altına alınmasından dolayı “alt yüklenici iş deneyim belgesi”nin verilmemesi gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirlendikten sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İdare ve yüklenici arasında yapılmış olan yazışmalar incelendiğinde; Yüklenicinin 03/05/2018 tarihinde alt yüklenici talebini idareye ilettiği,

İdare tarafından 07/05/2018 ve 18/05/2018 tarihli yazılar ile alt yüklenici çalıştırılabilmesi için gerekli evrakların yükleniciden talep edildiği ve evraklar yüklenici tarafından sunulduktan sonra 23/05/2018 tarihinde yüklenicinin alt yüklenici çalıştırılmasına izin verildiği,

Yine idarenin 08/11/2019 tarihli yazısı ile daha önce verilen alt yüklenici çalıştırma izninin sehven verildiği, sözleşmenin 15 inci maddesine göre söz konusu işte alt yüklenici çalıştırılmayacağını yükleniciye tebliğ edildiği,

Buna rağmen yüklenicinin 05/01/2021 tarihli dilekçesi ile idareden, çalıştırmış olduğu alt yüklenici firmaya “alt yüklenici iş deneyim belgesi”nin verilmesini talep ettiği,

Görülmektedir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun “İlkeler” başlıklı 4 üncü maddesinde;

Bu Kanunda belirtilen haller dışında sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılamaz ve ek sözleşme düzenlenemez.” hükmü,

Aynı Kanun’un “Sözleşmede değişiklik yapılması” başlıklı 15 inci maddesinde;

“Sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılması ve idare ile yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla, aşağıda belirtilen hususlarda sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir:

a) İşin yapılma veya teslim yeri.

b) İşin süresinden önce yapılması veya teslim edilmesi kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartları.” hükümleri ve

İşe ait sözleşmenin, “Alt Yüklenicilere İlişkin Belgeler ve Sorumluluklar” başlıklı 15 inci maddesinde;

“Bu işte alt yüklenici çalıştırılmayacak ve işlerin tamamı yüklenicinin kendisi tarafından yapılacaktır.” hükmünün yer aldığı, Bu hükümler göz önüne alındığında; işin esas sözleşmesinin alt yüklenici sözleşmesinin tamamlayıcısı olduğu ve bu işte alt yüklenici çalıştırılmayacağına alt yükleniciler tarafından da bilinebileceği/bilinmesi gerektiği,

Kanun’un tanımadığı bir yetkinin idarece kullanılarak alt yüklenici çalıştırılmasına müsaade edilemeyeceği, keza kanunla yasaklanan bir hususta herhangi bir tarafın talepte bulunamayacağı,

Anlaşmazlık konusu işte alt yüklenicinin çalıştırılmayacağına ve işlerin tamamının işin yüklenicisi tarafından yapılacağına açık olarak ifade edildiği dikkate alındığında, sözleşmenin 15 inci maddesi hükmüne göre alt yüklenici çalıştırılmayacağından “alt yüklenici iş deneyim belgesi”nin verilemeyeceği,

Görüşüne 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 04/02//2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır.**

“D-BBS- İLV-001 Sanat Yapıları İlave Beton Yapılması” İş Kalemi Fiyatına, Kalıp İmalatının Dahil Olup Olmadığına İlişkin Karar

Karar No : 2021/25

Karar Tarihi : 04/02/2021

I - KONU

... tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan “...” işinde, teklif cetvelinde yar alan “D-BBS-İLV-001 Sanat Yapıları İlave Beton Yapılması” iş kalemi fiyatına, kalıp imalatının dahil olup olmadığı hususunun karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca yeniden inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Öncelikle, ölçüsü ve miktarı belirlenebilen her bir iş kalemi birim fiyat tariflerinin, teknik ve hukuki mevzuat açısından bir birinden bağımsız ve tek bir iş kalemi tarifi olarak düzenlenmesi gerekirken, birden çok alt iş kaleminden oluşan paçal birim fiyat olarak düzenlenmesinin, işin yürütülmesi sırasında proje değişikliğinin ortaya çıktığı durumlarda, bazı iş kalemi birim fiyat tarifinde yer alan girdilerin bir kısmının miktarında artış/eksilişler meydana gelmesine bağlı olarak, gerek idare gerekse yüklenici leh ve aleyhinde sonuçlar doğuracağı, bu hususun taraflarca yeni birim fiyat tespit edilmesi talebi ve dolayısıyla bir anlaşmazlık konusu ortaya çıkaracağından, bu şekilde paçal birim fiyat tarifi düzenlemelerinin uygun olmadığına hatırlatılmasında fayda mütalaa edilmektedir.

Teklif cetvelinde yar alan “D-BBS-İLV-001 Sanat Yapıları İlave Beton Yapılması” iş kalemi;

“... ”

Birim Fiyata Dâhil Olan Masraflar:

...

Hat kapama vanası yapısının revize edilecek projesine uygun olarak yapılması için her türlü zeminde ve kayada, her derinlik ve genişlikte yapılması gerekli her türlü kazının bu tariflerin ekinde yer alan “Kazı Yapılması” tanımına, her türlü beton imalatının “Beton İmalatı” tanımına, her türlü dolgunun “Dolgu Yapılması” tanımına, uygun olarak yapılması, ...” şeklinde tarif edildiği, bu birim fiyat tarifinde “Beton imalatı”na atıfta bulunulduğu ve “Beton imalatı” tanımının birim fiyat tarifleri içerisinde ayrı bir başlık altında düzenlendiği görülmektedir.

Birim fiyat tarifleri ekinde “Beton İmalatı”nın;

○ “Projelere, teknik şartnamelere ve İdarenin talimatına uygun olarak, kum ve çakıl, kum-kırmataş veya konkasör kumu ve kırmataş, su, çimento vb. malzemelerin uygun karışımı ile hazırlanan, pompa ile veya diğer vasıtalarla dökülen, uygun vasıta, makine ve ekipman kullanılarak yerleştirilen, karıştırılan, dövülen, projesinde gösterilen ve İdarece istenilen mukavemette imal edilen C... betonu / betonarme betonu ile her dozdaki grobeton:

➤ Betonun imali için gerekli agreganın ocak ve/veya malzeme ariyet sahalarından elde edilmesi, taşocağı işletilerek elde edilen kırmataşın ve/veya kırılmak suretiyle elde edilen kumun (konkasör kumu) çıkarılması, yıkanması ve uygun evsftaki malzemelerin taşıtlara yüklenmesi, şantiyede boşaltılması,

➤ İdarece istenilen evsfta, irilikte ve sayıda gruplandırmayı temin edecek tarzda elenmesi, gruplara ayrılmış olarak depolanması, agrega malzemelerinin depo yerlerinden alınarak beton tesislerine nakliyesi, suyun temin edilmesi, agrega malzemesinin ve çimentonun uygun görülen granülometrik analiz ve nispetler dâhilinde olmak üzere ağırlık esası (beton santrali) üzerinden tartılarak karışım yapılması, lüzumlu suyun temini,

- İdarece istenildiğinde prizi hızlandıran, prizi yavaşlatan, sızdırmazlık sağlayan, dona karşı koruyucu, hidratasyon ısını yavaşlatan uçucu kül (fly-ash) ve benzeri her türlü katkı malzemelerinin ilavesi, teknik şartnamelerde belirtilen esaslar dahilinde uygun ekipmanlarla karıştırılarak betonun imal edilmesi, bu poz tarifine göre dökülecek beton ve betonarme betonları için projesinde ve şartnamesinde belirtilen her türlü ahşap (düz yüzeyli rendeli veya rendesiz, eğri yüzeyli rendeli veya rendesiz), sac veya madeni yüzey şartlarını sağlayan kalıpların yapılması,
- Kalıp sökülmesi sırasında beton yüzeylere zarar vermemek maksadıyla her türlü tedbirin alınması,
- Taşıyıcı kalıp iskelelerinin (ahşap, sac, çelik veya madeni) ve her türlü iş iskelelerinin yapılması,
- Betonun uygun vasıta ve ekipman kullanılarak döküleceği yere uygun vasıtalarla nakli, her derinlik ve yüksekliğe, her yere ve her türlü şartlar altında vinç, kablolu vinç, asansör ve elevatör kullanılarak veya beton pompası kullanılarak betonun segregasyonuna meydan verilmeden yerine dökülmesi,
- Betonun İdarece tasvip edilecek vasıta ve ekipmanla dövülerek sıkıştırılması, boşlukların doldurulması, soğuk derzlerin teşkili için beton ilk prizini aldıktan sonra basınçlı hava ve su jeti kullanılarak veya İdarece tasvip edilen diğer bir metotla yıkanması,
- Gerekli derz kalıpları, derz kesme işleminden sonra varsa beton çapaklarının düzeltilmesi,
- Derz dolgusunun yapılması, derzlerle ilgili gerekli tüm malzeme (bitüm emilsiyonu, mastik asfalt vs. zayıat dahil) beton yüzeyi üstündeki artıkların su jeti ile temizlenmesi,
- Üstüne tekrar beton gelmeyecek beton yüzlerinin vibratörlü masterlar kullanılarak istenilen yüzey şartlarına uygun düzgünlüğe getirilmesi,
- Dökülmüş betonun soğuktan, güneşten, şiddetli yağmurlardan korunması,
- Küre tabi tutulması, imalat esnasında su boşaltılması gerektiği takdirde debisi ne miktarda olursa olsun suyun cazibe veya pompajla tahliyesi,
- Kütle betonları dökümlerinde ve sonrasında hidratasyon ısının kontrolü ve betonun soğutulması için alınması gerekli her türlü tedbirin (beton suyuna buz ilavesi, dökümden sonra üstüne buz serilmesi,
- Borulu soğutma sistemi yapılarak gerekli müddet ile betonun soğutulması) alınması,
- Beton mukavemetini kontrol için numunelerin alınması, gerekli deneylerin yapılması, bozuk beton yüzlerinin tamir edilmesi, sızdırmazlık gereken yapılarda kalıp bağlantı deliklerinin uygun malzeme ile doldurulması.

Not:

- 1) Bilumum demirsiz beton ve betonarme betonu imalatını içeren ilgili birim fiyatlara beton karışım malzemelerinin (her türlü kum, çakıl, çimento, su ve katkı maddeleri v.s. gibi) bedelleri, temin edildikleri yer ile iş başındaki ilk istif yeri ile imalat yeri ve arasındaki nakliye bedelleri ile çimento, su ve katkı maddelerinin malzeme bedeli dahil olmak üzere, bunların dışındaki imalat döküm, bakım, muhafaza (curing) ve tamiri ile her yükseklik ve derinlikte uygulanması için gereken giderler ve müşkilat zamları da dahil edilmiştir. Ayrıca temele sızan suyun inşaatın kuruda yapılması temin için motopomp veya el tulumbarı ile boşaltılması halinde verilecek su zamları da fiyata dahildir. (elek artığı malzemenin uzaklaştırılması bedeli dahil)
- 2) Bilumum demirsiz beton ve betonarme betonlarında betonu teşkil eden karışım malzemelerinin karışım nispetleri İdarece verilecektir. Beton karışım malzemelerinin uygun granüloметриk esaslarına getirilmesi gibi bütün giderler bu imalatı içeren ilgili birim fiyatlara dâhil edilmiştir.
- 3) Açıkta yapılan demirsiz beton ve betonarme betonu, vinç, kablolu vinç, asansör, elavatör kullanılarak veya beton pompası ile yerine dökülecektir.
- 4) Demirli ve demirsiz betonların imalatını içeren ilgili pozlardaki fiyatlara betoniye, vibratör, her tip beton pompalarının, tartı silosunun ve gerekli yıkama, eleme, tartı, basınç, tesisleri ve teferruatı ile bunların amortisman ve kira bedelleri dahildir. Hangi tertip ve ekipman kullanılırsa kullanılsın ilgili pozlardaki birim fiyatlar sabit olup değişmeyecektir.
- 5) Beton imalatı tarifinde adı geçen beton pompasından maksat pump-crete veya presveld ve benzeri pompalarıdır. Pompa tiplerinin değişmesi halinde beton imalatı içeren ilgili birim fiyat değişmeyecektir.

- 6) Beton ve betonarme betonunun her yükseklik, her derinlik ve her genişlikte yerine konulması müşkülatları ve su boşaltma zamları, bu imalatları içeren ilgili birim fiyatlara dâhil edildiğinden bunlara başka zam verilmez.
- 7) Beton ve betonarmelerde istenilen yüzey satırlarının teşkili bu imalatları içeren birim fiyatlara dahil edildiğinden bunlar için ayrıca bir fiyat talep edilemez.” şeklinde tanımlandığı görülmüştür.

Birim fiyat teklif cetvelinde yer alan “D-BBS-İLV-001 Sanat Yapıları İlave Beton Yapılması” iş kalemi birim fiyat tarifinde atıf yapılan “Beton imalatı”nın, yine birim fiyat tarifleri ekinde ayrı başlık altında “Beton imalatı” olarak düzenlendiği, böylece “D-BBS-İLV-001” iş kaleminin tarifinin genişletildiği görüldüğünden, beton imalatında yer alan “... teknik şartnamelerde belirtilen esaslar dahilinde uygun ekipmanlarla karıştırılarak betonun imal edilmesi, bu poz tarifine göre dökülecek beton ve betonarme betonları için projesinde ve şartnamesinde belirtilen her türlü ahşap (düz yüzeyli rendeli veya rendesiz, eğri yüzeyli rendeli veya rendesiz), sac veya madeni yüzey şartlarını sağlayan kalıpların yapılması, kalıp sökülmesi sırasında beton yüzeylere zarar vermemek maksadıyla her türlü tedbirin alınması, taşıyıcı kalıp iskelelerinin (ahşap, sac, çelik veya madeni) ve her türlü iş iskelelerinin yapılması, ...” açıklaması gereği “D-BBS-İLV-001 Sanat Yapıları İlave Beton Yapılması” iş kalemi fiyatına kalıp imalatının da dahil olduğu,

Değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “...” işinde;

Teklif cetvelinde yer alan “D-BBS-İLV-001 Sanat Yapıları İlave Beton Yapılması” iş kaleminin fiyatına kalıp imalatının dahil olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Kalıp İskelesinin Sözleşme Bedeline Dahil Olup Olmadığı Konusunda Kurul Görüşü

Görüş No : 2021/22

Görüş Tarihi : 18/02/2021

"... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... işinde kalıp iskelesi imalatının sözleşme bedeline dâhil olup olmadığı hususunda idare ile yüklenici arasında anlaşmazlık olduğu belirtilerek görüşümüzün bildirilmesinin talep edilmesiyle konu incelenip değerlendirilmiştir.

Anlaşmazlık konusuna ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Taahhüdündeki işte, yapılan imalatlar içerisinde "*Kalıp İskelesi*" imalatının da bulunduğu, bu imalatın bedelinin ayrıca ödenmesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Sözleşme konusu işin, ihale dokümanları içerisinde verilen proje ve şartnameler kapsamında tamamlanması gerektiğine, "*Kalıp İskelesi*" imalatının sözleşmeye dâhil olduğu, ayrıca bir ödeme yapılamayacağı belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde açıklandıktan sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İdarenin yazısı ekinde gönderilen ve ihale dokümanlarını içerdiği ifade edilen CD incelendiğinde, sözleşme konusu işe ait mimari ve statik uygulama projelerinin ihale dokümanı içerisinde bulunduğu görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin "*Sözleşmenin türü ve bedeli*" başlıklı 6 ncı maddesinde:

"6.1.Bu Sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen ... (rakam ve yazıyla) toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır." hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen bu işte, yüklenicinin teklifini ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için verdiği, projesi içerisinde yer alan bütün imalatların işin yüklenicisi tarafından fen ve sanat kurallarına uygun ve yürürlükteki mevzuata göre; kullanıma hazır bir şekilde idareye sunulması gerektiği bilinen bir husustur. Bunun temini için de idareler tarafından ihale dokümanlarının ve bu dokümanlar arasında yer alan uygulama projeleri ile bunlara dayalı olan mahal listelerinin, varsa teknik şartnamenin eksiksiz bir şekilde ve birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanması mevzuat gereği olduğu,

Uygulama projesi ve mahal listesinde yer alan herhangi bir imalat kaleminin, teklif birim fiyatlı bir imalat gibi düşünülerek, o imalatın meydana getirilmesinde yapılan işlerin bedellerinin ayrı ayrı değerlendirilmesinin, yukarıda belirtilen tanımlara göre mümkün olmadığı, böyle bir değerlendirmenin anahtar teslimi götürü bedel sözleşme esasına aykırı olduğu,

Betonarme imalatların ayrılmaz parçası olan kalıp imalatının, anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan işlerde ilave bir imalat olarak düşünölemeyeceği,

Hususları açıktır.

Bu hükümler ve tespitler birlikte göz önüne alındığında; **yüklenicinin sözleşmenin 6 ncı maddesi hükümlerine göre teklifini verdiği, işin anahtar teslimi götürü bedel yapım işi olması nedeniyle işi eksiksiz ve kusursuz halde idareye teslim etme zorunluluğunun bulunduğu dikkate alındığında, “kalıp iskelesi” imalatının sözleşme bedeline dâhil olduğu, ayrıca ilave bir bedel ödenemeyeceği görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 18/02/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların oy birliği ile varılmıştır.**

Teklif Cetvelinde Yer Alan “İNŞ.3 Makine ile Yumuşak ve Sert Toprak Kazılması (Serbest Kazı)” ve “İNŞ.4 Makine ile Her Derinlik ve Her Genişlikte Yumuşak ve Sert Toprak Kazılması (Derin Kazı)” İş Kalemlerinin Bedellerine 25 Metre Dışındaki Nakliyenin ve Hafriyat Döküm Bedelinin Sözleşme Bedeline Dâhil Olup Olmadığı ile İlgili Karar

Karar No : 2021/35

Karar Tarihi : 18/02/2021

I - KONU

... sayılı yazısı ve eklerinden özetle; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde karma fiyat sözleşmeye bağlanan “... Yapım İş”nde, teklif cetvelinde yer alan “İNŞ.3 Makine ile yumuşak ve sert toprak kazılması (serbest kazı)” ve “İNŞ.4 Makine ile her derinlik ve her genişlikte yumuşak ve sert toprak kazılması (derin kazı)” iş kalemlerinin bedellerine 25 metre dışındaki nakliyenin ve hafriyat döküm bedelinin sözleşme bedeline dahil olup olmadığı hususlarında yüklenici ile idare arasında anlaşmazlık olduğu anlaşılmakta olup, belirtilen anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME:

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatları çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin taraflarca imzalanan tarihli Anlaşmazlık Tutanağına göre tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

İNŞ.3 ve İNŞ.4 iş kalemlerinin birim fiyat tariflerinde, 25 metreden fazla yapılacak olan nakliyenin iş kalem tarifine dahil olmadığı belirtildiğinden 25 metreden fazla yapılacak nakliyeler ile hafriyat döküm bedelinin taraflarına ödenmesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Söz konusu iş için, ilgili iş kalemi tanımlarında “Nakliyeler dahildir”, notlar kısmında “Nakliyeler pozun analizine dahildir” ve Genel Teknik Şartname'nin 6.maddesinde “Teklif birim fiyatlı işler/anahtar teslimi götürü bedel işler kapsamında her türlü nakliye bedeli Birim Fiyatlara dahil olup, herhangi bir nam altında ayrıca nakliye bedeli ödenmeyecektir.” İfadelerinin yer aldığı, buna göre 25 metreden fazla yapılacak olan nakliyelerin birim fiyatlara dahil olduğu ayrıca, Genel Teknik Şartname'nin 15.maddesinde “Döküm sahasının tespit edilmesi, malzemenin döküm sahasına dökülmesi için gerekli izinlerin alınması, her türlü harç, vergi vs. masrafın ödenmesi işlemleri yükleniciye ait olacaktır.” İbaresine istinaden, döküm ile ilgili masraflar yükleniciye ait olduğundan ilave döküm bedeli ödenmeyeceğine belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra talep konusu ile sınırlı olmak üzere inceleme ve değerlendirmeye geçilmiştir.

İşe ait sözleşmenin, “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1. Bu Sözleşme, karma sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan ön ve kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu

iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan. (rakam ve yazıyla bedel ile ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin anahtar teslimi götürü bedel kısmı için yüklenici tarafından teklif edilen (rakam ve yazıyla)bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği ve sözleşme bedelinin tespitinde kullanılan birim fiyatlar ile varsa sonradan tespit edilen yeni birim fiyatlar, işin anahtar teslimi götürü bedel üzerinden teklif alınan kısımları için ise yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler göz önünde bulundurulduğunda, karma sözleşmelerde; istekliler tekliflerini ihale dokümanında yer alan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak verdiklerinden, yaptırılacak her bir iş kaleminin miktarı ile birlikte birim fiyat teklif cetvelinde yer verilmesi suretiyle idarelerce hazırlanması ve özellikle teklifleri etkileyecek birim fiyat tarifleri ve imalatların yapım şartlarını detaylandıran teknik şartnamelerin, iş kapsamında yaptırılacak imalat kalemlerine ait girdileri ve yapım şartlarını tam olarak yansıtmaları gerekmekte, bu dokümanların ve dolayısıyla teklif cetvelindeki iş kalemlerinin işe özgü şartlar taşıması mevzuatın gereği olmaktadır.

İlgi yazı ve ekleri ile yazı ekinde gönderilen ve ihale dokümanlarını içerdiği belirtilen CD incelendiğinde;

İNŞ.3 ve İNŞ.4 iş kalemlerinin bedeline 25 metre dışındaki nakliyenin **sözleşme bedeline dahil olup olmadığı ile ilgili olarak;**

"İNŞ.3: Makine ile yumuşak ve sert toprak kazılması (serbest kazı) (Nakliyeler dahildir)" iş kalemi birim fiyatının tarifinin;

"Yumuşak ve sert toprak zeminde; makina ile kazının yapılması, taşıtlara yüklenmesi, 25 metreye kadar taşınması, depo, imla veya sedde yerinde boşaltılması, serilmesi, inşaat yapıldıktan sonra kazı yerinde kalan boşlukların doldurulması, kazı yeri, depo ve dolgunun tesviyesi ve düzeltilmesi için yapılan her türlü malzeme ve zayıyatı, işçilik, araç ve gereç giderleri, müteahhit genel giderleri ve kârı dâhil, 1 m³ kazı fiyatı:

ÖLÇÜ:

Kazının hacmi kazı projesi üzerinden hesaplanır.

NOT:

- 1) Bu birim fiyata 25 metre dışındaki taşıma, dolgunun sulama ve sıkıştırma bedelleri dâhil değildir.
- 2) Derinlik zammı ödenmez. (Nakliyeler pozun analizine dâhildir.)"

"İNŞ.4: Makine ile her derinlik ve her genişlikte yumuşak ve sert toprak kazılması (derin kazı)(Nakliyeler dahildir) iş kalemi birim fiyat tarifinin;

"Yumuşak ve sert toprak zeminde; makina ile kazının yapılması, taşıtlara yüklenmesi, 25 metreye kadar taşınması, depo, imla veya sedde yerinde boşaltılması, serilmesi, inşaat yapıldıktan sonra kazı yerinde kalan boşlukların doldurulması, kazılan yerin taban ve yan cidarlarının, depo ve dolgunun tesviyesi ve düzeltilmesi için yapılan her türlü malzeme ve zayıyatı, işçilik, araç ve gereç giderleri, müteahhit genel giderleri ve kârı dâhil, 1 m³ kazı fiyatı:

ÖLÇÜ:

Kazının hacmi kazı projesi üzerinden hesaplanır.

NOT:

- 1) Bu birim fiyata su zammı, iksa, 25 metre dışındaki taşıma, dolgunun sulama ve sıkıştırma bedelleri dâhil değildir.
- 2) Derinlik zammı ödenmez.

(Nakliyeler pozun analizine dahildir),

Olarak düzenlendiği,

Diğer taraftan işe ait sözleşme eki olan;

Genel Teknik Şartname'nin;

“Nakliyeler” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“Teklif Birim Fiyatlı İşler/Anahtar teslimi götürü Bedel İşler kapsamında her türlü nakliye bedeli Birim Fiyatlara dahil olup, herhangi bir nam altında ayrıca nakliye bedeli ödenmeyecektir.”

“Diğer Hususlar” başlıklı 15 inci maddesinde;

“Not: Döküm sahasının tespit edilmesi, malzemenin döküm sahasına dökülmesi için gerekli izinlerin alınması, her türlü harç, vergi vs. masrafin ödenmesi işlemleri yükleniciye ait olacaktır.”

Hükümlerinin yer aldığı görülmektedir.

Sözleşmenin, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütün olduğu, birim fiyat bedeline hangi girdilerin ve unsurların dahil olduğuna ilişkin idaresince hazırlanan ve ihale dosyasına konulan, işe ait “Genel Teknik Şartnamede” yukarıdaki hükümlerin mevcut olduğu, Genel Teknik Şartname ile birim fiyatlara esas tariflerin kapsamının genişletilerek, bu birim fiyatlara tariflerde belirtilenlerin dışında düzenlemelerin yapılmış olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte,

Karma sözleşmeye bağlanan bu işte birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihale edilmiş kısımlar olmakla birlikte, sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her iş kalemi için verilen teklif birim fiyatın bu iş kalemlerinin bünyesinde bulunan o imalatın yapılması için gerekli tüm girdileri ve unsurları kapsadığı, yapılan kazı sonucu **çıkan malzemelerin nakli ve hafriyat dökümü** için ayrıca bir birim fiyat teklifi istenilmediğinden bu imalatlara dayalı herhangi bir ödeme yapılamayacağı açıktır.

Tüm bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda;

Karma sözleşmeye bağlanan işlerde; teklif cetvelinde yer alan her iş kaleminin o imalatın yapılması için gerekli tüm girdileri ve unsurları kapsadığı, yüklenicinin teklif fiyatlarını, yalnız iş kalemleri tariflerine göre değil, projesinde gösterilen imalatın eksiksiz ve kusursuz yapılması için gerekli girdileri kapsayacak şekilde verdiği, ayrıca birim fiyat tarifinin ve genel teknik şartnamedeki düzenlemenin ihale öncesinde istekliler tarafından bilinmekte olduğu, kazı naklini ve hafriyat döküm bedelini teklif bedellerine yansıtabilmelerinin mümkün olduğu ve isteklilerin tekliflerini buna dayalı olarak verdikleri hususları birlikte dikkate alındığında,

İŞ.3 ve İŞ.4 iş kalemlerinin bedeline 25 metre dışındaki nakliye bedelinin ve hafriyat döküm bedelinin sözleşme bedeline dahil olduğu,

Değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... Yapım İş”nde;

İŞ.3 ve İŞ.4 iş kalemlerinin bedeline 25 metre dışındaki nakliye bedeli ile hafriyat döküm bedelinin sözleşme bedeline dahil olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 18/02/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Uygulama Projelerinin Hazırlama Bedelinin Ödenip Ödenemeyeceği ile İlgili Karar

Karar No : 2021/40

Karar Tarihi : 18/02/2021

I - KONU

... tarafından 4734 Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... Yapım İşi"nde, uygulama projelerinin hazırlama bedelinin ödenip ödenemeyeceği hususunda idare ile yüklenici arasında anlaşmazlık olduğu belirtilerek, belirtilen konu hakkında anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi,

Sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde "..... Her türlü ölçüm, harita, yol projeleri, aplikasyon, tatbikat, tadilat projeleri işleri"nin miktarının 1 adet olarak yer aldığı, bu iş kalemine uygun olarak idare talimatı ile 34 adet uygulama projesi yapıldığı, yapılan uygulama projelerinin bedellerinin taraflarına ödenmesinin 14 nolu hakedişte talep edildiği, idaresince proje bedellerinin hakedişten çıkarıldığı, bu duruma ve tarihli dilekçeleri ile itiraz edildiği, idare talimatı ile taraflarınca yapılan ve onaylanan projelerin bedellerinin taraflarına ödenmesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde "..... Her türlü ölçüm, harita, yol projeleri, aplikasyon, tatbikat, tadilat projeleri işleri"nin miktarının 1 adet olarak yer aldığı, ancak söz konusu iş kaleminin tarihli ve sayılı olur ile işin kapsamından çıkarıldığı ve bu Olur'la tüm uygulama projelerinin Müdürlüğüne hazırlanmasına karar verildiği,

Yükleniciye bahse konu Olur'dan önce ve sonra herhangi bir uygulama projesinin hazırlanması yönünde talimat verilmediği, talimatları dışında yüklenici tarafından hazırlanan elektrik ve mekanik projelerinin sehven onaylandığı, işte toplam 14 adet hakediş düzenlendiği, yüklenicinin 14 nolu hakedişte proje bedelini talep ettiği, idarece proje bedelinin 14 nolu hakedişten çıkarılarak ödenmediği,

Belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İşe ait sözleşmenin, "Sözleşmenin türü ve bedeli" başlıklı 6 ncı maddesinde;

"6.1. Bu Sözleşme, birim fiyat sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan ön projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan (rakam ve yazıyla) bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği ve sözleşme bedelinin tespitinde kullanılan birim fiyatlar ile varsa sonradan tespit edilen yeni birim fiyatlar esas alınır."

İhale dokümanları arasında yer alan, birim fiyat teklif mektubunun 5. Maddesinde Teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarının ve mahiyetinin ihale dokümanında yer alan teknik şartnameye ve projelere uygun olduğunu kabul ediyoruz."

Hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre istekliler tekliflerini, ön projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemi için teklif ettiği birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden verdikleri, bunun yanı sıra, idare tarafından hazırlanarak ihale dokümanları arasına konulacak birim fiyat tariflerinin, herhangi bir tereddüde mahal vermeyecek ölçüde açık ve net bir şekilde düzenlenmesinin gerekli olduğu, bu itibarla, birim fiyatların kapsamının nelerden oluştuğunun eksiksiz bir şekilde fiyatın tarifinde belirtilmesinin gerekli bulunduğu hususu açıktır.

İşe ait sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin;

“Bildirimler, olurlar, onaylar, belgeler ve tespitler” başlıklı 5 inci maddesinde;

“(1) İdare, yüklenici ve yapı denetim görevlisi arasındaki her türlü iletişim, yazılı olarak yapılır. ...”,

“Projelerin yükleniciye teslimi” başlıklı 11 inci maddesinde;

“... ”

- (2) Birim fiyat esaslı sözleşmelerde, işlerin ön veya kesin projeleri, şartnameler ve diğer belgelerle birlikte, sözleşmenin imzalanması sırasında yükleniciye verilir.
- (3) Ön ve/veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılan işlerde, uygulama projesinin idare tarafından hazırlanması veya hazırlatılması esas olup, bunlar, iş programına göre gerekli oldukları zamanlarda, ikişer takım olarak bir yazı ekinde yükleniciye teslim edilir.
- (4) Uygulama projelerinin yüklenici tarafından hazırlanması da istenebilir, bu durumda aşağıdaki esaslar geçerlidir:
 - a) Yüklenicinin yapacağı uygulama projeleri, hesaplar vb. sözleşme ve eklerinde belirtilen şartlara, idare tarafından kendisine verilen ön/kesin projelere, talimatlara, esaslara, fen ve sanat kurallarına uygun olarak iş programını aksatmayacak şekilde hazırlanır ve uygulamada gerekli görülecek tüm ölçüleri ve ayrıntıları kapsar.
 - b) Uygulama projelerinin hazırlanması sırasında, farklı tercihlerin mümkün olması hallerinde, yüklenici, seçim yapılabilmesini sağlamak üzere bu tercihleri gösteren projeleri, hesapları ve diğer gerekli bilgi ve raporları hazırlayıp idareye verir.
 - c) Yüklenici tarafından hazırlanan uygulama projelerinde idare tarafından değişiklik yapılması gerekli görüldüğü ve/veya verilen bilgiler yeterli görülmediği takdirde, projelerde ve ilgili raporlarda istenen değişikliklerin yapılması ve/veya eksik bilgilerin tamamlanması için projeler, istenilenlere uygun şekle getirilmek üzere, yükleniciye geri verilir. İdare, isterse projeler üzerinde kendisi de değişiklik yapabilir.
 - ç) Onay işlemi sırasında idare tarafından proje ve eklerinde hatalar ve eksikler tespit edildiği takdirde, yüklenici idarenin yazılı talimatı üzerine ve verilen süre içinde, ayrıca bir bedel ödenmesini istemeksizin bunları düzeltmek zorundadır.
 - d) Sözleşme veya eklerinde başka bir hüküm bulunmadığı takdirde, yüklenici tarafından idareye verilen projeler ve ilgili raporlar, verildikleri tarihten başlamak üzere bir aylık süre içinde aynen onaylanmış veya gerekli görülen değişiklikler yapılmış olarak veya eksiklerin tamamlanması kaydı ile yükleniciye geri verilir. Bu konuda gecikme olursa yüklenici, iş süresinin bu gecikme süresi kadar uzatılması hususunda hak kazanmış olur.
 - e) İdare, değiştirilmesini gerekli gördüğü projeleri, değişikliğin özelliğine, işin aciliyet durumuna göre, isterse, yapılması gerekli görülen değişikliklerin daha sonra yapılması şartı ile onaylayabilir.
 - f) Yüklenici, hazırladığı projelerin ve hesapların hata ve eksiklerinden ve bunların her türlü sonuçlarından sorumludur. Projelerin idare tarafından görülmüş ve onaylanmış olması yükleniciyi bu sorumluluktan kurtarmaz.
 - g) Yüklenici tarafından hazırlanan proje ve hesapların belirlenen tarihlerde idareye verilmemesinden, verilen proje ve hesapların hata ve eksiklerinden dolayı, idarece onaylanmadan geri verilmiş olmalarından kaynaklanan zaman kayıpları ve gecikmelerden yüklenici sorumludur.
- (5) Karma sözleşmelerde, işin götürü bedel ve birim fiyat teklif alınan kısımlarında ilgisine göre birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkradaki hükümler uygulanır.

- (6) Proje ve proje yapılması için gereken mühendislik hizmetleri için (harita alımı, jeoteknik etüt ve sondajlar, v.b.) yükleniciye, ihale dokümanında öngörülmesi şartıyla birim fiyat üzerinden ödeme yapılabilir.
- (7) İşlerin geçici kabulü yapıldıktan sonra, uygulama projeleri ister idarece verilmiş, ister yüklenici tarafından hazırlanarak idarece onaylanmış olsun, uygulama sırasında yapılmış değişiklikleri de içeren ve işin bitmiş durumunu gösteren nihai projeler, yüklenici tarafından bedelsiz olarak hazırlanıp orjinalleri idareye teslim edilir.”,

“Projelerin uygulanması” başlıklı 12 nci maddesinde;

“(1) Sözleşme konusu işler, idare tarafından yükleniciye verilen veya yüklenici tarafından hazırlanıp idarece onaylanan uygulama projelerine uygun olarak yapılır.

(2) Birim fiyatlı işlerin, onaylı uygulama projesi hazırlanmamış kısımlarına idarenin izni olmadan başlanamaz. Aksine bir davranışın sorumluluğu yükleniciye aittir.

...”,

“Geçici hakediş raporları” başlıklı 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde;

“b) Sözleşme eki, birim fiyat teklif cetvelinde herhangi bir iş kaleminin öngörölmüş ve birim fiyatının gösterilmiş olması yükleniciye, mutlaka o nev’i işi yapma hakkını vermez.”

Hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümler birlikte dikkate alındığında,

Öncelikle idare, yüklenici ve yapı denetim görevlisi arasındaki her türlü iletişimin yazılı olarak yapılması gerektiği, birim fiyat sözleşmeye bağlanan işlerde, idarece yükleniciden uygulama projelerinin hazırlanmasının istenilebileceği, uygulama projelerinin, yüklenici tarafından hazırlanmasının istenildiği durumlarda, idare tarafından verilen ön projeye/ projelere ve talimatlara uygun olarak uygulama projelerinin hazırlanması ve idareye sunması gerektiği, idarece yapılan değerlendirmelerin sonucuna göre gerekli olan düzeltmelerin yüklenici tarafından yapılacağı, hazırlanan uygulama projelerinin idarenin onayı ile geçerli hale geleceği, işin onaylı uygulama projesi olmayan kısımlarına idarenin izni olmadan başlanılamayacağı ve proje yapılması için gerekli mühendislik hizmetlerinin de ihale dokümanında öngörölmüş şartıyla birim fiyat üzerinden ödeme yapılabileceği

Teklif cetvelinde herhangi bir iş kaleminin öngörölmüş ve birim fiyatının gösterilmiş olması yükleniciye, mutlaka o nev’i işi yapma hakkını vermeyeceği, teklif cetvelinde yer alan “..... Her türlü ölçüm, harita, yol projeleri, aplikasyon, tatbikat, tadilat projeleri işleri” iş kalemine, işin yürütölmesi sırasında ihtiyaç olmadığı durumlarda, idaresince yaptırılmayabileceği,

Hususları açıktır.

İdarenin yazısı ve eklerinde;

“Sonuç itibarıyla: Yapım işleri Genel Şartnamesinin ilgili hükümleri doğrultusunda kati projelerden farklı olarak veya gölete ait yeni projelere ihtiyaç duyulacak uygulama projelerine altlık oluşturacak çalışmalar (kazı, dolgu, kübaj, metraj, harita alımı ve alternatifler vb.), işin kontrollüğünü yürüten Şube Müdürlüğü tarafından hazırlanarak Şube Müdürlüğü görüşü ile birlikte Müdürlüğümüze sunulmasının akabinde projeler Şube Müdürlüğü tarafından yapılması ve buna bağlı olarak Sözleşme eki Birim Fiyat ve Cetvelinde bulunan “..... ” iş kaleminin Birim fiyat cetvelinden çıkarılması hususunu;” denilerek teklif cetvelinde yer alan “..... ” iş kaleminin idarenin tarihli ve sayılı Olur’uyla işin kapsamından çıkarıldığı ve bu iş kaleminin idare tarafından yapılacağı belirtilmiştir.

Teklif cetvelinde “..... Her türlü ölçüm, harita, yol projeleri, aplikasyon, tatbikat, tadilat projeleri işleri” iş kaleminin;

“Projelere, teknik şartnamelere ve İdarenin talimatına uygun olarak Her türlü ölçüm, harita, yol projeleri, aplikasyon, tatbikat, tadilat, detay projeleri işleri, (adet)

Birim fiyata dahil olan masraflar:

İşin gerektirdiği her türlü ölçüm, harita ve aplikasyonların, yol projelerinin tadilat, tatbikat, detay ve iş sonu projelerinin Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ortamına ve Teknik Şartname ile İdarece verilen her türlü hesap ve imalat şartlarına uygun olarak yapılması, raporların tanzim edilmesi, çizilip, yazılıp yedi nüshasının matbu olarak ve projelerin hazırlandığı dijital

platformlar üzerinde olduğu haliyle de CD'lerinin İdareye verilmesi, aşağıda «Birim fiyata dahil olmayan masraflar» başlığı altında sayılanlar dışında kalan bütün bu iş kalemleri için gereken her türlü işçilik, malzeme, donanım, ekipman, iş makineleri, enerji, su vb. giderler ve şantiye mobilizasyonu, iş zorlukları, randıman düşüklükleri, yüklenici karı ve genel giderler.

Birim fiyata dahil olmayan masraflar: Yok

Ölçü: Adet.

Ödeme: Birim fiyat teklif cetvelindeki ilgili teklif birim fiyat ile ödeme yapılır.

Not: 1- İdare tarafından verilecek projeler dışında olup yüklenici tarafından yapılacak her türlü tatbikat, tadilat ve detay projelerinin ve hesaplarının yapılması ve bunları işletme talimatlarının tanzimi bedelini kapsamaktadır.

- 2- Yüklenici bu poz kapsamına giren bütün işleri Mühendislik Odasına kaydı ve tescili yapılmış mühendislik bürolarına yaptıracaktır. İhtisasa uygun olarak mühendislik büroları seçilecek ve projeler konusuna uyacak şekilde bu işte ihtisas olan mühendislik bürolarına yaptırılacak ve proje tasvip ve tasdik süreçlerinde gerektiği takdirde proje mühendisi ve/veya mühendislerinin idare mühendisleriyle her türlü koordinasyonunu sağlayacaktır.*
- 3- Mühendislik Büroları ile yapılan sözleşme tasarıları idareye bildirilecek ve İdarenin tasvibi alınacaktır.” şeklinde birim fiyat tarifinin yapıldığı,*

Ayrıca, işe ait Özel teknik şartnamenin “Bu ihale ile yapılacak işler” başlıklı 2 maddesinde;

“ F- Proje İşleri:

İşe ait kati projeler İdare tarafından yükleniciye verilecektir. Bu iş kapsamında lüzum görülmesi halinde yapılacak olan projeler DĞB-21 iş kaleminden ödenecektir. İşin devamı esnasında DGB-21 iş kalemine uygun olarak yapılan projelerin bedeli, DĞB-21 iş kaleminde belirtilen fiyatın %50'si oranında ara hakedişlerde ödenecek olup firma tarafından iş sonu projelerinin hazırlanarak idare tarafından onayının akabinde geriye kalan %50 bedel ödenecektir.” düzenlemesinin yer aldığı,

Görülmektedir.

Bu hüküm ve tespitler birlikte göz önüne alındığında;

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin “Projelerin yükleniciye teslimi” başlıklı 11 inci maddesine göre, yükleniciden uygulama projelerinin istenmesi halinde teklif cetvelinde öngörülmesi şartıyla proje için gerekli olan iş ve işlemler ile proje bedelinin yükleniciye ödenebileceği,

Bahse konu işte; birçok paftadan oluşan projeler bulunduğu, bu işler için teklif cetvelinde iş kaleminin miktarının 1 adet olarak belirlendiği ve birim fiyat tarifinde de ölçüsünün adet olduğu, yüklenicinin bu durumu bilerek teklifini verdiği, dolayısıyla her bir paftanın ayrı ayrı projeler olarak değerlendirilemeyeceği ancak idare Oluru ile iş kaleminin işin kapsamından çıkarılmasına rağmen yüklenici tarafından yapılan bazı proje paftalarının idarece onaylandığı, bu itibarla proje yapımı dahil olmak üzere proje yapılması için gerekli her türlü iş ve işlemlerin tamamı için, iş kaleminin tarifi, ölçüsü ile teklif cetvelinde miktarının 1 adet olduğu dikkate alındığında, yüklenici tarafından projelerin tamamının yapılması halinde, projelerin tamamı için iş kalemi üzerinden 1 adet proje bedeli ödenebileceğinin mümkün bulunduğu,

Değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... Yapım İşİ”nde;

Yüklenici tarafından projelerin tamamının yapılması halinde, projelerin tamamı için iş kalemi üzerinden 1 adet proje bedeli ödenmesine,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun Ek-1 ve Ek-2 nci maddelerine istinaden, 18/02/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

İhale Sürecinde Yaşanan Gecikmeye Bağlı Olarak, Yüklenicinin Ödenek Aktarma Talebi

Görüş No : 2021/42

Görüş Tarihi : 07/04/2021

"... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... Yapım İş'i"nde, ihale sürecinde yaşanan gecikmeye bağlı olarak, yüklenicinin ödenek aktarma talebi ile ilgili olarak, idaresince yaşanan tereddüt konusunda Kurulumuz görüşü talep edilmektedir.

Konu ilgi yazı ve eki belgeler ile ilgili mevzuat çerçevesinde, Kurulumuzca incelenmiştir.

Başvuru yazısı ve ekleri ile EKAP üzerinden indirilen işe ait ihale dokümanlarının incelenmesinden;

İşin, ihalesinin ..., sözleşmesinin ..., yer tesliminin 24/07/2020 tarihlerinde yapıldığı, süresinin 400 gün, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı günlerin (15/12/2020-15/01/2021) tarihleri arasındaki 31 gün, ilk iş bitim tarihinin 27/08/2021 olduğu, sözleşme ödeneklerinin, 2020 yılı %80 ve 2021 yılı %20 olarak belirlendiği, bu tutarlar dikkate alınarak ilk iş programın yüklenici tarafından hazırlandığı ve idaresince onaylandığı,

2020 yılında, 31/12/2020 tarihine kadar sözleşme fiyatları ile 26/01/2021 tarih ve 5 nolu geçici hakediş itibari ile 12.086.488,44 TL (-%39,76) harcandığı,

Yüklenicinin 13/01/2021 tarihli dilekçesinde; tarihinde yapılan ihaleye yapılan itirazın 22/06/2020 tarihinde sonuçlandırıldığı, aynı tarihli ihale komisyon kararı sonrası sözleşmenin imzalandığı, bahse konu itiraz sebebi ile sözleşme imzalama tarihinde ve yer tesliminde 122 günlük gecikme yaşandığı, bunun sonucunda doğal olarak sözleşme konusu iş kalemlerinin 2020 yılında yapımın en uygun olduğu çalışılacak gün sayısının 122 gün azaldığı, ayrıca COVID-19 salgınının da çalışmalarını etkilediği, bu sebeple harcanamayan 2020 yılı ödeneğinin 2021 yılına aktarılması gerektiği, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan 29/06/2011 tarih ve 3901 sayılı Genelge dikkate alınarak, idaresince, 2020 yılı harcanamayan ödeneğin aktarılması ve bu karara istinaden revize iş programı hazırlanmasına izin verilmesini talep ettiği,

İdarenin, 08/01/2021 tarihli yazısında; Kamu İhale Kurumuna yapılan itiraz ve sonrasında kesinleşen ihale kararının gecikmesinde idarelerinin bir kusurunun bulunmadığı, sözleşmenin imzalanması sırasında gecikilen süreye yüklenicinin bir itirazının olmadığı,

Ayrıca, sözleşme imzalandıktan sonra yüklenici tarafından sözleşmede belirtilen yıl/yıllar ödeneği dikkate alınarak hazırlanan ilk iş programının idarelerince onaylandığı işlemlerin bu onaylı ilk iş programı dikkate alınarak yürütüldüğü, 2020 yılı içerisinde fiyat farklarının hesaplandığı 5 adet hakedişin düzenlenerek tahakkuka bağlandığı, bu tespitler birlikte göz önünde bulundurulduğunda, yüklenici talebinin, sözleşme ve eklerinde belirtilen hükümlere uygun olmadığı ve talebin reddedildiği,

Ancak, yüklenici talebinin uygun olup olmadığı hususunda idarede tereddüt yaşandığı ve bu hususta Kurulumuz görüşünün talep edildiği,

Görülmektedir.

Bu tespitlerden sonra, anlaşmazlık konusunun, işe ait sözleşme ve ekleri ile ilgili mevzuatına göre değerlendirilmesine geçilmiştir

Öncelikle bir hususun belirtilmesinde fayda mütalaa edilmektedir:

Yüklenici dilekçesi ekinde yer alan Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan 29/06/2011 tarih ve 3901 sayılı Genelgenin, Bakanlık yatırım programında yer alan işlerin yürütülmesi için düzenlendiği, genelge hükümlerinin diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca uygulanması ise idarelerin yetki ve sorumluluğunda bulunmaktadır.

Bununla birlikte, Genelgenin muhteviyatına bakıldığında ise;

Birinci olarak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci maddesinin (b) fıkrasında belirtilen hükümler gereğince zamanında ihale edilmesine rağmen ihale kararına yapılan itirazlar da dâhil çeşitli nedenlerle sözleşmenin geç imzalanması sebebiyle yer tesliminin bir sonraki yıla kalmasına bağlı ödenek aktarımının nasıl yapılması gerektiğine dair yöntemden bahsetmekte olup, bu yöntem, anılan genelge ile ihdas edilmiş bir uygulama olmayıp, normal şartlarda tüm kamu kurum ve kuruluşlarınca, mevzuat gereğince uygulana gelen bir yöntemdir.

İkinci olarak, yüklenici talebinin belki bu paragrafta önerilen düzenleme ile çözüme kavuşturulabileceği, ilk defa ihale edilecek yapım işlerinde, sözleşmede belirtilen yıl/yıllar ödeneğinin harcanabilir olarak programlanmasını sağlamak üzere, Tip İdari Şartnamenin “Diğer hususlar” başlıklı maddesinde;

“Sözleşme ödenekleri bilgi amaçlı olup, iş yeri tesliminden itibaren sözleşme bedeli üzerinden bir günde yapılması gereken iş tutarı hesaplanarak, ödeneklerin yıllara göre dağılımı yeniden hesaplanacaktır” şeklinde bir düzenleme yapılması önerilmektedir.

Bahse konu işe ait idari şartnamenin ve hâlihazırda yürürlükte olan tip idari şartnamenin “Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin hususlar” başlıklı 45 inci maddesinin ikinci fıkrasında;

“45.2. Planlanan ödenek dilimleri

45.2.1. Bu iş için planlanan yıllık ödenek dilimleri aşağıdadır;

...

...” şeklinde,

Anılan Genelge ile önerilen düzenlemeye benzer bir düzenlemenin mevcut olduğu, ancak bu düzenlemede “planlanan” kelimesi ile kesinlik/katilik amaçlanmaz iken,

Yine bahse konu işe ait Sözleşmenin ve hâlihazırda yürürlükte olan Tip Sözleşmenin “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında;

“...

Bu iş için sözleşme bedeli üzerinden;

2020 %80

2021 %20

ödenek tespit olunmuştur. Yüklenici yapım işi için sözleşmede belirtilen ödenekleri iş programına uygun şekilde imalat olarak sarf etmek zorundadır.” şeklinde yapılan düzenleme ile ödenek planlaması ile ilgili idari şartnamedeki keyfiyet/serbestlik durumu, Sözleşmede katiyete/zorunluluğa dönüştürülmüştür.

Bu sebep ile anılan genelgede, İdari Şartnamede yapılması önerilen düzenlemenin tek başına çözüme katkı sunmadığı/ sunmayacağı, Tip sözleşmede var olan ve bahse konu işe ait sözleşmede de mevcut olan ve taraflarca imzalanarak delil sözleşme hükmü haline gelen “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 11 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki hükümde bir düzenleme yapılmadığı müddetçe;

Esasında ne idareden ne de yükleniciden kaynaklanmayan ihale sürecinde yaşanan gecikmelere bağlı olarak sözleşmenin imzalanmasında ve dolayısı ile özellikle yılı içerisinde yer tesliminde yaşanan gecikme sebebi ile ilk yıl ödeneği değişmez iken ilk yıl çalışılacak gün sayısının azalmasına bağlı olarak ilk yıl ödeneğinin harcanmasını zorlaştıracak bir durum daima ortaya çıkacak olup, esasında bu durum ilk bakışta bir yüklenici mağduriyeti gibi görünse de dolaylı olarak kanun koyucunun 4734 sayılı kanunun 62 nci maddesi (b) maddesinde murat ettiği amacı da geciktirmiş olacaktır.

Yaşanan bu sorunun kesin olarak çözümüne yönelik bir düzenlemenin ise ancak Kamu İhale Kurumu tarafından yapılabileceği açıktır.

Bu tespit ve değerlendirmeden sonra, yüklenicinin talep ettiği ve İdarenin tereddüt yaşadığı husus, sözleşme ve ekleri ile ilgili mevzuatına göre incelenip, değerlendirildiğinde;

Öncelikle sözleşme öncesi duruma bakılacak olursa;

İdari şartnamenin “Tekliflerin geçerlilik süresi” başlıklı 24 üncü maddesinde;

“24.1. Tekliflerin geçerlilik süresi, ihale tarihinden itibaren 90 (doksan) takvim günüdür. Bu süreden daha kısa süreli teklif mektupları değerlendirmeye alınmayacaktır.

24.2. İhtiyaç duyulması halinde, teklif geçerlilik süresinin en fazla yukarıda belirlenen süre kadar uzatılması istekliden talep edilebilir. İstekli, İdarenin bu talebini kabul veya reddedebilir. İdarenin teklif geçerlilik süresinin uzatılması talebini reddeden isteklinin geçici teminatı iade edilir.

24.3. Teklifinin geçerlilik süresini uzatan istekli, teklif ve sözleşme koşullarını değiştirmeden, geçici teminatını kabul ettiği yeni teklif geçerlilik süresi ile geçici teminata ilişkin hükümlere uygun hale getirir.

24.4. Bu konudaki istek ve cevaplar yazılı olarak yapılır.” hükmü,

.... tarihli İhale Komisyon Kararı ve gerekçesinde;

“GEREKÇE: Komisyonumuz huzurunda gerçekleştirilen “....” ihalesinde, Kamu İhale Kurumu tarafından alınan nolu kararına istinaden “....” aşırı düşük savunması yetersiz olduğundan değerlendirme dışı bırakılmıştır. İhale komisyonu İdaremize ve Kamu İhale Kurumuna yapılan itirazlar sonucunda ihale sürecinin uzaması sebebiyle, tüm isteklilerden teklif geçerlilik ve geçici teminat süre uzatım yazısı istenmiştir. Teklif geçerlilik ve geçici teminat sürelerinin uzatmayan istekliler değerlendirmeye alınmamıştır. Yeterli bulunan ve teklif geçerlilik süresini uzatan “.....” iş ortaklığının verdiği değerindeki teklifin ekonomik açıdan en avantajlı teklif olduğu belirlenerek ihale yetkilisinin onayına sunulmuştur.”

Hükmü yer almaktadır.

Bu iki hüküm birlikte göz önünde bulundurulduğunda; ihale öncesi istekli durumunda olan yüklenicinin ihale sürecinin uzamasına sebep olan itiraz başvurusunu yapan istekli olduğu

ve sürecin uzamasına bağlı olarak idaresince tüm isteklilere gönderilen teklif geçerlilik ve geçici teminat süre uzatım talep yazısına cevap vererek teklif geçerlilik ve geçici teminat süresini uzattığı görülmektedir.

Dolayısı ile ihale sürecinin uzamasına bağlı olarak sözleşmenin imzalanması ve yer tesliminde gecikme yaşanması tüm isteklilerce bilinebilecek bir durum olup, teklif geçerlilik ve geçici teminat süresini uzatmayan isteklilerin bu durumu göz önünde bulundurmuş olmaları ihtimal dâhilindedir. İhale sürecinde istekli durumunda olan ve ihale kararı ile iş üzerinde bırakılan yüklenicinin bu durumu bilerek teklif geçerlilik süresini ve geçici teminat süresini uzattığı aşikârdır.

İkinci olarak sözleşme sonrasına bakılacak olursa;

Sözleşmenin imzalanmasından sonra, yükleniciye yer teslimi yapıldığı ve yüklenicinin, sözleşmesinde yıllar itibarıyla belirtilen ödenek dilimlerinin kendisine yılı sonu itibarıyla ödenecek şekilde, yıl içinde çalışma şartları, teknik sınırlamalar, ihtiyaç önceliği gibi etkenlere göre günlük, aylık ve toplamda yılı ödeneğini hangi iş kalemlerini yaparak harcayacağını gösterir ayrıntılı bir iş programını sözleşmesinde belirtilen sürelerde hazırlayarak idareye sunduğu ve idaresince onaylandığı, onaylanan bu ilk iş programına göre ilk yıl fiyat farklarının da hesaplandığı 5 adet hakediş düzenlendiği görülmektedir.

Tüm bu hüküm, tespit ve değerlendirmeler göz önünde bulundurulduğunda;

Bahse konu işte yıl/yıllar ödeneğinin aktarılması ve bu ödeneye karşılık süre uzatımı verilmesinin, sözleşme ve eklerinde belirtildiği üzere, işte mücbir sebepler veya idareden kaynaklanan sebeplerle meydana gelen gecikme veya ödenek yetersizliği gibi sebeplerle mümkün olabileceği,

Mevcut sözleşme ve ekleri ile ilgili mevzuattaki var olan hükümlere göre, sözleşme imzalanması öncesi gecikmeler sebebi ile bahse konu işte ödenek aktarımı yapılamayacağı görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 07/04/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır.**

Mevzuat Değişikliği Sebebi ile Birim Fiyat Tespitinin Yeniden Yapılıp Yapılmayacağına Dair Karar

Karar No : 2021/72

Karar Tarihi : 07/04/2021

I - KONU

... tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... " işinde, iş artışı kapsamında, taraflarca birim fiyatı tespit edilip ödemesi yapılan iş kalemlerinin, 08/08/2019 tarih ve 3085 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" hükümlerine göre, idaresince yeniden tespit edilmek istenmesi üzerine taraflar arasında anlaşmazlık ortaya çıktığından bahisle Kurulumuz kararı talep edilmektedir.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Anlaşmazlık tutanağından özetle;

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

..... tarihli dilekçesinden özetle; sözleşme ekinde taraflarca imzalı olan Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGS)'nin, 08/08/2019 tarih ve 3085 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, "Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği" ve eki "Yapım İşleri Genel Şartnamesi" ile "Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ"de yapılan değişiklikleri içermediği, dolayısı ile sözleşme ve ekinde değişiklikler işlenmemiş eski YİGS'nin, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre eser/delil sözleşme olduğu, bu sözleşme ve eklerinden sorumlu oldukları, İdarenin yeniden tespit etmek istediği birim fiyatlar için dikkate aldığı mezkûr tebliğ hükümlerinin, bu sözleşme açısından hükümsüz olduğu, yeni iş kalemlerinin birim fiyatlarının tespitinde, yeni analizler ile yüklenici karı ve genel gider oranı ve benzer iş kalemi uygulaması dikkate alınarak yeniden birim fiyat tespit edilmesine itiraz ettikleri yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

EKAP üzerinden yayımlanan ihale dokümanları içerisinde yer alan, Sözleşme tasarısı ve İdari Şartnamede YİGS'nin sayıldığı, ancak doküman olarak yayımlanmadığı, bu sebeple ihale dokümanında belirtilen YİGS'nin, 08/08/2019 tarih ve 3085 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği" ve eki "Yapım İşleri Genel Şartnamesi" ile "Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" ile yapılan en son değişiklikleri içeren şartname olarak kabul edilmesi gerektiği, sözleşme ekinde sehven paraflanan, değişiklikler işlenmemiş eski YİGS yerine, ihale ilan tarihi itibarı ile yürürlükte olan YİGS'nin dikkate alınması gerektiği, yeni iş kalemlerinin birim fiyatlarının, yeni analizler, yüklenici karı ve genel gider olarak sözleşmede belirtilen oran ile benzer iş kalemi uygulaması dikkate alınarak, yeniden tespit edilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun incelemesine geçilmiştir.

İdarenin başvuru yazısı ve ekleri incelendiğinde; işin yer tesliminin 01/08/2020 tarihinde yapıldığı, süresinin 200 gün ve sözleşmesine göre iş bitim tarihinin 17/02/2021 olduğu,

İşin yürütülmesi sırasında, 28/10/2020 tarihli mutabakat tutanağı ve 1 nolu iş artışı/eksilişi hesabında, 14 adet yeni iş kalemine anlaşma sağlanarak birim fiyat tespit edildiği, tutanağa bağlanarak imzalandığı, idaresince de onaylandığı ve bu iş kalemi bedellerinin geçici hakedişlerde ödendiği,

Daha sonra idaresince, bu birim fiyatların tespitinde, 08/08/2019 tarih ve 3085 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği" ve eki "Yapım İşleri Genel Şartnamesi" ile "Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik

Yapılmasına Dair Tebliğ ile yapılan değişikliklerin dikkate alınmadığının fark edildiği, yükleniciye yazılan tarihli yazı ile anılan mevzuat hükümleri dikkate alınarak yeni iş kalemi birim fiyatlarının yeniden tespit edilerek düzeltileceğinin bildirildiği, yüklenici tarafından idareye cevaben yazılan tarihli dilekçede bu hususa itiraz edildiği ve bu konuda Kurulumuza başvurulmasının talep edildiği,

Görülmektedir.

Bu tespitlerden sonra, anlaşmazlık konusunun, işe ait sözleşme ve ekleri ile ilgili mevzuatına göre değerlendirilmesine geçilmiştir.

Öncelikle, idarelerin ihale öncesi ihale dokümanlarında ve ihale sonrası sözleşme eklerinde yer verdikleri belge ve dokümanlarda, düzenleyici Kurum tarafından yapılan değişiklikler, Resmi Gazete’de yayımlanmakla, ilgililer bakımından bilinir ve hükümlerinin uygulanması mecburi hale geldiğinden, bahse konu doküman ve belgeler yerine sehven eski doküman ve belgelerin ihale dokümanına dâhil edilmesiyle eski mevzuatın uygulamaya esas alınamayacağına hatırlatılmasında fayda mütalaa edilmektedir.

İşe ait sözleşmenin “Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belli olmayan işlere ait birim fiyat tespiti” başlıklı 28 inci maddesinde;

“28.1. Sözleşme ve eklerinde birim fiyatı bulunmayan yeni iş kalemlerinin bedeli, Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine göre hesaplanır.

28.1.1. Sözleşmenin yürütülmesi sürecinde yeni birim fiyatın tespit edilmesi gerektiği durumlarda Genel Şartnamenin 22 inci maddesine göre belirlenecek analizde kâr ve genel gider oranı %15 olarak alınır...” hükmü yer almakta olup,

İhale dokümanında atıf yapılan ve işin ihale ilan tarihinde yürürlükte bulunan ve sözleşme eki YİĞŞ olarak itibar edilmesi gereken YİĞŞ’nin, “Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22 nci maddesinde, işin yürütülmesi sırasında, YİĞŞ’nin 12 nci maddesi 4 üncü fıkrasının gerektirdiği bir proje değişikliğine bağlı olarak ortaya çıkan ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kaleminin birim fiyatının tespitinde izlenecek usul ve esaslar açıkça belirtilmiştir.

Bu hüküm ve tespitler birlikte göz önünde bulundurulduğunda, işin yürütülmesi sırasında, sözleşmenin 28.1.1 inci fıkra hükmü ile ihale dokümanlarında atıf yapılan ve işin ihale ilan tarihinde yürürlükte bulunan ve sözleşme eki YİĞŞ olarak itibar edilmesi gereken şartnamenin 22 nci maddesinin ilgili hükümleri dikkate alınmadan, ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin birim fiyatının tespitinde, taraflarca izlenen usul ve esasların mevzuatına uygun olmadığı,

Bu sebeple, bahse konu birim fiyatların yukarıda anılan sözleşme hükmüne ve işin ihale ilan tarihinde yürürlükte bulunan ve sözleşme eki YİĞŞ olarak itibar edilmesi gereken YİĞŞ’nin ilgili hükümlerine göre, yüklenici ile idaresince birlikte tespit edilmesi gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “...” işinde;

İşin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan yeni iş kalemleri birim fiyatlarının, ihale ilan tarihinde yürürlükte bulunan ve sözleşme eki YİĞŞ olarak itibar edilmesi gereken YİĞŞ ve sözleşmenin ilgili hükümleri dikkate alınarak, yüklenici ile idaresince birlikte tespit edilmesine,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1

ve EK 2 nci maddelerine istinaden, tarihinde yapılan toplantıda, katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

İhale Sürecinin Uzaması ile Sözleşme Bedelinin Değiştirilmesi Talebine İlişkin Görüş

Görüş No : 2021/60

Görüş Tarihi : 28/04/2021

"... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapım İş'i"nde yüklenicinin, ihale ile sözleşme tarihleri arasında idareden kaynaklı sebeplerle gecikmelerin olduğunu ileri sürerek, tekliflerinin ve sözleşmenin yürürlükte bulunan fiyat farkı esas ve usullerine uygun olarak güncellenmesini talep etmesi üzerine oluşan anlaşmazlığa ilişkin Kurulumuz görüşünün talep edilmesiyle konu incelenip değerlendirilmiştir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konusuna ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

.... tarihli dilekçesinde özetle;

.... tarihinde yapılan ihaleye en uygun teklifi verdikleri ancak ihalenin ihale komisyon kararı ile iptal edilmesi sebebiyle yargıya gittikleri, yargı sürecinde geçen süreler yanında yargı kararının idaresince zamanında uygulanmamasına bağlı olarak geçen sürede ülke ekonomisinde yaşanan gelişmeler dikkate alınarak tekliflerinin ve sözleşme bedelinin yürürlükte olan 4734 sayılı Kanun'a göre ihale edilen işlerde uygulanacak fiyat farkına ilişkin esas ve usullere uygun olarak güncellenmesi gerektiği, sözleşmeyi de bu kayıt ve şartla imzaladıkları, kanuni haklarının zayi olmaması için bu hususu belgeleyen dilekçelerini sözleşme öncesinde idareye sundukları ve konuyla ilgili olarak Kamu İhale Kurumu ve Yüksek Fen Kurulu'ndan görüş alınmasını talep edildiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Yüklenici; sayılı teklifinin süresini bilerek ve isteyerek uzattığı, ihale şartlarını kabul ederek sözleşmeyi imzalayarak sunduğu, yürürlükte bulunan 4734 sayılı Kamu ihale mevzuatına göre teklifin ve sözleşmenin güncellenemeyeceği,

Belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde açıklandıktan sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İdaresince gönderilen bilgi ve belgeler incelendiğinde;

.... tarihinde yapılan ihalenin, bütün tekliflerin aşırı düşük kabul edilerek tarihli ihale komisyon kararıyla iptal edildiği, en düşük teklifi veren isteklinin (yüklenici) yerel mahkemeye başvurarak tarihinde, ihale komisyonunun ihalenin iptali kararını iptal ettirdiği, idarenin yerel mahkeme kararına itiraz ettiği, Danıştay 13. Dairesi'nin tarihli kararıyla yerel mahkemenin iptal kararının onandığı, bunun üzerine idare tarihli yazısıyla istekliyi teklif geçerlilik süresini mevzuata uygun bir şekilde uzatarak sözleşmeyi imzalamaya davet ettiği, isteklinin de tarihli dilekçesi ile sözleşme imzalanmasına kadar geçen süredeki olumsuz fiyat artışlarından etkilenmemesi için yürürlükte bulunan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihalesi yapılan işlerde uygulanacak fiyat farkına ilişkin esas ve usullere uygun olarak tekliflerinin ve sözleşmenin güncellenmesini talep ettikleri, bununla birlikte mevzuata uygun bir şekilde tekliflerinin geçerlilik süresini uzatarak sözleşmeyi tarihinde imzaladıkları, mağduriyetlerinin giderilmesi için Kamu İhale Kurumu'ndan ve Yüksek Fen Kurulu'ndan görüş alınmasını talep ettikleri anlaşılmaktadır.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşmede değişiklik yapılması" başlıklı 15 inci maddesinde;

"Sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılması ve idare ile yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla, aşağıda belirtilen hususlarda sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir:

- a) İşin yapılma veya teslim yeri.
b) İşin süresinden önce yapılması veya teslim edilmesi kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartları.”,
İşe ait sözleşmenin “Sözleşmede değişiklik yapılması” başlıklı 24 üncü maddesinde;

“Sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılması ve İdare ile Yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla, aşağıda belirtilen hususlarda sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir:

- a) İşin yapılma yeri,
b) İşin süresinden önce yapılması kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartları.”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre sözleşme imzalandıktan sonra 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 15 inci maddesi ve işe ait sözleşmenin 24 üncü maddesinde açıklanan kurallara uyulması kaydıyla, bu maddelerin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen hususlarda ancak değişiklik yapılmasının mümkün olduğu, bunun dışında sözleşme imzalandıktan sonra sözleşmede değişiklik yapılmasının mümkün olmadığı, ihale aşamasındaki şartların, sözleşme imzalandıktan sonra tarafları etkileyecek sonuçlar doğuracak şekilde dönüştürülmesinin mevzuat hükümlerine aykırı olduğu, diğer taraftan yüklenicinin sözleşme şartlarını bilerek, isteyerek ve kabul ederek teklifinin geçerlilik süresini uzattığı ve bu şartlarda sözleşmeyi imzaladığı hususları birlikte dikkate alındığında; yüklenici teklifi ve dolayısıyla sözleşme bedelinin yürürlükte bulunan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na göre ihalesi yapılan işlerde uygulanacak fiyat farkına ilişkin esas ve usullere uygun olarak güncellenemeyeceği,

Görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 28/04/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır.**

Teminat Süresi İçerisinde Meydana Gelen Arızaların Giderilmesi ile İlgili Oluşan Gecikmelere Uygulanacak Ceza Miktarı ve Cihazların Arızalı Kalma Sürelerinin Teminat ve Garanti Süresine Eklenmesi ile İlgili Kararı

Karar No : 2021/98

Karar Tarihi : 20/05/2021

I - KONU

... Başkanlığı'nın ... tarihli ve ... sayılı yazısı ve eklerinden özetle; adı geçen idare tarafından 4734 Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... Yapım İş'i"nde; teminat süresi içerisinde meydana gelen arızaların giderilmesi ile ilgili oluşan gecikmelere uygulanacak ceza miktarı ve cihazların arızalı kalma sürelerinin teminat ve garanti süresine eklenmesi hususlarında idare ile yüklenici arasında olduğu belirtilen anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

..... Santralinde 12/10/2019 tarihinde arıza olduğu, 286 iş günü sonrasında arızanın giderildiği, bu süre için 710.115,12 TL gecikme cezası hesaplandığı, gerek duyulan bakım ve onarım hizmetlerinin yapılmamasının şirketlerinden kaynaklanmadığı, idarenin kusurundan kaynaklı olarak ortaya çıkan her türlü zararın giderilmesi bütünüyle idarenin yükümlülüğü altında olduğundan gecikme cezasının kabul edilmesinin mümkün bulunmadığı,

Sözleşmenin 20 nci maddesine göre teminat süresinin, geçici kabul tarihinden itibaren 24 ay olduğu, geçici kabul itibar tarihinin 30/05/2019 olarak belirlendiği, bu durumda teminat süresinin 30/05/2021 tarihine tekabül ettiği, bu sebeple teminat mektubunun süresinin 01/06/2022 tarihine kadar uzatılmasının sözleşmeye ve hukuka aykırı bir durum oluşturduğu,

Yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Rüzgâr Enerji Santralinin 12/10/2019 tarihinde arıza yaptığı, işin teknik şartnamesinin 8.7. maddesi hükmü gereğince yükleniciye bildirim yapıldığı, arızanın 01/12/2020 tarihinde giderildiği, arızalı bulunan 286 günlük süre için yükleniciden 710.115,12 TL gecikme cezasının tahsil edilmesi gerektiği,

İşe ait teknik şartnamenin bakım-onarım ve teknik destek başlıklı 8 inci maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen "... Cihazların arızalı kalma süreleri ücretsiz garanti süresine eklenecektir." hükmüne göre 01/04/2021 teminat süreli olan kesin teminat mektubunun arızalı kalma süresi olan 418 gün eklenerek 01/06/2022 olarak yeniden teminat mektubu verilmesi ve garanti süresinin de 01/06/2022 tarihine kadar uzatılması gerektiği,

Belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirmesine geçilmiştir.

İdarenin yazısı ve ekinde gönderilen bilgi ve belgeler incelendiğinde, sözleşme konusu işin geçici kabulünün 30/05/2019 itibarıyla yapıldığı, kesin kabulün ise yapılmadığı görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin;

“Sözleşmenin ekleri” başlıklı 8 inci maddesinde;

“8.1. Sözleşme, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütündür, İdareyi ve Yükleniciyi bağlar. Ancak, Sözleşme hükümleri ile ihale dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde, ihale dokümanında yer alan hükümler esas alınır.

8.2. İhale dokümanını oluşturan belgeler

8.2.1. İhale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir

- 1- Yapım İşleri Genel Şartnamesi
- 2- İdari Şartname,
- 3- Sözleşme Tasarısı,
- 4- Birim Fiyat Tarifleri ve Cetveli,
- 5- Mahal Listesi,
- 6- Özel Teknik Şartname,
- 7- Genel Teknik Şartname,
- 8- Ön / Kesin Projeler, 9-Açıklamalar (varsa), 10-Diğer Ekler.

8.3. Varsa, zeyilnameler ait oldukları dokümanın öncelik sırasına sahiptir.”

“Montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait şartlar” başlıklı 16 ncı maddesinde;

“16.1. TEKNİK ŞARTNAMESİNDE BELİRTİLMİŞTİR.”

“Teminat Süresi” başlıklı 20 nci maddesinde;

“20.1. Teminat süresi 24 ay olup, bu süre geçici kabul itibar tarihi ile başlar.”

Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin;

“Teminat süresi” başlıklı 42 nci maddesinde;

“(1) Geçici kabul ile kesin kabul tarihi arasında geçecek süre teminat süresidir. Yapım işlerinde teminat süresi, sözleşmesinde aksine bir hüküm yoksa on iki aydan az olamaz. Ancak sözleşme kapsamında yapım işiyle birlikte ifası istenen montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım-onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait teminat ve/veya garanti süreleri işlerin özelliğine göre arttırılabilir veya eksiltilebilir. Bu süreler sözleşme veya eklerinde belirtilir.

...”

“Teminat süresindeki bakım ve giderler” başlıklı 43 üncü maddesinde;

“(1) Yüklenici işlerin, teminat süresi içindeki bakımını yapmak ve tümünü iyi bir şekilde korumak ve çıkabilecek kusur ve aksaklıkları gidermek zorundadır.

(2) İdareler, işin önem ve niteliğini göz önünde bulundurarak, teminat süresi içinde yüklenicilerin bakımlarını yapmakla yükümlü oldukları hususlarda sözleşme ve eklerine özel hükümler koyarlar.

...”

İşe ait “..... Projesi Teknik Şartnamesi”nin;

“Yüklenicinin sorumlulukları” başlıklı 5 inci maddesinde;

“...”

5.47. Garanti süresinde, İdare’nin kabahatine dayanmadığı müddetçe, Yüklenici; İdare’ye bir masraf çıkarmaksızın, herhangi bir Ekipmana ait herhangi bir Ayıplı parçayı onaracak, gerektiğinde yenisi ile değiştirecek veya eksik yapılan herhangi bir İş kalemini tamamlayacaktır.

5.48. Garanti süresindeki Ayıpların eksiksiz bir şekilde giderilmesi için öngörülen azami süre İdare'nin Ayıp ile ilgili bildiriminden alınmasından itibaren 30(Otuz) Gün olacaktır. Özel durumlarda, Yüklenici, İdare'ye Ayıbın yapısını rapor edecek ve ayrıca, en kısa zamanda ve her durumda İdare'nin bildiriminden itibaren 30(Otuz) gün içerisinde onarmaya yönelik uygulayacağı yöntemleri ve programı da belirtecektir. Bu durumda, uzatılan düzeltme süresi, İdare'nin onayına tabi olacaktır.

5.49. Yüklenici, 30 (Otuz) gün veya uzatılan düzeltme süresi içerisinde, gerekli düzeltmeyi yapamazsa, İdare, bu düzeltme için gerekli olan makul süre içerisinde, Yükleniciye herhangi bir bilgi verme zorunluluğu olmaksızın, gerekli olacak düzeltme işlemlerini, risk ve masrafları Yükleniciye ait olmak üzere ve İdare'nin, Yüklenici karşısında, Sözleşme veya herhangi bir geçerli kanun kapsamında sahip olabileceği başka bir hakka halel getirmeksizin gerçekleştirebilir. Yüklenici İdare tarafından bu Ayıbın giderilmesine yönelik yapılan masrafların Sözleşme Bedeli veya Kesin Teminat Mektubu'ndan düşüleceğini gayri kabili rücu kabul beyan taahhüt eder. ..."

"Kesin Kabul" başlıklı 6.2. maddesinde;

"6.2.1 Elektrik piyasasında lisanssız elektrik üretimine ilişkin yönetmelik gereği sistemin kabulünü yapacak ilgili kurum/kuruluşla yapılacak kesin kabul, geçici kabulden 2 (iki) yıl sonra tespit edilen kusur ve noksanların giderilmesi ve garanti süresince yerine getirilmesi gereken tüm hususların sağlanması sonrası yapılacaktır. ..."

"Garanti" başlıklı 7 nci maddesinde;

"7.1 bir bütün olarak en az 2 yıl (24ay) garanti altında olacaktır. ..."

"Bakım-Onarım ve Teknik destek" başlıklı 8 inci maddesinde;

" ...

8.7. Her bir türbin için cihazların arızaları, arızanın Yükleniciye bildirilmesini müteakip en geç 48 saat içerisinde giderilecektir. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda Yüklenici 1 (bir) günü geçen her iş günü için sözleşme bedelinin %0,03 (on binde üç)'ü oranında ceza ödeyecektir. Cihazların arızalı kalma süreleri ücretsiz garanti süresine eklenecektir. ..."

Hükümleri ve düzenlemeleri yer almaktadır.

Bu hükümler ve düzenlemelerden;

Sözleşme, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütün olduğu, idareyi ve yükleniciyi bağladığı,

İşin sözleşmesine göre "Teminat süresi"nin geçici kabul itibar tarihinden başlamak üzere 24 ay olduğu,

Teminat süresi ile montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım-onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait garanti süresinin farklı iki süre olduğu,

Sözleşme kapsamında montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım-onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait garanti süresinin, işlerin özelliğine göre arttırılabileceği,

İşin önemi ve niteliği dikkate alınarak, teminat süresi içinde yüklenicilerin bakımlarını yapmakla yükümlü oldukları hususlarla ilgili özel hükümlerin sözleşme ve eklerine konulabileceği,

Bu bağlamda;

İdarece işe ait Teknik Şartnamede, iş kapsamında her türlü malzeme, imalat ve montaj hatalarının geçici kabul itibar tarihinden itibaren 24 ay garanti kapsamında olacağının belirtildiği,

Bu garanti süresi içerisinde meydana gelecek arızanın giderilmesine yönelik iş ve işlemler ile sürenin, anılan Teknik Şartnamenin 5.49 uncu maddesinde belirlendiği, dolayısı ile bu sürenin sınırsız olmadığı,

Teminat süresi içerisinde meydana gelen arızanın, yüklenici tarafından, sözleşmesinde belirlenen süre içerisinde giderilmemesi halinde, idarenin gerekli olacak düzeltme işlemlerini, risk ve masrafları yükleniciye ait olmak üzere yapmaya yetkili ve sorumlu olduğu,

Meydana gelen arızanın giderilmemesi halinde, yüklenicinin 1 (bir) günü geçen her iş günü için sözleşme bedelinin %0,03 (on binde üç)'ü oranında ceza ödeyeceği ve cihazların arızalı kalma sürelerinin ücretsiz garanti süresine ekleneceği,

Hususları açıktır.

Tüm bu hükümler ve hususlar birlikte dikkate alındığında; işe ait “*Teminat süresi*” ile montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım-onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait garanti süresinin, geçici kabul itibar tarihinden itibaren 24 ay olduğu, bu süre içerisinde ortaya çıkan arızaların yüklenici tarafından giderilmesi gerektiği, bu arızaların yüklenici tarafından sözleşme ve ekleri hükümlerinde belirtilen sürede giderilmemesi durumunda gerek yüklenici tarafından gerekse idaresince giderilinceye kadar geçen her iş günü için sözleşme ve eklerinde belirtilen cezanın kesileceği, arızanın giderilmesinde yaşanan gecikme süresinin garanti süresine eklenmesi, teminat süresinin uzatılamayacağı gerektiği değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... *Yapım İş*”nde;

İşe ait “*Teminat süresi*” ile montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım-onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait garanti süresinin, geçici kabul itibar tarihinden itibaren 24 ay olduğuna,

Geçici kabul itibar tarihinden itibaren 24 ay içerisinde ortaya çıkan arızaların yüklenici tarafından giderilmesine,

Bu süre içerisinde meydana gelen arızaların, yine sözleşme ve ekleri hükümlerinde belirtilen sürede yüklenici tarafından giderilmemesi durumunda gerek yüklenici tarafından gerekse idaresince giderilinceye kadar geçen her iş günü için sözleşme ve eklerinde belirtilen cezanın kesilmesine,

Arızaların giderilmesinde yaşanan gecikme süresinin garanti süresine eklenmesine, teminat süresinin uzatılamayacağına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden 20/05/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Doğalgaz Bağlantı Hattı ile Abone Bağlantı Bedelinin Sözleşme Bedeline Dahil Olup Olmadığı Hususunda Kurul Kararı

Karar No : 2021/101

Karar Tarihi : 20/05/2021

I - KONU

... tarafından 4734 Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan, "... Yapım İşi"nde, bağlantı hattı RMS-C basınç düşürme istasyonu dahil abone bağlantı bedelinin sözleşme bedeline dahil olup olmadığı konusunda, idare ile yüklenici arasında oluşan anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Yüklenicinin ... dilekçesinden özetle; sözleşme metninden sorumlu oldukları, sözleşmenin 7 nci maddesinde de sözleşme bedeline dâhil olan giderlerin açık olarak belirtildiği, doğalgaz avan projesi üzerindeki "Yüklenici alt yapı ve bina içi doğalgaz uygulama projelerini hazırlayıp yetkili firma ve/veya kurumlara onaylatmakla yükümlüdür. Onay sırasında bütün proje, harç, vergi ve ücretleri yükleniciye aittir. Projelerin ve yapılacak tüm sistemin yetkili firma ve/veya kurumlardan onay alınarak sistemin devreye alınmasından yüklenici sorumludur." notu ile işin kapsamının proje üzerinde de belirtildiği,

Sözleşme eki mekanik özel teknik şartnamenin doğalgaz saha tesisatı bölümünde; "Yetkili Gaz Dağıtım Şirketi tarafından gösterilecek yere kadar orta basınçta gaz hattının çekilmesi, gerekli ise RMS-A ve RMS-B tipi reglaj istasyonlarının kurulması ve abonelik bedelleri idareye ait olacaktır." açıklamasıyla, projede belirtilen hususların doğrulandığı, özel teknik şartname ile genel teknik şartname arasında çelişki olması sebebiyle sözleşmenin 8 inci maddesi gereği özel teknik şartnameye göre işlem yapılması gerektiği, uygulama projeleri ve mahal listelerine göre tekliflerini belirlediklerinden, doğalgaz abone bağlantı bedelinin sözleşme bedeline dâhil olmadığı,

Yönündedir.

İdarenin görüş ve değerlendirmesi;

İdarenin yazısından özetle; anlaşmazlık konusu doğalgaz imalatlarının ihale dokümanı eki doğalgaz tesisat avan projesi ile mekanik teknik şartnamelerde ayrıntılı şekilde tarif edildiği, RMS-A ya da RMS-B basınç düşürme istasyonu imalatına ihtiyaç olması halinde, bu imalatların sözleşme bedeline dâhil olmadığı, RMS-C düşük basınç düşürme istasyonu kurulması dâhil abonelik bağlantı bedelinin sözleşme bedeline dâhil olduğu,

Belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde açıklandıktan sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İdarenin yazısı ve ekinde gönderilen bilgi ve belgeler ile ihale dokümanını içeren ihale CD'sine bakıldığında;

Anlaşmazlığın, şehir şebekesi ile bina arasında kurulacak doğal gaz hattı ile düşük basınçlı basınç düşürme istasyonu kurulmasından oluşan abone bağlantı bedelinin, sözleşme bedeline dahil olup olmadığı hususunda olduğu anlaşılmaktadır.

"Sosyal tesis doğalgaz tesisatı uygulama projesi"nin;

"D Blok sosyal tesis bodrum ve zemin kat planlarında", mutfak ve ısı merkezinde gaz yakan cihazlar, bağlantıları, cihaz kapasiteleri, çektikleri gaz miktarı, tesisat girişlerinde G-65 sayaç bağlantı detayının selenoid vana, servis vanası, filtre regülatör ve diğer müştemilatıyla birlikte doğalgaz tesisatı bağlantı ve imalatlarına,

Proje üzerinde;

"Doğalgaz tesisatı: Doğalgaz tesisatı için avan projeler hazırlanmıştır. Yüklenici altyapı ve bina içi doğalgaz uygulama projelerini hazırlayıp yetkili firma ve/ya kurumlara onaylatmakla yükümlüdür. Onay sırasında bütün proje, harç, vergi ücretleri yükleniciye aittir. Projelerin ve yapılacak tüm sistemin yetkili firma ve/ya kurumlardan onay alınarak sistemin devreye alınmasından yüklenici sorumludur." notuna yer verildiği,

1/50 Ölçekli "Vaziyet planı"nda, yerel doğal gaz şebekesine bağlantı yapılacak noktanın ve bu nokta ile inşaat alanı arasında kurulacak doğal gaz bağlantı hattının, hatta kullanılacak boruların çaplarının ve binaya iki noktadan doğal gaz girişi yapılacağına gösterildiği,

İşe ait sözleşme eki;

"Teknik Şartname (İş Kalemleri)"nin doğalgaz tesisatı imalatlarına ilişkin bölümünün 31 inci sırasında; "ÖZELM31" RMS-C tipi düşük basınçlı basınç düşürme istasyonu iş kaleminin,

"600-650 m³/h kapasiteli, 3-4 bar giriş, 300 mbar çıkış basınçlı, RMS-C tipi istasyon, Çift hatlı, Çift sayaçlı ve correctörlü, kabinli. ENERYA Şartnamelerine uygun" yapımına ilişkin teknik açıklamalara,

"Mekanik Tesisat Özel Teknik Şartnamesi"nin;

"Özel Doğalgaz İşleri" başlığı altında;

"...

Doğalgaz tesisatının yapımı ile ilgili olarak her türlü yerel gaz dağıtım şirketi proje onay harçları ve gerekiyor ise MMO proje vize bedelleri ile tesisat muayene, test ve kabul işlerine ait yerel gaz dağıtım şirketi harçları işi alan firma tarafından işin anahtar teslimi götürü bedeli kapsamında yapılacaktır. Sistemin Gaz Şirketi/EPDK şartnamelerine ve onaylı projelerine (tüm elektrik ve inşaat işleri de dâhil olmak üzere) göre imal edilmesi, testlerinin yapılması ve çalışır vaziyette teslimi yükleniciye aittir. ..."

"Doğal Gaz Saha Tesisatı" başlığı altında,

"Yetkili Gaz Dağıtım Şirketi tarafından gösterilecek yere kadar orta basınçta gaz hattının çekilmesi, gerekli ise RMS-A ve RMS-B tipi reglaj istasyonlarının kurulması ve abonelik bedelleri idareye ait olacaktır.

Bu noktadan sonra; düşük basınçtan kullanım basıncına (RMS-C) düşürecek olan regülatör, tesis, ada içi dağıtım ve projelerde belirtilen bina içlerindeki tüm doğalgaz dağıtım hatlarının, bağlantı elemanları, sayaç ve regülatörler vb. imalatlar yüklenici tarafından yapılacaktır.

Yapı kompleksine ait reglaj istasyonunda gerekli mahaller için yerel gaz dağıtım şirketi norm ve mevzuatına uygun olarak gerekli doğalgaz işletme basıncı seçilecek, buna uygun vana, regülatör, sayaç, kit, filtre, manometre, selenoid valf gibi armatürler eksiksiz tesis edilecektir. ..."

Şeklinde Mekanik Tesisat Özel Teknik Şartnamesinde; yetkili gaz dağıtım şirketi tarafından gösterilecek yere kadar orta basınçta gaz hattının çekilmesi, ihtiyaç olması halinde RMS-A ve RMS-B tipi Orta ve yüksek basınçta basınç düşürme istasyonu kurulması ve bunlara ilişkin bağlantı ve abone bağlantı bedelinin idareye ait olacağı, RMS-C düşük basınçlı basınç düşürme istasyonu, bağlantı hattı ve abone bağlantı bedelinin ise sözleşme bedeline dâhil olacağına belirtildiği,

"Mekanik Tesisat Genel Şartnamesi"

"Doğalgaz Tesisatı" başlığı altında,

"Doğalgazla çalışan sistemler için gerekli kapasitede sayaç, regülatör, filtre, selenoid vana, gaz alarm sistemleri, gaz basınç göstergeleri olmak üzere yerel gaz firmasının istediği gerek ve şartların yerine getirilerek brülör bağlantılarına kadar olan doğalgaz hatlarının çekilmesi, çalışır hale getirilmesi her türlü nakliye, doğalgaz projesi çizilmesi tasdiki ve sisteme gaz

verilmesi, gaz alarm cihazı takılması, çekilen hattın iç tesisatında bağlantıların yapılıp yerel gaz şirketi kabulleri yaptırılması işi, binaya getirilecek olan gazın servis hattı bedelleri, ilgili gaz şirketinin gerekli görmesi halinde doğalgaz regülaj istasyonu, çelik hat, her türlü harç ve abonelik bedelleri YÜKLENİCİ FİRMAYA ait olacaktır. ..." açıklamalarının yer aldığı,

"Özel İdari ve Teknik Şartname"nin "Çeşitli hükümler" başlıklı 6 ncı maddesinde;

"İdare'nin kabulü yanı sıra; Belediye, Telefon İdaresi, Enerji Dağıtım Şirketleri, TSE, Su ve Kanalizasyon İdaresi, Doğalgaz İdaresi vb. gibi diğer ilgili kuruluşlarca yapılması gereken kabul işlemlerinin de yaptırılması ve bununla ilgili her türlü masraf, YÜKLENİCİ'ye aittir."

Doğal gaz uygulama projeleri ve teknik şartnameler arasında çelişki olmadığı, teknik şartnamelerde yapılacak işlere ilişkin yapım şart ve tekniklerine ilişkin açıklamalara yer verildiği,

Görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin "Sözleşmenin türü ve bedeli" başlıklı 6 ncı maddesinde;

"6.1. Bu Sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen (rakam ve yazıyla) toplam bedel üzerinden akdedilmiştir." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre; isteklilerin tekliflerini uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, uygulama projeleri ve mahal listelerinde gösterilen işlerin tamamının yapımı için verdikleri, uygulama projesi ve mahal listelerinde gösterilen işlerin yapım şart ve teknikleri için teknik şartname ve diğer açıklayıcı belgelerden yararlandıkları hususu açıktır.

Anlaşmazlık konusu bu iş de, Sosyal tesis doğal gaz tesisatı uygulama projesinde yerel doğal gaz şehir şebekesinden gaz alınacak noktanın, bağlantı hattında kullanılacak boruların, ölçekli vaziyet planından bağlantı mesafesinin ve binaya çift taraflı gaz girişi yapılacağına gösterildiği, özel ve genel teknik şartnamelerde de düşük basınç istasyonu kurulması ve bağlantı hattının çekilmesi gibi altyapı imalatların abone bağlantı bedeli dahil sözleşme kapsamında yapılacağına,

İhtiyaç olması halinde orta ve yüksek basınçlı basınç düşürme istasyonu (RMS-A ya da RMS-B) kurulması ve bu şekilde kurulacak abone bağlantı bedelinin idarenin sorumluluğunda olduğunun açık bir şekilde belirtildiği görülmektedir.

Yukarıda yapılan tespit hüküm ve açıklamalar birlikte göz önüne alındığında; yerel doğal gaz şebekesi ile bina arasındaki bağlantı hattının, RMS-C düşük basınçlı basınç düşürme istasyonu kurularak yapılacak abone bağlantı bedellerini yüklenicinin sözleşmenin 6 ncı maddesine göre teklifine yansıtmasının mümkün olduğu ve sözleşme bedeline dahil olduğu, Değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre "... Yapım İş'i"nde;

Yerel doğal gaz şebekesi ile bina arasındaki bağlantı hattının, RMS-C düşük basınçlı basınç düşürme istasyonu kurulmasına ilişkin abone bağlantı bedelinin sözleşme bedeline dahil olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 20/05/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Kazı İmalatında Fiili Durum ile İhale Dokümanlarında Belirtilen Zemin Cinsinin Farklı Olması Sebebiyle Zemin Klasının Yeniden Tespit Edilip Edilemeyeceği

Karar No : 2021/103

Karar Tarihi : 25/05/2021

I - KONU

... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... işinde, kazı imalatında fiili durum ile ihale dokümanlarında belirtilen zemin cinsinin farklı olması sebebiyle zemin klasının yeniden tespit edilip edilemeyeceği hususu ile ilgili olarak yüklenicisi ile idare arasında olduğu, belirtilen anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 6 ncı maddesinde idareler tarafından ihale yoluyla yaptırılacak işler için seçilebilecek sözleşme türleri tanımlandığı, her bir sözleşme türüne göre tip teklif mektupları hazırlanarak kullanılmak üzere yayımlandığı, birim fiyat teklif alınan işlerin teklif mektubunun 4 üncü ve 5 inci maddelerinde, birim fiyat teklif alınan işlerde verilen teklifin teknik şartnamede ve projelerde belirtilen teknik şartlara göre oluşturulacağının açıkça belirlendiği,

Aritma Tesisi kapsamında yapılacak imalatlar için ayrı ayrı teklif almak yerine grup haline getirilerek paçal olan "Y-09:Aritma Tesisi Yapılması" iş kaleminin oluşturulduğu, tesisin bütünü için ihale dokümanı kapsamında verilen teknik Şartnameye uygun tek bir fiyat teklif edilmesi öngörüldüğü, bu iş kalemi için birim fiyata dahil giderler birim fiyat teklif mektubu ile uyumlu olacak şekilde "Projelere; teknik şartnamelere ve İdare'nin talimatına uygun olarak arıtma tesisi alanının tesviyesi, ünite kazıları, zemin drenaj işleri, dolgular, şev kaplamaları ve diğer toprak işlerinin yapılması." işini kapsayacak şekilde belirlendiği, paçal olarak düzenlenen "Y-09:" iş kaleminin anahtar teslimi götürü bedel iş gibi olamayacağı,

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.4 maddesine göre paçal fiyata dahil olan girdilerin sözleşmenin ayrılmaz bir parçası haline geleceğini belirttiği, Tebliğin 45.1.8 maddesine göre isteklilerin analizlerini, dolayısıyla da tekliflerini idare tarafından verilen şartnameye göre oluşturmalarının zorunlu hale getirdiği,

Aritma Tesisi Özel Teknik Şartnamesinin "Done ve dokümanlar" başlıklı 4 üncü maddesinde "Projeler, Özel Teknik Şartname, Genel Teknik şartnameler ve Jeoloji Raporu ihale dokümanı kapsamında sayısal ortamda verilmektedir." denildiği, şartnamenin "Zemin Etütleri" başlıklı 7 nci maddesinde "İdare tarafından zemin etütleri ve jeolojik çalışmalarla ilgili rapor ve paftalar yükleniciye verilmekte olup, işlerde söz konusu dokümanlar kullanılacaktır." ifadesine yer verilerek, tekliflerin belirlenmesinde İdare tarafından hazırlanan Jeoteknik Etüt Raporunun esas alınacağı açık şekilde belirlendiği,

Bu bağlamda, yapılacak kazı miktarı belirlenirken projelerde gösterilen kazı kesitlerine, kazılacak malzemenin sınıfı belirlenirken ise Jeoteknik Etüt Raporuna itibar edilmesi gerektiği, kazı imalatı yapılırken jeoteknik Etüt raporunda belirtilen zemin cinsinden farklı bir durumla karşılaşıldığı, bu durumda şartnamede değişiklik olduğu, dolayısıyla "Y-09" iş kalemi analiz girdilerinde değişiklik yapılarak yeni birim fiyat tespit edilmesi gerektiği,

Yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İşe ait Sözleşmenin 8.2.1. maddesinde ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralamasının belirtildiği, bu sıralamaya göre birim fiyat tarifleri ve cetvelinin, şartnamelere ve projelere göre öncelikli doküman olduğu,

Teklif cetvelinde arıtma tesisine ilişkin imalatlarının bütünü için “Y-09:Arıtma Tesisı Yapılması” iş kaleminin yer aldığı,

Bu iş kaleminin birim fiyat tarifinde ve notlar bölümünde, klası ne olursa olsun her türlü zeminde yapılacak ünite kazılarının teklif edilen birim fiyata dahil olduğu ve birim fiyatın paçal mahiyette düzenlendiği, bu sebeple farklı bir zemin sınıfında kazı yapıldığı gerekçe gösterilerek ilave ödeme yapılamayacağı,

Belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirmesine geçilmiştir.

Yüklenici arıtma tesisi kazısında, ihale dokümanları arasında yer alan zemin etüt raporundaki zemin cinsi ile fiilen yaptığı kazının birbirinden farklı olduğunu, bu sebeple teklif cetvelinde yer alan “Y-09:Arıtma Tesisı Yapılması” iş kalemi içinde yer alan kazı imalatları için yeni klas tespiti yapılarak fiili duruma göre kazı bedelinin ödenmesini talep ettiği, idarece ise birim fiyat tarifinde klası ne olursa olsun her türlü zeminde yapılacak ünite kazılarının teklif edilen birim fiyata dahil olduğu ve birim fiyatın paçal mahiyette düzenlendiği dolayısıyla farklı bir zemin sınıfında kazı yapıldığı gerekçe gösterilerek ilave ödeme yapılamayacağını belirtmesi üzerine taraflar arasında anlaşmazlık oluştuğu görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin, “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1. Bu Sözleşme, birim fiyat sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan ... bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği ve sözleşme bedelinin tespitinde kullanılan birim fiyatlar ile varsa sonradan tespit edilen yeni birim fiyatlar esas alınır.” hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre, isteklilerin tekliflerini kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemi için teklif ettiği birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden verdikleri, bunun yanı sıra, idare tarafından hazırlanarak ihale dokümanları arasına konulacak birim fiyat tariflerinin, herhangi bir tereddüte mahal vermeyecek ölçüde açık ve net bir şekilde düzenlenmesinin gerekli olduğu, bu itibarla, birim fiyatların kapsamının nelerden oluştuğunun eksiksiz bir şekilde fiyatın tarifinde belirtilmesinin gerekli bulunduğu hususu açıktır.

Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 45 inci maddesinde;

“ ...

45.1.4. İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

...

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde verilmesi gerekmektedir. ...” hükmü,

Teklif cetvelinde yer alan “Y-09:Arıtma Tesisı Yapılması” iş kaleminin birim fiyatının;

“Tarifi: Projelere, teknik şartnamelere ve idarenin talimatına uygun olarak arıtma tesisi yapılması, Belediye personeli eğiti, tesisin işletmeye alınması, garanti süresi boyunca işlerin bakımı ve işletme yönetimi,

Birim fiyata dahil olan giderler: Projelere, teknik şartnamelere ve idarenin talimatına uygun olarak arıtma tesisi alanının tesviyesi, ünite kazıları, zemin drenaj işleri, dolgular, şev kaplamaları ve diğer toprak işlerinin yapılması, arıtma tesisinde bulunan tüm ünitelerin inşaatının yapılması, arıtma tesisi ünitelerinin elektrik, otomasyon ile mekanik ve tesisat ekipmanlarının temin ve montajının yapılması, arıtma tesisine enerji temini işlerinin yapılması, iş ve testlerin süresi ile

kısıtlı olmak kaydıyla elektrik abonelik işlemlerinin yapılması ve tesiste kullanılacak enerjinin bedelinin karşılanması, arıtma tesisi çevre düzenleme işlemlerinin yapılması, laboratuvar ekipmanlarının temini, montajı, kimyasal madde temini ve işletmeye alınması, filtre kumu ve çakılının sahaya nakliyesi ve yerleştirilmesi, tesisin ve ekipmanların işletmeye alınması ve geçici kabulden önce 20 takvim günü boyunca, İşletmeye Alma ve Performans Testleri Şartnamesine uygun olacak şekilde kesintisiz olarak işletilmesi, arıtma tesisinin işletme ve bakımında çalışacak personelin eğitilmesi, 1 yıllık Garanti Süresi boyunca işlerin bakımı ve tesis işletmesinin yönetimi ile projesinde gösterilen her türlü imalatın yapılması için gereken işçilik, malzeme, her türlü malzemenin iş başında temini, ekip, ekipman, yükleme, taşıma, boşaltma, iş makineleri, enerji, su vs. giderler ve şantiye mobilizasyonu, iş zorlukları, randıman düşüklükleri ile yüklenici karı, sigorta ve genel giderler. Ölçü: Götürü ...” şeklinde tarif edildiği,

Görülmektedir.

Kamu ihale tebliğinin 45.1.4 maddesine göre, Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında verilmesi gerektiğinin belirtildiği,

Bahse konu “Y-09:Arıtma Tesis Yapılması” iş kalemi birim fiyat tarifi ile özel teknik şartnamede belirtilen yapım şartları birlikte dikkate alındığında, idarenin talimatına uygun olarak arıtma tesisi alanının tesviyesi, ünite kazıları, zemin drenaj işleri, dolgular, şev kaplamaları ve diğer toprak işlemlerinin yapılması ile ünite için gerekli her türlü imalatın yüklenici karı ve genel giderleri dâhil 1 adet arıtma tesisi yapılmasının birim fiyatı olduğu,

Anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan, işe ait sözleşme eki YİGŞ'nin “Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “12 nci maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir. ...” hükmüne göre, YİGŞ'nin “Projelerin Uygulanması” başlıklı 12 nci maddesinin 4 üncü fıkrasında yer alan hükmü kapsamında idaresince proje değişikliği yapılması durumunda, ortaya çıkan iş kaleminin ihale dokümanları arasında yer alan teklif cetvelinde fiyatı verilmemiş olması halinde yeni birim fiyatların tespit edilebileceği hususu açıktır.

Bu hüküm ve tespitler birlikte dikkate alındığında, yüklenicinin teklifini sözleşmenin 6 ncı maddesine göre verdiği, “Y- 09:Arıtma Tesis Yapılması” iş kaleminin paçal olarak düzenlendiği, birim fiyat tarifinde “Kazı İşleri Tamamlanması” şeklinde tanımlandığı, herhangi bir zemin cinsinin tariflenmediği, bu iş kalemi için proje değişikliği yapılmadığı, birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihale edilen yapım işinde, yüklenicinin teklif fiyatlarını, birim fiyat tarifleri ile birlikte, projesinde gösterilen imalatın eksiksiz ve kusursuz yapılması için gerekli tüm girdileri kapsayacak şekilde vermesi gerektiği, paçal olarak düzenlenen “Y-09:Arıtma Tesis Yapılması” iş kalemi kapsamında yapılacak kazı imalatları için zemin cinsinin farklı olması sebebiyle yeni birim fiyat yapılamayacağı değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “...” işinde;

“Y-09:Arıtma Tesis Yapılması” iş kalemi kapsamında yapılacak kazı imalatları için zemin klasına bağlı olarak yeni birim fiyat tespiti yapılamayacağına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun Ek 1 ve Ek 2 nci maddelerine istinaden 25/05/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Kazıdan Çıkan Malzeme ve Nitelikli Malzeme ile Geri Dolgu Yapılması Bedelinin Sözleşme Bedeline Dâhil Olup Olmadığı ile İlgili Karar

Karar No : 2021/110

Karar Tarihi : 28/05/2021

I - KONU

... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapım İş'i" nde, kazıdan çıkan malzeme ve nitelikli malzeme ile geri dolgu yapılması bedelinin sözleşme bedeline dahil olup olmadığı hususunda yüklenici ile idare arasında olduğu belirtilen anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının konuya ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Yağmur suyu uygulama projesi pissu ve yağmur suyu hatları boru hendek tip kesitinde hendek tabanının kum dolgu, boru tabanından boru üst kotunun 20 cm yüksekliğe kadar kum çakıl dolgu, kalan kısmın da kazıdan çıkan malzeme ile geri dolgu yapılacağına gösterildiği, tekliflerini uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak verdikleri,

İdarece, Özel Teknik Şartnamenin 7.1.1 maddesinin son paragrafında yer alan "*Hafriyat sonucu çıkan malzemenin geri dolgu işlerinde kullanılabilirliği Yapı Denetim görevlisinin vereceği karar ile belirlenecektir*" açıklamasına göre, kazıdan çıkan malzeme ile geri dolgu yaptırılmadığı, nitelikli dolgu malzemesi kullanıldığını,

Sözleşmenin 8.2.1 maddesinde, ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralamasına göre uygulama projelerinin teknik şartnameden öncelikli olduğu,

Uygulama projesinde gösterilen kazıdan çıkan malzemeye geri dolgu yapılması yerine nitelikli dolgu malzemesi kullanılması durumunda, Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİĞŞ)'nin "*Projelerin uygulanması*" başlıklı 12.4. maddesine göre idarece, uygulama projesinden farklı bir imalat yapılması durumunda geri dolgu imalatında kullanılan malzeme ve nakliyesi ile kazıdan çıkan malzemenin işyerinden nakli bedelinin ödenmesi,

Yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İşin anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olduğu, mahal listesinde "*15.125.1004: Çakıl temin edilerek, makine ile serme, sulama ve sıkıştırma yapılması*" imalatının yer aldığı,

İdari şartnamenin 12 nci maddesi gereği, yüklenicinin işyeri ve çevresini gezdiği, teklifini buna göre hazırladığı, zemin etüt raporu ve işin yapılacağı yeri ve çevresini incelemesi ile Özel Teknik Şartnamenin 7.1.1 maddesi düzenlemesi ile YİĞŞ'nin "*İşlerin Denetimi*" başlıklı 14.3 maddesi gereği kazıdan çıkan malzemenin geri dolguda kullanılıp kullanılmayacağını yüklenicinin bilmesi gerektiği,

Yüklenicinin, üstlenmiş olduğu işi fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapmakla yükümlü olduğu, pissu ve yağmur suyu hatlarındaki dolgularının nitelik ve sıkışma bakımından uygun olmaması halinde, yolun trafiğe açılmasıyla yol saatinde oluşabilecek oturumların önüne geçmek için, yapı denetim görevlisinin onay verdiği malzeme ile dolgunun yapılması gerektiği,

Dolayısıyla pissu ve yağmur suyu hatlarındaki kazıdan çıkan malzemenin uygun olmaması durumunda, dışarıdan getirilen geri dolgu malzemesinin sözleşme bedeline dahil olduğu,

Belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra, konunun inceleme ve değerlendirmesine geçilmiştir.

İdare yazısı ve ekinde gönderilen ihale CD'si incelendiğinde

"Yağmursuyu ve pissu hatları birleşik hendek tip kesiti"nde;

Boru altına 0,20 mt kum dolgu ile yataklama yapılması, boru üstüne 0,20 mt kum çakıl dolgu ile gömlekleme yapılması ve geri dolgu yapılması,

"Pissu ve Yağmursuyu hatları boru hendek tip kesiti"nde;

Boru altına 0,20 mt kum dolgu ile yataklama yapılması, boru üstüne 0,20 mt kum çakıl dolgu ile gömlekleme yapılması ve geri dolgu yapılması,

Ayrıca, "Altyapılar" mahal listesinin "Yağmursuyu imalatları", "Atıksuyu imalatları" ve "İçmesuyu imalatları" bölümlerinde;

15.125.1004: Çakıl temin edilerek, makine ile serme, sulama ve sıkıştırma yapılması,

43.610.1081: Tuvenan kum - Çakıl'ın (08.008/İB) el ile (tokmaklanarak) sıkıştırılarak hendek ve temel taban ıslahı, boru tabanı yataklanması, borunun gömlekleme, hendek ve temel dolgusu yapılması,"

İşe ait Özel Teknik şartnamenin 7 nci maddesinde;

...

- Sanat yapısı imalatlarında ve sonrasında yapılacak geri dolgularda, projede belirtilen şekilde seçilmiş malzeme kullanılacaktır. Hafriyat sonucu çıkan malzemenin geri dolgu işlerinde kullanılabilirliği Yapı Denetim görevlisinin vereceği karar ile belirlenecektir.

...

7.2.49 - 43.610.1081 Tuvenan kum-çakılın el ile (tokmaklanarak) sıkıştırılarak hendek ve temel taban ıslahı, boru tabanı yataklanması ve boru gömlekleme yapılması

...

Boru hendek veya temel tabanın tesviyesi tamamlanıp tabandaki suyun kurutulmasından sonra 08.008/İB Poz nolu birim fiyat tarifindeki esaslar ve şartlar dahilinde hazırlanmış veya aynı evsafa piyasadan satın alınarak hendek kenarına getirilmiş, tuvenan kum-çakılın, hendek kenarından makina ile alınarak hendek ve temel tabanına atılması, 20 cm'lik tabakalar halinde el ile serilmesi, ve sulanarak tokmakla sıkıştırılması için gerekli her türlü işçilik, malzeme ve zayiati, makina, alet ve edevat giderleri ile iş yerindeki yatay ve düşey taşıma, yüklenici karı ve genel giderleri dahil, (Yalnız, tuvenan-kum çakılın ocaktan hendek kenarına kadar taşınması ve figüre bedeli hariç) 1.000 m³ tuvenan kum-çakıl ile tatbikat projesinde belirtilen şartlarda ve esaslarda hendek ve temel taban ıslahı, boru tabanı yataklanması, borunun gömlekleme ile hendek ve temel dolgusunun yapılmasının; 1 m³ fiyatı:

ÖLÇÜ:

...

2) Boru gömlekleme ve yataklanmasında: Hendek ve temel dolgularında projesindeki tip kesitte belirtilen hendek genişliği ve dolgu yüksekliği ile yataklama ve gömlekleme yapılan hendek boyunun çarpımından, dolgu kesiti içinde kalan boru ve beton dış hacimlerinin minha edilmesi ile elde edilen metreküp cinsinden miktardır.

... "

Tariflerinin yer aldığı görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin; “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1.Bu sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen (.... TL) toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.”

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır.” **hükümleri, “**

Sözleşmenin ekleri” başlıklı 8 inci maddesinde;

“8.1.Sözleşme, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütündür, idareyi ve Yükleniciyi bağlar. Ancak, Sözleşme hükümleri ile ihale dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde, ihale dokümanında yer alan hükümler esas alınır. ...”

8.2. İhale dokümanını oluşturan belgeler

8.2.1. İhale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir.

- 1- Yapım İşleri Genel şartnamesi,
- 2- İdari Şartname,
- 3- Sözleşme tasarısı,
- 4- Uygulama projesi,
- 5- Mahal listesi,
- 6- Özel teknik şartname,
- 7- Genel teknik şartname, 8-Açıklamalar (varsa),
- 9- Diğer ekler.” ,

İşe ait sözleşme eki YİĞŞ'nin “Projelerin uygulanması” başlıklı 12 nci maddesinde;

“(1) Sözleşme konusu işler, idare tarafından yükleniciye verilen veya yüklenici tarafından hazırlanıp idarece onaylanan uygulama projelerine uygun olarak yapılır.”,

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere; anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen bu işte, yüklenicinin teklifini ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için verdiği, bunun temini için de idareler tarafından ihale dokümanlarının ve bu dokümanlar arasında yer alan uygulama projeleri ile bunlara dayalı olan mahal listelerinin, varsa teknik şartnamenin eksiksiz bir şekilde ve birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanmasının mevzuat gereği olduğu,

Mahal listelerinin ihaleye esas uygulama projelerine dayalı olarak hazırlanması ve proje ile çelişkili olmamasının gerektiği, uygulama projelerinde gösterilemeyen imalatların mahal listesi ile açıklanabileceği,

Sözleşmenin “Sözleşmenin ekleri” başlıklı 8 inci maddesi gereği ihale dokümanlarının bir bütün olduğu, idare ve yükleniciyi bağladığı

Ayrıca, anahtar teslimi götürü bedel işlerde, uygulamada uyulması gereken teknik konularda, ilgili birim fiyat tariflerine atıfta bulunulmasının yerinde olmadığı, bu hususların idare tarafından düzenlenecek ve ihale dokümanları arasına konulacak teknik şartnamelerde belirtilmesinin mevzuatının gereği olduğu,

Hususları açıktır.

Bu hüküm ve tespitler birlikte göz önüne alındığında;

Anahtar teslimi götürü bedel işlerde, isteklilerin teklifini sözleşmenin “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesine göre uygulama projesi ve mahal listesine dayalı olarak verdikleri, sözleşmenin “Sözleşmenin ekleri” başlıklı 8 inci maddesi

gereği ihale dokümanlarının bir bütün olduğu, idare ve yükleniciyi bağladığı hususları birlikte dikkate alındığında, uygulama projesinde yer alan yağmur suyu ve pis su hatları hendek tip kesitlerinde gösterildiği şekilde imalatların uygulama projesine ve mahal listesine göre fen ve sanat kurallarına uygun olarak tamamlanmasının esas olduğu, dolayısıyla yağmursuyu ve pissu hatlarının kazıdan çıkan malzeme ile geri dolgu yapılması ve kazıdan çıkan malzemenin fen ve sanat kurallarına göre geri dolguya uygun vasıfta olmadığına tespit edilmesi halinde nitelikli malzeme ile geri dolgusu yapılmasının da sözleşme bedeline dahil olduğu,

Değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... Yapım İşi”nde;

Yağmursuyu ve pissu hatlarının kazıdan çıkan malzeme ile geri dolgu yapılması ve kazıdan çıkan malzemenin fen ve sanat kurallarına göre geri dolguya uygun vasıfta olmadığına tespit edilmesi halinde nitelikli malzeme ile geri dolgusu yapılmasının da sözleşme bedeline dahil olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 28/05/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

İhale Sürecinin Uzaması Nedeni ile Süre Uzatımı Kararı

Karar No : 2021/113

Karar Tarihi : 28/05/2021

I - KONU

... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapım İşi"nde, ihale sonucuna Kamu İhale Kurumu nezdinde üç kez yapılan itiraz sonrasında idaresince tesis edilen düzeltici işlemler sebebiyle ihale tarihi ile sözleşme imzalanması arasında yaşanan gecikmeye bağlı olarak yüklenicinin fiyat farkı hesaplanması talebinin idaresince reddedilmesi üzerine oluşan anlaşmazlığın Kurulumuzca karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

İhale tarihi ile sözleşmenin imzalanma tarihi arasında oluşan yaklaşık 10 aylık gecikmenin idare kusurundan kaynaklandığı, tekliflerinin 2020 yılı fiyatlarına göre oluşturulduğu, sözleşmenin 2021 yılında imzalanabildiği, pandemi koşullarının da etkisi ile malzeme ve işçilik fiyatlarında oluşan öngörülemez artışlar sebebiyle sözleşmenin imzalanmasında yaşanan gecikmeden dolayı işte fiyat farkı hesaplanması gerektiği yönündedir.

İdaresin görüşü ve değerlendirmesi;

Sözleşme süresinde işin bitim tarihini etkileyen bir durum bulunmadığı, işe ait İdari Şartnamenin 46 ncı, sözleşmenin 14 üncü ve yürürlükte bulunan fiyat farkı kararnamesinin 6 ncı ve 9 uncu maddeleri uyarınca fiyat farkı hesaplanmasının mümkün olmadığı belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde açıklandıktan sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İşe ait idari şartnamenin;

"Tekliflerin geçerlilik süresi" başlığı altında düzenlenen 24 üncü maddesinde;

"24.1. Tekliflerin geçerlilik süresi, ihale tarihinden itibaren 60-altmış takvim günüdür.

24.2. İhtiyaç duyulması halinde, teklif geçerlilik süresinin en fazla yukarıda belirlenen süre kadar uzatılması istekliden talep edilebilir. İstekli, İdarenin bu talebini kabul edebilir veya reddedebilir. ..."

"Fiyat farkı" başlığı altında düzenlenen 46 ncı maddesinde;

"46.1. İhale konusu iş için sözleşmenin uygulanması sırasında fiyat farkı hesaplanmayacaktır. Ancak, mücbir sebepler veya idareden kaynaklanan nedenlerle işin bitim tarihinin süre uzatımı verilmek suretiyle uzatılması halinde, yürürlükte bulunan fiyat farkına ilişkin esaslar dikkate alınarak fiyat farkı hesaplanacaktır."

Hükümleri ile,

İşe ait sözleşmenin;

"İş programı" başlığı altında düzenlenen 11 inci maddesinde;

"12.1. Yüklenici, iş programını yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde ... hazırlar. ...onaylanmak üzere idareye teslim edilir.

12.2. İdare iş programını verildiği tarihten itibaren başlamak üzere 10 gün içinde onaylar.”,

“Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları” başlığı altında düzenlenen 14 üncü maddesinde de;

“14.1. Yüklenici, gerek sözleşme süresi gerekse uzatılan süre içinde, sözleşmenin tamamen ifasına kadar, vergi, resim harç ve benzeri mali yükümlülüklerde artışa gidilmesi veya yeni mali yükümlülüklerin ihdası gibi nedenlerle fiyat farkı verilmesi talebinde bulunamaz.

14.2. Fiyat farkı hesaplanmayacaktır. Ancak, mücbir sebepler veya idareden kaynaklanan nedenlerle işin bitim tarihinin süre uzatımı verilmek suretiyle uzatılması halinde, yürürlükte bulunan fiyat farkına ilişkin esaslar dikkate alınarak fiyat farkı hesaplanacaktır.

14.3. Sözleşmede yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz.”,

31/08/2013 tarihli ve 28751 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve ihale tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan “4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar”da;

“Uygulama Esasları” başlıklı 6 ncı maddesi birinci fıkrasında;

“Bu esaslara tabi yapım işi ihalelerinde fiyat farkı uygulanabilmesi için, söz konusu işlerin ihalelerine ilişkin idari şartname ve sözleşmelerde, bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanacağı belirtilmiş olması gerekir. Sözleşmelerde yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz.”,

“Fiyat Farkı Verilmesi Öngörülmeyen İşler” başlıklı 9 uncu maddesi birinci fıkrasında;

“İdari şartname ve sözleşmesinde fiyat farkı verilmesi öngörülmeyen işlerde, 4735 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ya da idareden kaynaklanan nedenlerle işin bitim tarihinin süre uzatımı verilmek suretiyle uzatılması halinde, uzatılan süre içinde ve bu süreye göre revize edilen iş programına uygun olarak yapılan iş kalemleri ya da iş grupları için, bu madde hükmüne işin idari şartname ve sözleşmesinde ver verilmiş olması şartıyla bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanır.”,

Hükümleri bulunmaktadır.

Bu kapsamda; işin ihale tarihi 12.05.2020 olmakla birlikte, sözleşmenin 01.03.2021 tarihinde imzalandığı ve işin idari şartnamesine göre de tekliflerin geçerlilik süresi ihale tarihinden itibaren 60 gün olmasına rağmen yüklenicinin ihalede teklif ettiği fiyat üzerinden sözleşmeyi itirazsız imzaladığı anlaşılmaktadır.

“4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar”ın “Fiyat farkı hesaplanması öngörülmeyen işler” başlıklı 9 uncu maddesi birinci fıkrasında mücbir sebeplerle işin bitim tarihinin süre uzatımı verilmek suretiyle uzatılması halinde “... bu madde hükmüne işin idari şartname ve sözleşmesinde ver verilmiş olması şartıyla bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanır.” hükmünün bulunduğu, işin idari şartnamesi ve sözleşmesinde de bu hükmeye yer verildiği görülmekle birlikte, sözleşmenin uygulanmasına ilişkin iş ve işlemlerin sözleşmenin imzalanmasından itibaren başlayacağı, dolayısı ile bu düzenlemenin sözleşme imzalanması sonrasında verilen süre uzatımlarına için geçerli olduğu, ihale tarihi ile sözleşme imzalanması arasında yaşanan gecikme için işin süresinin uzadığından bahisle işe ait sözleşme ve ekleri hükümlerine göre fiyat farkı hesaplanamayacağı değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre ... “... Yapım İş”nde;

Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin iş ve işlemlerin sözleşmenin imzalanmasından itibaren başlayacağı, işe ait sözleşme ve eki hükümlerine göre ihale tarihi ile sözleşme imzalanması arasında yaşanan gecikme nedeniyle fiyat farkı hesaplanamayacağına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 28/05/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Kazı Pozunun Geri Dolguyu da Kapsayıp Kapsamadığına İlişkin Yüksek Fen Kurulu Kararı

Karar No : 2021/124

Karar Tarihi : 07/06/2021

I - KONU

... tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... İş'i"nde, projede bulunan 15.120.1101 nolu iş kaleminin dolgu imalatını kapsayıp kapsamadığı konusunda anlaşmazlık olduğu anlaşılmakta olup belirtilen anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Birim fiyat cetvelinde yer alan 15.120.1101 nolu iş kaleminin sadece kazı imalatını içerdiği, sulama projesindeki boru hatlarının kazılması ve dolgusunda bu iş kaleminin kullanılmayacağı, imalattan sonra ilave olarak boru hatlarının kazılması ve doldurulması için yeni birim fiyat oluşturulması ve buna göre ödeme yapılması gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İşe ait Teknik Şartname'de projede kullanılacak birim fiyatların tanımı ve detaylarının belirtildiği,

Teknik Şartnamenin 82. sayfasında yer alan 15.120.1101 nolu iş kalemi tarifine göre; kazı yapılması, taşınması, depo veya dolguya konulması, kazının serilmesi, tesviyesi borudan kalan boşlukların doldurulması işlerini kapsadığının açık ve net bir şekilde belirtildiği, Teknik Şartnamenin son sayfasındaki diğer hususlar başlığı adı altındaki maddede "Yüklenici bu işe ait ihaleye teklif vermekle, bu şartnamedeki hususları okumuş, anlamış ve peşinen kabul etmiş sayılır" denildiğinden yüklenicinin bu hususları bilmesi ve anlaması buna göre fiyat teklif etmiş olması gerektiği, seçilen pozun yapılan işle uyumlu olduğu, kaynakların verimli kullanımı ilkesine uygun olduğu ve ilave bir dolgu ödemesi yapılmaması gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra, konunun inceleme ve değerlendirmesine geçilmiştir.

Kurulumuza gönderilen yazı eki bilgi ve belgeler incelendiğinde;

Birim fiyat sözleşmeye bağlanan bu işte birim fiyat tariflerinin ayrı bir belge olarak yer almadığı, söz konusu birim fiyat tariflerinin "Akıllı Tarımsal Sulama Projesi Teknik Şartnamesi" içerisinde açıklandığı görülmektedir.

İşe ait Teknik Şartnamenin Birim Fiyat tariflerinde İdarenin kullanmış olduğu 15.120.1101 nolu iş kaleminin;

"Poz no : 15.120.1101

Tanım : Makine ile her derinlik ve genişlikte yumuşak ve sert toprak kazılması (derin kazı)

Birim : m³

Tarifi : Yumuşak ve sert toprak zeminde; makine ile kazının yapılması, taşıtlara yüklenmesi, 25 metreye kadar taşınması, depo, imla veya sedde yerinde boşaltılması, serilmesi, inşaat yapıldıktan sonra kazı yerinde kalan boşlukların doldurulması, kazılan yerin taban ve yan cidarlarının, depo ve dolgunun tesviyesi ve düzeltilmesi için yapılan her türlü malzeme ve zayiati, işçilik, araç ve gereç giderleri, müteahhit genel giderleri ve karı dahil, 1 m³ kazı fiyatı

Ölçü: Kazının hacmi kazı projesi üzerinden hesaplanır.

Not: 1) Bu birim fiyata su zammı, iksa, 25 metre dışındaki taşıma, dolgunun sulama ve sıkıştırma bedelleri dahil değildir.

2) Derinlik zammı ödenmez."

Şeklinde tanımlandığı görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin, "Sözleşmenin türü ve bedeli" başlıklı 6 ncı maddesinde;

"6.1. Bu Sözleşme, birim fiyat sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan kesin projeye/projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan (rakam ve yazıyla) bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği ve sözleşme bedelinin tespitinde kullanılan birim fiyatlar ile varsa sonradan tespit edilen yeni birim fiyatlar esas alınır." hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre istekliler tekliflerini, kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemi için teklif ettiği birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden verdikleri, bunun yanı sıra, idare tarafından hazırlanarak ihale dokümanları arasına konulacak birim fiyat tariflerinin, herhangi bir tereddüde mahal vermeyecek ölçüde açık ve net bir şekilde düzenlenmesinin gerekli olduğu, bu itibarla, birim fiyatların kapsamının nelerden oluştuğunun eksiksiz bir şekilde fiyatın tarifinde belirtilmesinin büyük önem arz ettiği,

Ayrıca, birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihale edilen yapım işinde, yüklenicinin teklif fiyatlarını, sadece iş kalemi tariflerine göre değil, projesinde gösterilen imalatın eksiksiz ve kusursuz yapılması için gerekli tüm girdileri kapsayacak şekilde vermesi gerektiği,

Hususları bilinen bir durumdur.

Diğer taraftan, işe ait sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGŞ)'nin "Sözleşmede bulunmayan işlerin birim fiyatının tespiti" başlıklı 22 nci maddesinin birinci fıkrasında;

"12 nci maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkra da belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir."

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İlkeler" başlıklı 4 üncü maddesinde; *"Bu kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülüklerle sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensiplere aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur."*

Hükümleri yer almaktadır.

Buna göre yeni iş kalemlerinin bedellerinin ancak proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği haller ile işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve birim fiyat teklif cetvelinde fiyatı bulunmayan işler için söz konusu maddede belirtilen usuller çerçevesinde tespit edilerek ödeneceği açıktır.

Yapım işinin yürütülmesi sürecinde YİGŞ'nin 12 nci maddesi hükümleri doğrultusunda idaresince ihale dokümanı kesin projede değişiklik yapılmadığı ve imalatların sözleşme eki bu projeler doğrultusunda yapıldığı göz önüne alındığında, ihaleye esas projeye göre gerçekleştirilen imalatlar için yeni birim fiyat tespiti yapılmasının işe ait sözleşme ve ekleri hükümlerine uygun düşmeyeceği, bu itibarla yapılan işlerin bedellerinin teklif birim fiyat cetvelinde yer alan birim fiyatlar üzerinden ödenmesi gerektiği değerlendirilmektedir

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre "...İşi"nde;

Birim fiyat teklif cetvelinde yer alan "15.120.1101" nolu iş kalemine yeni birim fiyat tespiti yapılmasının işe ait sözleşme ve ekleri hükümlerine aykırı olduğuna, yapılan işlerin bedellerinin birim fiyat teklif cetvelinde yer alan birim fiyat üzerinden ödenmesine,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Avans Verilen İşte Fiyat Farkı Hesabında Yaşanan Anlaşmazlığın Karara Bağlanması

Karar No : 2021/134

Karar Tarihi : 10/06/2021

I - KONU

.... yazısı ve eklerinden özetle; bahse konu idare tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapım İş'i"nde düzenlenen hak edişlerde ki fiyat farkı hesaplamasında yüklenici ile idare arasında yaşanan anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuat çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

....tarihli dilekçesinden özetle; işin yürütülmesi sırasında düzenlenen hak edişlerde fiyat farkı hesaplanırken, avans tutarı ve kesinti miktarının, iş programındaki ödenek dilimlerinde dikkate alınması gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İşin yürütülmesi sırasında düzenlenen hak edişlerde fiyat farkı hesaplanırken, o hakediş tutarından %15'lik avans kesintisi yapıldıktan sonra kalan tutara fiyat farkı hesaplandığı, avans tutarının ise iş programındaki ödenek dilimlerinden değil aylık imalat tutarlarından kesildiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra anlaşmazlık konusu ile ilgili tespitlere geçilmiştir.

İşe ait sözleşmenin;

"Ödeme yeri ve şartları" başlıklı 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında;

"...Yüklenici yapım işi için sözleşmede belirtilen ödenekleri iş programına uygun şekilde imalat ve/veya ihzarat olarak sarf etmek zorundadır."

"İş programı" başlıklı 12 nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında;

"12.1 Yüklenici, iş programını yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde, sözleşme bedeli üzerinden bir günde yapılması gereken iş tutarını hesaplayarak, ödeneklerin yıllara göre dağılım esasları ile varsa işin kısımları ile bitirme tarihlerini de dikkate alarak İdarece verilen örneklere uygun olarak hazırlar. Bu programda ayrıca; iş kalemleri, aylık imalat ve iş miktarları, (ihzarat ödemesi öngörülen işlerde ihzaratı,) yıllık ödenek dilimleri ve bunların aylara dağılımı gösterilir ve iş programı en az dört nüsha hazırlanarak onaylanmak üzere İdareye teslim edilir.

1.3 İş programının hazırlanması ve uygulanması ile ilgili diğer hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümleri uygulanır."

"Avans verilmesi şartları ve miktarı" başlıklı 13 üncü maddesinde;

"13.1. Bu iş için avans aşağıdaki şartlar dâhilinde verilecektir.

13.2. Yer teslimi yapıldıktan ve iş programı onaylandıktan sonra yüklenicinin yazılı isteği üzerine verilecek avansla aynı miktar (iş programında öngörülen hakediş ödemeleri üzerinden hesaplanan avans mahsubunun bitiş tarihine süreli) teminat mektubu (....) veya Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri ve bu senetler yerine düzenlenen belgeler karşılığında;

- a) Şantiyenin kurulması, lüzumlu makine ve ekipmanın nakli,
b) Makine, ekipman, malzeme ve cihazların satın alınması ve siparişe bağlanması,
gibi işler için gerekli giderleri karşılamak üzere sözleşme bedelinin yüzde 10'u tutarında avans verilecektir.

13.3. Avans defaten aşağıdaki tarihte ödenecektir;

(a) Tamamı yer teslimi yapıldıktan ve iş programı onaylandıktan sonra.

...

13.8. İdare, iş programının aksaması veya avansın şartlara uygun sarf edilmemesi veya 10 gün içerisinde işe başlanılmamış olması hallerinde, mahsubu yapılmamış avansı veya bakiyesini, bu halleri takip eden ilk hakedişten defaten kesmeye, bu yetmediği veya hakedişi bulunmadığı takdirde avans teminatını nakde çevirmeye her zaman yetkilidir.

13.9. Avans mahsubu aşağıda yazılı esaslar dâhilinde yapılır:

13.9.1. Avans mahsup oranı, avans verilme oranının %50 fazlasıdır.

13.9.2. Avanslar, avansın verildiği tarihten itibaren her bir hakedişin sözleşme bedeline ait tutarına, avans mahsup oranı uygulanarak hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle mahsup edilir.

..."

"Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları" başlıklı 14 üncü maddesinde;

..."

14.2. Fiyat farkı hesaplanacaktır.

14.2.1 Fiyat farkı hesabı

(1) Fiyat farkı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$F = A_n \times B \times (P_n - 1)$$

...

(2) Formülde yer alan;

a) F: Fiyat farkını (TL),

b) A_n : İlk geçici hakedişte ($n=1$) olmak üzere (n) inci hak edişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri ve ihzarat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL), anahtar teslimi götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL),

...

14.4. Bu maddede hüküm bulunmayan hallerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar uygulanır.

Yürürlükte bulunan "4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar"ın;

"Uygulama Esasları" başlıklı 6 ncı maddesinde;

"Avans ödenen işlerde, hakedişten mahsup edilen avans tutarı, formüldeki (A_n) tutarından düşüldükten sonra fiyat farkı hesaplanır. Fiyat farkı katsayısının (P_n) birden küçük olması halinde, (A_n) tutarından avans miktarı düşülmez."

"İş programı ve ödenek dilimi" başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasında;

"(1) Sözleşme imzalandıktan sonra iş kalemlerinin, aylık imalatın, ihzaratın ve yıllık ödenekler ile bunların aylara dağılımını gösteren ayrıntılı bir iş programı hazırlanarak idarenin onayına sunulur."

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinde, "İş programı" tanımı ile ilgili olarak;

"İş programı: Yüklenicinin, işin süresi ve varsa iş kısımlarına ait bitirme tarihleri ile yıllık ödeme miktarlarını da dikkate alarak, yapım işine ait iş kalemlerini/gruplarını, aylık imalatı ve iş miktarlarını, ihzarat ödemesi öngörülen işlerde ihzaratı, yıllık ödenek dilimlerini ve bunların aylara dağılımını ayrıntılı olarak gösterdiği programını,"

“İş programı” başlıklı 17 nci maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarında;

“(1) Yüklenici, sözleşme veya eklerinde belirlenen süre içinde, idarece verilen örneklere uygun bir iş programını hazırlayarak, onaylanmak üzere idareye teslim edecektir.

(4) İş programında, resmî tatil günleri ile sözleşmesinde belirtilmiş ise, iklim şartlarından dolayı çalışmaya elverişli olmayan dönemler dışındaki bütün günlerin çalışarak geçirileceği göz önünde tutulur. Ancak, işin bitimi çalışmaya elverişli olmayan döneme rastlar ise idare yükleniciden, teknik şartları yerine getirerek işi tamamlaması için bu devre içinde çalışmasını isteyebilir.,,”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlerden;

İş programının, işin yer teslimi ile birlikte, sözleşmesinde belirtilen sürede yüklenicinin hazırlaması gereken bir belge/ program olduğu, bu programda, yüklenici, sözleşmesinde belirtilen yıllar ödeneğini, kendisine yılı sonu itibarıyla ödenecek şekilde, yıl içinde çalışma şartları, teknik sınırlamalar, ihtiyaç önceliği gibi etkenlere ve işin süresi ile varsa iş kısımlarına ait bitirme tarihleri ile yıllık ödeme miktarlarını da dikkate alarak, yapım işine ait iş kalemlerini/gruplarını, aylık imalatı ve iş miktarlarını, ihzarat ödemesi öngörülen işlerde ihzaratı, yıllık ödenek dilimlerini ve bunların aylara dağılımını ayrıntılı olarak göstereceği bu programı, idarece verilen örneklere uygun hazırlayarak idareye sunmak zorunda olduğu,

Avansın ise sözleşmede; verilme şartları, miktarı, verilme zamanı ve mahsup esasları hükme bağlanmış, sözleşme bedelinin belli bir oranına karşılık gelen ve yine sözleşme bedeli içerisinde yükleniciye defaten yapılan bir ön ödeme tutarı olduğu,

Bu tutarın mahsuplaşmasının, avansın verildiği tarihten itibaren düzenlenen her bir geçici hakedişte, fiyat farkı ile KDV eklenmemiş sözleşme fiyatları ile yapılan imalat tutarının sözleşmede belirlenen oranına karşılık gelen tutarın, hakediş kapağının “Kesintiler” bölümünde kesintisinin yapılarak sağlandığı,

Fiyat farkının ise; işin yürütülmesi sırasında düzenlenen her hakedişte, sözleşme fiyatları ile yapılan imalat tutarına, iş programı da göz önünde bulundurularak, sözleşmede belirtilen fiyat farkı esaslarının uygulanması sonucu (fiyat farkı formülünde Pn’in 1’den büyük veya küçük olmasına bağlı olarak) ortaya çıkan ve sözleşme bedeli ile yapılan imalat tutarına ilave olarak ödenecek ya da kesilecek bir tutar olduğu,

Avan verilen ve fiyat farkı hesaplanması öngörülen işlerde, hangi tarihte verilmiş olursa olsun, ilk avans tarihinden sonraki her geçici hakedişte mahsup edilmeye başlanan avans tutarının, o hakedişlerde fiyat farkı formülünde kullanılan ve tanımında belirtilen (An) tutarından düşüldükten sonra fiyat farkı hesaplanmasının nedeninin ise bu hakediş tarihlerinden önce defaten ön ödemesi yapılan avans miktarından, her geçici hakedişte mahsup edilmeye başlanan avans tutarı için fiyat farkı ödenmesinin önüne geçmek olduğu,

İşin yürütülmesi sırasında ödenen avansın, geçici hakedişlerde mahsup edilmesinin başka bir iş ve işlem, fiyat farkı hesaplanmasının ise başka bir iş ve işlem olduğu,

Dolayısı ile fiyat farkı hesaplamasında, iş programındaki aylık harcama tutarı ile iş programındaki aylarda düzenlenen hakediş tutarlarının karşılaştırılması gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... Yapım İşi”nde;

- **İş programına uygun imalat yapılıp yapılmadığının tespitinde normal avans verilmeyen işlerde olduğu gibi, avans verilen işlerde de hakediş tarihinde, iş programına göre harcanması gereken aylık tutar ile o hakediş tutarının (An) karşılaştırılmasına,**
- **Fiyat farkı hesaplaması yapılırken, avans verilen işlerde, o hakediş tutarı olan An’dan, o hakedişte, mahsuplaşması yapılacak başka bir ifade ile kesintisi yapılan avans miktarı çıkartılarak bulunacak tutarın kullanılmasına,**

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 10/06/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Doğal Gaz Abone Bağlantı Bedelinin Sözleşme Bedeline Dahil Olup Olmadığı Hususunda Kurul Kararı

Karar No : 2021/137

Karar Tarihi : 14/06/2021

I - KONU

... Müdürlüğü'nün ... yazısı ve eklerinden özetle; adı geçen idare tarafından 4734 Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan, "...Yapım işi"nde, doğal gaz abone bağlantı bedelinin sözleşme bedeline dahil olup olmadığı konusunda idare ile yüklenici arasında oluşan anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Mekanik tesisat uygulama projelerinde, "Reglajdan 300 mbar Gaz girişi" notu ile servis vanası dahil iç tesisata bağlantı hattının gösterildiği, yerel doğal gaz ağına bağlantı mesafesi, reglaj istasyonu kurulması ve bağlantı hattı imalatlarına yönelik bilgilere yer verilmediği, tekliflerini anahtar teslimi götürü bedel sözleşme gereği, uygulama projeleri ve mahal listelerine dayalı olarak verdikleri, bu bağlamda söz konusu belgelerde yer almayan imalatları tekliflerine yansıtmadıkları, bu itibarla abone bağlantı sözleşmesi imzalanması aşamasında, gaz dağıtım firması tarafından "abone bağlantı bedeli" adı altında talep edilen ve içerisinde, reglaj istasyonu kurulması ve yerel doğal gaz ağına bağlantı yapılması imatlarını da içeren bedeli tekliflerine yansıtılmalarının mümkün olmadığı, dolayısıyla bu kısım ile ilgili olarak hesaba katılan abone bağlantı bedelinin sözleşme bedeline dahil olmadığı, iç tesisat bağlantısı ile reglaj istasyonu arasında yapılacak imalatlar ile bu bağlantı sebebiyle yansıyacak abone bağlantı bedelinin sözleşme bedeline dahil olduğu yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Sayaç ve sonrasındaki iç tesisat imalatları sözleşme bedeline dahil olduğu gibi sayaç öncesi kazı, şehir şebekesine bağlantı hattı, reglaj istasyonu kurulması dahil abone bağlantı bedelinin sözleşme bedeline dahil olduğu belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde açıklandıktan sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinde;

"Uygulama projesi: Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi, ... ifade eder",

İşe ait sözleşmenin "Sözleşmenin türü ve bedeli" başlıklı 6 ncı maddesinde:

"6.1. Bu Sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen (rakam ve yazıyla) toplam bedel üzerinden akdedilmiştir." hükümleri yer almaktadır.

Anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen işlerde, isteklilerin teklifini sözleşmenin 6 ncı maddesinde belirtildiği üzere, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamının yapımı için verdiği, projesi içerisinde yer alan bütün imatların ihale üzerinde kalan ve yüklenici sıfatını kazanan istekli tarafından fen ve sanat kurallarına, yürürlükteki mevzuat ve standartlara uygun bir şekilde imatlarını gerçekleştirerek, kullanıma hazır

olarak idareye sunulması gerektiği, bunun temini için de, idareler tarafından ihale dokümanları arasında yer alan uygulama projelerinin her türlü ayrıntıya yer verilmek suretiyle ve bu projelere dayalı olan mahal listelerinin varsa teknik şartname ve diğer açıklayıcı belgelerin eksiksiz bir şekilde ve birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanmasının mevzuatı gereği olduğu hususu açıktır.

Bu genel değerlendirmeden sonra, idarenin yazısı ve ekinde gönderilen bilgi ve belgeler ile ihale dokümanını içeren ihale “CD” sine bakıldığında;

Mekanik tesisat uygulama projesi saha ısıtma tesisatı zemin kat planı-1 1041-HAN-037 paftasında;

Doğal gaz girişinin kazan dairesinin bulunduğu Z-119 mahallinden olduğu görülmekte ve mahal girişinde; (kesme vanası, deprem vanası, filtreli regülatör, redüksiyon, selenoid vana, sayaç ve sayaç kitinden oluşan) “*sayaç montaj görünüm detayı*”nın yer aldığı,

Mekanik tesisat uygulama projesi ısıtma-soğutma tesisatı izometri şeması 1041 HAF-005 paftasında;

“*Reglajdan 300 m.bar Gaz Girişi*”, “*servis vanası*”, “*sayaç grubu*”, “*mutfak hattı*”

“*Reglajdan 300 m.bar Gaz Girişi*”, “*servis vanası*”, “*sayaç grubu*”, “*kazan dairesi hattı*” olmak üzere doğal gaz girişinin 300 mbarlık reglaj istasyonundan yapılacağına gösterildiği,

Aynı pafta üzerinde “Dikkat edilecek önemli hususlar” başlığı altında notların yer aldığı, ancak şehir şebekesinden binaya doğal gaz temin edilecek bağlantı noktası, aradaki mesafe ve basınç düşürme istasyonu kurulması gibi imalatlarla ilişkin açıklamalara yer verilmediği,

İşe ait “Mekanik Tesisat İşleri Teknik Şartnamesi”nin;

“Açıklamalar” başlığı altında,

“*Binaların bütün abonelikleri (su, doğalgaz vb) yüklenici tarafından yapılacaktır. Bu aboneliklerin yapılabilmesi için yetkili bina kullanıcıları tarafından yüklenici firma elemanlarına gerekli bilgiler ve yetkiler verilecektir.*”

“*Doğalgaz Tesisatı Özel Teknik Şartnamesi*” başlığı altında,

“*Projelerde belirtilen mahallere (kazan dairesi, mutfak vb.) doğalgaz tesisatı çekilecektir. İlgili belediyelerin veya gaz dağıtım şirketlerinin mevcut yönetmeliklerine göre proje, proje onayları, imalat, işletmeye alma gibi bütün işlemler yüklenici tarafından yapılacaktır. Doğalgaz yakıtlı sistem abonelik dahil çalışır halde tesis edilecektir.*”

Yüklenici, deneme ve işletmeye alma testlerini yapabileceği miktardaki doğalgazı (yakıtı) temin edecek ve gerekli testlerini yaparak sistemi çalışmaya uygun hale getirecektir. Isıtma tesisatı için Yerel Doğalgaz Dağıtım Şirketi şartnameleri doğrultusunda proje ve sayaç grubu oluşturulması ve oluşturulan projelerin Yerel Doğalgaz Firmasına onaylatılması yüklenicinin yükümlülüğündedir.”

Şeklinde açıklamalara yer verildiği, yerel doğal gaz dağıtım şebekesi ile 300 mbar çıkış basıncını sağlayacak reglaj istasyonu imalatına ilişkin açıklamalara ve “*doğal gaz abone bağlantı bedeli*” adı altında yerel gaz dağıtım firmasınca talep edilen bedele ilişkin açıklamaya yer verilmediği, “*doğal gaz abone bağlantı bedeli*” altında alınan bedel içerisinde, şehir şebekesi ile bina girişi arasında yapılacak bağlantı hattı ve basınç düşürme istasyonu (300 mbar çıkış basıncının sağlandığı reglaj istasyonu) kurulması bedellerinin de yer aldığı, yüklenicinin de “*abone bağlantı sözleşmesi*” imzalanması aşamasında talep edilen bu bedele itirazından dolayı anlaşmazlığın olduğu anlaşılmaktadır.

Anlaşmazlık konusu anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen bu işte, mekanik tesisat uygulama projelerinde, yerel doğal gaz şehir şebekesinden gaz bağlantısı yapılacak nokta ile bina arasındaki mesafe ve yapılacak bağlantı hattına ilişkin bilgilerin mevcut olmadığı, yüklenicinin sözleşmenin 6 ncı maddesi gereği, bu imalatları teklifine yansıtabilmesi için söz konusu bilgilerin uygulama projelerinde ve mahal listelerinde gösterilmesinin ve teknik şartnamelerde de yapım şart ve tekniklerinin açıklanmasının mevzuatın gereği olduğu, mekanik tesisat işleri teknik şartnamesinde uygulama projesi ve mahal listesinde yer almayan reglaj istasyonu ve şehir şebekesine bağlantı hattı yapılması gibi altyapı imalatlarına yönelik açıklama ve yapım şart ve tekniklerine yer verilmediği görülmektedir.

Uygulama sırasında bu tür anlaşmazlıkların yaşanmaması için, doğal gaz kullanımının öngörüldüğü işlerde doğal gaz bağlantı noktası, bağlantı hattı ve basınç düşürme istasyonu kurulup kurulmayacağı gibi konuların ilgili idareden yazılı olarak temin edilerek uygulama projelerinde gösterilmesi, sözleşme ve idari şartnamelerin diğer hususlar bölümünde bu tür düzenlemelere yer verilmesi hususlarının hatırlatılmasında fayda görülmektedir.

Yukarıda yapılan tespit hüküm ve açıklamalar birlikte göz önüne alındığında; uygulama projeleri ve mahal listesinde yer almayan, yerel doğal gaz şebekesi ile 300 mbar reglaj istasyonu arasındaki bağlantı hattı ile reglaj istasyonu kurulması bedelini yüklenicinin sözleşmenin 6 ncı maddesi gereği teklifine yansıtmasının mümkün olmadığı, dolayısıyla bu kısımdan yansıyacak “doğal gaz abone bağlantı” bedelinin de sözleşme bedeline dahil olmadığı, 300 mbar basınçlı reglaj istasyonu hariç, reglaj istasyonuna bağlantı dahil iç tesisata ait tüm iş ve işlemleri teklifine yansıtmasının mümkün olduğu, bu kısımdan yansıyacak “doğal gaz abone bağlantı” bedelinin sözleşme bedeline dahil olduğu değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... Yapım işi”nde;

Yerel doğal gaz şebekesi ile 300 mbar reglaj istasyonu dahil doğal gaz bağlantı hattına tekabül eden “doğal gaz abone bağlantı bedelinin” sözleşme bedeline dahil olmadığına, 300 mbar’lık reglaj istasyonu hariç, reglaj istasyonuna bağlantı ile bina iç tesisatı arasındaki bağlantıdan dolayı yansıyacak “doğal gaz abone bağlantı bedelini”nin sözleşme bedeline dahil olduğuna,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun Ek 1ve Ek 2 nci maddelerine istinaden, 14/06/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Hakedişlerden Kesilen Kesin Hesap Kesintisinin İadesi ile İlgili Görüşü

Görüş No : 2021/96

Görüş Tarihi : 30/06/2021

... Müdürlüğü'nün tarihli ve sayılı yazısında özetle; idarelerinin yatırım programında bulunan ve teklif birim fiyat sözleşmeye bağlanan yapım işlerine ait sözleşmelerin “İşin devamı sırasında kesin hesapların yapılması” başlığı altında düzenlenen 30 uncu maddesinde;

“30.1.Yüklenici, kesin hesapların zamanında tamamlanmasını teminen işin devamı süresince gerekli elemanı iş başında bulundurmaya ve her kalem imalatın tamamlanmasını takiben yapı denetim görevlisiyle birlikte hesaplarını hazırlatarak peyderpey tetkik için İdareye vermeye mecburdur.

30.2.Düzenlenen hakedişlerde; tamamlanmış, ancak kesin hesabı idareye verilmemiş imalatlara ait tutarların %5'i tutulur ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu tutarlar ödenmez.”

Hükmünün yer aldığı, işin devamı sırasında yüklenicilerin tamamlanan her kalem imalatın uygulama projelerini hazırlayıp kesin hesaplarını idare onayına sundukları, idaresince yapılan ara kesin hesap onay işlemleri sonrasında %5 kesin hesap teminat kesintilerinin ödenmesini talep ettikleri, yapılan imalatların bedellerinin ödenmesine ilişkin geçici hakedişlerden yapılan %5 kesin hesap teminat kesintisinin, işin geçici kabulün yapılması ve kesin hakediş raporu düzenlenmeden, kesin hesap onay işlemleri yapılan imalatlara ait kesin hesap teminat kesintilerinin işin devamı sırasında ödenip ödenemeyeceği hakkında Kurulumuz görüşünün bildirilmesi istenilmiştir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup;

Yapım işlerine ait tip sözleşmelerin 30 uncu maddesinin düzenlenmesine yönelik dip not açıklamasında;

“... ”

(2) Birim fiyat sözleşmelerde madde metni, aşağıdaki gibi düzenlenecektir:

Madde 30-İşin devamı sırasında kesin hesapların yapılması

30.1. Yüklenici, kesin hesapların zamanında tamamlanmasını teminen işin devamı süresince gerekli elemanı iş başında bulundurmaya ve her kalem imalatın tamamlanmasını takiben yapı denetim görevlisiyle birlikte hesaplarını hazırlatarak peyderpey tetkik için İdareye vermeye mecburdur.

30.2. Düzenlenen hakedişlerde; tamamlanmış, ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların %5'i karşılığında teminat mektubu alınır ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu teminat mektubu iade edilmez. Yüklenicinin teminat mektubu vermemesi durumunda ise kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların %5'i tutulur ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu tutarlar ödenmez. İşin devamı sırasında yüklenicinin hakedişlerden yapılan kesintiler karşılığında teminat mektubu vermesi durumunda idare hesabında tutulan tutar yükleniciye ödenir. Kesin hesapların tamamlanması için alınan teminatlar haczedilemez ve bunların üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.”

Sözleşmelerin eki olarak düzenlenen Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “Kesin hakediş raporu ve hesap kesilmesi” başlığı altında düzenlenen 40 ıncı maddesinde de;

“(1) Birim fiyat esaslı sözleşmelerde kesin hesaplar aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) İşin geçici kabulü yapıldıktan sonra, kesin hakediş raporunun düzenlenmesine esas olacak kesin metraj ve hesapların tamamlanmasına başlanır. Bunlar biri asıl olmak üzere en az üç suret halinde düzenlenir. Yüklenicinin kesin hakediş raporunun düzenlenmesinde geçici hakediş raporlarındaki rakamlara itibar edilmez ve kesin metraj ve hesaplar sonucunda bulunan miktarlar esas alınır.

...

(6) İdareler teslim aldıkları kesin hesapları, teslim tarihinden başlamak üzere en çok altı ay içinde inceleyip onaylarlar. Aksi halde yüklenici, varsa itirazlarında haklı sayılacağı gibi, işin kesin kabulü yapılmış olmak şartı ile, kesin hakediş raporunun düzenlenmesini de isteyebilir.

..."

Hükümleri yer almaktadır.

Söz konusu hükümler birlikte değerlendirildiğinde; birim fiyat sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde, kesin hakediş raporunun düzenlenmesine esas olacak kesin metraj ve hesapların tamamlanmasına işin geçici kabulü yapıldıktan sonra başlanacağı hüküm altına alındığından, geçici hakedişlerden yapılan %5 kesin hesap teminat kesintisinin iade edilmesinin geçici kabul yapıldıktan ve kesin hesaplar idaresince onaylandıktan sonra yapılabileceği görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 112 nci maddesinin birinci fıkrası (ç) bendine istinaden 30/06/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların oy birliği ile varılmıştır.

Sözleşmedeki Çalışılmayan Günlerin Güncellenip Güncellenemeyeceği

Görüş No : 2021/127

Görüş Tarihi : 11/08/2021

"... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... Yapım İş'i"nde süre uzatımlarının, Kurul Başkanlığımızın 2018/12 tarihli ve sayılı "Havanın Fen Noktasından Çalışmaya Uygun Olmayan Devresi" konulu Genelgesi dikkate alınarak güncellenmesi hususunda yüklenici ile idare arasında anlaşmazlık olduğundan bahisle Kurulumuz görüşünün bildirilmesinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

İdarenin yazısı ve ekleri incelendiğinde;

İşin sözleşmesinin 07/08/2017 tarihinde yapıldığı, işin süresinin işyeri teslim tarihinden itibaren 700 gün ve bu süreye göre ilk iş bitim tarihinin 20/08/2020 olduğu,

İşe ait sözleşme bedeli üzerinden ödenek dilimlerinin;

İşe ait sözleşmenin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre fiyat farkı hesaplanacağını belirtildiği,

İşe ait Sözleşmenin "İşe başlama ve bitirme tarihi" başlıklı 9 uncu maddesinde;

"9.1. Sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren (rakam ve yazıyla) gün içinde Yapım İşleri Genel

Şartnamesi hükümlerine göre yer teslimi yapılarak işe başlanır.

9.2. Yüklenici taahhüdün tümünü, işyeri teslim tarihinden itibaren gün içinde tamamlayarak geçici kabule hazır hale getirmek zorundadır. Sürenin hesaplanmasında; havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan dönemi ile resmi tatil günleri dikkate alındığından, bu nedenlerle ayrıca süre uzatımı verilmez.

9.3.

9.4. Bu işyerinde havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı günler tarihleri arasındaki(rakam ve yazıyla) gündür. Ancak, işin bitiminde bu devre dikkate alınmaz ve İdare Yükleniciden teknik şartları yerine getirerek işi tamamlaması için bu dönemde çalışmasını isteyebilir. Zorunlu nedenlerle ertesi yıla sari hale gelen işlerde, çalışmaya uygun olmayan devre, ödenek durumuna ve imalatın cinsine göre dikkate alınır." hükümleri,

İşe ait Sözleşmenin "Sözleşmede değişiklik yapılması" başlıklı 24 üncü maddesinde;

"24.1. Sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılması ve İdare ile Yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla, aşağıda belirtilen hususlarda sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir:

a) İşin yapılma yeri,

b) İşin süresinden önce yapılması kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartları." hükmü,

İşe ait sözleşme tarihinde yürürlükte bulunan Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "İşin süresi ve sürenin uzatılması" başlığı altında düzenlenen 29 uncu maddesinde de;

"(1) İşin, sözleşmesinde belirlenen zamanda tamamlanıp geçici kabule hazır hale getirilmemesi durumunda, gecikilen her gün için sözleşmesinde öngörülen günlük gecikme cezası uygulanır.

...

(4) İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini Yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi (yer teslimi, projelerin onaylanması, iş programının onaylanması, ödenek yetersizliği gibi) ve bu sebeple sorumluluğu Yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve Yüklenicinin

bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır.

(5) Öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde ilave işin gerektirdiği ek süre Yükleniciye verilir.

(6) Mücbir sebepler ve/veya idarenin sebep olduğu hallerden dolayı, işte sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi halinde, durum idarece incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre uzatılır.

(7) Yüklenicinin, sürenin uzatılmasını gerektiren hallerin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde, idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından usulüne göre düzenlenmiş belgelerle mücbir sebebin meydana geldiğini tevsik etmesi zorunludur. Yüklenici bildiriminde, iş üzerinde gecikmeye yol açtığını düşündüğü sebeplerin ayrıntılarını, işin süresinin ne kadar uzatılması gerektiğini belirtecektir. Uzatılacak sürenin tespiti o anda mümkün değilse bunun da sebeplerini ayrıca belirtecek, durumun netlik kazanmasından sonra istediği süre uzatımını da ayrı bir yazı ile derhal bildirecektir. Ancak idarenin sebep olduğu süre uzatımını gerektiren gecikmelerde, yüklenicinin yirmi gün içinde yazılı bildirimde bulunma şartı aranmaz.

(8) Zamanında yapılmayan yazılı bildirimler dikkate alınmaz ve yüklenici müracaat süresini geçirdikten sonra süre uzatımı talebinde bulunamaz. Mücbir sebeplerin devamı sırasında yapılacak bildirim, yirmi gün öncesinden geçerli olmak üzere dikkate alınabilir.

(9) İşin tamamlanması için sözleşmesinde tespit edilen tarih veya süre haricinde başkaca kayıt bulunmayan işlerde, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi ile resmi tatil günleri göz önünde tutularak iş bitim tarihi veya süresi belirlenmiş sayılacağından, yüklenici, çalışmadığı bu gibi günleri öne sürerek süre uzatılması isteğinde bulunamaz. Ancak süre uzatımlarında, yapılacak işin özelliğine göre çalışılmayacak günler de dikkate alınarak verilecek süre belirlenir.”

Hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre, yüklenici işin tamamını iş yeri teslim tarihinden itibaren sözleşmede belirtilen süre içerisinde tamamlayarak geçici kabule hazır hale getirmek zorunda olduğu, bu sürenin hesaplanmasında havanın fen noktasında çalışmaya uygun olmayan dönemi ile resmi tatil günleri dikkate alındığından, bu nedenlerle ayrıca süre uzatımı verilemeyeceği, bunun yanı sıra havanın fen noktasında çalışmaya uygun olmayan günlerinin sözleşmede belirtilebileceği, iş bitiminde bu günlerin dikkate alınamayacağı, diğer taraftan sözleşme imzalandıktan sonra ancak işin yapılma yeri ve işin süresinden önce yapılması halinde ödeme şartlarında değişiklik yapılabileceğinin hüküm altına alındığı, dolayısıyla bu nedenler dışında sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılamayacağı bilinen bir durumdur.

Diğer taraftan, Kurulumuzun “Havanın Fen Noktasından Çalışmaya Uygun Olmayan Devresi” konulu 2018/12 sayılı Genelgesi’nin son paragrafında “01.01.2019 tarihi itibarı ile uygulamalarda havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi dikkate alınarak işlem tesis edilmesi” hususunun ihaleden önce idareler tarafından sözleşmenin ilgili maddesinde dikkate alınmak suretiyle sözleşme tasarılarına derç edilmesi gerektiği, ancak işe ait sözleşmede derç edilen havanın fen noktasında çalışmaya uygun olmayan devresinin tarafları bağladığı, bu sebeple söz konusu Genelge’nin bu sözleşme hükümlerini bağlayıcı bir yönünün bulunmadığı görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 112 nci maddesinin birinci fıkrası (ç) bendine istinaden, 11/08/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların oy birliği ile varılmıştır.

Havanın Fen Noktasından Çalışmaya Uygun Olmayan Devresi Sebebiyle İlave Süre Verilip Verilemeyeceği

Görüş No : 2021/137

Görüş Tarihi : 18/08/2021

I - KONU

... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapım İş'i"nde, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan günleri sebebiyle süre uzatımı verilip verilemeyeceği ile ilgili olarak yüklenici ile idare arasında oluşan anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatları çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

.... il genelinde, ilçesinde 16/01/2021 ile 02/02/2021 ve 08/02/2021 ile 22/02/2021 tarihleri arasında aşırı kar yağışı nedeniyle toplam bir ay inşaatı ara verildiği, sulu imalat yapılamayacağını, bu tarihler arasındaki sürenin ilave süre olarak verilmesinin talep edildiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

İşe ait sözleşmenin 9 uncu maddesinde; "Bu işyerinde havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı günler 0 - 0 tarihleri arasındaki () gündür" hükümlerinin yer aldığı, yüklenicinin kar yağdığı sürece imalat yapamadığının yapı denetim elemanlarınca da bilindiği, ancak söz konusu sözleşme hükmü dikkate alındığında süre uzatımı verilip verilemeyeceği hususunda tereddüt oluştuğu belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirmesine geçilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Mücbir sebepler" başlıklı 10 uncu maddesinde,

"Madde 10- Mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller aşağıda belirtilmiştir:

- a) Doğal afetler.*
- b) Kanuni grev.*
- c) Genel salgın hastalık.*
- d) Kısmî veya genel seferberlik ilânı.*
- e) Gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer haller.*

Süre uzatımı verilmesi, sözleşmenin feshi gibi durumlar da dahil olmak üzere, idare tarafından yukarıda belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için; yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunludur."

İşe ait sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİĞŞ)'nin; "İşin süresi ve sürenin uzatılması" başlıklı 29 uncu maddesinde;

“... (2) Mücbir sebepler nedeniyle süre uzatımı verilebilecek haller aşağıda sayılmıştır:

- a) Doğal afetler.
- b) Kanuni grev.
- c) Genel salgın hastalık.
- ç) Kısmi veya genel seferberlik ilanı.
- d) Gerekliğinde Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenecek benzeri diğer haller.

(3) İkinci fıkrada belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilmesi ve Yükleniciye süre uzatımı verilebilmesi için, mücbir sebep olarak kabul edilecek durumun;

- a) Yüklenicinin kusurundan kaynaklanmamış olması,
 - b) Taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması,
 - c) Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemesi,
 - ç) Mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde Yüklenicinin İdareye yazılı olarak bildirimde bulunması,
 - d) Yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi,
- zorunludur.

...

(6) Mücbir sebepler ve/veya idarenin sebep olduğu hallerden dolayı, işte sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi halinde, durum idarece incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre uzatılır.

(7) Yüklenicinin, sürenin uzatılmasını gerektiren hallerin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde, idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından usulüne göre düzenlenmiş belgelerle mücbir sebebin meydana geldiğini tevsik etmesi zorunludur. Yüklenici bildiriminde, iş üzerinde gecikmeye yol açtığını düşündüğü sebeplerin ayrıntılarını, işin süresinin ne kadar uzatılması gerektiğini belirtecektir. Uzatılacak sürenin tespiti o anda mümkün değilse bunun da sebeplerini ayrıca belirtecek, durumun netlik kazanmasından sonra istediği süre uzatımını da ayrı bir yazı ile derhal bildirecektir. ...

(8) Zamanında yapılmayan yazılı bildirimler dikkate alınmaz ve yüklenici müracaat süresini geçirdikten sonra süre uzatımı talebinde bulunamaz. Mücbir sebeplerin devamı sırasında yapılacak bildirim, yirmi gün öncesinden geçerli olmak üzere dikkate alınabilir.

...”

Hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan, işin yürütülmesini engelleyici nitelikteki kar yağışının (doğal afetin) gerçekleştiği, bu durumun idaresince de belirtildiği, yüklenicinin ispatlayıcı belgeleri temin ederek idareye sunduğu, yukarıda belirtilen diğer şartlarında var olduğunun idaresince tespiti durumunda yükleniciye ilave süre verilmesi gerektiği,

Bununla birlikte yüklenicinin, sürenin uzatılmasını gerektiren hallerin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde, idareye yazılı olarak bildirimde bulunması, zamanında yapılmayan yazılı bildirimlerin dikkate alınmayacağı ve yüklenicinin müracaat süresini geçirdikten sonra süre uzatımı talebinde bulunamayacağı, süre uzatımı talebine konu kar yağışının 17/01/2021 ile 19/02/2021 tarihleri arasında olduğu ve YİĞŞ'nin 29 uncu maddesi hükümlerine göre yüklenicinin bu tarihleri izleyen yirmi gün içinde idareye yazılı bildirimde bulunmadığı, 26/04/2021 tarihinde müracaat süresini geçirdikten sonra ilave süre talebinde bulunduğu görüldüğünden ilave süre verilemeyeceği

Değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... Yapım İşİ”nde;

Anlaşmazlık konusu aşırı kar yağışı sebebiyle ilave süre verilemeyeceğine,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, 18/08/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Kanalizasyon Hattının Şehir Şebekesine Bağlantısının Sözleşme Bedeline Dahil Olup Olmadığı Konusunda Karar

Karar No : 2021/188

Karar Tarihi : 18/08/2021

I - KONU

... Başkanlığı sayılı yazısı eklerinden özetle; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapım İşi"nde, kanalizasyon bağlantısına ilişkin bazı imalatların sözleşme bedeline dâhil olup olmadığı hususunda yüklenici ile idare arasında anlaşmazlık olduğu belirtilmekte olup, belirtilen anlaşmazlıkların karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

..... tarihli dilekçesinde belirttiği üzere, işe ait sıhhi tesisat projesinin başka bir işe ait olduğu, söz konusu projenin, sözleşme konusu işe ait mimari ve statik projeler ile uyumlu olmadığı, mahal listesinin de sözleşme konusu işe ait olmadığı, kanalizasyon hattının projede olduğundan bahisle daha önce geçici hakedişlerde ödenen bedelin kesin hesapta kesilmesinin doğru olmadığı yönündedir.

İdarenin görüş ve değerlendirmesi;

Sıhhi tesisat projesi bodrum ve zemin kat plânlarında, binadan çıkan pis su hatlarının bina dışındaki bağlantı rögarları ve bu rögarların bağlandığı rögarların gösterildiği, bağlantı yapılan boruların çaplarının ve cinslerinin de hatların üzerine yazıldığı, rögarların toplandığı ana rögarlara da "şehir kanalizasyonuna" ibaresinin yazılarak şehir kanalizasyonuna bağlantı yapılacağına gösterildiği, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının "Yüklenici, üstlenmiş olduğu işleri, sorumlu bir meslek adamı olarak fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapmayı kabul etmiş olduğundan, kendisine verilen projeye ve/veya teknik belgelere göre işi yapmakla, bu projenin ve/veya teknik belgelerin iş yerinin gereklerine, fen ve sanat kurallarına uygun olduğunu, ayrıca işin yapılacağı yere, kullanılacak her türlü malzemenin nitelik bakımından yeterliliğini incelemiş, kabul etmiş ve bu suretle işin teknik sorumluluğunu üstlenmiş sayılır..." şeklindeki hükmü gereği, yükleniciye verilen projelere ilişkin herhangi bir itirazın olmadığı, pis su hattının öngörülebilir, dürüstlük ilkeleri ile tesisat projesinin doğal parçası oluşu, projesinde yer alması sebepleriyle sözleşme bedeline dâhil olduğu yönündedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirmesine geçilmiştir.

İdarenin ilgi yazıları ve eklerinden; Bahse konu işin sözleşmesinin 29/03/2017 tarihinde yapıldığı, 11/09/2019 tarihinde devir sözleşmesi ile işin yeni yükleniciye devredildiği, kanalizasyon imalatlarına ilişkin iş artışı olarak geçici hakedişlerde ödenen bedelin idaresince kesin hesap aşamasında kesilmek istendiği anlaşılmaktadır.

İdarenin yazısı ekinde gönderilen ihaleye esas olduğu belirtilen CD'si incelendiğinde,

Sıhhi Tesisat Uygulama Projesi üzerinde, "...Mahallesi 16 Derslikli İlkokul Sıhhi Tesisat Projesi" ifadesinin yer aldığı, bununla birlikte, işe ait devir sözleşmesinin 8 inci maddesinde "Devir alan kişi, devir eden kişinin yapmış olduğu işlerden sorumlu olduğu gibi, vereceği teminat sadece kendi kısmına yönelik olmayacaktır... Devir alan kişinin devir eden tarafından yapılan işlerin kusurundan, hatasından, yanlışlığından dolayı sorumlu olmadığına yönelik olarak yapacağı her türlü bildirim, anlaşma, sözleşme, yazışma geçerli değildir." hükmünün bulunduğu, bu hükümden de anlaşılabileceği üzere devralan yüklenicinin devir aldığı işin, devir aldığı kısım da dahil olmak üzere, tamamından sorumlu olduğu, 11/09/2019 noter onay tarihini muhtevi "sözleşme devir belgesine" göre işin % 49,10 gerçekleşme seviyesinde devralındığı, başka bir ifade ile maddi gerçekleşme ve sözleşme evrakının (işe ait projeler de dahil olmak üzere) bir bütün olarak yüklenici tarafından kabul edildiği, sıhhi tesisat

mahal listesinde anlaşmazlık konusu kısma ilişkin bilgilerin bulunmadığı, bununla birlikte mevcut proje de göz önünde bulundurularak imalatların iş artışı olarak gerçekleştirildiği, bütün bu hususlara ilişkin yetki, görev ve sorumluluğun işin idaresinde olduğu,

Diğer taraftan, bahse konu sıhhi tesisat projesi bodrum ve zemin kat plânında rögarların ve boru çaplarının gösterildiği, söz konusu rögarların bina bahçesinde (proje sahasında) yer aldığı, “hidrofor dairesi cihaz listesinde” “parçalayıcı bıçaklı dalgıç tip pis su pompası” ifadesinin pompa nitelikleri ile birlikte bulunduğu, toplayıcı rögarlardan itibaren 200'lük koruge boru ile “Şehir kanalizasyonuna” ifadesi ile ana kanalizasyon şebekesine bağlantı yapılacağı belirtilmiştir, ancak uygulama projesinde şehir kanalizasyonuna bağlantı hattı güzergâhı plân ve projesinde herhangi bir detayın bulunmadığı,

Anlaşılmaktadır.

İşe ait sözleşmenin “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1.Bu sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen (.... TL) toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır.”

Aynı sözleşmenin “Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi” başlıklı 27 nci maddesinde; “Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesine ilişkin hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümleri uygulanır.”

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin “Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi” başlıklı 21 inci maddesinin birinci fıkrasında,

“(1) Yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin;
a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,
b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması, şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin %10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir. ...”

İşe ait Mekanik Teknik Şartname'nin “Sıhhi Tesisat M01-01 GENEL” kısmında “Yüklenici şehir şebeke suyu ve kanalizasyon bağlantısından sorumlu olacaktır. Yüklenici Belediyeye sunmak üzere ilgili izinleri alıp gerekli dokümanları hazırlayacaktır. Bütün belirtilen bu işleri idareye ek masraf getirmeden yapacaktır.”,

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“... ”

Uygulama projesi: Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi,

“... ”

İfade eder”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümler gereği, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme ile yapılan işlerde, uygulama projelerinde yapının her türlü ayrıntısının gösterilmesinin gerektiği, projelerde gösterilemeyen tarif ve açıklamaların mahal listesi veya teknik

şartnamelerle açıklanabileceği, idarelerin ihaleye esas projeleri bu niteliklere sahip proje olarak hazırlamakla yükümlü ve sorumlu bulunduğu, iş artışı yapılabilmesi için öngörülemeyen durumlar sebebiyle bir iş artışının zorunlu olması, sözleşmeye esas proje içinde kalması, idareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerektiği,

Buna göre, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen bu işte; yüklenicinin teklifini ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için verdiği, bunun temini için de idareler tarafından ihale dokümanlarının ve bu dokümanlar arasında yer alan uygulama projeleri ile bunlara dayalı olan mahal listelerinin, varsa teknik şartnamenin eksiksiz bir şekilde ve birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanmasının mevzuat gereği olduğu,

Hususu açıktır.

Yukarıdaki tespit ve hükümler birlikte dikkate alındığında, işe ait anahtar teslimi götürü bedel sözleşmenin 6 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre yüklenicinin teklifini ihale dokümanı uygulama projeleri ve mahal listesine göre verdiği, ihale dokümanları arasında bulunmayan şehir şebekesine bağlantı hattını teklifine yansıtmasının mümkün olmadığı, işe ait sözleşme eki vaziyet plânı ve sıhhi tesisat uygulama projesinde yer alan kanalizasyon imalatlarının sözleşme bedeline dahil olduğu, ihale dokümanında uygulama projesi ve detayları bulunmayan proje sahası dışındaki şehir kanalizasyonuna bağlantı hattının sözleşme bedeline dahil olmadığı değerlendirilmektedir.

III - KARAR

Konu, yukarıda belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... Yapım İşi”nde;

İşe ait sözleşme eki vaziyet plânı ve sıhhi tesisat uygulama projesinde yer alan kanalizasyon imalatlarının sözleşme bedeline dahil olduğu, ihale dokümanında uygulama projesi ve detayları bulunmayan proje sahası dışındaki şehir kanalizasyonuna bağlantı hattının sözleşme bedeline dahil olmadığına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun Ek 1 ve Ek 2 nci maddelerine istinaden 18/08/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

Çıkan Yangın Öncesi Yüklenici Tarafından Yapılmış ve Hakedişlerde Ödenmemiş İmalat Kalemlerine Ait Tutarların Düzenlenecek Yeni Hakedişte Ödenip Ödenemeyeceği ile Aynı İşin Sözleşme Kapsamında Yükleniciye Yeniden Yaptırılıp Yaptırılamayacağı

Görüş No : 2021/149

Görüş Tarihi : 08/09/2021

“... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 3-i maddesine istinaden Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğine göre ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’na göre ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan “...Yapım” işinde, çıkan yangın öncesi yüklenici tarafından yapılmış ve hakedişlerde ödenmemiş imalat kalemlerine ait tutarların düzenlenecek yeni hakedişte ödenip ödenemeyeceği ile aynı işin sözleşme kapsamında yükleniciye yeniden yaptırılıp yaptırılamayacağı hususlarında tereddüde düşüldüğü belirtilerek görüşümüzün bildirilmesinin talep edilmesiyle konu incelenip değerlendirilmiştir

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuat çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

İşin yer tesliminin 07/01/2020 tarihinde yapıldığı, sözleşmesine göre işin süresinin 330 ve ilk iş bitim tarihinin 02/12/2020 olduğu, idaresince alınan süre uzatımı kararı sonucu yeni iş bitim tarihinin 21/07/2021 olduğu, buna bağlı olarak all-risk sigorta poliçe süresinin de yüklenici tarafından uzatıldığı,

İşin devamı sırasında 05/07/2021 tarihinde, parseller üzerinde bulunan yapıda çıkan yangın sonucu, idaresince yapılan tespite göre, sözleşme konusu iş kapsamında yüklenici tarafından yapılmış bazı imalatlarında zarar gördüğü, bu zarar gören imalatlardan bir kısmının bedelinin geçici hakedişlerde ödendiği, bir kısmının bedelinin ise ödenmediği,

Gelinen aşamada, çıkan yangın öncesi yüklenici tarafından yapılmış ve fakat hakedişlerde bedeli ödenmemiş imalat kalemlerine ait tutarların düzenlenecek yeni hakedişte ödenip ödenemeyeceği ile aynı işin sözleşme kapsamında yükleniciye yeniden yaptırılıp yaptırılamayacağı hususlarında tereddüde düşülerek Kurulumuzun görüşünün istenildiği,

Anlaşılmaktadır.

İşe ait sözleşmenin:

“İşe başlama ve bitirme tarihi” başlıklı 9 uncu maddesinde;

“9.1. Sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren beş (5) gün içinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine göre yer teslimi yapılarak işe başlanır.

9.2. Yüklenici taahhüdün tümünü, işyeri teslim tarihinden itibaren 330 (Üç Yüz On) gün içinde tamamlayarak geçici kabule hazır hale getirmek zorundadır...”

“Ödeme Yeri ve Şartları” başlıklı 11 inci maddesinde;

“11.2. Hakediş raporları, bu sözleşmenin eki olan Uygulama İşleri Genel Şartnamesinde düzenlenen esaslar çerçevesinde, kanuni kesintiler de yapılarak otuz (30) günde bir düzenlenir ve idarece onaylanarak otuz (30) gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş (15) gün içinde ödenir”

“İşin ve iş yerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 17 nci maddesinde;

“17.1. Yüklenici; işyerindeki her türlü ... malzeme, ihzarat ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı, Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler çerçevesinde “all risk” sigorta yaptırmak zorundadır.

17.3. Yüklenicinin iş ve iş yerinin korunması ve sigortalanması ile ilgili sorumlulukları konusunda Uygulama İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler uygulanır.”

Sözleşme eki UİGŞ (Uygulama İşleri Genel Şartnamesi)’nin:

“İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 9 uncu maddesinde;

“.....

Bu sebeple yüklenici, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 9 uncu maddesi hükümleri dahilinde; işyerlerindeki her türlü ... malzeme, ihzarat, ... ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı “inşaat sigortası (bütün riskler)”, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.

... poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılması zorunludur.

.....”

“Geçici hakediş raporları” başlıklı 39 uncu maddesinde;

.....

Geçici hakediş raporları yüklenicinin başvurusu üzerine, sözleşme veya eklerinde aksine bir hüküm bulunmadıkça ayda bir defa düzenlenir. Yüklenici başvurmazsa idare, en çok üç ay içinde, tek taraflı olarak hakediş düzenleyebilir. Gelecek yıllara sâri olmayan sözleşmelerde yaptırılan işler için, son hakediş raporu bütçe yılının sonuna rastlayan ayın yirminci günü düzenlenir.

İşe başlanıldığı tarihten itibaren meydana getirilen işler ile o tarihteki ihzaratın miktarı yapı denetim görevlisi tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte ölçülür ve bulunan miktarlar sözleşmedeki esaslara uygun olarak hakediş raporuna dahil edilir.

...”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu tespit ve hükümler birlikte göz önünde bulundurulduğunda;

İşin yer teslimi ile birlikte, sözleşme konusu imalatların, sözleşme ve eklerine göre yüklenici tarafından gerçekleştirilmesi, buna paralel olarak yapılan imalatların bedelinin yine sözleşme ve eki ilgili hükümlerde belirtilen süre ve şekil şartına uygun olarak düzenlenecek geçici hakedişler ile ödeneceği, en nihayetinde sözleşme konusu imalatların tamamının, işin geçici kabul tarihine kadar yüklenici tarafından imal edilerek/gerçekleştirilerek idareye teslim edilmesi gerektiği,

İşin yürütülmesi sırasında, yüklenicinin, sözleşme kapsamında gerçekleştirdiği ve fakat bedelini idareden gerek aldığı, gerekse almadığı imalatların deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi sebeplerle kısmen veya tamamen ortadan kalkması durumunda, bu imalat bedelinin yükleniciye ödenip ödenemeyeceğinin, all-risk sigortasının hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği, bu bağlamda yüklenicinin, all-risk sigorta poliçe bedelini ödeyen ve anılan sigorta sözleşmesi kapsamında sigorta yaptıran taraf sıfatına haiz olduğu dolayısı ile yangın sebebi ile sigorta şirketi tarafından, sigorta kapsamında ödenecek bir tutarın ortaya çıkması durumunda, bu tutarın yükleniciye ödeneceği gerektiğinin değerlendirildiği, sonuç olarak bu hususun, yüklenici ile sigorta şirketi arasındaki bir husus olduğu,

Bahse konu yapım sözleşmesinin tarafları açısından esas ve bağlayıcı olanın ise, sözleşme konusu işin ve dolayısı ile bu işi oluşturan imalatların, işin yer tesliminden itibaren, yüklenici tarafından sözleşme ve eklerine uygun olarak gerçekleştirilmesi ve bahse konu bu imalatların işin geçici kabulüne kadar muhafazası ve geçici kabul tarihinden sonra iş sahibi idareye işler vaziyette teslim edilmesini içerdiği,

Sonuç olarak; **bahse konu işin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan yangın sonrası kısmen veya tamamen zarar gören imalatların, yüklenici tarafından tamir edilerek ve/veya yeniden imal edilerek geçici kabule hazır hale getirilmesinin yüklenicinin sorumluluğunda olduğu, zarar gören bu imatlardan, bedeli geçici hakedişler ile ödenenlere yeniden hiçbir ad altında ödeme yapılamayacağı, başka bir ifade ile yüklenicinin bu imatları bila bedel gerçekleştirilmesi gerektiği, yüklenici tarafından gerçekleştirilen fakat bedeli alınmayan/ alınamayan imatlardan yangında zarar görenlerin bedelinin ise, yüklenici tarafından yeniden gerçekleştirilmesinden sonra ödeneceği gerektiği,**

Görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 08/09/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır.**

Ödemesi Yapılmış ve Doğal Afet Sonucu Zarar Görmüş İmalata Yeniden Ödeme Yapılır mı?

Görüş No : 2021/150

Görüş Tarihi : 15/09/2021

"... tarafından Köylere Hizmet Götürme Birliği İhale Yönetmeliği'ne göre ... tarihinde ihale edilerek, ... tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlanan "... İnşaatı İş'i"nde, sözleşme kapsamında bulunmayan ancak iş artışı kapsamında yapılmasına karar verilen menfez imalatlarının, aşırı yağışlar sonucu yol güzergâhında meydana gelen sel ve heyelanlar nedeniyle kullanılamayacak duruma gelmesinden dolayı yükleniciye bu imalatların yeniden yapılması ile ilgili ödeme yapılıp yapılamayacağı hususlarında tereddüte düşüldüğü belirtilerek Kurulumuz görüşü talep edilmektedir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuat çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

İş kapsamında bulunmayan ve sonradan yapılmasına karar verilen menfezler ile ilgili olarak, idare tarafından iş artışına gidilmediği ve all risk sigortası kapsamına alınamadığı, bu nedenle mağduriyet yaşadığı, iş kapsamında bulunmayan ve sonradan iş artışı kapsamında yapılmasına karar verilen menfezlerin tamiri, tadilatı ve değişimi için gereken masrafın idare tarafından karşılanması gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Söz konusu menfez imalatlarının yüklenici tarafından all risk sigortası kapsamına alınması gerekip gerekmediği, bahse konu menfezlerin temizlenmesi ve/veya yeniden yapılması konusunda yükleniciye ödeme yapılıp yapılamayacağı hususlarında tereddüte düşüldüğü belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde belirtildikten sonra konunun inceleme ve değerlendirmesine geçilmiştir.

Sözleşme kapsamında bulunmayan menfez imalatlarının iş artışı kapsamında yapılmasına karar verildiği, 23/03/2021 tarihinde düzenlenen tutanağa istinaden menfez imalatlarının yapımına başlanıldığı ve 14/07/2021 tarihine kadar 135 m menfez imalatının gerçekleştirildiği,

İş kapsamında imalatlar devam ederken 14/07/2021 tarihinde aşırı yağışlar sonucu yol güzergâhında sel ve heyelanlar meydana geldiği, afet sonrası bazı menfezlerin sediment dolayısıyla tıkanıdığı, bazılarının ise kullanılamayacak duruma geldiği,

İdare ve yüklenici arasında düzenlenen 23/03/2021 tarihli tutanak ile sözleşme kapsamında yer almayan menfezler ile ilgili iki iş kalemine ait yeni birim fiyatların tespitinin yapıldığı,

Görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin:

"İşe Başlama ve Bitirme Tarihi ve Gecikme Halinde Alınacak Cezalar" başlıklı 10 uncu maddesinde;

"10.1. İşe Başlama ve Bitirme Tarihi: 26.10.2020 - 10.03.2022

10.1.1. Sözleşmenin imzalandığının idare tarafından yüklenicinin kendisine veya tebligat için gösterdiği adrese tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 5 (beş) gün içinde Yapım

İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine göre yer teslimi yapılarak işe başlanır. Yüklenici taahhüdün tümünü işyeri teslim tarihinden itibaren 500 (Beşyüz) gün içinde tamamlayarak geçici kabule hazır hale getirmek zorundadır.

...",

"İşin ve İş Yerinin Korunması ve Sigortalanması" başlıklı 31 inci maddesinde;

“31.1. 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 9 uncu maddesi ve Yapım İşleri Genel Şartnamesindeki hükümler dâhilinde; yüklenici, işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile yapılan işin biten kısımları için, özellik ve niteliklerine göre işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı ihale dokümanında belirtilen şekilde (all risk) sigorta yaptırmak zorundadır.

31.2. Yüklenicinin iş ve iş yerinin korunması ve sigortalanması ile ilgili sorumlulukları konusunda Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler uygulanır.”,

Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin, “İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 9 uncu maddesinde;

“... Bu sebeple yüklenici, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 9 uncu maddesi hükümleri dahilinde; işyerlerindeki her türlü ... malzeme, ihzarat, ... ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı “inşaat sigortası (bütün riskler)”, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.

... poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılması zorunludur.

...”,

Hükümleri yer almaktadır.

Bu tespit ve hükümler birlikte göz önünde bulundurulduğunda;

İşin yürütülmesi sırasında, yüklenicinin, sözleşme kapsamında gerçekleştirdiği ve fakat bedelini idareden gerek aldığı, gerekse almadığı imalatların deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi sebeplerle kısmen veya tamamen ortadan kalkması durumunda, bu imalat bedelinin yükleniciye ödenip ödenemeyeceğinin, all-risk sigortasının hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği, bu bağlamda yüklenicinin, all-risk sigorta poliçe bedelini ödeyen ve anılan sigorta sözleşmesi kapsamında sigorta yaptıran taraf sıfatına haiz olduğu, dolayısı ile sel ve heyelan sebebi ile sigorta kapsamında ödenecek bir tutarın ortaya çıkması durumunda, sigorta şirketi tarafından bu tutarın yükleniciye ödenmesi gerektiğinin değerlendirildiği, bu durumun yüklenici ile sigorta şirketi arasındaki bir husus olduğunun yanı sıra iş artışlarında All risk sigortası kapsamına alınması gerektiği,

Bahse konu yapım sözleşmesinin tarafları açısından esas ve bağlayıcı olanın ise, sözleşme konusu işin ve dolayısı ile bu işi oluşturan imalatların, işin yer tesliminden itibaren, yüklenici tarafından sözleşme ve eklerine uygun olarak gerçekleştirilmesi, iş artışları kapsamında yaptırılacak imalatlar dâhil, işin geçici kabulüne kadar muhafazası ve geçici kabul tarihinden sonra iş sahibi idareye işler vaziyette teslim edilmesini içerdiği,

Sonuç olarak; **bahse konu işin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan sel ve heyelanlar sonrası kısmen veya tamamen zarar gören imalatların, yüklenici tarafından tamir edilerek ve/veya yeniden imal edilerek geçici kabule hazır hale getirilmesinin yüklenicinin sorumluluğunda olduğu, zarar gören bu imatlardan bedeli geçici hakedişler ile ödenenlere, yeniden ve hiçbir ad altında ödeme yapılamayacağı,**

Görüşüne 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 112 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 15/09/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır.**

Tasfiye Kesin Hesabının Nasıl Yapılacağı Konusunda Yüksek Fen Kurulu Görüşü

Görüş No : 2021/184

Görüş Tarihi : 13/10/2021

... Başkanlığı'nın yazısından özetle; adı geçen idare tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapım İşi"nde, sözleşmenin ... 22/02/2021 tarih ve 17 nolu kararı ile fesh edildiği, kesin hesabın nasıl yapılacağı ile ilgili olarak Kurulumuz görüşü talep edilmektedir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

İşe ait Sözleşmenin "Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları" başlıklı 14 üncü maddesinde;

"... Fiyat farkı hesaplanacaktır. ...",

Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİĞŞ)'nin "Sözleşmenin feshi ve tasfiye durumları" başlıklı 47 nci maddesinde;

"... (17) Gerek sözleşmenin feshedilmesi gerekse tasfiye halinde kesin hesabın yapılabilmesi için işlerin ve ihzaratın ölçülebilir duruma getirilmesi, teknik zorunluluklar nedeniyle veya yapılmış iş kısımlarının korunmasını sağlamak üzere işlerin belli bir aşamaya kadar yapılması gerekiyorsa, bu husus ayrıntılı olarak tasfiye geçici kabul tutanağında veya sözleşmenin feshedilmesi hali için "Durum Tespit Tutanağı"nda belirtilir. İdare, belirli bir süre vererek bu işlerin yapılmasını yükleniciden isteyebilir. Yüklenici bu hususları yerine getirmediği takdirde idare, bu belirli işleri yüklenici hesabına yapar veya yaptırır.

Bu işlerin yaptırılması bedeli, sözleşmeye göre yükleniciye ödenecek bedelden fazla olursa aradaki fark yüklenicinin alacaklarından düşülür, alacağı kalmamışsa tasfiye halinde teminatından kesilir, fesih halinde ise genel hükümlere göre işlem yapılarak yükleniciden ayrıca tahsil edilir.

(18) Sözleşmenin feshedilmesinden veya tasfiyesinden sonra "hesap kesme hakedişi" idarece belirlenecek bir süre içinde yüklenici ile birlikte 40 ıncı maddesindeki esaslara göre yapılır. Yüklenici gelmediği veya yetkili bir vekil göndermediği takdirde, idare bu hakedişi tek taraflı olarak yapar ve yüklenicinin bu hususta hiçbir itiraz hakkı olamaz. ..."

Hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere; sözleşmenin feshi veya tasfiyesinden sonra hesap kesme hakedişinin düzenlenmesinde, aynı şartnamenin "Kesin hakediş raporu ve hesap kesilmesi" başlıklı 40 ıncı maddesine atıf yapılması nedeniyle, fesih veya tasfiye sonrası hesap kesme hakedişlerinin aynı yöntem ve esaslara tabi olduğu görülmektedir.

Bu hükümlere göre; kesin hesap ve kesin hakediş idare ve yüklenici ile birlikte yapılmalı ve "hesap kesme hakedişi", tasfiye onay tarihinde yüklenici tarafından gerçekleştirilen ölçülebilir imalatların tespitine dayandırılmalı ve bütün bu tespitler, işe ait sözleşme ve eki ihale dokümanlarındaki şartlar değiştirilmeden yapılmalıdır.

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerin tasfiye kesin hesabı ve kesin hakedişinin hazırlanması sırasında yapılan işin; işe göre gerçekleştirme oranının nasıl tespit edileceği önemli bir husustur. 4735 sayılı Kanun'un "İlkeler" başlıklı 4 üncü maddesinde yer alan "Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülüklerle sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensiplere aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur" hükmü gereği, bu oranın tespitinde, tarafların eşit haklara ve yükümlülüklerle sahip olduğu,

Diğer taraftan, yaklaşık maliyetin ihale öncesi idare tarafından hazırlanan ve gizliliği olan bir belge olduğu, yüklenicinin bu belgelerden bilgi sahibi olmasının hukuken mümkün olmadığı, dolayısıyla yaklaşık maliyetin sözleşmesi ve ekleri gibi yükleniciyi bağlayıcı bir yönünün bulunmadığı,

Hususları açıktır.

Sözleşmesine göre iş artışı yapılan ve fiyat farkı hesaplanacağına dair hüküm bulunan bu işte; sözleşme ve eki ihale dokümanları olan, uygulama projeleri, mahal listesi, özel teknik şartnameler, varsa açıklamalar ve diğer ekleri ve Kurulumuzun tavsiyesi doğrultusunda Kamu İhale Kurumu tarafından alınan 06/01/2021 tarih ve 2021/DK.D-1 sayılı Kararı birlikte dikkate alınarak,

Sözleşme kapsamında yapılan iş kalemi miktarı/metrajlari ile yapılmayan iş kalemi miktarı/metrajlariinin tespit edilmesi, diğer taraftan, bu iş kalemlerine itibari birim fiyatlar belirlenmesi, bu fiyatların mümkünse ihale tarihi itibarıyla belirlenmesi, bu mümkün değilse fesih onay tarihindeki fiyatlar üzerinden belirleme yapılması, yapılan iş kalemlerinin miktarları ile fiyatları çarpılarak bulunacak toplam bedelin, sözleşme kapsamındaki tüm iş kalemlerinin (yapılan- yapılmayan) miktarları ile fiyatları çarpılarak bulunacak toplam bedele oranlanması suretiyle feshedilen işe ait (iş artışı kapsamındaki iş kalemleri hariç) gerçekleşme oranının belirlenmesi,

Belirlenen gerçekleşme oranı ile sözleşme bedelinin çarpımı sonucu elde edilen tutara, işin yürütülmesi sırasında idaresince iş artışı kapsamında fiyatı tespit edilerek bedeli ödenen iş kalemleri tutarı/tutarları ilave edilmek suretiyle yapılan tüm iş kalemlerine karşılık ödenecek gerçek bedelin hesaplanabileceği ve bu bedelin hesap kesme hakedişine yansıtılması suretiyle tasfiye kesin hesabının yapılabilceği,

Görüşüne 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 13/10/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır.**

Teminat Kesin Kabul Tarihinin Değiştirilmesi için Yüksek Fen Kurulu Görüşü

Görüş No : 2021/187

Görüş Tarihi : 13/10/2021

.... Valiliğinin ... tarihli ve sayılı yazıları ve eklerinden özetle; adı geçen idare tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... İş'i"nde, kesin kabulün ne zaman yapılması gerektiği ile ilgili olarak Kurulumuz görüşünün bildirilmesi talep edilmektedir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, anlaşmazlık konularına ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

... tarihli dilekçesinden özetle; Yapım İşleri Genel Şartnamesi ve Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği hükümlerine göre, kabul işleminin yüklenicinin müracaatına bağlı olarak sözleşmede belirtilen teminat süresinin bitimi ile yapılacağı belirtilen, teminat süresinin tip sözleşmenin 20 nci maddesinde genellikle 12 ay olduğu, geçici kabuldən sonra 15,5 ay geçtiğinden kesin kabul zamanının geldiği, dolayısıyla kesin kabulün yapılması gerektiği yönündedir.

İdarenin görüş ve değerlendirmesi;

Kesin kabulün ne zaman yapılacağı ile ilgili tereddüt olduğu belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde açıklandıktan sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İlgi yazı ve ekleri incelendiğinde; yüklenici, 06/05/2021 tarihli dilekçe ile kesin kabul yapılmasını talep ettiği, bu talebe istinaden idaresince, 31/05/2021 tarih ve 25784980 sayılı Olur ile kesin kabul komisyonunu oluşturduğu, Kesin Kabul Komisyonu tarafından, 06/05/2020 tarihinde geçici kabulü yapılan işin teminat süresi 36 ay olduğundan kesin kabulün ancak 06/05/2023 tarihinde yapılabileceğini belirttiği, yüklenicinin 18/08/2021 tarihli dilekçesi ile kesin kabulün yapılmasını tekrar talep etmesi üzerine idaresince bu konuda tereddüt olduğu, idare yazısı ve eklerinden anlaşılmaktadır.

İşe ait sözleşmenin "Teminat süresi" başlıklı 20 nci maddesinde;

"20.1. Teminat süresi 36 ay olup, bu süre geçici kabul itibar tarihinden başlar."

"Sözleşmede değişiklik yapılması" başlıklı 24 üncü maddesinde;

"24.1. Sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılması ve İdare ile Yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla, aşağıda belirtilen hususlarda sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir:

a) İşin yapılma yeri,

b) İşin süresinden önce yapılması kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartları ...",

Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Teminat süresi" başlıklı 42 nci maddesinde;

"(1) Geçici kabul ile kesin kabul tarihi arasında geçecek süre teminat süresidir. Yapım işlerinde teminat süresi, sözleşmesinde aksine bir hüküm yoksa on iki aydan az olamaz. Ancak sözleşme kapsamında yapım işiyle birlikte ifası istenen montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım-onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait teminat ve/veya garanti süreleri işlerin özelliğine göre arttırılabilir veya eksiltilebilir. Bu süreler sözleşme veya eklerinde belirtilir.

..."

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlerden; sözleşmenin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hususların gerçekleşmesi halinde ancak sözleşmede değişiklik yapılabileceği, bunun dışında sözleşmede herhangi bir değişiklik yapılmasının mümkün

olmadığı ve sözleşme imzalandıktan sonra sözleşme hükümlerini ortadan kaldıracak şekilde değişiklik yapılamayacağı, sözleşmede teminat süresinin 36 ay olarak belirlendiği, yüklenicinin bu süreyi kabul ederek teklifini verdiği ve bu sürenin değiştirilemeyeceği,

Bu itibarla, geçici kabul ile kesin kabul tarihi arasında geçecek sürenin teminat süresi olduğu, teminat süresinin geçici kabul itibar tarihinden başlayacağı, işe ait sözleşmede teminat süresinin 36 ay olarak belirlendiği hususları birlikte dikkate alındığında, kesin kabulün işin geçici kabul itibar tarihi olan 06/05/2020 tarihinden 36 ay sonra yapılabileceği,

Görüşüne, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 13/10/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır.**

Teknik Personele Ait Bilgi ve Belgelerin İdareye Süresi İçerisinde Sunulmaması Halinde Ceza Kesilip Kesilemeyeceği ile İlgili Görüşü

Görüş No : 2021/228
Görüş Tarihi : 10/11/2021

... Başkanlığı'nın ... tarihli ve sayılı yazısı ve eklerinden özetle; adı geçen idare tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... " işinde; teknik personele ait bilgi ve belgelerin idareye süresi içerisinde sunulmaması halinde ceza kesilip kesilemeyeceği ile ilgili olarak Kurulumuz görüşünün bildirilmesi talep edilmektedir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

İşin yer tesliminin 13/01/2021 tarihinde yapıldığı, süresinin 180 gün olduğu ve Covid-19 salgını nedeniyle 18 gün, iş artışı ile ilgili olarak ise 11 gün süre uzatımı verildiği,

Yüklenici sözleşmenin 23 üncü maddesine göre bildirim istenilen teknik personelden elektrik mühendisine ait noter taahhütnamesinin (...) 19/01/2021, makine mühendisine ait noter taahhütnamesinin (...) 21/01/2021, inşaat mühendisine ait noter taahhütnamesinin (...) 01/02/2021 tarihinde idareye verildiği, ancak bu teknik personele ait diploma ve oda kayıt belgelerinin verilmediği,

Bununla birlikte, yüklenicinin tarihli dilekçesi ile İnşaat Mühendisi ... olarak bildirimde bulunan teknik personelin görevinden istifa etmesi sebebiyle yerine İnşaat Mühendisi ... ait 08/04/2021 tarihli noter taahhütnamesinin idareye verildiği, ancak bu teknik personele ait diploma ve oda kayıt belgelerinin verilmediği,

31/03/2021 tarihinde düzenlenen 1 nolu hakedişten İnşaat Mühendisi ... geç bildirim nedeniyle 9 gün ceza kesildiği,

25/06/2021 tarihinde 2 nolu hakedişin düzenlendiği, yüklenicinin işi 10/08/2021 tarihinde bitirdiğinin 20/08/2021 tarihli dilekçesi ile bildirildiği,

10/08/2021 tarihinde 3 nolu hakedişin düzenlendiği, ancak teknik personele ait oda kayıt belgelerinin sunulmadığı,

Diğer taraftan; İnşaat Mühendisi ... mezuniyetinin 26/08/2020 tarihinde ve İnşaat Mühendisi ... görevinden istifa etmesi sebebiyle yerine görevlendirilen inşaat mühendisi ... mezuniyetinin 25/09/2020 tarihinde olduğu, sözleşmenin 23 üncü maddesine göre bildirim istenilen inşaat mühendislerinin en az 3 yıl deneyimli olması gerektiği, ancak bu deneyimde olmadıklarının görüldüğü, bu sebeple inşaat mühendisi için verilen noter taahhütname tarihi olan 01/02/2021 ile 3 nolu hakediş tarihi olan 10/08/2021 tarihleri arasında 190 günlük ceza kesilmesinin düşünüldüğü,

Ayrıca, Elektrik Mühendisi ... ile Makine Mühendisi ... oda kayıt belgeleri olmamasına rağmen idaresince ceza kesilmesinin düşünülmendiği,

İdare yazısı ve eklerinde görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin "Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması" başlıklı 23 üncü maddesinde;

"23.1. Yüklenici, 23.3. maddesi uyarınca, İdareye bildirdiği teknik personelin onaylandığının kendisine bildirildiği tarihten itibaren aşağıda adet ve unvanları belirtilen teknik personeli iş programına göre iş yerinde bulundurmak zorundadır.

Adet	Pozisyonu	Mesleki Unvanı	Mesleki Özellikleri
1	Şantiye Şefi	İnşaat Mühendisi	En az 3 yıl deneyimli
1	Şantiye Mühendisi	Makine Mühendisi	En az 3 yıl deneyimli
1	Şantiye Mühendisi	Elektrik Mühendisi	En az 3 yıl deneyimli

23.2. Yüklenici, yukarıda adet ve meslekî unvanı belirtilen teknik personeli idareye süresinde bildirmediği veya iş programına göre iş başında bulundurmadığı takdirde;

1-	(Meslekî ünvan) için	TL/Gün
Adet	İnşaat Mühendisi	300
Adet	Makine Mühendisi	300
Adet	Elektrik Mühendisi	300

ceza müteakiben düzenlenecek ilk hakedişten kesilir. Bu cezalar, yüklenicinin cezalı çalıştığı süre içerisinde yukarıdaki yükümlülükleri yerine getirmemesi halinde de uygulanır.

23.3. Teknik personelin idareye bildirilmesi ve iş yerinde bulundurulmasıyla ilgili hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler uygulanır.

“...”,

“Gecikme halinde uygulanacak cezalar ve sözleşmenin feshi” başlıklı 25 inci maddesinde;

“... ”

25.7. Gecikme halinde uygulanacak cezalar dâhil sözleşme kapsamında kesilecek cezaların toplam tutarı, hiçbir durumda, ilk sözleşme bedelinin % 15'ini geçemez. Toplam ceza tutarının, ilk sözleşme bedelinin % 15'ini geçmesi durumunda, bu orana kadar uygulanacak cezanın yanı sıra 4735 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin (b) bendine göre protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

İşe ait Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlar” başlıklı 19 uncu maddesinde;

“... ”

(6) Yüklenici, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on gün içerisinde İdareye sunmak zorundadır. İdare, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde Yükleniciye bildirir. İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personel kabul edilmiş sayılır. Teknik personele ait bilgi ve belgelerden herhangi birinin idareye süresinde sunulmaması halinde, söz konusu personelin iş başında bulundurulmadığı kabul edilerek, verilen sürenin bitiminden sonra başlamak üzere usulüne uygun olarak bildirilmeyen her bir teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.

(7) Yüklenici tarafından bildirilen teknik personelin İdare tarafından kabul edilmemesi, idare tarafından önceden kabul edilmiş personelin değiştirilmesinin talep edilmesi ya da teknik personelin işten ayrılması hallerinde, söz konusu teknik personel yerine yeni bir teknik personel bildirilmesi için Yükleniciye on gün süre verilir. Yüklenicinin bu süre içerisinde yeni teknik personele ait bilgi ve belgelerden herhangi birini idareye sunmaması halinde, verilen sürenin bitiminden sonra başlamak üzere usulüne uygun olarak bildirilmeyen her bir teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.

“... ”

Hükümleri yer almaktadır.

Söz konusu mevzuat hükümleri dikkate alındığında; yüklenicinin, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenilen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) teknik personel bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on gün içerisinde idareye sunmak zorunda olduğu, idarenin, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde yükleniciye bildirmesi gerektiği, idare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde teknik personel bildirimindeki ismin kabul edilmiş sayılacağı, teknik personele ait bilgi ve belgelerden herhangi birinin idareye süresinde sunulmaması halinde, söz konusu personelin iş başında bulundurulmadığının kabul edileceği ve verilen sürenin bitiminden sonra başlamak üzere usulüne uygun olarak bildirilmeyen her bir teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezaların uygulanacağı,

Yüklenici tarafından bildirilen teknik personelin idare tarafından kabul edilmemesi, idare tarafından önceden kabul edilmiş personelin değiştirilmesinin talep edilmesi ya da teknik personelin işten ayrılması hallerinde, söz konusu teknik personel yerine yeni bir teknik personel bildirilmesi için yükleniciye on gün süre verileceği, yüklenicinin bu süre içerisinde yeni teknik personele ait bilgi ve belgelerden herhangi birini idareye sunmaması halinde, verilen sürenin bitiminden sonra başlamak üzere usulüne uygun olarak bildirilmeyen her bir teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezaların uygulanacağı,

Hususları açıktır.

Bu hükümler ve tespitler birlikte göz önünde bulundurulduğunda;

Anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen bu işte, yüklenici tarafından yer tesliminden sonra on gün içerisinde sözleşmede belirtilen bilgi ve belgeleri sunması gerektiği, elektrik ve makine mühendislerine ait noter taahhütnamelerinin süresinde verildiği, ancak inşaat mühendisine ait noter taahhütnamesinin süresinde verilmediği, bununla birlikte diploma ile oda kayıt belgelerinin verilmediğinin idarenin yazısı ve eklerinden anlaşıldığı,

Diğer taraftan, idarenin teknik personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde diploma ve oda kayıt belgesi ile yükleniciye bildirmesi gerektiği, bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde teknik personel bildirimindeki isimlerin kabul edilmiş sayılacağı,

Bununla birlikte, **teknik personele ait bilgi ve belgelerden herhangi birinin idareye süresinde diploma ve oda kayıt belgesi sunulmadığından teknik personelin iş başında bulundurulmadığının kabul edilmesi gerektiği hüküm altına alındığından, sözleşmenin 23.3 üncü maddesi uyarınca teknik personele ait teknik personel bildirimi yapılmadığı gerekçesiyle yer tesliminden 10 gün sonra başlamak üzere, eksikliklerin tamamlandığı tarihe kadar her bir teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezaların uygulanacağı,**

Ancak sözleşme kapsamında kesilecek cezaların toplam tutarının, hiçbir durumda, ilk sözleşme bedelinin %15'ini geçemeyeceği,

Görüşlerine, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 10/11/2021 tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile varılmıştır.**

Temel Kazısında Ortaya Çıkan Eski Bina Kalıntılarının Kırım ve Nakliyesi için Yeni Birim Fiyat Yapılıp Yapılamayacağına Dair Karar

Karar No : 2021/252

Karar Tarihi : 15/12/2021

I - KONU

... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "...Binası" yapım işinde; temel kazısında ortaya çıkan eski bina (okul) temel betonlarının kırımı ve moloz naklinin iş artışı olarak ödenip ödenemeyeceği ile ilgili olarak yüklenici ile idare arasında olduğu belirtilen anlaşmazlığın karara bağlanmasıdır.

II - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Konu gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, sözleşme taraflarının anlaşmazlığa ilişkin görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıdaki gibidir.

Yüklenicinin görüşü ve talebi;

Kazı sırasında ortaya çıkan betonarme yapı temeli ve subasman betonunu ihale öncesi tespit etme olanağı olmadığı, ilave makine ve kamyon desteği ile çift vardiya olmak üzere kırım, yıkım çalışmasının yaklaşık 10 gün sürdüğü, ihale öncesi anlaşılması imkânsız olan ve taraflarınca gerçekleştirilen kırım, yıkım imalatının, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı birim fiyat kitabındaki "74.050.0005-Her cins demirli ve demirsiz beton inşaatın yıkılması" iş kalemi birim fiyatı üzerinden taraflarına ödenmesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüş ve değerlendirmesi;

Temel kazısında yıkılan eski okul binasına ait betonarme temel imalatına rastlandığı ve kırıcılar vasıtasıyla kırılarak moloz ve hurda demirin şantiye sahasından uzaklaştırıldığı, betonarme temel imalatı ölçülerinin 13.30 m x 51 m x 1.5 m. olarak tespit edildiği, iş artış ve eksilişi yapılması halinde geçerli olabilecek birim fiyat analizinin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 18.185 no'lu iş kalemi olabileceği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde açıklandıktan sonra konunun inceleme ve değerlendirmesine geçilmiştir.

İdarenin yazısı ve ekleri ile ihale dokümanının incelenmesinden;

..... Hizmet Binası Yapım İş Genel Teknik Şartnamesi'nin,

"Genel Şartlar" başlıklı 5 inci maddesinde; "İnşaatın yapılacağı arazi ihale öncesi, yüklenici tarafından incelenecektir. Plankote ile arsa üzerinde varsa uyumsuzluklar ihale öncesi yasal süresinde idareye bildirilmelidir. İnşaat yapılacak arazide mevcut yıkılmamış bina, artık malzeme, çalı ve ağaçlık alanlar varsa bunların kaldırılması ihale kapsamındadır ve ayrıca bir bedel ödenmeyecektir.",

"Kazı - Enkaz - Döküm İşleri" başlıklı 16 ncı maddesinde; "Kazı işleri ayrıca yüzeysel suyun pompalanması, drenaj işlerini, kazıdan çıkarılan malzemenin yüklenmesi, İdare veya yerel makamların uygun gördüğü yer veya yerlere tanımlandığı şekilde taşınması, boşaltılması, depolanması, serilmesi, uygun yapıdaki taşıtlarla, "Karayolları Nizamnameleri"ne uygun güvenlik tedbirlerini alarak servis yollarının yapılması ve depolama sahalarının hazırlanması işlerini de kapsar. Her türlü döküm yeri harcamaları Yükleniciye ait olacaktır.",

Hükümlerinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Bahse konu işe ait sözleşmenin “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1. Bu Sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır.”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre; anahtar teslimi götürü bedel sözleşme kapsamında ihale edilen işlerde, isteklilerin ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak tekliflerini işin tamamı için verdikleri, işin uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak eksiksiz ve kusursuz bir şekilde tamamlanarak idareye teslim edilmesinin yüklenicinin sorumluluğunda olduğu,

Bu nedenle, anahtar teslimi götürü bedel bu işte, uygulama projesi ve mahal listesinde yer alan herhangi bir imalat kaleminin, teklif birim fiyatlı bir imalat gibi düşünülerek, o imalatın meydana getirilmesinde yapılan işlerin bedellerinin ayrı ayrı değerlendirilmesinin, yukarıda belirtilen sözleşme hükümlerine göre mümkün olmadığı, böyle bir değerlendirmenin “anahtar teslimi götürü bedel” esasına aykırı olduğu,

Hususları açıktır.

Belirtilen bu hususlar ve tespitler birlikte dikkate alındığında; anahtar teslimi götürü bedel sözleşme ile yapılan bahse konu yapım işinde, sözleşme kapsamında yapılacak binanın en, boy veya kazı derinliğini değiştiren bir proje değişikliği yapılmadığı göz önünde bulundurulduğunda, temel kazısında eski binaya ait temel betonlarının kırımı ve moloz naklinin sözleşme bedeline dâhil olduğu, bu işler için yeni birim fiyat tespiti yapılamayacağı değerlendirilmektedir.

III- KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, buna göre “... Binası” yapım işinde;

Temel kazısında, eski binaya ait betonlarının kırımı ve moloz naklinin sözleşme bedeline dâhil olduğuna ve bu işler için yeni birim fiyat tespiti yapılamayacağına,

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun EK 1 ve EK 2 nci maddelerine istinaden, tarihinde yapılan toplantıda katılanların **oy birliği ile karar verilmiştir.**

DOSYA

Mahmut Sarı*

Doç. Dr. Savaş Bayram**

Doç. Dr. Emrah Aydemir***

Yapay Zeka ile Hukukun Geleceği: Yüksek Fen Kurulu Örneği

“ChatGPT”, “Gemini” vb. yapay zeka araçları hukuksal metinlerin anlaşılması, özetlenmesi ve çeşitli sorulara göre yanıtlanması gibi bir çok işleme hızlı karşılık veren uygulamalar karşımıza çıkmaktadır. Eylül 2024’te, OpenAI şirketi tarafından yeni model **“ChatGPT o1”** tanıtılmıştır.

*** Mahmut Sarı**

Erciyes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,
İnşaat Mühendisliği ABD Doktora Öğrencisi ve
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Teknik Bilimler
Meslek Yüksekokulu, İnşaat Bölümü

**** Doç. Dr. Savaş BAYRAM**

Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi,
İnşaat Mühendisliği Bölümü

***** Doç. Dr. Emrah AYDEMİR**

Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi,
Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü

Yapay zeka, son yıllarda tüm kuşakları etkisi altına almış, sosyal yaşamımıza dahil olmuş ve hatta literatürümüze farklı tanımlamaları dahil etmiştir. Yapay zekanın yaşamımızda meydana getirdiği değişimin süresel etkisi daha dikkat çekicidir. Bu sürecin ne kadar hızlı olduğunun izahında **“Half-life of Knowledge”** (Bilginin Yarı Ömrü) terimi karşımıza çıkmaktadır.

Bu terim, bir alandaki bilginin yarısının geçersiz kalacağı veya yanlış olduğunun ispatlanması için gereken süreyi ifade etmektedir.¹ Bilgi

1 Wikipedia contributors. (2024, August 29). Half-life of knowledge. In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 22:21, September 15, 2024, from https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Half-life_of_knowledge&oldid=1242894451

Teknolojisi (IT) alanındaki mesleki bilgi yarı ömrünün 2 yıla kadar düştüğü görülmektedir.²

1950’lerde Alan Turing tarafından geliştirilen ve makinelerin insan gibi düşünme yeteneklerini ölçen **“Turing Testi”**, yapay zekânın ilk uygulaması sayılabilir³. 1980’li yıllara gelindiğinde ise **“Legal Expert Systems”** (Hukuk Uzman Sistemleri) geliştirilmeye başlanmıştır. Bunun ilk

2 Alessandro Santos, Bruno Rocha, and César França. 2021. Assessing Obsolescence of Software Engineers. In Proceedings of the XXXV Brazilian Symposium on Software Engineering (SBES ’21). Association for Computing Machinery, New York, NY, USA, 398–403. <https://doi.org/10.1145/3474624.3477059>.

3 Turing, A.M., Computing machinery and intelligence. 2009: Springer.

örneği olan **“Taxman”** uygulaması vergi hukukundaki basit soruların cevaplandırılmasında kullanılmıştır.⁴

Sınırlı kapasiteli bu sistem, kurallara dayalı bir sistem olarak ifade edilebilir. 1990’lara gelindiğinde ise **“Case-Based Reasoning (CBR)”** (Durum Tabanlı Çıkarsama) sistemleri ile geçmiş dava sonuçlarından yararlanan ve buna göre tahminler yapan sistemler geliştirilmiştir. Bu dönemde, **“HYPO”** adı verilen sistem⁵ ile geçmiş davalardan yararlanılarak ticari anlaşmazlıkların karar tahmini yapılmıştır.

2000’lerde hukuki arama motorları ve **“Natural Language Processing (NLP)”** (Doğal Dil İşleme) uygulamaları ön plana çıkmıştır. Emsal karar aramalarında anahtar kelimelere en uygun kararların bulunmasına yönelik **“LexisNexis”** ve **“Westlaw”** hukuk veritabanları oluşturulmuştur.

2010’lu yıllara gelindiğinde ise yapay zekânın alt dalı ve makine öğreniminin hukuk alanındaki en etkili uygulaması olan Jimoh Ovbiagele, Andrew Arruda ve Paul Lippe tarafından 2014 yılında geliştirilen **“ROSS Intelligence”** uygulamasına rastlanmaktadır.

Bu uygulama, NLP ve makine öğrenimi kullanılarak hukuki soruların cevaplandırılması ve geçmiş kararların özetlenmesi üzerine kurulu bir sistemdir.

4 McCarty, L.T., Reflections on “Taxman”: An Experiment in Artificial Intelligence and Legal Reasoning. Harvard Law Review, 1977. 90(5): p. 837-893.

5 Küçük, Ç.M., Yapay Zekânın Hukuk Sisteminde Kullanılması. Bilişim Hukuku Dergisi. 6(1): p. 24-79.

Yargılama süreçlerinde, dava dosya yığınlarının uygulama tarafından analiz edilmesi, hata payının minimize edilmesine imkân sağlamıştır.

2016 yılında Shefali Roy tarafından geliştirilen **“Luminance”** makine öğrenimi de hukuki belgelerin analiz edilerek risklerin belirlenmesini sağlayan bir uygulamadır.

Son yıllara bakıldığında **“ChatGPT”**, **“Gemini”** vb. yapay zeka araçları hukuksal metinlerin anlaşılması, özetlenmesi ve çeşitli sorulara göre yanıtlanması gibi bir çok işleme hızlı karşılık veren uygulamalar karşımıza çıkmaktadır. Eylül 2024'te,

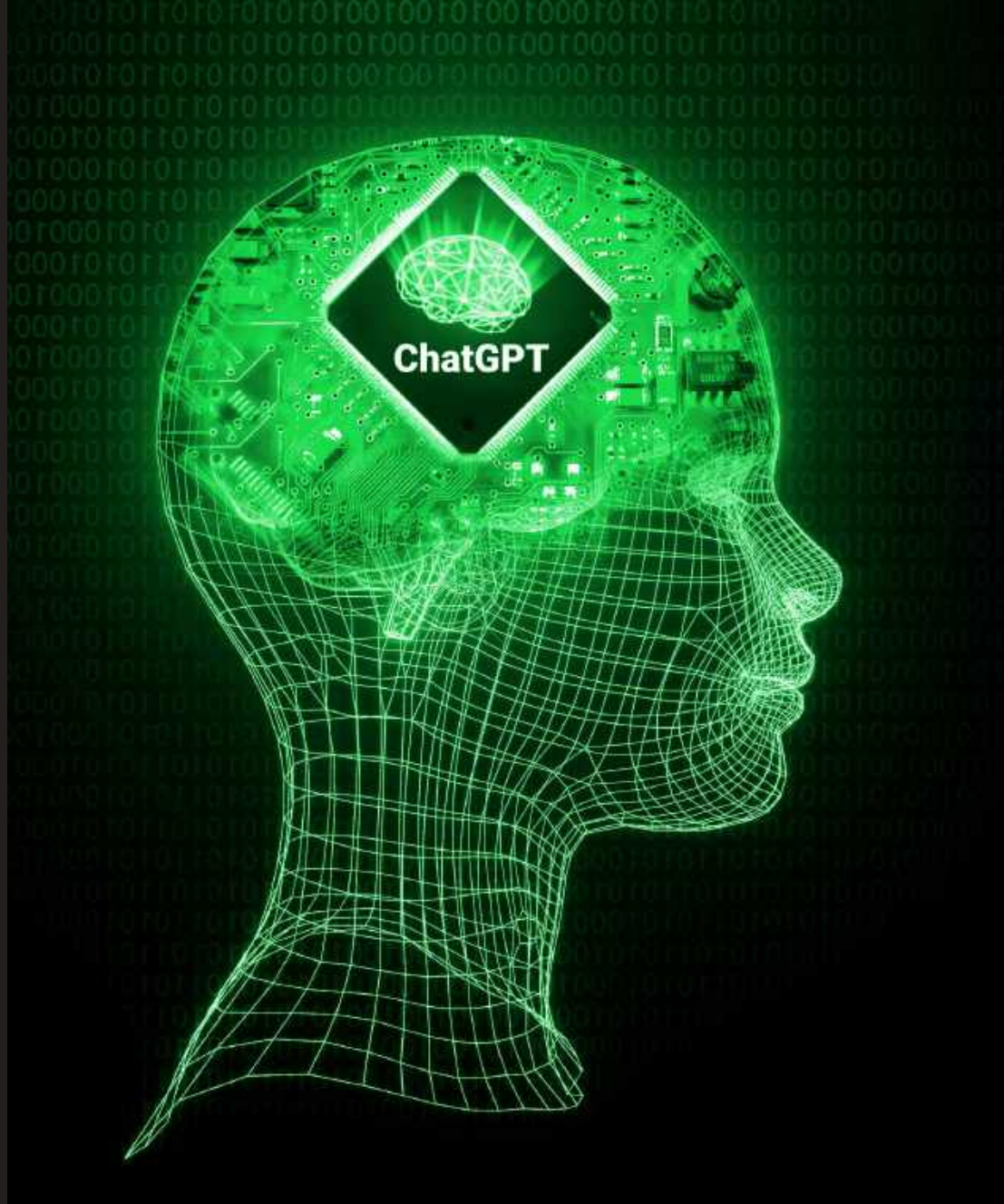
OpenAI şirketi tarafından yeni model **“ChatGPT o1”** tanıtılmıştır. Yeni modelin önceki model olan **“ChatGPT 4o”**dan farklı olarak muhakeme yeteneğine sahip olması dikkat çekicidir.

Çin'de 2017 yılından itibaren robot hakimlerin aktif şekilde kullanıldığı ve %98'lere varan başarı oranı elde edildiği⁶ düşünüldüğünde, yeni modellerin muhakeme güçleri ciddi uygulamaların habercisidir. Bu yeteneğin hukuk alanındaki

tezahürünü yakın zamanda göreceğiz. Yapay zekânın hukuk alanındaki geleceği farklı uygulama alanlarında kendini göstereceğine inanılmaktadır. Bunlar;

- i. **Karar Destek Sistemleri,**
 - ii. **Otomatik Sözleşme Yönetimi**
 - iii. **Yapay Zekâ Destekli Tahkim ve Arabuluculuk,**
 - iv. **Hukuk Veri Analitiği,**
 - v. **Dijital Hukuk Sistemleri,**
- olarak sıralanabilirler.

6 Küçük, Ç.M., Yapay Zekânın Hukuk Sisteminde Kullanılması. Bilişim Hukuku Dergisi. 6(1): p. 24-79.

Bu bağlamda, araştırma ekibi olarak Türk inşaat sektöründe erken ve geç aşamalarda yaşanan anlaşmazlıkların olası sonuçlarının tahmin edilmesine yönelik projelerimizden bahsetmek isteriz.

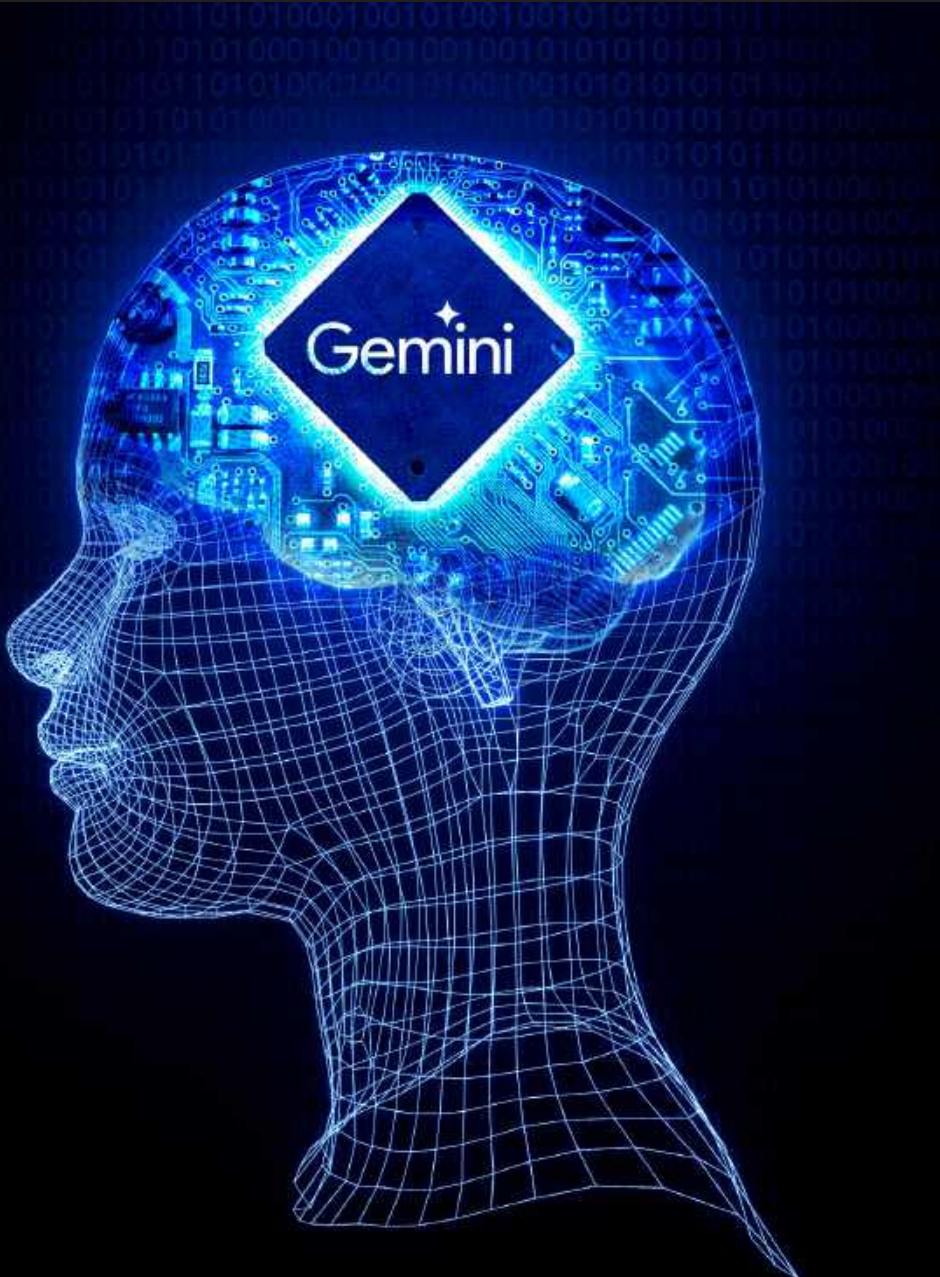
Yüksek Fen Kurulu (YFK), tarafların yaşadığı anlaşmazlıkların resmi yargıya intikal etmeden çözüme kavuşturulmasına imkân sağlayan önemli bir kurumdur. 2020 yılında 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu geçici 2. madde ile yüklenicilere, idare onayına gerek olmadan Yüksek Fen Kurulu'na başvurma hakkı tanınmıştır.

Bu hak, taraflara eşit haklar sunan ve anlaşmazlıkların erken aşamada çözülmesine imkan sağlayan bir ortam sunmaktadır. Proje ekibi olarak, TÜBİTAK tarafından desteklenmeye hak kazanan 1002-B kodlu Acil Destek Modülü kapsamında **“Yüksek Fen Kurulu’na İntikal Eden İnşaat Anlaşmazlıklarının Makine Öğrenmesi Yöntemleriyle Analizi ve Karar Tahmin Modeli”** adlı projemizde Yüksek Fen Kurulu’na intikal eden inşaat anlaşmazlıklarının olası sonuçlarını tahmin eden karar destek modeli geliştirilmesi hedeflemekteyiz.

İNTES’in kurumca destek mektubu vererek destekledikleri projemiz, Türkiye’de yaşanan inşaat anlaşmazlıkların çözülmesine yönelik önemli bir çabadır.

Bilgilendirme

Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 224K720 numaralı proje ile desteklenmiştir. Projeye verdiği destekten ötürü TÜBİTAK’a teşekkürlerimizi sunarız.

BAKIŞ

Emre Eldemir
Danışman *

İnşaat Sektöründe, İş Sürekliliğinde Teknoloji, Bulut, Yapay Zekâ ve Siber Güvenlik Kullanımı

İnşaat sektöründe teknolojik gelişmeler, iş süreçlerini iyileştirmek ve sürekliliği sağlamak için kritik araçlar sunmaktadır. Özellikle inşaat projelerinin planlanmasından yönetimine kadar tüm aşamalarında dijital araçlar, süreçlerin daha verimli ve güvenli bir şekilde yürütülmesine olanak tanır.

Bulut bilişim, inşaat sektöründe veri depolama, paylaşım ve erişim süreçlerini devrim niteliğinde değiştirmiştir. Bulut tabanlı çözümler, proje ekiplerinin dünyanın her yerinden verilere güvenli bir şekilde erişebilmesini ve bu verileri gerçek zamanlı olarak güncelleyebilmesini sağlar. Bu da, özellikle büyük ölçekli ve çok lokasyonlu projelerde iş sürekliliği açısından kritik önem taşır.

* Kurumun hedefleri, yapısı, işleyişi, kullandığı sistemler ve sistemlerde kullanılan teknolojiler hakkında bilgi vermek ve mevcut yapıyı yönetmekle kalmayıp, kurumun gelecek planlarını destekleyecek IT altyapısını belirleme ve projeksiyon oluşturmaktan da sorumludur.

İnşaat sektörü, karmaşıklığı ve dinamik yapısı nedeniyle iş sürekliliği sağlama konusunda özel zorluklar yaşar. Projelerin zamanında ve bütçe dâhilinde tamamlanması, verimliliğin artırılması, risklerin yönetilmesi ve beklenmedik aksaklıkların önüne geçilmesi, iş sürekliliği için kritik öneme sahiptir.

Bu bağlamda, teknoloji, bulut bilişim, yapay zekâ (AI) ve siber güvenlik çözümleri, iş sürekliliğini sağlamak ve operasyonları optimize etmek adına inşaat sektöründe giderek daha önemli hale gelmektedir.

Teknoloji ve Dijital Dönüşümün Rolü

İnşaat sektöründe teknolojik gelişmeler, iş süreçlerini iyileştirmek ve sürekliliği sağlamak için kritik araçlar sunmaktadır. Özellikle inşaat projelerinin planlanmasından yönetimine kadar tüm aşamalarında dijital araçlar, süreçlerin daha verimli ve güvenli bir şekilde yürütülmesine olanak tanır.

BIM (Yapı Bilgi Modellemesi): BIM, inşaat sektöründe proje yönetimi, tasarım, planlama ve operasyon süreçlerini dijitalleştirerek iş sürekliliğini destekler. BIM kullanımı sayesinde projelerin her aşaması daha şeffaf hale gelir, iletişim ve koordinasyon daha etkin bir şekilde sağlanır. Ayrıca, projelerde meydana gelebilecek olası sorunlar önceden tespit edilerek çözümler üretilir, bu da maliyetleri düşürür ve zaman tasarrufu sağlar.

IoT (Nesnelerin İnterneti): İnşaat sahasında kullanılan sensörler ve akıllı cihazlar sayesinde gerçek zamanlı veri toplama ve analiz mümkün hale gelir. Bu veriler, iş sağlığı ve güvenliği, ekipmanların verimli kullanımı ve çevresel etkilerin kontrolü gibi konularda iş sürekliliğini artırır. Örneğin, bir vinç veya diğer ağır makinelerin kullanım durumları, IoT sensörleri sayesinde izlenebilir ve gerektiğinde bakım yapılması sağlanarak arızaların önüne geçilir.

Bulut Bilişim ve İş Sürekliliği

Bulut bilişim, inşaat sektöründe veri depolama, paylaşım ve erişim süreçlerini devrim niteliğinde değiştirmiştir. Bulut tabanlı çözümler, proje ekiplerinin dünyanın her yerinden verilere güvenli bir şekilde erişebilmesini ve bu verileri gerçek zamanlı olarak güncelleyebilmesini sağlar. Bu da, özellikle büyük ölçekli ve çok lokasyonlu projelerde iş sürekliliği açısından kritik önem taşır.

Veri Yedekleme ve Kurtarma: Bulut bilişim sayesinde, inşaat projelerine ait tüm veriler güvenli bir şekilde depolanabilir ve olası bir veri kaybı durumunda hızlıca geri yüklenebilir. Bu, projelerde meydana gelebilecek beklenmedik veri kayıplarının iş sürekliliğine olan olumsuz etkilerini minimize eder. Özellikle doğal afetler, siber saldırılar veya insan hatası gibi durumlarda bulut tabanlı yedekleme çözümleri, iş süreçlerinin kesintisiz devam etmesini sağlar.

Çevik İşbirliği ve İletişim: Bulut tabanlı proje yönetim araçları, ekipler arasındaki işbirliğini ve iletişimi geliştirir. Proje verileri, çizimler, raporlar ve diğer belgeler bulut üzerinde merkezi bir platformda saklanır ve güncellenir. Bu sayede tüm ekip üyeleri aynı bilgilere erişebilir ve herhangi bir güncelleme anında paylaşılabilir. Bu durum, özellikle farklı lokasyonlarda bulunan ekipler arasındaki koordinasyonu artırır ve iş sürekliliğini sağlar.

Yapay Zekâ ve Akıllı Çözümler

Yapay zekâ (AI), inşaat sektöründe iş sürekliliğini artırmak için potansiyel sunan en yenilikçi teknolojilerden biridir. Yapay zekâ, büyük veri analizinden öngörüsöl bakım sistemlerine kadar birçok alanda kullanılabilir.

Öngörüsöl Analiz ve Risk Yönetimi: Yapay zekâ algoritmaları, projelerdeki geçmiş verileri analiz ederek gelecekteki olası riskleri tahmin edebilir. Bu sayede, olası gecikmeler, maliyet aşırımları veya kalite sorunları önceden tespit edilerek gerekli önlemler alınabilir. AI tabanlı risk yönetimi sistemleri, iş sürekliliği açısından kritik olan riskleri minimize eder ve projelerin daha sorunsuz ilerlemesini sağlar.

Öngörüsöl Bakım: İnşaat sahasındaki ekipmanlar, yapay zekâ ile desteklenen öngörüsöl bakım sistemleri sayesinde sürekli izlenebilir. Bu sistemler, ekipmanların çalışma verilerini analiz ederek arızalanma ihtimali yüksek olan makineleri önceden tespit eder ve bakım gerekliliğini bildirir. Böylece, olası makine arızaları ve buna bağlı iş durmaları önlenmiş olur.

Otomasyon ve Robotik: Yapay zekâ, otomasyon ve robotik teknolojilerle birleştğinde, inşaat süreçlerinde insan hatalarını azaltarak verimliliği artırır. Özellikle tekrarlayan ve

tehlikeli görevlerin otomasyonla gerçekleştirilmesi, iş gücü üzerindeki baskıyı azaltır ve iş sağlığı ve güvenliği standartlarını yükseltir.

Siber Güvenlik ve İş Sürekliliği

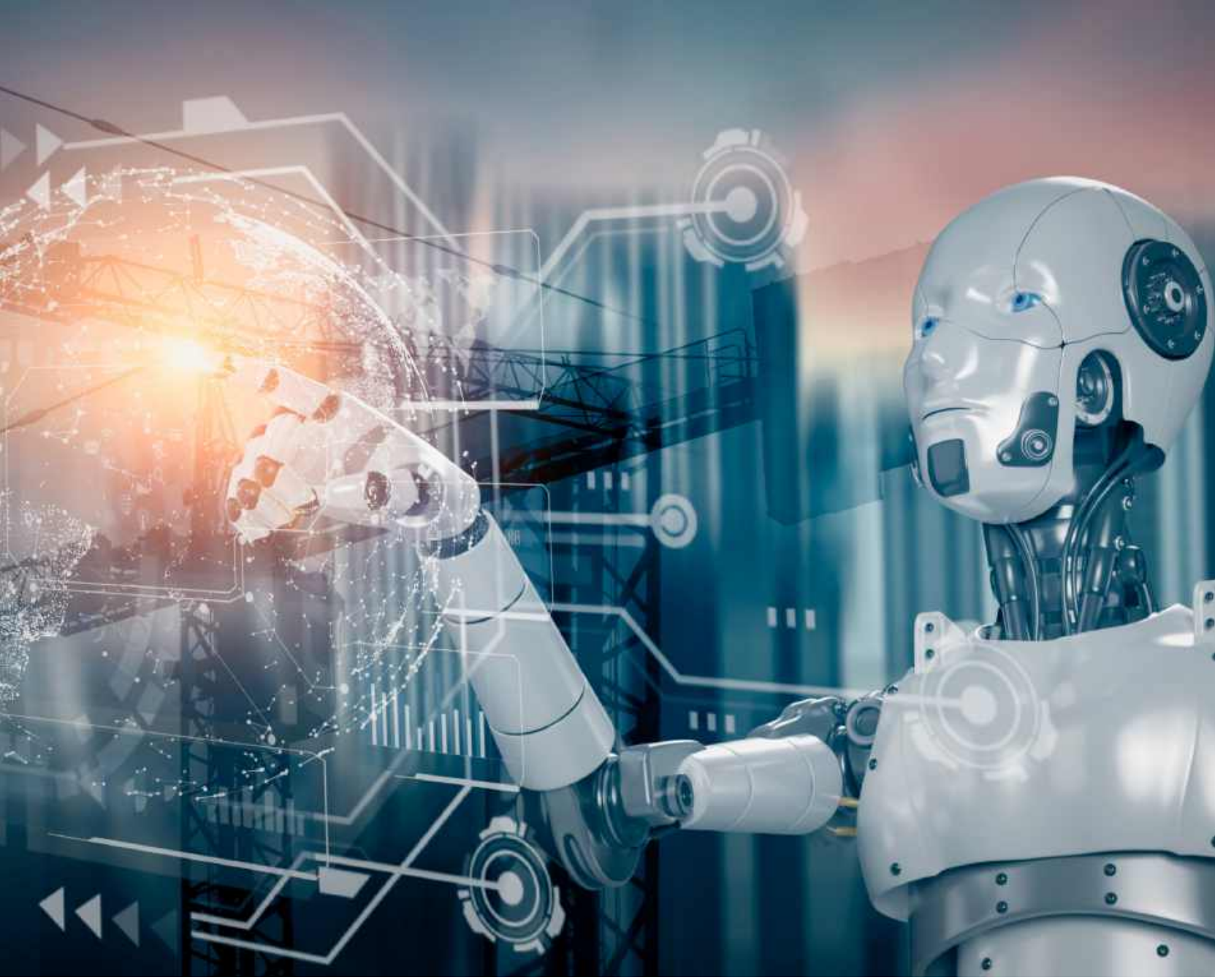
Gelişen teknolojilerin inşaat sektöründe yaygınlaşması, aynı zamanda siber güvenlik tehditlerine karşı savunma ihtiyacını da artırmıştır. İnşaat projeleri, büyük miktarda veri barındırmakta ve bu veriler, siber saldırılar için potansiyel hedefler haline gelmektedir. Siber güvenlik, iş sürekliliğinin korunmasında önemli bir rol oynar.

Veri Güvenliği: İnşaat projelerinde kullanılan verilerin korunması, iş sürekliliği açısından kritik öneme sahiptir. Siber saldırılar sonucunda veri kaybı veya hırsızlığı, projelerde büyük aksamalara yol açabilir. Bu nedenle, veri güvenliği için güçlü şifreleme yöntemleri, güvenli erişim kontrolleri ve düzenli güvenlik güncellemeleri gereklidir.

Siber Tehditlere Karşı Koruma: İnşaat sektöründe kullanılan IoT cihazları ve bulut tabanlı çözümler, siber saldırılara karşı savunmasız olabilir. Yapay zekâ destekli siber güvenlik çözümleri, bu tür tehditleri tespit etmek ve engellemek için kullanılabilir. Örneğin, AI tabanlı güvenlik sistemleri, ağ trafiğini sürekli izleyerek anormal davranışları tespit edebilir ve saldırıları önceden engelleyebilir.

İş Sürekliliği Planları: Olası bir siber saldırı durumunda iş sürekliliğini korumak için önceden planlanmış bir siber güvenlik stratejisi önemlidir. Bu strateji, saldırı sonrası veri kurtarma, yedekleme sistemlerinin devreye alınması ve iş süreçlerinin yeniden başlatılması gibi adımları içermelidir. Bu tür bir plan, inşaat projelerinin kesintiye uğramadan devam etmesini sağlar.

İnşaat sektöründe iş sürekliliğinin sağlanması, teknoloji, bulut bilişim, yapay zekâ ve siber güvenlik gibi yenilikçi çözümlerle önemli ölçüde desteklenmektedir. Bu teknolojiler, projelerin daha verimli, güvenli ve kesintisiz bir şekilde yönetilmesine olanak tanır. Siber güvenlik, özellikle veri koruma ve siber tehditlere karşı savunma açısından iş sürekliliğinin vazgeçilmez bir unsurudur. İnşaat sektörünün bu yenilikçi teknolojilere uyum sağlaması, gelecekte daha sürdürülebilir, esnek ve başarılı projelerin ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Siber güvenlik stratejilerinin de entegrasyonu, bu teknolojilerin sunduğu avantajların tam anlamıyla kullanılmasını ve iş sürekliliğinin güvence altına alınmasını mümkün kılacaktır.

HABERLER

Kamu İhale Kurumu ile Çalışmalarımız

Sendikamız yaz dönemi süresince de Kamu İhale Mevzuatına yönelik Kurum ile ortak çalışmalarına devam etti. Bu dönemde Yönetim Kurulumuz kurul üyelerine ziyaretler gerçekleştirdi. Bu ziyaretlerde görüş ve önerilerimiz iletili. Kurumca Sendikamızdan talep edilen mevzuat değişikliklerine yönelik önerilerimiz ise üyelerimizden gelen bilgiler doğrultusunda kurum ile paylaşıldı.

Kamu İhale Mevzuatında Değişiklik Taslakları ve Görüş Talebi

Kamu İhale Kurumu tarafından **yapım işi sözleşme uygulamasında ortaya çıkan sorunlar**, değişen ihtiyaçlar ve bazı mevzuat hükümlerine yönelik alınan mahkeme kararları ile paydaşlar tarafından iletilen görüşler de dikkate alınarak,

- Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar,
- Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği,
- Yapım İşleri Genel Şartnamesi ile
- Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme değişiklik taslakları hazırlandığı bildirilerek Sendikamız görüşleri talep edilmiştir.

Taslakların tetkikinde, Sendikamızca üyelerimizin görüşleri çerçevesinde Yönetim Kurulumuz talimatı ile hazırlanan **“Cumhuriyetin İkinci Yüzyılında Müteahhitliğin Sorunları ve Geleceği Raporu”**nda yer alan konulardaki düzenleme önerileri yer almıştır.

Kamu İhale Mevzuatında Kat ve/veya Arsa Karşılığı İnşaat İşlerinde İş Deneyimine İlişkin Değişiklik Taslağı ve Görüş Talebi

Kamu İhale Kurumundan Sendikamıza gönderilen yazıda, sözleşmesinde nakdi bir bedel bulunmayan kat ve/veya arsa karşılığı inşaat işlerine ilişkin iş deneyim tutarının tespitine yönelik değişiklik taslağı hazırlandığı bildirilerek Sendikamız görüşleri talep edilmiştir.

İhale Dokümanında İhale Konusuyla İlgisi Olmayan Araç, Makine ve Ekipmanların İstenmesi

Kamu İhale Kurumu web sayfasında; Kurulun **“İhale Dokümanında İhale Konusuyla İlgisi Olmayan Araç, Makine**

ve Ekipmanların İstenmesi”ne ilişkin 27/5/2024 tarihli ve 2024/DK.D-91 sayılı kararı yayımlanmıştır.

Kararda Tasarruf tedbirlerine ilişkin 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde **“İhale şartname ve sözleşmelerine idare tarafından kullanılmak üzere araç, makine, ekipman temini gibi alım ya da yapım konusuyla ilgili olmayan unsurların dahil edilemeyeceği”** hususuna yer verildiği açıklanmıştır. Konuya ilişkin bilgilendirici yazı üyelerimizle paylaşılmıştır.

Kamu İhale Tebliğinde Değişiklik ve Kamu İhale Kurulu Kararı

23.08.2024 tarihli Resmi Gazete'de

- Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ,
- Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ve

Kamu İhale Kurulunun 12/06/2024 Tarihli ve 2024/DK.D-105 Sayılı Kararı yayımlanmış olup konuya ilişkin bilgilendirme yazımız üyelerimizle paylaşılmıştır.

HABERLER

İş ve İstihdam Süreçleri Bakımından Kişisel Verilerin Korunması Webinarı Gerçekleşti

Sendikamız Webinar serisi Kişisel Verilerin Korunması kurumu ortaklığı ile 20 Eylül 2024 tarihinde gerçekleştirilen üye ve kurum uzmanlarının buluşması ile devam etti.

Sendikamız tarafından kişisel verilerin yurt dışına aktarımı başta olmak üzere 6698 sayılı Kanun kapsamında sektör temsilcilerinin karşılaştıkları sorunların ve sektör uygulamalarının Kurum görüşü ile şekillenmesi amacıyla çevrimiçi bir toplantı yapıldı.

Toplantıda 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve 4857 sayılı İş Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması, 6698 sayılı Kanun'da Yapılan Değişikliklerin İş Hukukuna Etkileri, Kanun Değişiklik Kapsamında Kişisel Verilerin Yurtdışına Aktarılması

konuların da KVKK uzmanları tarafından sunum yapıldı. Etkinlikte 6698 sayılı Kanun kapsamındaki temel kavramlar, kişisel verilerin tanımları, iş hayatına yansımaları anlatıldı. Uzmanlar üye temsilcilerimizin sorularını cevapladı.

HABERLER

TİSK Heyeti, Hükümet Temsilcileri ile Orta Vadeli Program Hazırlıkları için Bir Araya Geldi

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeki 14 Ağustos 2024 tarihinde yapılan görüşmede, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı İbrahim Şenel ve bazı bakan yardımcılar da yer aldı.

TİSK Yönetim Kurulu Başkanı Özgür Burak Akkol, beraberindeki TİSK İcra Kurulu Üyeleri ve bazı iş dünyası temsilcilerinden oluşan heyet ile Cumhurbaşkanı Yardımcımız Cevdet Yılmaz'ı ziyaret etti. Heyet Külliye'de

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Prof. Dr. Vedat Işıkhani, Sanayi ve Teknoloji Bakanı M .Fatih Kacır, Ticaret Bakanı Prof.Dr. Ömer Bolat, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı İbrahim Şenel,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan Yardımcısı Faruk Özçelik, Enerji Bakan Yardımcısı Abdullah Tancan, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı İsmail İlhan Hatipoğlu ve Ticaret Bakan Yardımcısı Volkan Ağar ile bir araya geldi.

Yaklaşık 4 saat süren toplantının açılışında Yılmaz;

- TİSK'in net çalışmalar ortaya koyan, teknik çalışma ve öneriler ile masaya oturan bir kuruluş olduğunu,
- OVP'nin 1. yılını geçirdiklerini bu sürede ekonomik yapıyı güçlendirmeyi amaçladıklarını bunu da gerçekleştirdiklerini,
- İlk yıl sonunda OVP ile belirlenen hedeflerden daha iyi durumda olduklarını,
- OVP'de 2. faza geçildiğini, bu dönemin dezenflasyon dönemi olduğunu,
- Alınan gelir ve harcama tedbirleri ile birlikte bütçede bir alan oluşacağını, bu alanı da iki alanda kullanacaklarını, bunların reel sektörü destekleme, sosyal refahı arttırma olduğunu,

*5 puanlık SGK
işveren desteğinin
devamı ve kayıtlı
istihdamı korumak
adına yeni teşviklerin
devreye alınması
OVP hedefleri
atasında yer aldı.*

- Reel sektörün dönüştürerek üretmeyi hedefleyen yatırımlarına destek verileceğini ifade ettiği,

Sonrasında Konfederasyon adına söz alan Yönetim Kurulu Başkanı Özgür Burak Akkol, makro konulara ilişkin olarak TİSK olarak gerçekleştirilen durum tespitleri ve öneriler hakkında bir sunum gerçekleştirildi.

TİSK hakkında genel bir bilgi vererek konuşmasına başlayan Akkol akabinde;

- Mevcut Ekonomik Görünüm Değerlendirmesi,
- Atılan adımlar sonrası (Yeni Ekonomi Programı, Orta Vadeli Plan, Yatırım Ortamını İyileştirme

Koordinasyon Kurulu) alınan olumlu sonuçlar,

- Dezenflasyon süreci ve beklentilerin iyileşmesi, cari dengede düzelme, rezervlerin güçlenmesi vb.,
- İş dünyasının yaşadığı başlıca sorunlar,
- Küresel ortam, daralan iç piyasa, finansman sorunları, izlenen kur politikası, artan üretim ve işçilik maliyetleri hakkında bilgi verildi.

Bakanlıklara ilişkin olarak TİSK önerilerini ileten Akkol,

Adalet Bakanlığına ilişkin olarak

- Nitelikli hukuk eğitimi ile yargı reformu ile hukuk güvenliğinin güçlendirilmesi,
- Yargıtay ve BAM'lar arasında içtihat birliğinin sağlanması, zamanaşımı süresinin 1 yıla indirilmesi ve işletme lehine yorum ilkesi,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ilişkin olarak

- Yeni nesil çalışma modellerinin geliştirilmesi ve mevzuat çalışmalarının yıl sonuna kadar yasal hale gelmesi,
- İstihdamın güçlendirilmesi ve kayıt dışı ile mücadele için desteklerin arttırılarak devam etmesi,

- Toplu iş sözleşme sürelerinin kanuni olarak en az 3 yıllık periyotlarda yapılabilmesine imkan tanınması,
- İşgücü piyasalarının dönüşümü ve beceri kazanımı programlarının ve teşvik mekanizmalarının oluşturulması.

Hazine ve Maliye Bakanlığına ilişkin olarak,

- 5 puanlık SGK işveren desteğinin devamı ve kayıtlı istihdamı korumak adına yeni teşviklerin devreye alınması.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına ilişkin olarak:

- Hazırlanan "Ulusal Sanayi Alanları Master Planı"nda deprem riski

taşıyan sanayi bölgeleri için özel çalışmalar yapılması,

- Küresel ve yerel değer zincirlerinde hizmet veren üreticilerin farklı mekanizmalar ile desteklenmesi,
- Yapay zeka teknolojileri yatırımlarının cazibe merkezi olmak için odaklı bir ekosistem oluşturulması.

Ticaret Bakanlığına ilişkin olarak:

- İklim Kanunu'nun Tamamlanarak Devreye Girmesi ve Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi'nin (ETS) Uygulanmaya Başlanması,
- Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında uygulanan KDV istisnasının devam etmesi,

- Turizm sektörüne yönelik yatırımların arttırılması için destekler sağlanması,
- Serbest Ticaret Anlaşmalarının (STA) çoğaltılması ve kapsamına dijital hizmetlerin de eklenmesine yönelik çalışmalar yapılması.

Sonrasında TİSK heyeti olarak tek tek söz alan temsilciler sektörlere ilişkin olarak öncelikli konuları paylaştılar.

Toplantı sonrasında Bakan ve Bakan Yardımcıları tarafından söz alınarak, genel değerlendirmelerde bulunuldu.

TİSK heyetinde Başkan Vekili olarak sendikamızı ve sektörümüzü Celal Koloğlu temsil etti.

HABERLER

Uluslararası Enerji Devi IPLOCA'nın Başkanı Türk İnşaat Sektöründen: Yaşar Giregiz

IPLOCA, International Pipe Line and Offshore Contractors Association (Uluslararası Kara ve Deniz Boruhatları Mütahhitler Birliği) üyeleri geçtiğimiz hafta bir araya gelerek yeni yönetim kurulu üyelerini belirlediler.

Otuz yıldır IPLOCA'nın üyesi olan Fernas Şirketler Grubu'nun Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi Yaşar Giregiz enerjinin bu saygın kurumunun Yönetim Kurulu Başkanı olarak seçildi.

IPLOCA BP, Shell, Total, Chevron, Eni, Socar, Tanap gibi dünyanın önde gelen inşaatçıları, tedarikçileri, petrol ve gaz üreticileri, üniversiteler ve onur üyelerinden oluşan yedi kıtada sekiz bölgedeki 250 üyesi ile hizmet vermektedir. Birlik üyeleri tarafından iki yıllık süre için seçilen şirket sahipleri ve üst yöneticilerinden oluşan 25 asil Yönetim Kurulu üyelerince yönetilmektedir.

Yaşar Giregiz aynı zamanda Sendikamız ve İktisadi işletmeleri Yönetim Kurulu Üyesi ve Yüksek Danışma Kurulu üyemiz olarak görevini sürdürmektedir. Sayın Giregiz başta olmak üzere IPLOCA'nın yeni yönetimine başarı dileklerimizi sunarız.

HABERLER

Hatıra Ormanımızı İyileştirme Çalışmaları Devam Ediyor

İNTES hatıra ormanımızda her yıl kuruyan fidanların yerine yenilerini dikeyor ve bu fidanların doğaya tutunması amacı ile bakım çalışmaları devam ediyor.

İNTES Hatıra Ormanımızda bu hafta mevsim koşulları nedeniyle sararan ve zararlı otların temizliği gerçekleştirildi.

Ayrıca zararlı otların çıkmasını en aza indirmek için ilaçlama çalışmaları yapıldı.

YENİ YAYIN

Farklı Refah Rejimi Uygulamalarında Asgari Ücretin Tespiti ve Türkiye İçin Bir Öneri

Dr. Nurcan Önder

Ağustos 2024 / Birinci Baskı

«Farklı Refah Rejimi Uygulamalarında Asgari Ücretin Tespiti Ve Türkiye İçin Bir Öneri» ismi ile Dr.Nurcan Önder tarafından çalışma hayatının tüm kesimlerini ve aynı zamanda akademi dünyasını ilgilendiren önemli bir eser okuyucuları ile buluştu.

Bu eser, ulusal ve uluslararası uygulamalar ile çalışma hayatındaki dönüşümün etkilerini birlikte analiz ederek, Türkiye’de sarmal haline gelen asgari ücret sorununa yeni bir çözüm önermenin yanında asgari ücretin toplumsal ve ekonomik etkileri hakkında kapsamlı, sistematik ve yalın bilgiler sunarak okuyuculara geniş bir perspektif sağlamaktadır. Asgari ücret uygulaması, işçilerin temel ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek bir ücret dolayısıyla bir geçim düzeyi sağlamayı hedefleyen önemli bir sosyal politika aracıdır.

Özellikle düşük ücretli istihdam yapılarında ücretin en alt seviyesinin belirlenmesi, işçilerin yaşam koşullarını koruma açısından hayati öneme sahiptir.

Asgari ücret, ekonomik çıktılarından bağımsız olarak sosyal bir fonksiyon icra eder ve toplumun refahını artırmayı amaçlar. Ancak günümüzde, ortalama ücret haline gelen asgari ücretin çalışan kesimi “asgari ücret tuzağı”na sürükleyerek gelir dağılımını bozan bir duruma neden olduğu da görülmektedir.

Eserde, bir yandan asgari ücret artışının işgücü piyasasında oluşturduğu riskler ve kayıt dışı istihdama yönelik endişeler ele alınırken, diğer yandan asgari ücretin sosyal politika aracı olarak daha etkin kullanılmasının gerekliliği vurgulanmakta, farklı refah rejimlerin uygulandığı ülkelerdeki asgari ücret

uygulamaları incelenerek iyi uygulama örnekleri Türkiye işgücü piyasası açısından değerlendirilmekte, ülkemizdeki asgari ücret farklı parametrelere göre AB ve OECD ülkeleri ile karşılaştırılmakta, istihdama etkisi ile bölgesel asgari ücret gibi konular üzerinde durulmaktadır.

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU KAPSAMINDA İNTES BİLGİLENDİRME METNİ

Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası (İNTES), 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve diğer uygulanabilir mevzuat hükümleri doğrultusunda veri sorumlusu sıfatıyla, her türlü kişisel verinin korunmasında 6698 sayılı Kanuna uygun hareket ediyoruz.

Bu kapsamda, Sendikamıza üye firmaların temsilcilerinden, çalışanlarından, faaliyetlerimize, organizasyonlarımıza, seminerlerimize, eğitimlerimize katılan kişilerden gelen talepler üzerine Sendikamız tarafından yayımlanmakta olan “İNSAN İnşaat Sanayii Dergisi”ni kayıtlarımızda bulunan iletişim bilgilerinizi kullanarak posta veya e-posta yoluyla sizlerle paylaşıyoruz.

Sendikamız kayıtlarında bulunan kişisel verileriniz (ad, soyad, adres, e-posta adresi, çalıştığı kurum), yalnızca söz konusu iletişimin sağlanması amacıyla kaydedilmekte, saklanmakta ve gerektiğinde güncellenmektedir. İletişim bilgileriniz yukarıda sayılan duyuruların yapılabilmesi amacıyla sınırlı işlenmekte, kimlik ve adres bilgileriniz kargo şirketlerine ve e-posta bilgileriniz toplu e-mail hizmeti almakta olduğumuz firmalara aktarılmakta; bunun dışında yurt içinde veya yurt dışında hiçbir üçüncü kişi veya kurumla paylaşılmamaktadır.

6698 sayılı Kanunun 11. maddesi kapsamında sahip olduğunuz haklar çerçevesinde detaylı bilgi almak üzere www.intes.org.tr adresini ziyaret edebilir, bu adresteki başvuru formunun veya Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından yayımlanmış Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkındaki Tebliğe uygun olarak hazırlanmış dilekçenizin imzalı bir nüshasını Şehit Mustafa Doğan Caddesi 719’uncu Sokak No: 3 Yıldızevler Mahallesi Yıldız-Çankaya/Ankara adresine kimliğinizi tespit edici belgeler ile veya intes@intes.org.tr iletişim kanalıyla iletebilir veya KVK mevzuatında belirtilen diğer yöntemler ile gönderebilirsiniz.

